

МИРОТВОРЕННЯ

В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

МИРОТВОРЕННЯ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

монографія

Запоріжжя

2017

УДК: 355.48:327.7:172.4:303.1(477)
М 644

Рекомендовано Вченою радою Запорізького національного університету
(протокол № 10 від 25 квітня 2017 р.)

Рецензенти:

Р.О. Додонов – завідувач кафедри філософії Донецького національного університету імені Василя Стуса, д.філос.н., професор;

О.Б. Іванкова-Стецюк – старший науковий співробітник Інституту народознавства НАН України; експерт проектів Міжнародного благодійного фонду Карітас України, д.соц.н., доцент.

М 644 **Миротворення в умовах гібридної війни в Україні** / за заг. ред.
М.А. Лепського. – Запоріжжя: КСК-Альянс, 2017. – 172 с.

ISBN 978-617-7019-22-9

Монографія презентує результати міжнародного експертного дослідження відносно визначення дій з превентивної та мультілатеральної дипломатії; встановлення, підтримання та будівництва миру, теорії та практики миротворення, впровадження історичних аналогій дослідження миротворення у військових конфліктах та потенційних сценаріїв напрямів вирішення військового конфлікту на Сході України. Особливістю цього дослідження є також компаративне визначення ефективності дій у напрямку миру у світі та в Україні. Монографія має практичну значущість для дослідників процесів суспільного розвитку, філософів, культурологів, соціологів, політологів, міжнародників, істориків, фахівців-практиків, що займаються висвітленням проблем Східно-Українського конфлікту та проблемами миротворення у сучасному світі; спеціалістів-гуманітаріїв та студентів вищої школи.

УДК: 355.48:327.7:172.4:303.1(477)
М 644

ISBN 978-617-7019-22-9

© Лепський М.А., Абаніна Н.С., Кудінов І.О.,
Павленко І.О., Пилипенко (Черкун) Я.С., 2016

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ІДЕЇ, ПОСТАНОВКА МЕТА ТА АПРОБАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	5
ЛЕПСЬКИЙ М.А. <i>Постановка проблеми, мета та апробація дослідження .....</i>	<i>5</i>
ЛЕПСЬКИЙ М.А. <i>Визначення базових понять миротворення.....</i>	<i>8</i>
РОЗДІЛ 2. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАВДАНЬ МИРОТВОРЧИХ ЗАХОДІВ.....	12
ПАВЛЕНКО І.О. <i>«Превентивна дипломатія» (Preventive diplomacy), «Встановлення миру» (Peacemaking), аналіз дій з «Підтримки миру» (Peacekeeping).....</i>	<i>12</i>
АБАНІНА Н.С. <i>Операції «Примусення до миру» (Enforcement and disarmament).....</i>	<i>24</i>
КУДІНОВ І.О. <i>Операції «Побудови миру» (Peacebuilding).....</i>	<i>35</i>
РОЗДІЛ 3. СЦЕНАРНІ МОЖЛИВОСТІ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТУ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ ДОНЕЦЬКОЇ ТА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ	43
ЛЕПСЬКИЙ М.А. <i>Історичні аналогії військовому конфлікту на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей.....</i>	<i>43</i>
ЛЕПСЬКИЙ М.А. <i>Часова перспектива вирішення конфлікту в Україні.....</i>	<i>45</i>
ЛЕПСЬКИЙ М.А., ПИЛИПЕНКО (ЧЕРКУН) Я.С. <i>Сценарії подій вирішення конфлікту на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей.....</i>	<i>46</i>
CHAPTER 1. MAIN IDEAS, FORMULATION OF THE PURPOSE AND THE RESEARCH TESTING	52
LEPSKIY M.A. <i>Formulation of the problem and the purpose, the research testing.....</i>	<i>52</i>
LEPSKIY M.A. <i>Determination of the basic concepts of peacekeeping.....</i>	<i>54</i>
CHAPTER 2. THE PEACEKEEPING MEASURES TASKS EFFICIENCY.....	58
PAVLENKO I.O. <i>Preventive diplomacy (pd), peacemaking (pm), analysis of peacekeeping operations (pk)..</i>	<i>58</i>
ABANINA N.S. <i>Operation “Peaceable coercion” (enforcement and disarmament).....</i>	<i>68</i>
KUDINOV I.O. <i>Peacebuilding operations (peacebuilding) .....</i>	<i>78</i>

CHAPTER 3. SCRIPT POSSIBILITIES OF RESOLVING THE CONFLICT IN THE TEMPORARILY OCCUPIED TERRITORIES OF LUGANSK AND DONETSK REGION	85
LEPSKIY M.A. <i>Historical analogies of the military conflict in the temporarily occupied territories of Lugansk and Donetsk region .....</i>	<i>85</i>
LEPSKIY M.A. <i>Temporal perspective of the resolution of the conflict in the temporarily occupied territories of Lugansk and Donetsk region .....</i>	<i>86</i>
LEPSKIY M.A., PYLYPENKO (CHERKUN) Y.S. <i>Event scripts of resolving the conflict in the temporarily occupied territories of Lugansk and Donetsk region .....</i>	<i>87</i>
РАЗДЕЛ 1. ОСНОВНЫЕ ИДЕИ, ПОСТАНОВКА ЦЕЛИ И АПРОБАЦИЯ ИССЛЕДОВАНИЯ. 93	93
ЛЕПСКИЙ М.А. <i>Постановка проблемы, цель и апробация исследования .....</i>	<i>93</i>
ЛЕПСКИЙ М.А. <i>Определение базовых понятий миротворчества .....</i>	<i>95</i>
РАЗДЕЛ 2. ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЗАДАЧ МИРОТВОРЧЕСКИХ МЕРОПРИЯТИЙ	100
ПАВЛЕНКО И.А. <i>Превентивная дипломатия (preventive diplomacy, pd), установление мира (peacekeeping, pm), анализ действий по поддержке мира (peacekeeping pk) .....</i>	<i>100</i>
АБАНИНА Н.С. <i>Операции «Принуждения к миру» (enforcement and disarm) .....</i>	<i>111</i>
КУДИНОВ И.А. <i>Операции «Построение мира» (peacebuilding) .....</i>	<i>121</i>
РАЗДЕЛ 3. СЦЕНАРНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ РЕШЕНИЯ КОНФЛИКТА В ОТДЕЛЬНЫХ РАЙОНАХ ДОНЕЦКОЙ И ЛУГАНСКОЙ ОБЛАСТЕЙ	129
ЛЕПСКИЙ М.А. <i>Исторические аналогии военного конфликта в отдельных районах Донецкой и Луганской областей .....</i>	<i>129</i>
ЛЕПСКИЙ М.А. <i>Временная перспектива разрешения конфликта в Украине .....</i>	<i>130</i>
ЛЕПСКИЙ М.А., ПИЛИПЕНКО (ЧЕРКУН) Я.С.	132
<i>Сценарии событий решения конфликта в отдельных районах Донецкой и Луганской областей .....</i>	<i>132</i>
ДОДАТКИ / ANNEXES / ПРИЛОЖЕНИЯ	138
ЛІТЕРАТУРА	171

РОЗДІЛ 1

ОСНОВНІ ІДЕЇ, ПОСТАНОВКА МЕТА ТА АПРОБАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Лепський М.А.

Постановка проблеми, мета та апробація дослідження

Постановка проблеми. Миротворення як процес врегулювання військових конфліктів до недавнього часу не знаходилося у центрі осмислення досліджень українських науковців та порядку денному експертного співтовариства. Це зрозуміло, оскільки мирне життя в Україні сприймалося як даність та людей цікавили інші проблеми. Сучасний військовий конфлікт на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей та, сподіваємось, тимчасова втрата Криму поставили питання не тільки збереження цілісності України та її державності, а й питання, як можливо та повинно відбуватися миротворення та врегулювання цього конфлікту.

Сучасне осмислення конфлікту на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей має різні тлумачення та визначення, такі як конфлікт:

- «геополітичний між США, Євросоюзом та Росією»;
- «геополітичний між Україною та Росією, результатом якого де-факто є втрата Криму»;
- «внутрішній між юніоністами (прихильниками цілісності України) та сепаратистами ДНР та ЛНР»;
- «між партією миру та партією війни»;
- «антитерористична операція (АТО) на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей» (офіційна назва);
- «між регіональними елітами в Україні»;
- «конфлікт між старим режимом (В. Януковича, електоральною основою якого була Південна та Східна Україна, але «електоральне ядро» знаходилося на Донбасі) та новим режимом (іншої України, електоральне ядро якого переважно знаходилося на Заході та у Центрі України)»;
- конфліктом ідентифікацій між визначеннями протистояння «революції Гідності» VS «перевороту», «ватників» VS «вишиватників» та т.і.;
- протистоянням великого промислового бізнесу та середнього і малого бізнесу, міської та сільської України, концентрації фінансових потоків у центрі та забезпеченням місцевого самоврядування;
- протистоянням між старим олігархатом, новим олігархатом та іншим населення України;
- протистоянням у меморіальних війнах (історичної пам'яті) декомунізація, боротьба з російсько-центричною історією (концепцією «руського миру» та «Новоросії») та будівництво національної свідомості;
- радикальної боротьби за владу між політичними партіями України;
- протиборства корупції та антикорупційного руху;
- економічних санкцій та обмежень;

– інформаційної війни тощо.

Ці війни, протистояння та конфлікти мають системний, цілісний, а іноді дискретний характер, вони схрещуються та перехрещуються, утворюють комплекси та мають власне звучання, тому так швидко стало поширюватися поняття «гібридних війн», яке нібито «парасолькою» прикриває все багатоманіття смислів війни в Україні. Але введення поняття «гібридної війни» та навіть протилежного – «гібридного миру» – не вирішує питання про те, які заходи потрібно вжити задля вирішення військового та інших конфліктів у геополітичному вимірі, внутрішньому вимірі (часовому – історичному, меморіальному та проектів майбутнього; територіальному – між частинами України та геополітичному протистояннях, у яких Україна має лімітрофний статус, міжнародному та внутрішньому політичних конфліктах за владу – у hard-; smart- та soft power війн), ціннісних, ідентифікаційних, смислових війнах та інших. Важливим для проведення дослідження стала участь у консорціумі «Університети за мир», що була запропонована нашими грузинськими колегами з Кавказького міжнародного університету, Південно-кавказького інституту регіональної безпеки, які формують «Тбіліську ініціативу миру». Ця ініціатива підтримана Гіресунським університетом (Туреччина), Чорноморський центр стратегічних досліджень (Black Sea Centre for Strategic Research and Application).

Мета наукової розвідки. Сучасне людство вже накопичило певний досвід вирішення військових конфліктів, що має відображення у міжнародних правових актах та реалізації рішень, перш за все, Організації Об'єднаних Націй (ООН). Важливими для операціоналізації нашого дослідження стали роботи О. Кутейникова та О. Масляк [13], які узагальнили основні завдання, що були у складі мандатів ООН з операцій «Підтримки миру» після 1999 року до 2013 року та звернули увагу на реформування змісту основних понять миротворення на основі досвіду ООН, а також висновки дослідження В. Заємського з реформування ООН відповідно до діяльності миротворення [14].

Зараз у гострий період історії України в умовах «гібридних війн» звернення до досвіду миротворення, як міжнародного досвіду, актуалізує дослідження процесу повернення країни до стану миру, бажано до кращого ніж попередній стан нашої держави. Метою наукової розвідки є визначення та презентація результатів експертного дослідження миротворення в умовах гібридної війни в Україні у визначенні миротворчих процесів, часової перспективи та з'ясуванні історичних аналогій. Тому дослідники факультету соціології та управління Запорізького національного університету з листопаду 2015 року по лютий 2016 року провели експертне опитування наших колег з 8 країн, щоб побачити стан своєї країни «ззовні» очима колег-експертів. Анкета була підготована англійською, українською та російською мовами.

Відбір експертів відбувався методом «снігового кому» зі збереженням критеріальних вимог до експертів: досвід роботи, аналітичний авторитет серед колег, освіта. Деякі експерти, яких ми запрошували до нашого дослідження, відмовились брати участь у ньому, затаючи час відповіді, визначаючи недосконалість формулювання, підбору понять для визначення тих або інших процесів творення миру, або, аргументуючи власну «некомпетентність у

запропонованій тематиці». На жаль до нашого дослідження не долучилися експерти з США, Ізраїлю, Естонії, Німеччини, Австрії, Вірменії, Ірану, які також були запрошені. Не останнім аргументом відмови від участі у дослідженні став фактор відсутності бюджету дослідження, що унеможливило оплату роботи експертів. Але цей фактор став своєрідним критерієм відбору експертів за ознакою «небайдужості до долі України та її розвитку». Тому наш колектив безмірно вдячний експертам, які взяли участь у дослідженні.

Апробація дослідження була здійснена у низці наукових конференцій та криглих столів, висновки дослідження презентовані для обговорення у тезах та виступах під час пленарного засідання VI Міжнародної конференції «Соціальне прогнозування та проектування майбутнього країни: миротворення у гібридних війнах» 25 березня 2016 року у м. Запоріжжі, VII Міжнародної конференції «Соціальне прогнозування та проектування майбутнього країни: Ідеї миру та ненасильства у змінах глобального порядку» 24 березня 2017 року у м. Запоріжжі, на XIII Всеукраїнській науково-практичній конференції за міжнародною участю «Проблеми розвитку соціологічної теорії. Порівняльні дослідження: виклики соціологічної теорії та практики» 19-20 травня 2016 року (м. Київ) Київ.нац. ун-т ім.Т. Шевченка (та ін.), VI міжнародній науково-практичній конференції з соціології «Історична соціологія цивілізацій: модерн поміж демократією та нерівністю», Київ, КПІ 30-31 травня 2016; на конференції яка пройшла в Грузії: «Дні Махатми Ганді. Світ і Ненасильство. Міжнародна конференція. 25-30 липня – 2016, Тбілісі, Батумі (Mahatma Gandhi Days. Peace and Nonviolence International Conference. July 25-30 2016 – Tbilisi, Batumi, Georgia), а також у публікаціях збірнику статей Українського інституту стратегій глобального розвитку і адаптації «Східноукраїнський конфлікт в контексті глобальних трансформацій.– Київ:, 2016».

Визначення базових понять миротворення

Важливим питанням дослідження було визначення сучасних дефініцій та напрямів творення миру, основних положень, що визначають їх правовий статус. Це питання було спрямоване на акцентування уваги наших експертів та визначення відношення до цих положень, до того ж при наданні відповіді «ні» дослідники просили обґрунтувати заперечення «загально прийнятих визначень». У це питання ввійшли положення з Уставу ООН Розділу VI: Мирне вирішення спорів Ст. 33 п.1., Розділу VII: Дій у відношенні до загрози миру, порушення миру та актів агресії Ст.41 (заходи, що не пов'язані з військовим характером – економічного характеру, припинення засобів сполучення та дипломатичних відносин; Ст.42 (заходи демонстрації, блокади та військового характеру для підтримання та відновлення миру та безпеки). Ці положення характеризують міру залежності вирішення конфлікту від дипломатичного шляху, невійськового з перевагою економічних санкцій та військового характеру творення миру.

На відкритих сторінках офіційного сайту ООН були взяті основні визначення творення миру, а саме Миротворчої діяльності (Peacekeeping, Миротворческая деятельность); Попередження конфлікту та посередництва (conflict prevention and mediation предотвращение конфликта и посредничество), Встановлення миру (Peacemaking Установление мира); Примушення до миру (Peace enforcement Принуждение к миру); Миробудівництва (Peacebuilding Миростроительство); Значення миротворчої діяльності (Role of peacekeeping Значение миротворческой деятельности) та Роззброєння (Disarmament Разоружение). Уточнення їх перекладу відбувалося у глосарії термінів ООН. Ці визначення були розставлені за мірою зниження напруги у військовому конфлікті, також ми вважали за потрібне додати до цих визначень поняття «Превентивної дипломатії» та «Багатоканальної дипломатії», які відображують заходи мирного врегулювання спорів та конфліктів.

У питаннях, які були внесені до анкети, узагальненим поняттям творення миру ми використовували поняття «Peacekeeping», оскільки, у статті ООН про «Peace and security», саме воно було основним, інші форми визначалися як інші (other): «Іншими видами діяльності є: запобігання конфліктам і посередництво; миротворчість; примушення до миру; миробудівництво» («The other activities are: conflict prevention and mediation; peacemaking; peace enforcement; peacebuilding»). Саме це питання викликало сумніви у потенційного експерта з Естонії.

Питання мало такий вигляд (див. Додаток 1)

У відповідях наших шановних колег-експертів ми отримали такий розподіл думок.

Таблица 1.1

Вопрос	Ответ экспертов с	Итог и примечания
1. Мирное урегулирование споров	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Белоруссии No, РФ (Российской федерации) Yes	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт
2. Действия в отношении угрозы миру, нарушений мира и актов агрессии Ст.41 раздела VI	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Белоруссии No, РФ Yes	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт
3. Ст.42 раздела VII	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes / No, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Белоруссии Yes, РФ Yes	Yes – 7 экспертов; Yes / No – 1 эксперт
4. Разоружение	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши No. It's not possible to do it because of military conceptions of powerful countries and situation in the world. Это невозможно сделать из-за военных концепций мощных стран и ситуации в мире. Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Белоруссии No, РФ Yes	Yes – 6 экспертов; No – 2 эксперта
5. Поддержание мира	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Белоруссии No, РФ Yes	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт

6. Установление мира	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Белоруссии No, РФ Yes,	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт
7. Миростроительс тво	Канады – ответ отсутствует, Гватемалы Yes, Польши No, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Белоруссии No, РФ Yes,	Yes – 6 экспертов; No – 1 эксперт, ответ отсутствует – 1 эксперт.
8. Принуждение к миру	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Белоруссии No, РФ Yes,	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт
9. Превентивная дипломатия	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Белоруссии No, РФ Yes,	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт
10. Значение миротворческой деятельности	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Белоруссии No, РФ Yes,	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт
11. Многоканальна я дипломатия	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Белоруссии No, РФ Yes.	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт

Окрім експерта з Білорусі, який не підтримав майже всі базові визначення процесів миротворення, окрім Статті 42 Розділу VII: Дії у відношенні до загрози миру, порушення миру та актів агресії, Уставу ООН, більшість експертів з різних

країн підтримують об'єктивність та можливість використання таких понять як: 1. Мирне врегулювання спорів; 2. Дії відносно загрози миру, порушень миру й актів агресії (Стаття 41, Article 41); 5. Підтримка миру; 6. Встановлення миру; 8. Примушення до миру; 9. Превентивна дипломатія; 10. Значення миротворчої діяльності; 11. Багатоканальна дипломатія.

Відносно поняття «4. Роззброєння» недостатність його у сучасних умовах визначили експерти з Польщі та Білорусі. Лише експерт з Польщі обґрунтував свою позицію «Це не можливо зробити через військові концепції потужних країн і ситуації у світі.» (It's not possible to do it because of military conceptions of powerful countries and situation in the world.)). Ст.42 Розділу VII, яку підтримав експерт з Білорусі, отримала відповідь «Yes / No» експерта з Польщі.

Відмінності були і у визначенні 7. Миробудівництва. Так експерт, який живе та працює у Канаді, не дав відповідь на це питання, невідповідність сучасним умовам визначення цього поняття визначили експерти з Польщі та Білорусі.

В цілому можливо визначити, що переважна більшість експертів вважає за можливе використовувати поняття, що позначають процеси творення миру за визначеннями Уставу та відкритих інтернет-ресурсів ООН, що були наведені у дослідженні.

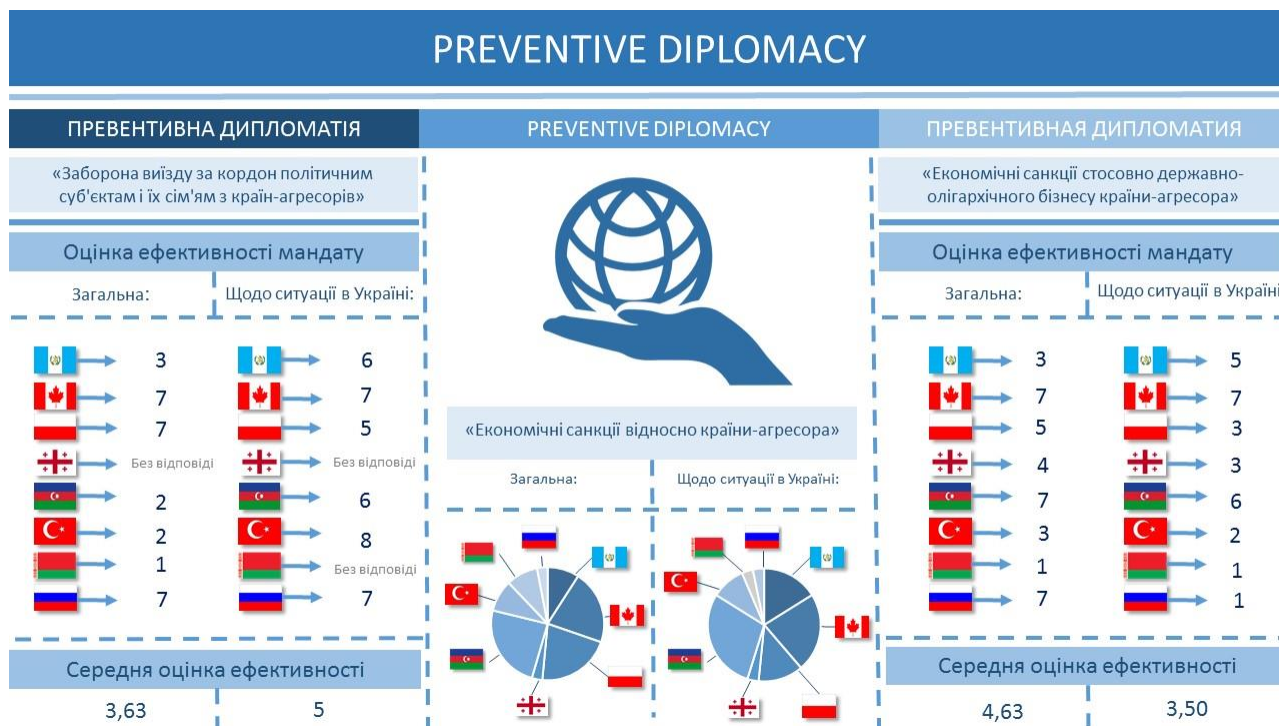
Висновки

Переважна більшість експертів вважає за можливе використовувати поняття, що позначають процеси творення миру за визначеннями Уставу та відкритих інтернет-ресурсів ООН, що були наведені у дослідженні. Лише експерт з Білорусі ставить під сумнів можливість здійснення більшості дій ООН, позначених цими поняттями. Він обґрунтовує це під час відповіді на історичні аналогії військового конфлікту в Україні. «На сьогоднішній день не можу назвати жодного конфлікту, який торкається спірних територій, демонтажу держави, який би був успішно вирішений за допомогою ООН. У певній мірі можливо вважати конфлікт у Югославії, але Югославія не є федерацією та до кінця конфлікт не був вирішений, якщо брати до уваги сучасну ситуацію у Косово».

РОЗДІЛ 2 ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАВДАНЬ МИРОТВОРЧИХ ЗАХОДІВ

Павленко І.О.

«Превентивна дипломатія» (Preventive diplomacy), «Встановлення миру» (Peacemaking), аналіз дій з «Підтримки миру» (Peacekeeping)

Досвід ООН щодо вирішення післявійськових ситуацій актуалізує питання про превентивну дипломатію, що має потенціал відносно профілактики ескалації конфлікту. Тому у дослідженні питання «Превентивна дипломатія (Preventive diplomacy)» спрямоване на визначення експертних оцінок ефективності цього напрямку миротворчої діяльності у діапазоні оцінок від 1 до 10 (де 1 – найнижча ефективність і 10 – найвища ефективність). У цю групу нами були віднесені питання санкцій заборони виїзду за кордон та економічних санкцій за різним предметом впливу від персоніфікації осіб, що приймають рішення та членів їх сімей до впливу на олігархічно-економічний режим та країну-агресора в цілому.

Так, мандат превентивної дипломатії «Заборона виїзду за кордон політичним суб'єктам і їх сім'ям з країн-агресорів» у оцінках експертів відносно України має найвище середнє 5, навіть за умов що експерти з Грузії і Білорусі утримались від оцінювання цього питання відносно України. Доречі, експерт з Грузії не визначив свою позицію у цьому питанні відносно цього мандату, як такому, а експерт з Білорусі оцінив загальну ефективність заходів ООН за цим мандатом лише – 1.

Експерт з Туреччини у загальній ефективності мандату надав оцінку 2, відносно України – 8; експерт з Гватемали у загальній ефективності мандату визначив оцінку 3, відносно України – 6; експерт з Азербайджану загальну

ефективність мандату відзначив 2 балами, а відносно України – 6, – усі ці значення показників свідчать про актуальність заходів попередження відносно України. Експерти з Канади та Росії надали солідарні значення відносно загальної ефективності мандату – 7 та відносно України – 7. Експерт з Польщі, навпаки, демонструє зниження ефективності цього мандату відносно України – 5, при оцінці загальної ефективності мандату – 7. Таким чином, середнє значення оцінок загальної ефективності мандату – 3,63, є значно нижчим у порівнянні з середнім відносно України – 5,00.

Серед всієї групи мандатів превентивної дипломатії найвище середнє експерти поставили персоналізованим санкціям особам, які приймають рішення щодо ескалації та членам їх сімей.

Таблиця 2.1

Країна	pd_101	pd_102	pd_103	Середнє
Гватемала	3,00	3,00	3,00	3,00
Канада	7,00	7,00	7,00	7,00
Польща	7,00	7,00	5,00	6,33
Грузія	0,00	1,00	4,00	1,67
Азербайджан	2,00	8,00	7,00	5,67
Туреччина	2,00	3,00	3,00	2,67
Білорусь	1,00	3,00	1,00	1,67
Росія	7,00	1,00	7,00	5,00
Середнє	3,63	4,13	4,63	4,13
Різниця	1,38	0,00	-1,13	0,08

Країна	pd_201	pd_202	pd_203	Середнє	Різниця
Гватемала	6,00	5,00	5,00	5,33	2,33
Канада	7,00	7,00	7,00	7,00	0,00
Польща	5,00	4,00	3,00	4,00	-2,33
Грузія	0,00	1,00	3,00	1,33	-0,33
Азербайджан	6,00	9,00	6,00	7,00	1,33
Туреччина	8,00	3,00	2,00	4,33	1,67
Білорусь	1,00	3,00	1,00	1,67	0,00
Росія	7,00	1,00	1,00	3,00	-2,00
Середнє	5,00	4,13	3,50	4,21	0,08

де:

pd_101	Заборона виїзду за кордон політичним суб'єктам і їх сім'ям з країн-агресорів	У світі
pd_102	Економічні санкції по відношенню до країни-агресора	
pd_103	Економічні санкції до державно-олігархічному бізнесу країни-агресора	
pd_201	Заборона виїзду за кордон політичним суб'єктам і їх сім'ям з країн-агресорів	В Україні
pd_202	Економічні санкції по відношенню до країни-агресора	
pd_203	Економічні санкції стосовно державно-олігархічному бізнесу країни-агресора	

Другий мандат з назвою: «Економічні санкції відносно країни-агресора» за середніми значеннями має усталений характер відносно ефективності його в цілому, так і відносно України. Ситуація в оцінюванні дещо змінилася – у загальній ефективності мандату – 4,13. Найнижчу оцінку цьому мандату поставили експерти з Росії та Грузії, як відносно його ефективності, так і

відносно України – 1. Максимальне значення за цим мандатом визначено експертами з Канади (у загальній ефективності мандату – 7, відносно України – 7) та Азербайджану (у загальній ефективності мандату – 8, відносно України – 9). Інші експерти надали оцінки таким чином:

- з Гватемали у загальній ефективності мандату – 3, відносно України – 5 відносно України оцінка зросла ↑;
- з Польщі у загальній ефективності мандату – 7, відносно України – 4, відносно специфіки застосування в Україні оцінка знизилася ↓;
- з Туреччини (у загальній ефективності мандату – 3, відносно України – 3, оцінка залишилася постійною);
- з Білорусі – у загальній ефективності мандату – 3, а відносно України експерт утримався з відповіддю.

Третій мандат «Економічні санкції стосовно державно-олігархічного бізнесу країни-агресора» у середніх значеннях експерти оцінили за загальною ефективністю – 4,63, відносно України середнє нижче, – 3,5.

Експерт, що мешкає у Канаді, надав однакові оцінки у загальній ефективності цього мандату і відносно України – 7. Також, високо оцінив критерій експерт з Азербайджану, у загальній ефективності мандату – 7, відносно України – 6. Невисокими відносно цього мандату ООН були оцінки експертів з Гватемали (у загальній ефективності мандату – 3, відносно України – 5), з Польщі (у загальній ефективності мандату – 5, відносно України – 3), з Грузії (у загальній ефективності мандату – 4, відносно України – 3).

Найменші оцінки надали експерти з Туреччини (у загальній ефективності мандату – 3, відносно України – 2) та з Білорусі (у загальній ефективності мандату – 1, відносно України – взагалі оцінка не надана). Оцінки цих експертів виявилися найменш оптимістичними відносно цього мандату. Цікавою є оцінка експерта з Росії (у загальній ефективності мандату – 7, відносно України – лише 1).

Відносно превентивної дипломатії, як середніх значень за всіма наданими мандатами, у визначенні загальної ефективності розподіл оцінок експертів є таким:

- з Гватемали у загальній ефективності мандату – 3,00, відносно України – 5,33;
- з Канади (у загальній ефективності мандату – 7,00, відносно України – 7,00);
- з Польщі (у загальній ефективності мандату – 6,33, відносно України – 4,00);
- з Грузії (у загальній ефективності мандату – 1,67, відносно України – 1,33);
- з Азербайджану (у загальній ефективності мандату – 5,67, відносно України – 7,00);
- з Туреччини (у загальній ефективності мандату – 2,67, відносно України – 4,33);
- з Білорусі (у загальній ефективності мандату – 1,67, відносно України – без відповіді);

– з Росії (у загальній ефективності мандату – 5, відносно України – 3).

Як ми бачимо, найнижчі оцінки у загальній ефективності мандату надали: Грузія, Білорусь, Туреччина. Найвищі – Канада, Польща, Азербайджан. Найнижчі оцінки відносно України надали: Грузія, Білорусь взагалі утрималась від оцінок в цьому питанні. Найвищі – Канада і Азербайджан. В цілому з цього питання країни прийняли таку позицію (у загальній ефективності мандату – 4,13, відносно України – 4,21) – позиції у середньому є близькими за значенням.

Цікавим є той факт, що ефективність у превентивній дипломатії мандатів має такий рейтинг. За загальною ефективності на першій сходинці знаходиться вплив відносно державно-олігархічного бізнесу, середня позиція вплив на країни-агресора, найнижча сходинка відносно персоналізації осіб, що приймають рішення, та членів їх сімей. Відносно України мандати мають інше значення: перше за ефективністю значення має персоніфікований вплив, а найнижче – санкції на державно-олігархічний устрій.

Встановлення миру (Peacemaking)

Процес Встановлення миру (Peacemaking) зосереджує в собі питання, які визначали експертну оцінку ефективності задач операцій підтримки миру і уточнення їх специфіки відносно України від 1 до 10 (де 1 – найнижча ефективність і 10 – найвища ефективність).

Так, значення миротворчих процесів ООН у критерії «Здійснення нагляду за розмінуванням» найвище оцінили експерти з Росії (10), Гватемали (9), Азербайджану (8) і Канади (7). Експерти з Польщі (5), Туреччини (5) були солідарними у своїх думках і нейтральними по значенню. Експерти з Грузії (3) та Білорусь (2), також, мають схожі думки, але кардинально у негативний бік. Остання пара країн вважає нагляд за розмінуванням неефективним заходом миротворення. Середня оцінка даного мандату – 6,13.

Мотиви оцінок країн згідно першого мандату є різними відносно України. Представники Туреччини (9), Гватемали (8) і Канади (9) надали найвище значення, але дані країни відносяться до різних груп як за розташуванням до нашої країни, так і за політичним відношенням до держави.

Утримались від відповіді експерти країн Грузія (0) і Білорусь (0). Експерти з Польщі (3) і Росії (3) надали однаково невтішну оцінку. Представник Азербайджану вирішив зайняти нейтральну позицію (5), наближене до середнього значення у визначенні мандату. Середня оцінка усіх країн з даного критерію відносно України – 4,63, як ми бачимо є нижчою аніж значення в цілому за цим мандатом.

Мандат «Підтримка національних збройних сил нелетальною зброєю» має найнижчу оцінку серед усіх критеріїв і в цілому (4) і відносно України (3,63).

Розподілилися оцінки таким чином: у загальній ефективності мандату – експерти з Канади (3), Польщі (3), Білорусі (3), Грузії (4), в той час як оцінка ситуації відносно України: Канада (3), Польща (7), Грузія і Білорусь утримались від відповіді.

Експерти з Гватемали (у загальній ефективності мандату – 6, відносно України – 8), Азербайджану (у загальній ефективності мандату – 6, відносно України – 4), Туреччини (і по світу, і відносно України – 6) надали вище середнього оцінку ефективності операцій ООН у загальній ефективності мандату в світі. Найнижчу надала Росія (1) і відносно України і в цілому за цим мандатом.

На нашу думку, таке низьке значення в цілому даний мандат має через негуманний зміст заходу – підтримки національних збройних сил нелетальною зброєю. Підтримка миру складається з різних заходів усунення конфліктів, але, як правило, увага акцентується на дипломатії, щоб привести ворогуючі сторони до переговорного стану. Зброя, хоч і нелетальна має негативний вплив на мирну спрямованість сторін, але значною мірою підвищує боєздатність. Тому, в Уставі ООН Рада Безпеки встановлює миротворчі операції ООН і визначає сферу їх застосування.

За критерієм «Розмежування сторін конфлікту» бачимо таку картину: загальний показник і оцінка ефективності заходів на території України є однаковими (5,75). Але оцінки експертів окремих країн відрізняються:

- з Гватемали (у загальній ефективності мандату – 6, відносно України – 7);
- з Канади (у загальній ефективності мандату – 7, відносно України – 7);
- з Туреччини (у загальній ефективності мандату – 8, відносно України – 8);
- з Грузії (у загальній ефективності мандату – 4, відносно України – 4);
- з Азербайджану (у загальній ефективності мандату – 6, відносно України – 4);
- з Польщі (у загальній ефективності мандату – 3, відносно України – 9, що вказує на її сподівання припинення конфлікту в Україні).

Експерт з Росії більше значення з цього критерію приділяє ефективності мандату у світі (10), в той час як ефективність заходів ООН в Україні з цього

критерію оцінює середньо – 5. Експерт з Білорусі має песимістичні погляди (у загальній ефективності мандату – 2, відносно України – 2).

Таблиця 2.2

Країна	pm_101	pm_102	pm_103	pm_104	pm_105	Середнє	
Гватемала	9,00	6,00	6,00	6,00	7,00	6,80	
Канада	7,00	3,00	7,00	7,00	8,00	6,40	
Польща	5,00	3,00	3,00	7,00	5,00	4,60	
Грузія	3,00	4,00	4,00	2,00	4,00	3,40	
Азербайджан	8,00	6,00	6,00	8,00	9,00	7,40	
Туреччина	5,00	6,00	8,00	5,00	6,00	6,00	
Білорусь	2,00	3,00	2,00	2,00	4,00	2,60	
Росія	10,00	1,00	10,00	10,00	1,00	6,40	
Середнє	6,13	4,00	5,75	5,88	5,50	5,45	
Різниця	-0,88	0,50	0,00	-1,50	-0,13	-0,40	
Країна	pm_201	pm_202	pm_203	pm_204	pm_205	Середнє	Різниця
Гватемала	8,00	8,00	7,00	7,00	8,00	7,60	0,80
Канада	9,00	3,00	7,00	7,00	7,00	6,60	0,20
Польща	3,00	7,00	9,00	3,00	7,00	5,80	1,20
Грузія	3,00	4,00	4,00	2,00	4,00	3,40	0,00
Азербайджан	5,00	4,00	4,00	5,00	10,00	5,60	-1,80
Туреччина	9,00	6,00	8,00	5,00	2,00	6,00	0,00
Білорусь	2,00	3,00	2,00	2,00	4,00	2,60	0,00
Росія	3,00	1,00	5,00	4,00	1,00	2,80	-3,60
Середнє	5,25	4,50	5,75	4,38	5,38	5,05	-0,40

де:

pm_101	Здійснення нагляду за розмінуванням	У світі
pm_102	Підтримка національних збройних сил нелетальної зброєю	
pm_103	Розмежування сторін конфлікту	
pm_104	Сприяння в обміні і звільненні полонених	
pm_105	Сприяння реорганізації сил оборони і безпеки	
pm_201	Здійснення нагляду за розмінуванням	В Україні
pm_202	Підтримка національних збройних сил нелетальної зброєю	
pm_203	Розмежування сторін конфлікту	
pm_204	Сприяння в обміні і осободженні полонених	
pm_205	Сприяння реорганізації сил оборони і безпеки	

Наступний мандат був визначений як «Сприяння в обміні і звільненні полонених». Так як гаряча фаза конфлікту в Україні ще не припинена (на час дослідження), оцінка респондентів кардинально відрізняється відносно України (3,88) і в цілому у загальній ефективності мандату (5,88). Експерти з Польщі і Білорусі взагалі утримались від відповіді на це питання щодо України. Експерти з Грузії і Білорусі мають невтішні відповіді відносно ситуації в світі (2) і (2) за цим мандатом. Думки представника Польщі відрізняються відносно мандату в цілому (7) і України (3). Експерти з Гватемали (у загальній ефективності мандату – 6, відносно України – 7), Канади (у загальній ефективності мандату – 7, відносно України – 7), Азербайджану (у загальній ефективності мандату – 8, відносно України – 5), Туреччини (у загальній ефективності мандату – 5,

відносно України – 5) – оцінки країн демонструють позитивне відношення до заходів ООН відносно даного питання. Цікавою є думка експерта з Росії (у загальній ефективності мандату максимально – 10, а відносно України – лише 4).

Останній виділений мандат в цьому питанні «Сприяння реорганізації сил оборони і безпеки» – середнє значення 5,5 в цілому за мандатом, відносно України 5,38.

Думки представників країн розподілилися таким чином: найвищу оцінку дали експерти з Гватемали (у загальній ефективності мандату – 7, відносно України – 8), Канади (у загальній ефективності мандату – 8, відносно України – 7), Азербайджану (у загальній ефективності мандату – 9, відносно України – 10), Польщі (у загальній ефективності мандату – 5, відносно України – 7). Експерт з Грузії вважає такі заходи у світі не ефективними (4), відносно України – взагалі утримався від відповіді. Експерт з Туреччини поставив оцінки у загальній ефективності мандату – 6, відносно України – 2. Експерти з Білорусі та Росії є відвертими песимістами згідно цього мандату й у загальній ефективності мандату (4/1), і в Україні – експерт з Росії (1), а експерт з Білорусі утримався від відповіді.

Середнє значення відносно процесу «Встановлення миру» з врахуванням усіх мандатів, має такий вигляд у експертів: з Гватемали (у загальній ефективності мандату – 6,8, відносно України – 7,6), з Канади (у загальній ефективності мандату – 6,4, відносно України – 6,6), з Польщі (у загальній ефективності мандату – 4,6, відносно України – 5,8), з Азербайджану (у загальній ефективності мандату – 7,4, відносно України – 5,60), з Туреччини (у загальній ефективності мандату – 6, відносно України – 6,00). Найнижчі оцінки надали експерти: з Грузії (у загальній ефективності мандату – 3,4, відносно України – 0,8, накопичений досвід вирішення військових конфліктів Грузії має об'єктивне відображення у оцінках по відношенню до України), з Білорусі (у загальній ефективності мандату – 2,6, відносно України – 0,4), з Росії (у загальній ефективності мандату – 6,4, відносно України – 2,8). В цілому з цього питання країни зайняли таку позицію (у загальній ефективності мандату – 5,45, відносно України – 5,05).

Як було раніше зазначено, Рада Безпеки встановлює миротворчі операції ООН і визначає сферу їх застосування: участь військовослужбовців із нелетальною зброєю, створення буферних зон, здійснення переговорів, тобто проведення дипломатичних місій, тощо.

Підтримання миру (Peacekeeping)

Щодо «Підтримки миру» (Peacekeeping) були виділені такі питання:

1. Будьте ласкаві, визначте свою експертну оцінку ефективності завдань операцій підтримання миру від 1 до 10 (де 1 – найнижча ефективність і 10 – найвища ефективність).

2. Друге питання уточнює специфіку стратегії «Підтримки миру» відносно України, гіпотезою є наявність або відсутність ситуації нетотожності військового конфлікту на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей та розуміння стратегії «Підтримки миру» в цілому: «Будьте ласкаві, визначте свою експертну оцінку дій для підтримання миру відносно ситуації в Україні від 1 до 10 (де 1 – найнижча ефективність і 10 – найвища ефективність)».

Аналіз результатів відповідей експертів країн, які відгукнулися і взяли участь в опитуванні надає інформацію, щодо відношення світової спільноти до проблем в Україні. Сформувалася така дельта відхилень експертів з країн: Білорусі та Росії, які мають безпосереднє значення для розв'язання конфлікту – Білорусь, як дипломатичний миротворець із відомими Мінськими угодами і Росія, яка не визнає відкрито факти агресії на території України. Експерти з Туреччини і Азербайджану мають справу зі схожими конфліктними ситуаціями, через що виникає солідарність із Україною. Грузія має неупереджене відношення, із бажанням політичної підтримки, передачею досвіду європейських стандартів, але як показало дослідження її експерт має не найоптимістичніше бачення ситуації в Україні. Наступною парою є Канада і Польща – високорозвинуті країни у питаннях миротворення, підтримки миру, які беруть активну участь і входять до дипломатичних місій і миротворчих заходів. Особливо, Канада має надії на результативність миротворення в Україні.

Польща, через близькість до нашої країни має найбільш широке уявлення про те, що відбувається і у певній мірі остерігається конфлікту в Україні. Цікавими оцінками є значення експертизи з Гватемали, оскільки це є найвіддаленіша країна, яка не залишила поза увагою складну ситуацію, що склалася в нашій країні.

Таблиця 2.3

Країна	рк_101	рк_102	рк_103	рк_104	рк_105	рк_106	Середнє	
Гватемала	7,00	8,00	7,00	7,00	6,00	9,00	7,33	
Канада	10,00	0,00	7,00	9,00	10,00	8,00	7,33	
Польща	8,00	7,00	6,00	5,00	5,00	5,00	6,00	
Грузія	5,00	4,00	3,00	5,00	3,00	2,00	3,67	
Азербайджан	9,00	4,00	5,00	9,00	8,00	7,00	7,00	
Туреччина	8,00	8,00	9,00	7,00	5,00	9,00	7,67	
Білорусь	1,00	2,00	2,00	3,00	2,00	0,00	1,67	
Росія	4,00	5,00	2,00	10,00	1,00	8,00	5,00	
Середнє	6,50	4,75	5,13	6,88	5,00	6,00	5,71	
Різниця	-0,88	1,25	-0,13	-0,38	0,25	-0,88	-0,12	
Країна	рк_201	рк_202	рк_203	рк_204	рк_205	рк_206	Середнє	Різниця
Гватемала	7,00	7,00	6,00	8,00	4,00	8,00	6,67	-0,67
Канада	10,00	10,00	7,00	9,00	10,00	10,00	9,33	2,00
Польща	6,00	3,00	3,00	7,00	8,00	4,00	5,17	-0,83
Грузія	5,00	5,00	4,00	5,00	4,00	2,00	4,17	0,50
Азербайджан	8,00	3,00	7,00	9,00	6,00	6,00	6,50	-0,50
Туреччина	7,00	8,00	9,00	6,00	5,00	8,00	7,17	-0,50
Білорусь	1,00	2,00	2,00	3,00	3,00	0,00	1,83	0,17
Росія	1,00	10,00	2,00	5,00	2,00	3,00	3,83	-1,17
Середнє	5,63	6,00	5,00	6,50	5,25	5,13	5,58	-0,12

де:

рк_101	Контроль кордону	У світі
рк_102	Спостереження за припиненням вогню	
рк_103	Охорона буферної зони	
рк_104	Охорона гуманітарної допомоги і місій	
рк_105	Охорона об'єктів	
рк_106	Власний захист миротворців	
рк_201	Контроль кордону	В Україні
рк_202	Спостереження за припиненням вогню	
рк_203	Охорона буферної зони	
рк_204	Охорона гуманітарної допомоги і місій	
рк_205	Охорона об'єктів	
рк_206	Власний захист миротворців	

Аналіз був проведений таким чином: за середнім значенням експертних показників парних держав і віддалених.

За критерієм «Контроль кордону» з першого питання експерти таких країн як Гватемала (поставила оцінку 7), Канада (10), Польща (8), Азербайджан (9), Туреччина (8) вважають, що операції ООН із демаркації кордонів унітарних територій є позитивними. Відносно України з даного мандату думки експертів таких країн, як Гватемала (7) та Канада (10) є ідентичними із попереднім загальним критерієм. Показники таких країн як: Польща (6,), Азербайджан (8), Туреччина (7) демонструє зниження позитивної позиції, але все ж таки не є

негативною. Оцінки експертів з країн: Грузії (5), Білорусі (1), Росії (4) із першого критерію відносно загальної ситуації в світі не є високими, мабуть через власні державні історичні події, які не були вирішені шляхом миротворчих дипломатичних процесів ООН. Як приклад, серед вирішених військових конфліктів із задіянням сил ООН експерт із Польщі привів конфлікт 1918 року в Польщі, результатом якого було повернення Великого воєводства та Сілезії. Прослідковується і схожість ситуації із сучасною Україною, як прагнення до самовизначення, свободи, і повстанському русі. Експерт з Білорусі оцінив найнижче даний критерій і відносно загального світового стану, як раніше було зазначено – поставив 1, і відносно України – утримався від оцінки (0). Експерт із Грузії відносно України, також, утримався від оцінки. Експерт з Росії оцінив прагнення ООН у підтриманні контролю кордонів в Україні – низьким показником (1), через яскравий приклад окупації Криму.

Середні оцінки з даного мандату відносно загальної ефективності – 6,50, відносно України – 4,88, що демонструє меншу недовіру до сил ООН країн у загальносвітовій ситуації та більшу – у питанні з Україною.

За наступним критерієм «Спостереження за припиненням вогню» максимальну кількість балів поставили країни відносно загальної ситуації у світі: Гватемала (8, відносно України – 7), Польща (7, але відносно України – лише 3), Туреччина (8, однаково відносно України-8). Стосовно України лідерами з позитивного бачення даного питання, як не дивно стала Росія (10), в той час, як загальносвітові тенденції оцінила у 5-нейтрально. Позиція Канади відносно України є максимально позитивною, але відносно загальної позиції експерт даної країни утримався – поставив 0. Відношення Грузії (загальна позиція -4; відносно України – 5), Азербайджану (загальна позиція -4; відносно України – 3), стосовно даного критерію є схожими. Найнижчу оцінку поставив експерт з Білорусі – і у загальній світовій ситуації і відносно України – 2.

Сумарні оцінки з даного критерію відносно загального показника – 4,75, відносно України – 6, що демонструє позитивну тенденцію з даного питання стосовно України.

Мандат «Охорона буферної зони» демонструє нам такі оцінки експертів з країн: Гватемала (загальна оцінка – 7, відносно України – 6), Канада (загальна оцінка – 7, відносно України – 7), Польща (загальна оцінка – 6, відносно України – лише 3), Грузія (загальна оцінка – 3, відносно України – 4, що інформує нас про негативне ставлення експерта до вирішення даного питання таким способом і на світовій арені і на території України), Азербайджан (загальна оцінка – 5, відносно України – 7), Туреччина дала максимальну оцінку – 9 і загальну, і відносно України, найнижче даний критерій оцінили експерти Білорусі і Росії (загальна оцінка – 2, відносно України – 2).

Висновки з даного критерію відносно середнього – 5,13, відносно України – 5, що є приблизно однаковими і у загальному відношенні і відносно України.

За мандатом «Охорона гуманітарної допомоги та місій» бачимо таку картину в оцінках експертів: Гватемала (загальна оцінка – 7, відносно України – дещо вище – 8), найпозитивніші погляди розділили експерти з Канади з

притаманним їй високим ступенем волонтерських, гуманітарних заходів по всьому світу (загальна оцінка – 9, відносно України – також, 9) та Азербайджану (загальна оцінка – 9, відносно України – також, 9). Експерт з Росії вважає, що ефективність дій ООН з охорони гуманітарної допомоги і місій у світі є найвищою – 10, але відносно України надана оцінка 5. Представник Білорусі не так яскраво оцінює внесок ООН з даного питання у світі – оцінка 3, відносно України – взагалі утримався. Також, не дав оцінку відносно України експерт з Грузії, але за ефективністю цього мандату надана оцінка 5. Експерти з Польщі та Туреччини більш стриманіші у даному питанні: (загальна оцінка експерта з Польщі – 5, відносно України – 7), і з Туреччини відповідно (7 та 6).

Як висновок можна зазначити, що даний критерій з ефективності дій ООН за цим мандатом у світі експерти оцінюють вище (6,88), аніж на території України (6,5).

Щодо «Охорони об'єктів» маємо такі оцінки експертів з країн: Гватемала (загальна оцінка – 6, відносно України – дещо нижче – 4), Канада оцінює найвище: і загально і відносно України – 10, позитивне бачення мають: Польща (загальна оцінка – 5, відносно України – дещо вище – 8) та Азербайджан (загальна оцінка – 7, відносно України – 6), Туреччина не бачить різниці між загальною ситуацією у світі за цим мандатом та відносно України і оцінила даний критерій нейтрально (5; 5). Песимістами з даного питання стали експерти з країн: Грузія (загальна оцінка – 3, відносно України – дещо вище – 4), Білорусь (загальна оцінка – 2, відносно України – 3), Росія поставила найнижчий бал з даного питання, (загальна оцінка – 1, відносно України – 2, припускаємо, що через процеси декомунізації на Україні, та через руйнування радянських символів і артефактів).

Підводячи загальні положення з даного критерію за середніми значеннями відносно мандату в цілому – 5, відносно України – 5,25, що є приблизно однаковими.

Останній мандат у цій групі питань, що були розроблені групою фахівців Запорізького національного університету має назву «Власний захист миротворців». Тут погляди експертів країн значно відрізняються: найвищі показники відносно світової ситуації зазначили експерти з країн – Гватемала (9), Канада (8), Азербайджан (7), Туреччина (9), Росія (8). Солідарність та прагнення до захисту власних миротворців у світі на погляд представників цих країн транспонується у відчуття високого ступеня допомоги з боку ООН. Білорусь з даного питання відсторонилася і відносно світових тенденцій (0), і відносно України (0). Низький показник надали Грузія (відносно світових тенденцій – 2 і відносно України – утрималась, 0), Польща (відносно світових тенденцій – 5 і відносно України – 4). Експерт з Росії також вважає, що Україна неспроможна захистити власних миротворців, як і дії ООН є неефективними і продемонструвала це оцінкою – 3. Високі оцінки відносно України надали експерти з Гватемали (8) і Туреччини (8), Азербайджану (6), найвища позначка у позитивно мислячого експерта з Канади – 10.

Загалом, даний мандат відносно України значно поступається загальній світовій оцінці з 5,13 до 6 відповідно.

У розрізі оцінок експертів країн з даного питання відношення середнього у загальній характеристиці процесу (5,71) та відносно України (5,25) дають розуміння, що недовіра до миротворчих заходів ООН об'єктивно розподіляється і конкретно до нашої держави і за територією світу.

Така позиція експертів викликана через сучасні, ще не вирішені конфлікти: Нагорно-Карабахський конфлікт, який згадають експерти з Туреччини, Азербайджану, Білорусі. До речі, серед названих експертів країн споглядаємо нерівномірне самостійне відношення до питання із усіма переліченими шістьма критеріями: Туреччина (загальне – 7,67, відносно України – 7,17), Азербайджан (загальне – 7, відносно України – 6,5), Гватемала (загальне – 7,33, відносно України – 6,67), оцінки Білорусі є найнижчими (загальне – 1,67, відносно України – 1,17). Даний експерт зосереджував свою увагу на найбільш відчутних конфліктах в сучасному світі, які не є вирішеними, через що його суб'єктивна довіра до миротворців ООН значно знизилася. Серед конфліктів: Абхазький (наводять експерти з Туреччини та Грузії, власне, остання країна теж не насичена оптимізмом по відношенню до ефективності дій ООН (загальне – 3,67, відносно України – 2,17) та Цхінвальський конфлікт (таке визначення йому надав експерт з Грузії, але цей конфлікт був визначений експертом з Білорусі як «війна Росії та Грузії»). Як сучасний невирішений конфлікт визначається ситуація у Югославії експертом з Польщі, його оцінки такі: загальне – 6, відносно України – 5,17. У якості майже позитивного моменту представник з Білорусі згадує невирішений конфлікт у Молдові (Придністров'ї), він зазначає його, як майже вирішений. Представник Росії має такі погляди: загальне бачення процесу має оцінку – 5, відносно України – 3,83, що демонструє занепокоєння саме у відношенні до України.

Найоптимістичніше дивиться на дане питання представник Канади: загальне значення мандату – 7,33, відносно України – 9,33, тим самим дає надію на ефективне врегулювання ситуації за допомогою заходів з підтримки миру ООН.

Висновок

Дипломатичне вирішення і мирне врегулювання воєнної ситуації на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей є питаннями міжконтинентальної і європейської безпеки, безконфліктного розвитку і взаємодії країн світу, збереження цілісності і унітарності кожної держави, яка має неоднозначне відношення через реальну геополітичну дестабілізацію між США, Євросоюзом та Росією.

У ході дослідження були визначені критерії аналізу, показники, які демонструють основні процеси миротворення в умовах гібридної війни і гібридного миру в Україні, а також, окреслюють думки колег із різних частин світу, щодо розвитку та ефективності миротворчих процесів ООН на території нашої країни.

Операції «Примушення до миру» (Enforcement and disarmament)

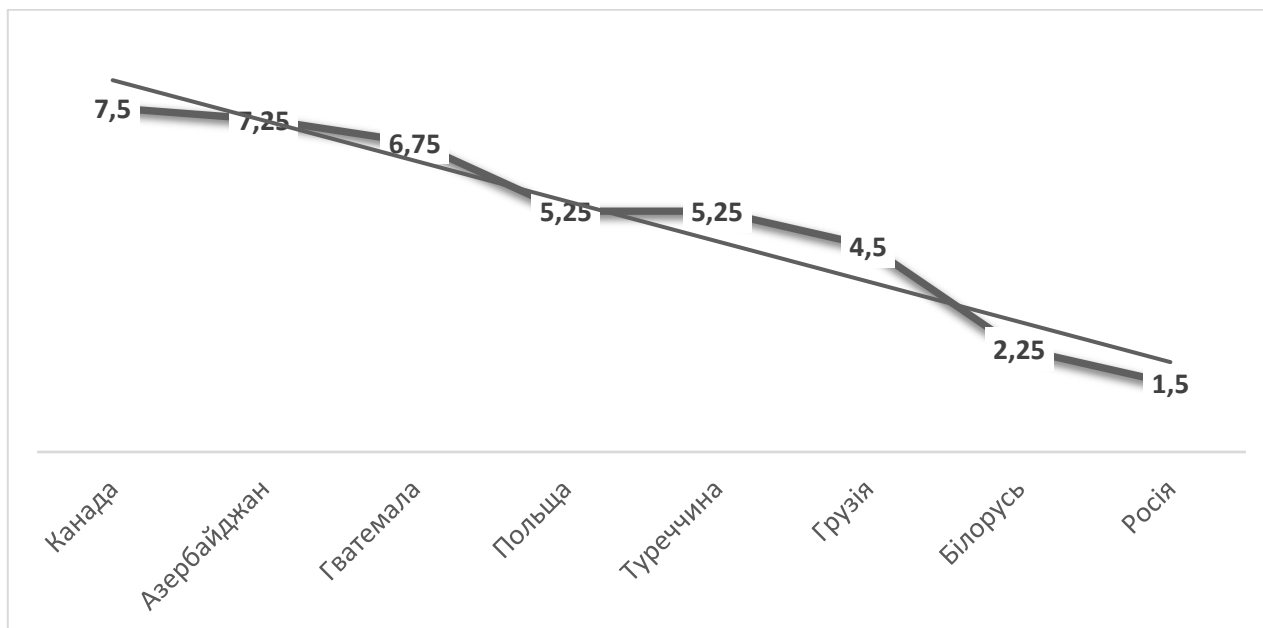
Операції «Примушення до миру» як одного із методів застосовуваних ООН з метою підтримки миру у світі експертами оцінено доволі посередньо. Так, практично усі запропоновані для оцінки можливі операції з підтримки миру отримали оцінки в діапазоні від 4,25 до 5,88, що дало середню оцінку 5,03 бали з 10 можливих, які означали би максимальну ефективність. Проте, детальний аналіз оцінок за кожною операцією дає можливість припустити про швидше, потенційну наявність попиту на операції ООН з «Примушення до миру», ніж про впевненість у непотрібності (або навіть неприпустимості) втручання ООН у локальні конфлікти шляхом надання саме військової «силової» підтримки.

Більш детальний аналіз середніх оцінок ефективності операцій ООН з «Примушення до миру», щодо експертів різних країн показує наявність значної розбіжності оцінок, щодо середньоарифметичного. Так, середня оцінка експертів з Росії таких операцій склала всього 1,5 балів, та є найнижчою серед усіх країн, які взяли участь у дослідженні. Оцінки поставлені експертом з Росії свідчать про заперечення ефективності запропонованих операцій ООН з «Примушення до миру». Така позиція може бути пояснена репрезентацією національної політики Росії, яка у своїй діяльності стверджує можливість проведення операцій з «Примушення до миру» кожною країною окремо, виходячи з власних інтересів та без потреби дозволу наднаціональних утворень. Також, досить низьку оцінку ефективності операцій ООН з «Примушення до миру» поставив експерт з Білорусі – середня оцінка 2,25 бали. Що можна пояснити, як позицією неприпустимості втручання будь-яких військових утворень у внутрішні конфлікти або сумнівами щодо їх ефективності, так і підтримкою позиції Росії. Але це лише припущення відносно низьких оцінок цих експертів.

На іншому полюсі шкали, з найвищою оцінкою ефективності запропонованих операцій ООН щодо «Примушення до миру» знаходиться оцінка експертів з Канади, середня оцінка таких операцій якої склала 7,5 балів, та Азербайджану з середньою оцінкою в 7,25 балів. В цілому, як видно з рисунку 1, більшість оцінок ефективності операцій ООН стратегії «Примушення до миру» концентруються на позитивній частині шкали, а модальним значенням є оцінка у 5,25 бали, що в цілому дозволяє прогнозувати позитивну оцінку таких операцій з боку світової спільноти (див. рис. 2.1).

Рисунок 2.1

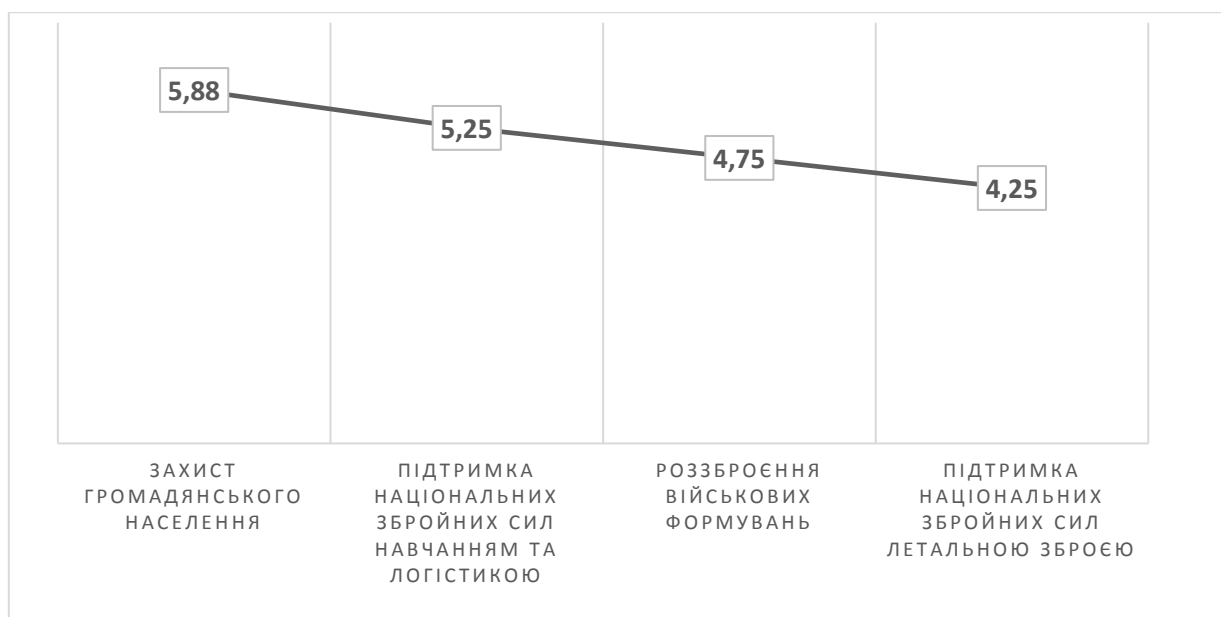
Середні оцінки ефективності операцій ООН з «примушення до миру»

Серед операцій ООН в межах стратегії «Примушення до миру» було запропоновано оцінити такі заходи як «Захист громадянського населення», «Підтримка національних збройних сил летальною зброєю», «Підтримка національних збройних сил навчанням та логістикою» та «Роззброєння військових формувань».

Оцінки кожної окремої операції експертами різняться між собою та не завжди співпадають з середньою оцінкою стратегії «Примушення до миру» в цілому, що була дана експертом окремої країни. Так, що стосується оцінок операції «Захист громадянського населення» то в середньому, дана операція отримала найвищу оцінку порівняно з оцінками інших операцій – 5,88 бали (див. рис. 2.2). Найбільш позитивно її оцінили експерти з Канада, який поставив 10 балів, з Азербайджану та Польщі, які оцінили її у 9 балів, Гватемали – на 7 балів та Туреччини – на 5 балів. Лише на 2 бали оцінили ефективність цієї операції експерти з Грузії та Білорусі, експерт з Росії оцінив її на 3 бали, що є низької оцінкою відносно оцінок стратегії в цілому за оцінюванням експертів різних країн, але це найвища оцінка, яка була надана експертом з цієї країни серед оцінок усіх операцій. Модальним значенням оцінки по даній стратегії є 9 балів, більшість оцінок концентруються на позитивній частині шкали, що демонструє позитивне сприйняття даної операції в цілому.

Рейтинг операцій стратегії «Примушення до миру»

Оцінки наступної операції – «Підтримка національних збройних сил летальною зброєю» в середньому складають 4,25 балів з 10 можливих, що демонструє невисокий рівень підтримки активних військових дій в межах стратегії «Примушення до миру». Найвищу оцінку даній операції поставили експерти з Азербайджану – 9 балів та Гватемали – 7 балів. У 6 балів ефективність цієї операції оцінює експерт з Туреччини та у 5 експерт з Грузії. Тобто, країни, які мають «свіжий» досвід ведення військових дій оцінюють даний вид операцій досить посередньо. Покажемо, також, є те, що експерт, що мешкає у Канаді, надає в цілому високі оцінки стратегії «Примушення до миру» дану операцію він визначив, як «абсолютно не ефективну», поставивши їй лише 1 бал. 1 бал даній операції поставив експерт з Росії.

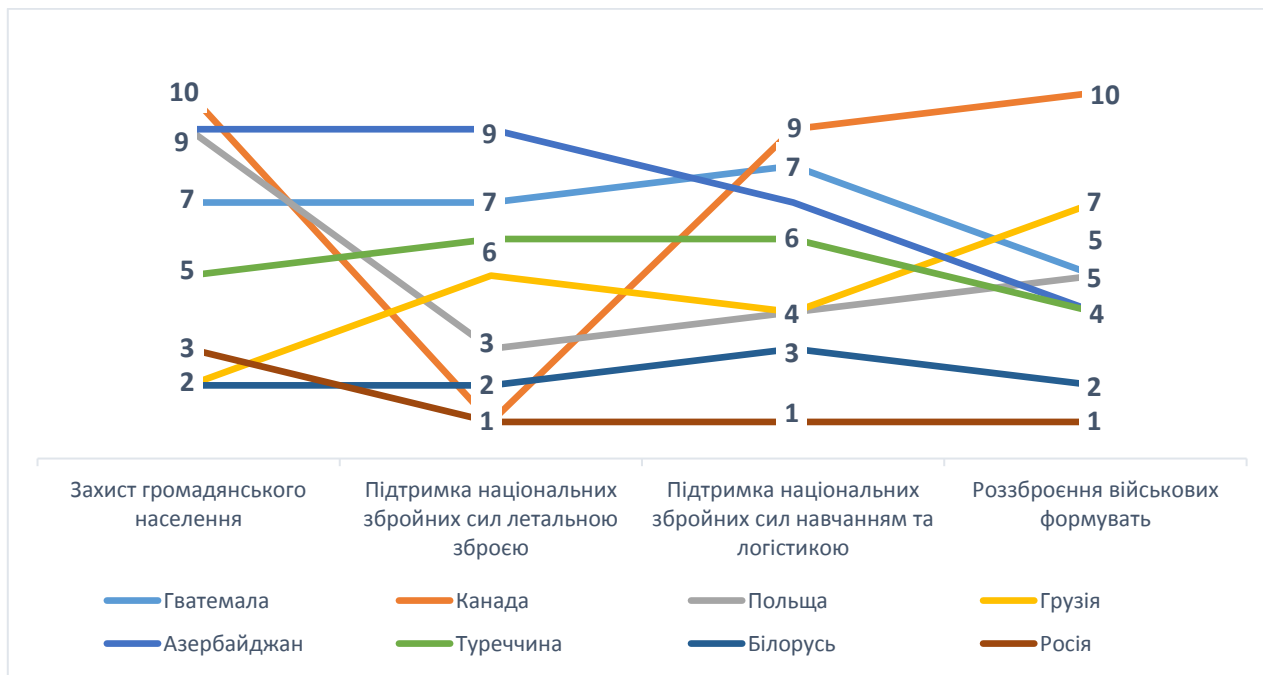
Операція з «Підтримки національних збройних сил навчанням та логістикою», посідає друге місце у рейтингу – середня оцінка 5,25 (див. рис. 2). Найвищі оцінки даній стратегії поставили експерти з країн: Канада – 9 балів, Гватемала – 7 балів, Азербайджан – 7 балів. «Скоріше ефективною» вважає такого роду операції експерт з Туреччини, який оцінив її в 6 балів. Нижче середньої оцінки – 4 бали, поставили даній операції експерти з Польщі та Грузії, 3 бали – експерт з Білорусі та традиційно – 1 бал, представник з Росії. 4 бали є модальним значенням для цієї операції, що в цілому відповідає середньому значенню за шкалою. Але в той же час ми можемо бачити, значне розсіювання оцінок, що дозволяє зробити висновок про відсутність схожої позиції щодо цієї операції.

Остання з запропонованих для оцінки операція стратегії «Примушення до миру» – «Роззброєння військових формувань» у побудованому рейтингу посідає третє місце, в середньому вона оцінена на 4,75 бали (див. рис. 2). Як таку, що визначається найбільшою ефективністю дану операцію відзначив експерт з Канади, оцінивши її у 10 балів. Досить високо цю операцію оцінено експертом з

Грузії – 7 балів. Експерти з країн Польща та Гватемала оцінили її у 5 балів. Невисокою ефективністю відзначається дана операція з точки зору експертів Азербайджану та Туреччини, які оцінили її на 4 бали. На низькій її ефективності наголосили експерти з Білорусі – 2 бали та знову з Росії – 1 бал. Судячи з концентрації оцінок експертів на середині або початку шкали можемо констатувати, швидше впевненість у неефективності запропонованої операції стратегії «Примушення до миру».

Рисунок 2.3

Оцінки ефективності операцій стратегії «Примушення до миру»

Аналіз оцінок кожної операції за оцінками експертів з кожної країни окремо показав, що Гватемала ефективність усіх операцій оцінює вище середнього, оцінки її експерта варіюються від 5 до 7 балів. Канада високо оцінює усі запропоновані операції – 8-9 балів, окрім операції «Підтримка національних збройних сил летальною зброєю», ефективність якої різко заперечується оцінкою в 1 бал. Схожа, але не така категорична, ситуація і з оцінками Азербайджану, експерт з якого оцінює усі операції на 9-7 балів, а операцію з «Роззброєння збройних формувань» у 4 бали. Польща вище середнього оцінила лише операцію «Захист громадського населення» – 9 балів, оцінки інших операцій варіюються у діапазоні від 3 до 5 балів. Оцінки експерта з Туреччини варіюються сконцентровано навколо середніх, найнижчою є 4 та найвищою 6. Проте модальним значенням оцінки для Туреччини є 6 балів, що свідчить про наявність позитивних переконань щодо даної стратегії у експерта з Туреччини. Дещо більшою варіацією відрізняються оцінки ефективності операцій стратегії «Примушення до миру» Грузією, так оцінки експерта з цієї країни варіюються від 2 балів щодо операції «Захисту мирного населення» до 7 балів щодо ефективності «Операцій з роззброєння військових формувань». Оцінки експерта з Білорусі характеризуються демонстрацією негативної оцінки ефективності усіх операцій стратегії «Примушення до миру» варіюючись від 2 до 3. І ще більш

негативно оцінює усі операції стратегії експерт з Росії, модальним значенням оцінок якого є 1 бал.

Таблиця 2.4

Оцінки ефективності задач операцій стратегії «Примушення до миру» у світі в цілому та в Україні зокрема
(оцінки від 1 до 10 (1 – найнижча ефективність і 10 – найвища ефективність))

Країна	ре_101	ре_102	ре_103	ре_104	Середнє	
Гватемала	7,00	7,00	8,00	5,00	6,75	
Канада	10,00	1,00	9,00	10,00	7,50	
Польща	9,00	3,00	4,00	5,00	5,25	
Грузія	2,00	5,00	4,00	7,00	4,50	
Азербайджан	9,00	9,00	7,00	4,00	7,25	
Туреччина	5,00	6,00	6,00	4,00	5,25	
Білорусь	2,00	2,00	3,00	2,00	2,25	
Росія	3,00	1,00	1,00	1,00	1,50	
Середнє	5,88	4,25	5,25	4,75	5,03	
Різниця	-1,13	0,00	0,00	0,25	-0,22	
Країна	ре_201	ре_202	ре_203	ре_204	Середнє	Різниця
Гватемала	6,00	7,00	8,00	7,00	7,00	0,25
Канада	10,00	1,00	9,00	10,00	7,50	0,00
Польща	3,00	3,00	5,00	3,00	3,50	-1,75
Грузія	2,00	5,00	4,00	7,00	4,50	0,00
Азербайджан	9,00	9,00	6,00	6,00	7,50	0,25
Туреччина	5,00	6,00	6,00	4,00	5,25	0,00
Білорусь	2,00	2,00	3,00	2,00	2,25	0,00
Росія	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	-0,50
Середнє	4,75	4,25	5,25	5,00	4,81	-0,22

де:

ре_101	Операції із захисту громадянського населення у світі	У світі
ре_102	Підтримка національних збройних сил летальною зброєю	
ре_103	Підтримка національних збройних сил навчанням і логістикою	
ре_104	Роззброєння військових формувань	
ре_201	Операції із захисту громадянського населення у світі	В Україні
ре_202	Підтримка національних збройних сил летальною зброєю	
ре_203	Підтримка національних збройних сил навчанням і логістикою	
ре_204	Роззброєння військових формувань	

Таким чином, ми отримали в цілому негативну середню оцінку стратегії «Примушення до миру» та досить суперечливі оцінки окремих операцій, зокрема середні оцінки п'яти з восьми країн схилиються до значень позитивної частини шкали і з жодного виду операцій ми не можемо констатувати наявність солідарних оцінок щодо її неефективності (проте, як і ефективності, також). З огляду на це ми можемо стверджувати, що при необхідності реалізації стратегія «Примушення до миру» буде скоріше підтримана з боку держав світової демократичної спільноти, особливо щодо операцій «Захист громадянського населення» та категорично заперечена державами з авторитарною політичною системою.

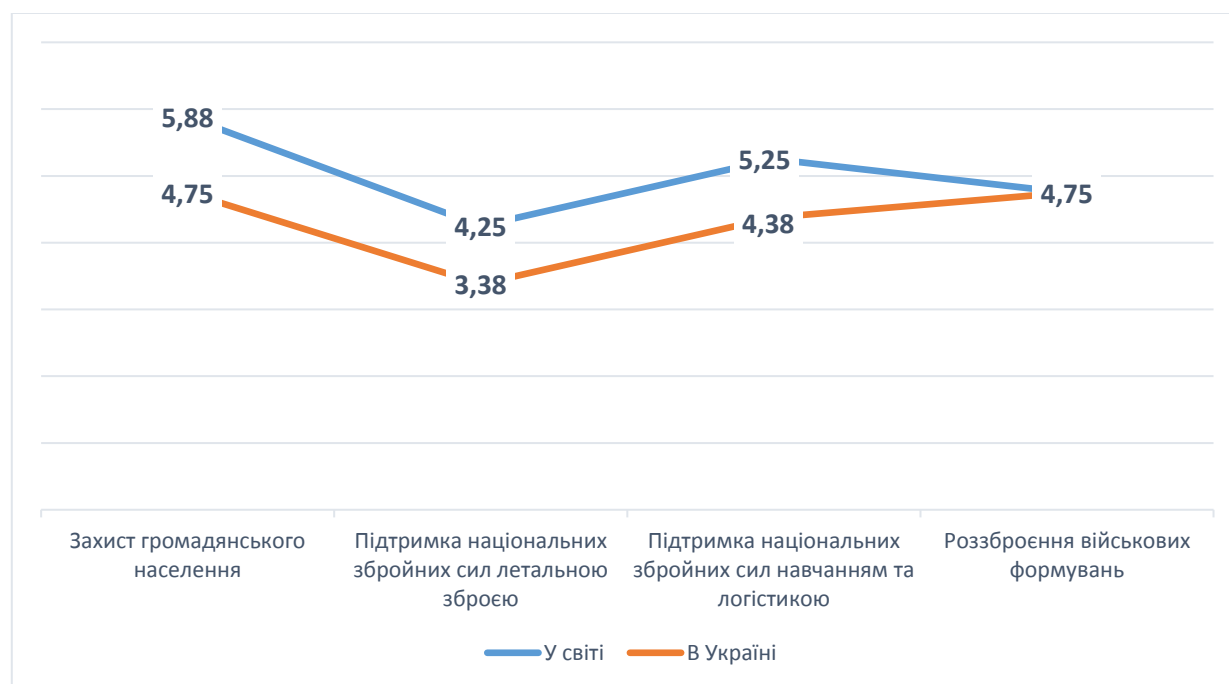
Зроблені висновки, підтверджують дані експертами оцінки щодо ефективності застосування завдань операцій стратегії «Примушення до миру», які у сукупності склали 4,31 бали. При цьому оцінки Канади, Азербайджану та Гватемали свідчать про те, що ефективність даної стратегії щодо України така ж (Канада – 7,5 балів) або, навіть вища (бачимо збільшення оцінок: Азербайджан – 7,5 балів, Гватемала – 7 балів), ніж взагалі безвідносно до будь-якої країни. В той час, як Польща (3,5 бали), Грузія (2,5 бали), Росія (1 бал) та Білорусь (0,5 бали) знизили свої оцінки ефективності застосування стратегії «Примушення до миру», якщо мова йде про Україну. Туреччина не змінювала своїх оцінок стратегії та в цілому як щодо безвідносно певної країни так і відносно України оцінює зазначену стратегію в середньому у 5,25 балів. Таким чином, бачимо зниження оцінок експертів щодо ефективності стратегії «Примушення до миру» відносно України.

Про цьому дещо змінилася логіка оцінок операцій стратегії, так відносно України ми маємо інший рейтинг операцій стратегії «Примушення до миру». (Див. рис. 4). На першому місці за ефективністю залишилася операція «Захист громадянського населення» з середньою оцінкою 4,75 балів, таку ж оцінку отримала в середньому і операція «Роззброєння військових формувань» – 4,75 балів. На другому місці за середніми оцінками опинилася операція «Підтримка національних збройних сил навчанням та логістикою» – 4,38 бали і на останньому місці, так і лишилася операція «Підтримки національних збройних сил летальною зброєю» – 3,38 бали. Отже, операція «Підтримки національних збройних сил летальною зброєю» оцінюється як найменш ефективна в не залежності від умов її застосування.

Більш детальний аналіз оцінок експертів кожної країни по кожному виду операцій щодо України показує, що відносно операції «Захист громадянського населення» знизили оцінки її можливої ефективності такі країни як Гватемала, оцінивши її у 6 балів, Росія – 1 бал та Польща, яка оцінила дану операцію у 3 бали – знизивши оцінку ефективності з 9 балів безвідносно країни. Усі інші країни не змінювали своїх оцінок даного виду операції щодо їх застосування в Україні. Як і у попередньому випадку найбільш ефективною дану операцію вважають Канада – 10 балів та Азербайджан – 9 балів. Найменш ефективною – Росія – 1 бал, Білорусь – 2 бали та Грузія – 2 бали.

Оцінки операції «Підтримка національних збройних сил навчанням та логістикою» відносно України також, в цілому, експерти не змінювали. Як і раніше високо оцінили ефективність цієї операції Азербайджан – 9 балів та Гватемала 7 балів. Найнижче – Канада та Росія – по 1 балу. Показовим є те, що такі країни як Білорусь та Грузія, які оцінювали цей вид операції низько (2 бали) безвідносно певної країни, щодо України взагалі не дали відповіді.

**Порівняння середніх оцінок операцій стратегії
«Примушення до миру» взагалі та відносно України**
(порівняння середніх дещо умовне, у зв'язку з відсутністю відповідей певних експертів по деяким операціям, щодо України)

Щодо оцінок операції «Підтримка національних збройних сил навчанням та логістикою», ми можемо спостерігати незначну зміну оцінок. Азербайджан оцінив дану операцію у 7 балів, зменшивши оцінку ефективності цієї операції на 1 бал відносно попередньої оцінки операції взагалі, теж саме стосується і Польщі, яка оцінила цю операцію у 5 балів, збільшивши, таким чином, оцінку її ефективності. Інші країни залишили свої оцінки без змін, для України – високо її оцінили: Канада – 9 балів, Гватемала – 8 балів. Низько – експерт з Росії – 1 бал. Експерти з Грузії та Білорусі по даній операції не дали відповідей.

У оцінках операції «Роззброєння військових формувань» спостерігається ріст оцінок у бік підтримки її ефективності для України, так, як і в цілому, високо – 10 балів, дану операція оцінив експерт з Канади, та 7 балів – з Грузії, збільшили свою оцінку відносно України експерт з Гватемали – з 5 до 7 балів та Азербайджану – з 4 до 6 балів. Туреччина та Росія залишили свої оцінки без змін. Лише Польща знизилася оцінку ефективності даної операції для України з 5 до 3 балів. Експерт з Білорусі не надав оцінки цієї стратегії.

Таким чином, в цілому можемо відзначити зростання оцінок ефективності для України операції з «Роззброєння військових формувань» у межах стратегії «Примушення до миру», інші операції оцінюються конкретно для України, як такі, що є малоефективними.

Оцінки найбільш ефективних операцій у межах зазначеної стратегії по кожній країні відносно ситуації в Україні, (див. рис. 6) показали, що на думку експерта з Гватемали найбільш ефективною є операція «Підтримка національних збройних сил навчанням та логістикою», найменш – «Захист громадянського

населення». В цілому ж експерт даної країни оцінює ефективність усіх запропонованих операцій вище середнього. Експерт з Канади найбільш ефективними вважає операції «Захист громадянського населення» та «Роззброєння військових формувань» – 10 балів та абсолютно неефективною операцію «Підтримки національних збройних сил летальною зброєю» – 1 бал. Польща найбільш ефективною вважає операцію «Підтримка національних збройних сил навчанням та логістикою» – 5 балів, і однаково слабкоефективними усі інші запропоновані – по 3 бали. Грузія – вище середнього оцінила ефективність операції «Роззброєння військових формувань» – 7 балів, та низько операцію «Захист громадянського населення» – 2 бали, і не дала оцінки інших операцій. Експерт з Азербайджану однаково високо оцінює ефективність операцій «Захист громадянського населення», «Підтримки національних збройних сил летальною зброєю» – 9 балів кожна, та посередньо усі інші операції – 6 балів кожна. Оцінки експерта з Туреччини також дещо відрізняються від оцінок інших експертів, швидше позитивно – 6 балів, він оцінює так операції як «Підтримки національних збройних сил летальною зброєю» та «Підтримка національних збройних сил навчанням та логістикою» та найнижче ефективність операції «Роззброєння військових формувань». Експерт з Білорусі низько оцінив ефективність операції «Захист громадянського населення» – 2 бали та не дав інших оцінок, щодо України. Росія абсолютно неефективними вважає усі запропоновані операції, оцінюючи їх ефективність в 1 бал.

Таким чином, можемо бачити в цілому, що окремо по країнам відсутня певна узгодженість відносно ефективності тієї чи іншої операції в межах стратегії «Примушення до миру». Така ситуація дозволяє зробити висновок і про відсутність сталої точки зору на даного виду операції у світі в цілому, що припускає не високу (середня оцінка нижче середнього) можливість їх використання в Україні.

Узагальнюючи поставлені експертами оцінки ми можемо зробити такі висновки, щодо операцій у межах стратегії «Примушення до миру»:

– ефективність операції «Захист громадського населення» безвідносно певної країни оцінюється експертами в середньому у 5,88 та у 4,75 балів щодо ситуації в Україні. Це є найвищі середні оцінки серед інших операцій та, відповідно, саме дана операція з найбільшою вірогідністю може бути використана у межах стратегії «Примушення до миру». Найбільшою мірою, як в цілому так і відносно України цю операцію вважають ефективною такі країни як Канада, Азербайджан та, якщо безвідносно ситуації в Україні, – Польща. Найменш ефективною її вважають Грузія та Білорусь.

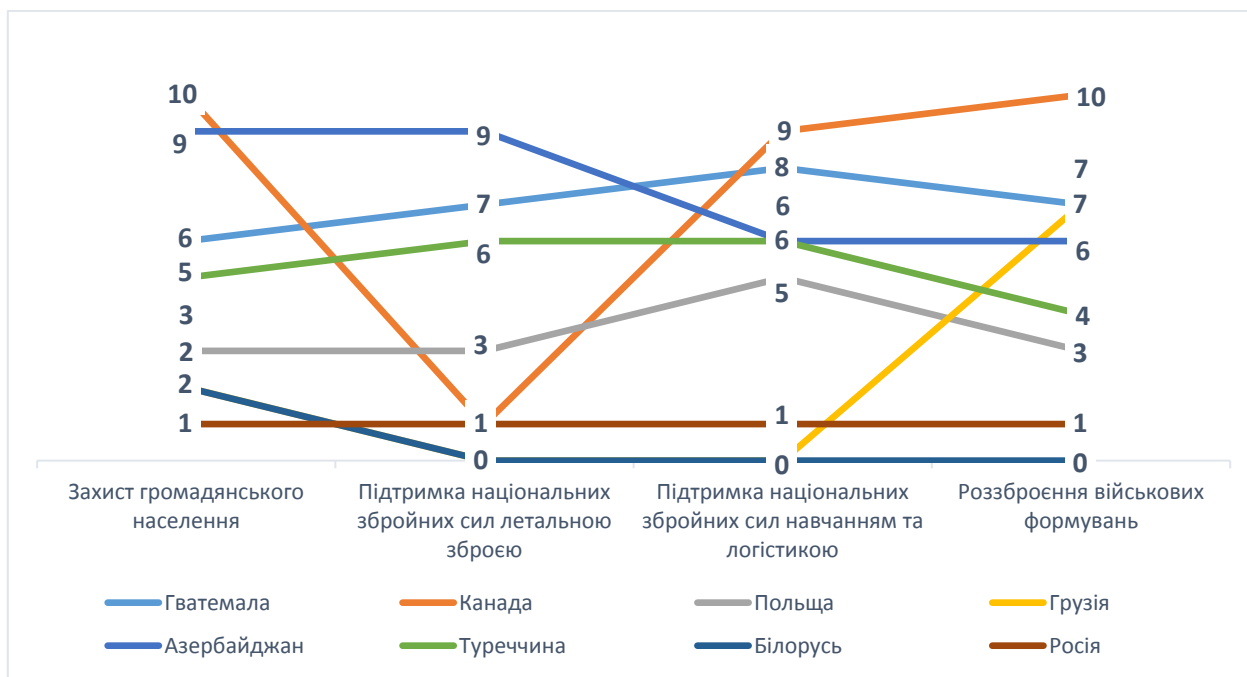
– ефективність операції «Підтримки національних збройних сил летальною зброєю» викликає найбільші сумніви у експертів, і швидше за все, саме ця операція буде викликати найбільші суперечності при спробах її реалізації. Середня оцінка її ефективності 4,25 бали, безвідносно певної країни, що є найнижчою серед усіх інших середніх, та 3,38 бали щодо ситуації в Україні, що теж є найнижчою оцінкою, але з урахуванням відсутності оцінок цієї операції з боку Грузії та Білорусі. Найвище оцінюють ефективність цієї операції, як

взагалі так і відносно України, Азербайджан та Гватемала, найнижче Росія, і, що цікаво, Канада, яка в цілому стратегію оцінює досить високо.

Рисунок 2.5

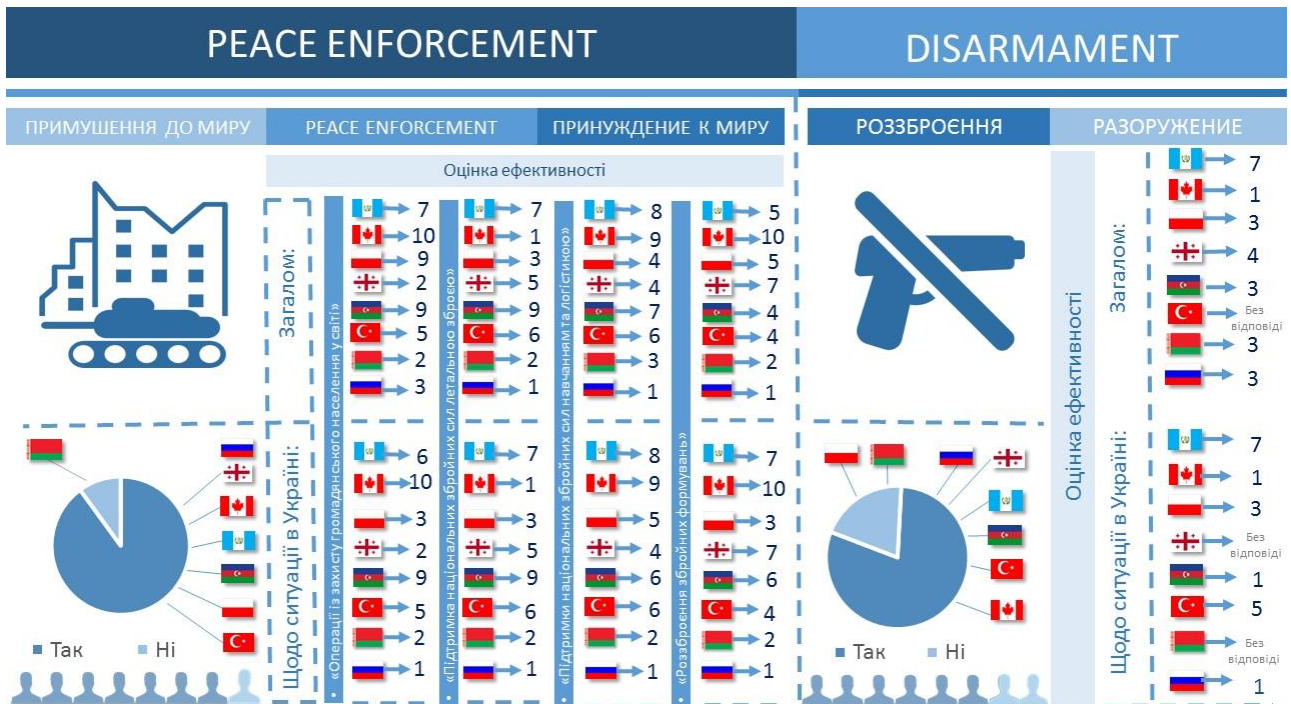
**Оцінки ефективності операцій стратегії
«Примушення до миру» відносно ситуації в Україні**
(порівняння середніх дещо умовне, у зв'язку з відсутністю відповідей певних експертів по деяким операціям, щодо України)

– ефективність операції «Підтримка національних збройних сил навчанням та логістикою» була оцінена досить високо експертами безвідносно країни та відносно ситуації в Україні. Судячи з отриманих оцінок даної операції, щодо України можемо припустити, що саме даний вид операції щодо реалізації в Україні буде підтриманий найбільшою мірою більшістю країн. Як найбільш ефективну дану операцію оцінює Канада та Гватемала. Найменш ефективну – Росія.

– ефективність операції «Роззброєння військових формувань» оцінена експертами нижче середнього – 4,75 бали. Проте в рейтингу операцій щодо ситуації в Україні вона посідає перше місце поряд з операцією «Захист громадянського населення» і, якщо не враховувати відсутність відповіді з боку експерта з Білорусі по Україні, можна припустити, що відносно ситуації в Україні дана операція вважається експертами досить ефективною в межах реалізації стратегії «Встановлення миру». Найбільш ефективною в цілому цю операцію вважають Канада та Грузія, найменш – Росія, Білорусь та, відносно України, Польща.

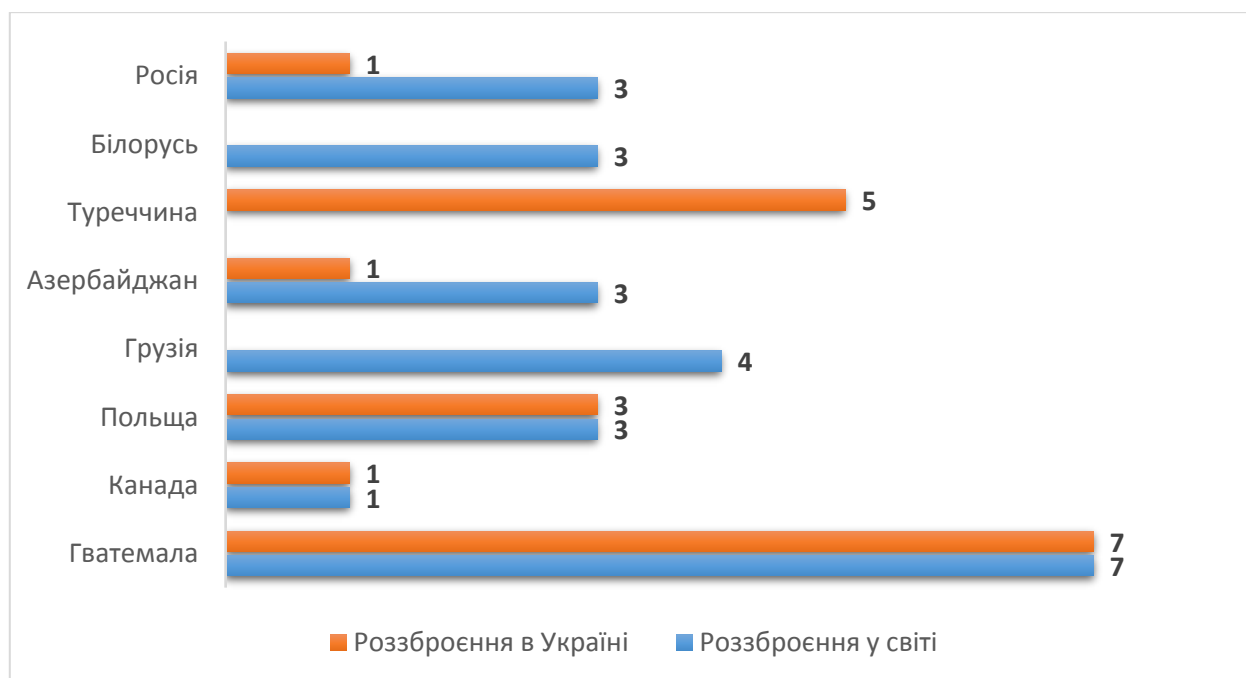
«Роззброєння» (Disarmament)

Ефективність операції «Роззброєння» у межах стратегії «Підтримки миру» за отриманими оцінками експертів знаходиться під значим сумнівом (див. табл. 2.3).

Рисунок 2.6

Порівняння оцінок експертів операції «Роззброєння» в межах стратегії «Підтримки миру» (оцінки від 1 до 10 (1 – найнижча ефективність і 10 – найвища ефективність))

Середня оцінка, яку дали експерти з восьми країн світу, таких як Гватемала, Канада, Польща, Грузія, Азербайджан, Туреччина, Білорусь та Росія, склала лише 3 бали безвідносно країни, та 2,25 балів відносно ситуації в Україні. 3 бали є і модальною оцінкою для цієї групи країн з цього питання щодо ефективності безвідносно країни. Та лише 1 бал є модальною оцінкою ефективності цієї операції відносно ситуації в Україні – що являє собою дуже низьку оцінку. Вище середнього даний вид операції оцінив лише експерт з Гватемали – 7 балів, та високо відносно оцінок інших експертів – 5 балів поставив експерт з Туреччини відносно ситуації в Україні.

Таблиця 2.5

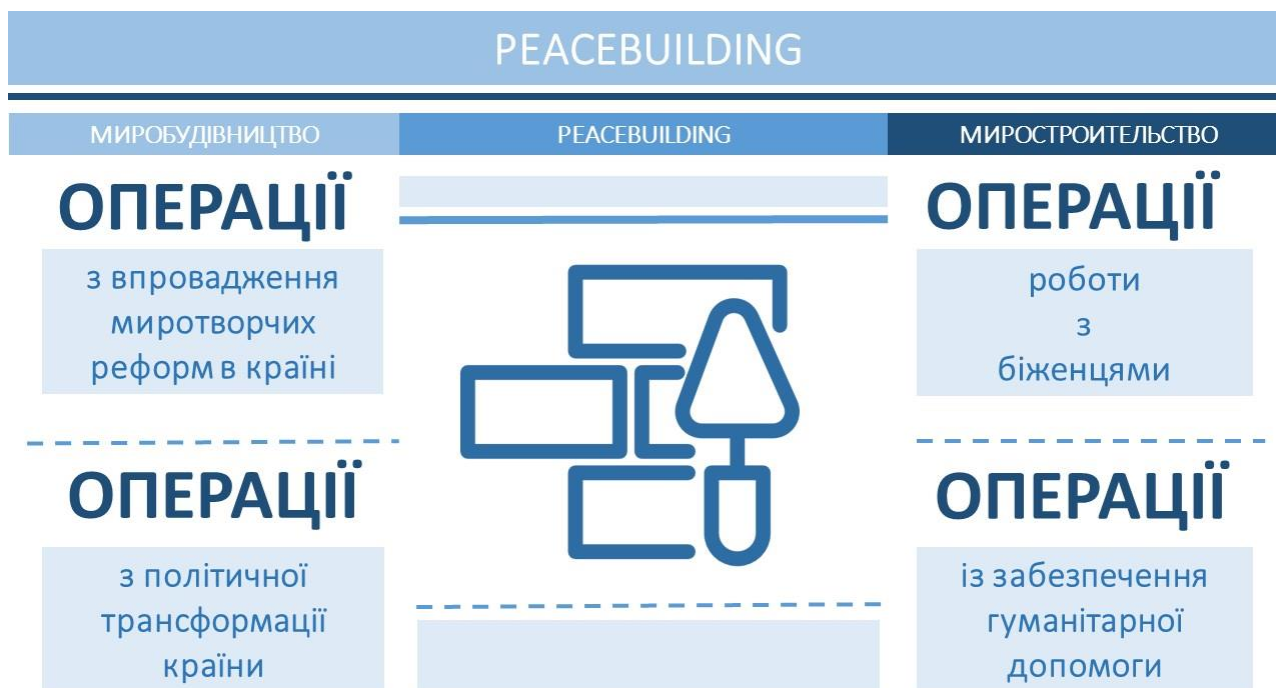
**Оцінки експертами операції «Роззброєння»
в межах стратегії «Підтримки миру»**

(оцінки від 1 до 10 (1 – найнижча ефективність і 10 – найвища ефективність))

Країна	Роззброєння у світі	Роззброєння в Україні	Різниця
Гватемала	7	7	0,00
Канада	1	1	0,00
Польща	3	3	0,00
Грузія	4	0	-4,00
Азербайджан	3	1	-2,00
Туреччина	0	5	5,00
Білорусь	3	0	-3,00
Росія	3	1	-2,00
Середнє	3,00	2,25	-0,75

Цікаво і те, що експерт з Канади оцінив її найнижче з усіх на 1 бал, що якщо співставити з низькою оцінкою цього ж експерта операцій з «Підтримки національних збройних сил летальною зброєю» – 1 бал, можна зробити висновок про його підтримку тенденції використання зброї як інструменту стримування ніж ведення війни. Низькі оцінки операцій з роззброєння свідчать про небажання світової спільноти позбавлятися зброї, і, в той же час низькі оцінки операцій пов'язаних з застосуванням зброї – демонструють небажання застосовувати зброю для вирішення реальних конфліктів (див. рис. 2.6).

Операції «Побудови миру» (Peacebuilding)

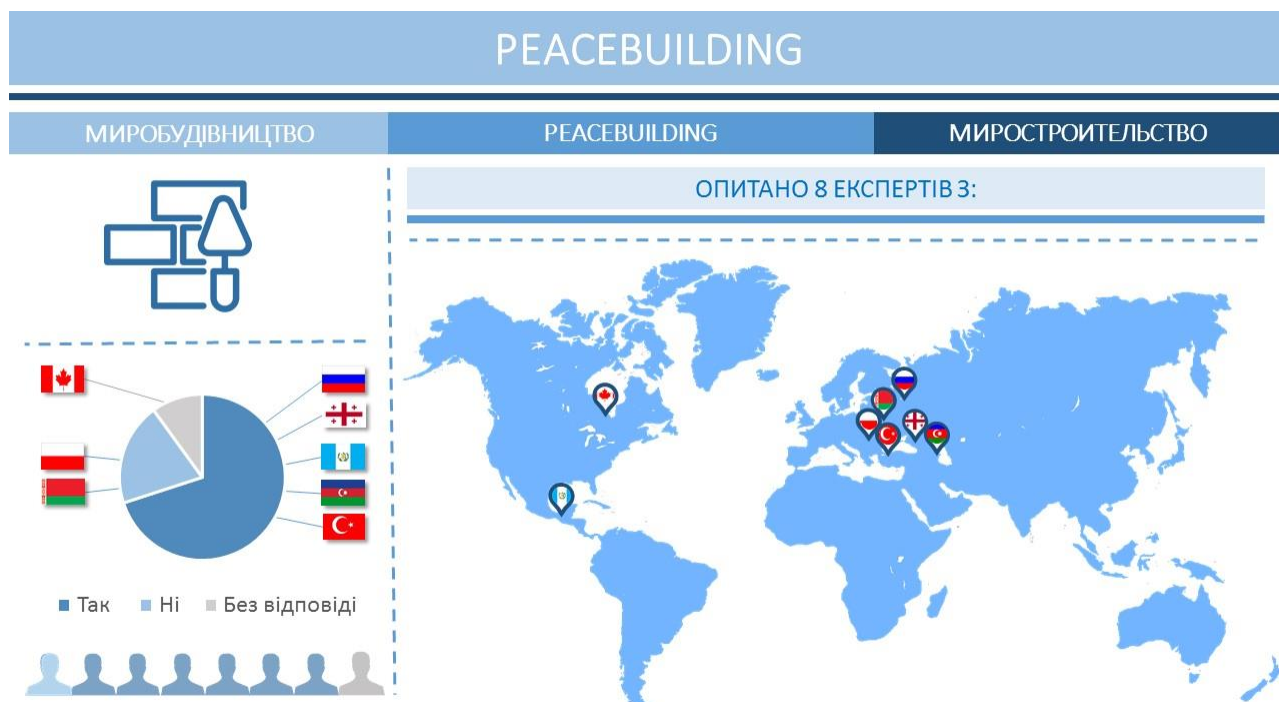
Для спрощення аналізу миротворчих операцій, умовно позначених нами як операції «Побудови миру» (Peacebuilding), всю сукупність з 22 видів миротворчих операцій ООН було розподілена на 4 категорії:

1. Операції з впровадження миротворчих реформ в країні.
2. Операції з політичної трансформації країни.
3. Операції із забезпечення гуманітарної допомоги.
4. Операції роботи з біженцями.

До першої категорії було віднесено операції з боротьби з корупцією, організації та контролю демократичних інститутів, сприяння державним органам, сприяння розвитку судової системи, створенню міліції й допомога їй та проведення економічних реформ.

Як можна побачити з таблиці 2.6, найбільш оптимістичні оцінки миротворчих операцій з реформування країни, що знаходиться у стані війни, надані експертами з Канади, Азербайджану та Гватемали (8,83, 8,17 та 7 балів в середньому відповідно). При цьому канадський та гватемальський експерти відзначилися ще більшим оптимізмом при оцінюванні миротворчих операцій, які проводяться на території України (9,33 та 7,67 балів відповідно). Експерт з Азербайджану оцінив миротворчі дії в Україні на 7.83 балів. Протилежну позицію в оцінці стану миротворчих операцій з реформування суспільства зайняли експерти з Росії, Білорусі та Туреччини (1/1, 2/2 та 3/2,5 в середньому балів як загальна оцінка операцій, так і її локальні прояви в контексті Східно-українського конфлікту. Більш помірковані позиції зайняли експерти з Польщі та Грузії (6,33/4,50 та 4,83/4,83 відповідно).

В цілому, якщо проаналізувати різницю в оцінках глобальних та локальних (українських) операцій з реформування, можна побачити, що більш негативна оцінка Україні надана «поміркованими» експертами – від -1,83 балів для експерта з Польщі до -0,33 для експерта з Азербайджану. «Полярні» експерти залишилися на своїх позиціях, а саме: «оптимісти» (Гватемала – +0,67, Канада – +0,50) вважають, що ефективність впровадження операцій з реформування України більша, ніж у світі в цілому. В свою чергу, «песимісти» (Росія та Білорусь) вважають, що впровадження операцій з реформування у світі, так і в Україні суттєво не відрізняються.

Такий розподіл думок експертів можливо пояснити особливостями ведення сучасних інформаційних війн та/або звичайною інформаційною невизначеністю, яка обумовлена дистанцією між експертами та об'єктом експертизи. Віддаленість експертів обумовлює їх інформаційне поле, а значить їх можливість адекватно оцінювати ситуацію. Чим далі експерт, тим більш оптимістичними будуть їх оцінки, та навпаки. Крім просторового чинника, ми припускаємо вплив ідеологічного – на оцінку експертів має значний вплив зміст інформаційних повідомлень з основних джерел інформації. Зрозумілим стає, що в інформаційному полі російської пропаганди оцінки подій на Україні будуть мати незначні показники, в той час як в полі західної пропаганди – збільшені.

Окремим питанням є експертизи представників Польщі, Грузії та Азербайджану. Перші дві країни є безпосередніми сусідами як України, так і Росії. Експерт з Азербайджану, сусідньої держави відносно Росії, знаходиться під впливом подій напруженого територіального конфлікту з Вірменією (під час написання цього звіту конфлікт був «розморожений»). В цілому, кожна з перелічених країн у тому чи іншому вимірі, мали (або можуть мати) схожий досвід територіальних конфліктів.

Таблиця 2.6

Розподіл експертних оцінок операції категорії «Реформи»

Країна	рв_102	рв_106	рв_115	рв_117	рв_118	рв_122	Середнє	
Гватемала	7	7	7	8	7	6	7,00	
Канада	10	9	5	10	9	10	8,83	
Польща	8	7	2	6	7	8	6,33	
Грузія	4	6	6	4	5	4	4,83	
Азербайджан	9	7	9	9	8	7	8,17	
Туреччина	1	4	6	0	4	3	3,00	
Білорусь	2	3	0	4	0	3	2,00	
Росія	1	1	1	1	1	1	1,00	
Середнє	5,25	5,50	4,50	5,25	5,13	5,25	5,15	
Різниця	-0,38	0,13	-0,63	0,25	-0,13	-0,38	-0,19	
Країна	рв_202	рв_206	рв_215	рв_217	рв_218	рв_222	Середнє	Різниця
Гватемала	7	8	8	8	8	7	7,67	0,67
Канада	10	10	6	10	10	10	9,33	0,50
Польща	3	6	2	4	7	5	4,50	-1,83
Грузія	4	6	6	4	5	4	4,83	0,00
Азербайджан	9	7	8	8	6	9	7,83	-0,33
Туреччина	3	4	0	5	3	0	2,50	-0,50
Білорусь	2	3	0	4	0	3	2,00	0,00
Росія	1	1	1	1	1	1	1,00	0,00
Середнє	4,88	5,63	3,88	5,50	5,00	4,88	4,96	-0,19

де:

рв_102	Боротьба з корупцією	У світі
рв_106	Організація основних демократичних інститутів і їх контроль	
рв_115	Сприяння державним органам	
рв_117	Сприяння розвитку судової системи	
рв_118	Сприяння створенню міліції і допомога їй	
рв_122	Економічна реформа	
рв_202	Боротьба з корупцією	
рв_206	Організація основних демократичних інститутів і їх контроль	
рв_215	Сприяння державним органам	
рв_217	Сприяння розвитку судової системи	
рв_218	Сприяння створенню міліції і допомога їй	
рв_222	Економічна реформа	

Серед перелічених в категорії «Реформи» миротворчих операцій експерти визначили рейтинг ефективності їх впровадження. Слід зазначити, крайні значення для світу в цілому, так і України зокрема, зійшлися. Найменші оцінки отримали операції із сприяння державним органам (4,5 та 3,88 балів відповідно). Саме ці операції отримали найбільшу дельту (різницю) між світовим та локальним рівнем реалізації – у 0,63 балів, в свою чергу, як найменший – у лідера. На перше місце вийшли операції з організації та контролю демократичних інститутів (5,5/5,63 балів), дельта яких навіть збільшалася для України у 0,13 балів. Решта операцій категорії «Реформи» зайняли середні значення від 5,13 до 5,25 балів у глобальному вимірі, та від 4,88 до 5,5 балів у локальному.

У другій категорії було визначено такі операції як здійснення основних громадянських функцій, реалізація програм репатріації, проведення виборів на окупованих та звільнених територіях, сприяння у звільненні політичних в'язнів.

У даній категорії мандатів ми отримали дещо іншу картину. Якщо у першому випадку було виділено 3 рівня оцінок, то тут лише 2. Максимальне значення для оцінки світового та українського рівнів виявилось у середньому 6,80 та 6,60 балів (Канада та Гватемала відповідно). Всі інші експерти свої оціночні судження визначили від 2,20/1,20 до 4,40/4,00 балів.

Таблиця 2.5

Розподіл експертних оцінок операції категорії «Політика»

Країна	pb_107	pb_108	pb_112	pb_113	pb_114	Середнє	
Гватемала	7	7	6	7	6	6,60	
Канада	8	5	7	7	7	6,80	
Польща	8	2	2	3	7	4,40	
Грузія	5	1	1	1	3	2,20	
Азербайджан	7	5	1	1	1	3,00	
Туреччина	4	3	4	4	5	4,00	
Білорусь	3	3	1	3	2	2,40	
Росія	1	5	2	2	5	3,00	
Середнє	5,38	3,88	3,00	3,50	4,50	4,05	
Різниця	-0,25	-0,25	-0,38	-0,13	-1,25	-0,45	
Країна	pb_207	pb_208	pb_212	pb_213	pb_214	Середнє	Різниця
Гватемала	7	5	7	7	7	6,60	0,00
Канада	10	5	5	5	7	6,40	-0,40
Польща	4	3	1	2	2	2,40	-2,00
Грузія	5	1	1	1	3	2,20	0,00
Азербайджан	7	6	1	3	1	3,60	0,60
Туреччина	4	5	3	4	4	4,00	0,00
Білорусь	3	3	1	3	2	2,40	0,00
Росія	1	1	2	2	0	1,20	-1,80
Середнє	5,13	3,63	2,63	3,38	3,25	3,60	-0,45

де:

pb_107	Здійснення основних громадянських функцій	У світі
pb_108	Здійснення програм репатріації	
pb_112	Референдум / проведення виборів на окупованих територіях	
pb_113	Референдум / проведення виборів на звільнених територіях	
pb_114	Сприяння у звільненні політв'язнів	
pb_207	Здійснення основних громадянських функцій	В Україні
pb_208	Здійснення програм репатріації	
pb_212	Референдум / проведення виборів на окупованих територіях	
pb_213	Референдум / проведення виборів на звільнених територіях	
pb_214	Сприяння у звільненні політв'язнів	

Якщо проаналізувати різницю в глобальних та локальних (українських) оцінках експертів, можна побачити, що експерти з Канади, Польщі та Росії більше негативно оцінюють політичні трансформації в Україні, ніж у світі в цілому (від -0,40 до -2,00 балів). Слід зазначити, що найбільшу різницю в оцінках отримані від експерта з Польщі, потім Росії (-1,80) та, на останок, Канади.

Найменшу оцінку експертів в категорії «Політика» отримали операції із проведення виборів на окупованих територіях (3/2,63 балів), слідом за ними операції по проведенню виборів на звільнених територіях (3,5/3,38), найбільшу оцінку отримали операції із здійснення основних громадянських функцій (5,38/5,13 балів). Найбільше розходження в глобальних та локальних оцінках були отримані в операціях про звільнення політичних в'язнів – 4,50 та 3,25 балів. Зазначимо, що на час проведення дослідження Надія Савченко ще не була звільнена.

Чим можна пояснити такий розподіл? Скоріше за все, ствердження про успіхи реформування суспільства є складнішими, ніж висновки щодо політичних трансформацій, інформація про які є більш доступною для громадськості, або політичні події, які відбуваються із більшою швидкістю, ніж події в сфері загального реформування суспільства.

Таблиця 2.6

Розподіл експертних оцінок операції категорії «Гуманітарна допомога»

Країна	pb_103	pb_104	pb_105	pb_116	Середнє	
Гватемала	8	8	7	8	7,75	
Канада	6	10	10	10	9,00	
Польща	9	8	5	7	7,25	
Грузія	4	3	4	9	5,00	
Азербайджан	10	9	8	6	8,25	
Туреччина	0	3	2	5	2,50	
Білорусь	3	3	4	10	5,00	
Росія	10	1	3	2	4,00	
Середнє	6,25	5,63	5,38	7,13	6,09	
Різниця	0,00	-0,50	-0,50	-0,13	-0,28	
Країна	pb_203	pb_204	pb_205	pb_216	Середнє	Різниця
Гватемала	8	8	8	8	8,00	0,25
Канада	7	10	10	10	9,25	0,25
Польща	5	4	3	5	4,25	-3,00
Грузія	4	3	4	9	5,00	0,00
Азербайджан	10	9	5	4	7,00	-1,25
Туреччина	6	3	2	5	4,00	1,50
Білорусь	3	3	4	10	5,00	0,00
Росія	7	1	3	5	4,00	0,00
Середнє	6,25	5,13	4,88	7,00	5,81	-0,28

де:

pb_103	Гуманітарна допомога	У світі
pb_104	Захист та підтримка прав людини	
pb_105	Суспільна інформація	
pb_116	Сприяння розвитку громадянського суспільства та волонтерського руху	
pb_203	Гуманітарна допомога	В Україні
pb_204	Захист та підтримка прав людини	
pb_205	Суспільна інформація	
pb_216	Сприяння розвитку громадянського суспільства та волонтерського руху	

До третьої категорії потрапили операції з надання гуманітарної допомоги, захисту та заохочення прав людини, забезпечення суспільною інформацією та сприяння розвитку громадянського суспільства та волонтерського руху. Саме ця категорія отримала максимальні значення «дельти» між оцінками світового та локального (українського) рівня миротворчих операцій.

Щодо групування експертів можна побачити майже аналогічну до категорії «Реформи» структуру. Максимальні оцінки представлені експертами з Гватемали, Канади і Азербайджану (7,75/8,00, 9,00/9,25, 8,25/7 балів відповідно). Середні (помірковані) експертні висновки представлені лише експертом з Польщі – 7,25 балів глобально. Однак саме для цього експерта наявна найвища різниця в локальній оцінці в 3 бали – 4,25 в середньому. Нарешті, найменші оцінки отримані від експертів з Грузії, Туреччини, Білорусі та Росії (5/5, 2,5/4, 5/5, 4/4 балів відповідно).

Ця категорія відрізняється найнижчим показником розходжень оцінок експертів між глобальним та локальним виміром миротворчих операцій – 0,28 балів, що обумовлено розходженням в оцінках лише у двох експертів. Перший, звісно, представник Польщі, другий – Азербайджану.

Найбільшу оцінку гуманітарних операцій в цілому у світі отримали дії з сприяння розвитку громадянського суспільства та волонтерської діяльності (7,13/7 балів). На друге місце потрапили операції з безпосередньої гуманітарної допомоги – 6,25/6,25 балів. Лише цей вид операцій не отримали розходжень в оцінках експертів, в той час як інші отримали «дельту» від 0,13 до 0,5 балів.

Нарешті, у четвертій категорії залишилися операції з адаптації біженців до нормального життя та їх працевлаштування, проведення соціальної та психологічної реабілітації біженців, пропорційного розподілу біженців в безпечних країнах та у країнах конфлікту, створення таборів біженців та обмежень перетину кордонів потоку біженців і фінансова допомога біженцям.

У цій категорії максимальні значення були представлені експертами, традиційно, з Гватемали та Канади і, на диво, з Туреччини (7,57/7,29, 6,86/6,57 та 6/5,43 відповідно). На другому місці експерти з Польщі та Азербайджану (5,29/3,43 і 5,14/4,86 балів відповідно). На останньому – представники з Грузії, Білорусі та Росії (1/0, 2,14/2,14, 3,57/4,14 балів).

Максимальні розходження знову фіксуються у експерта з Польщі (-1,86 балів). Без розходжень оцінки експертів в Грузії та Білорусі. Здивував експерт з Росії, оцінки якого для України виявилися вище за глобальні.

Серед операцій роботи з біженцями рейтинг операцій визначився таким чином, що мінімальні оцінки отримали дії з пропорційного розподілу біженців у безпечних країнах (4,00/3,25 балів) та в країні конфлікту (3,38/3,63 балів). Найбільші значення оцінок отримали операції з проведення соціальної та психологічної реабілітації біженців (5,38/4,88 балів), адаптації біженців та їх працевлаштування (5,25/5,25 балів) та створення таборів біженців (5,63/4,25 балів).

Таблиця 2.7

Розподіл експертних оцінок операції категорії «Біженці»

Країна	pb_101	pb_109	pb_110	pb_111	pb_119	pb_120	pb_121	Середнє	
Гватемала	9	6	8	8	8	7	7	7,57	
Канада	6	9	7	5	6	9	6	6,86	
Польща	8	7	5	5	5	2	5	5,29	
Грузія	1	1	1	1	1	1	1	1,00	
Азербайджан	7	8	5	2	4	4	6	5,14	
Туреччина	6	6	4	3	8	9	6	6,00	
Білорусь	3	3	1	0	3	2	3	2,14	
Росія	2	3	1	3	10	1	5	3,57	
Середнє	5,25	5,38	4,00	3,38	5,63	4,38	4,88	4,70	
Різниця	0,00	-0,50	-0,75	0,25	-1,38	-0,38	0,38	-0,34	
Країна	pb_201	pb_209	pb_210	pb_211	pb_219	pb_220	pb_221	Середнє	Різниця
Гватемала	7	7	8	8	7	7	7	7,29	-0,29
Канада	6	8	7	5	5	9	6	6,57	-0,29
Польща	5	3	1	3	2	5	5	3,43	-1,86
Грузія	1	1	1	1	1	1	1	1,00	0,00
Азербайджан	7	8	3	3	3	4	6	4,86	-0,29
Турція	6	6	4	4	6	3	9	5,43	-0,57
Беларусь	3	3	1	0	3	2	3	2,14	0,00
Росія	7	3	1	5	7	1	5	4,14	0,57
Середнє	5,25	4,88	3,25	3,63	4,25	4,00	5,25	4,36	-0,34

де:

pb_101	Адаптація біженців до нормального життя і їх працевлаштування	У світі
pb_109	Проведення соціальної та психологічної реабілітації біженців	
pb_110	Пропорційний розподіл біженців в безпечних країнах	
pb_111	Пропорційний розподіл біженців в країнах конфлікту	
pb_119	Створення таборів біженців	
pb_120	Створення обмежень перетину кордонів потоку біженців	
pb_121	Фінансова допомога біженцям	
pb_201	Адаптація біженців до нормального життя і їх працевлаштування	В Україні
pb_209	Проведення соціальної та психологічної реабілітації біженців	
pb_210	Пропорційний розподіл біженців в безпечних країнах	
pb_211	Пропорційний розподіл біженців в країнах конфлікту	
pb_219	Створення таборів біженців	
pb_220	Створення обмежень перетину кордонів потоку біженців	
pb_221	Фінансова допомога біженцям	

Нарешті, проаналізуємо узагальнену таблицю експертних оцінок операцій з будівництва миру (див. Табл. 2.8).

Як ми бачимо, в загальному плані можна виділити 3 категорії експертів. Перша складається з експертів з Гватемали, Канади та Азербайджану. Лише в оцінках останнього експерта наявне більш негативне сприйняття подій в Україні, ніж у цілому світі (-0,32 балів). Майже з такою ж різницею (-0,31 балів) є думка російського експерта, який однак займає протилежну позицію – песимістичну. До нього долучаються експерти з Грузії, Туреччини та Білорусі. Середнє положення займає експерт з Польщі по відношенню до глобальних миротворчих операцій (5,82 бали) та приєднується до «песимістів» при експертизі ситуації в

Україні (3,64 бали), що складає максимальну різницю в середньому у – 2,17 балів.

Таблиця 2.8

Розподіл експертних оцінок за всіма категоріями операцій з побудови миру

Країна	Реформи	Політика	Гумпом	Біженці	Середнє
Гватемала	7,00	6,60	7,75	7,57	7,23
Канада	8,83	6,80	9,00	6,86	7,87
Польща	6,33	4,40	7,25	5,29	5,82
Грузія	4,83	2,20	5,00	1,00	3,26
Азербайджан	8,17	3,00	8,25	5,14	6,14
Туреччина	3,00	4,00	2,50	6,00	3,88
Білорусь	2,00	2,40	5,00	2,14	2,89
Росія	1,00	3,00	4,00	3,57	2,89
Середнє	5,15	4,05	6,09	4,70	5,00
Різниця	-0,19	-0,45	-0,28	-0,34	-0,31

Країна	Реформи	Політика	Гумпом	Біженці	Середнє	Різниця
Гватемала	7,67	6,60	8,00	7,29	7,39	0,16
Канада	9,33	6,40	9,25	6,57	7,89	0,02
Польща	4,50	2,40	4,25	3,43	3,64	-2,17
Грузія	4,83	2,20	5,00	1,00	3,26	0,00
Азербайджан	7,83	3,60	7,00	4,86	5,82	-0,32
Туреччина	2,50	4,00	4,00	5,43	3,98	0,11
Білорусь	2,00	2,40	5,00	2,14	2,89	0,00
Росія	1,00	1,20	4,00	4,14	2,59	-0,31
Середнє	4,96	3,60	5,81	4,36	4,68	-0,31

Серед 4 категорій найкращий рівень оцінок отримали операції «Гуманітарна допомога» (6,09/5,81 балів), найнижчий – «Політика» (4,05/3,60 балів). Дельта глобальних та локальних оцінок досягла свого максимуму саме в політичній сфері (-0,45 балів), мінімальне значення в категорії «Реформи» (-0,19 балів).

РОЗДІЛ 3

СЦЕНАРНІ МОЖЛИВОСТІ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТУ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ ДОНЕЦЬКОЇ ТА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ

Лепський М.А.

Історичні аналогії військовому конфлікту на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей

На наш погляд, цікавим було відкрите питання щодо визначення історичних аналогій військовому конфлікту на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей. Було запропоновано назвати два аналогічних конфлікти, які були вирішені за допомогою ООН та два сучасних конфлікти, які ще не мають завершення. Було запропоновано навести аргументи, що відображають схожість конфліктів.

Питання було поставлено таким чином: «Please name two similar military conflicts (indicate the country and year), that remind you of the situation in Ukraine that have been resolved through the UN, and two modern conflicts that are still unresolved. Explain why you think these situations are similar. Назовите, пожалуйста, два аналогичных военных конфликта (укажите страну и год), которые напоминают ситуацию в Украине, которые уже были решены с помощью ООН и два современных конфликта, которые еще не решены. Объясните, почему вы считаете эти ситуации похожими. Назвіть, будь ласка, два аналогічних військових конфліктів (вказіть країну та рік), які нагадують ситуацію в Україні, що були вирішені за допомогою ООН та два сучасних конфлікта, які ще не вирішені. Поясніть, чому ви вважаєте ці ситуації схожими».

Відповіді експертів для наглядності представлено у таблиці додатку Б. Серед вирішених військових конфліктів за допомогою ООН лише експерт з Польщі визначив конфлікт 1918 року у Польщі, результатом якого було повернення Великого воєводства та Сілезії, а схожість із сучасною Україною полягає у прагненні до свободи та повстанському руси. Експертом наведені аналогічні ситуації у Руанді та Кореї. Експерт з Білорусі як обмежений приклад навів ситуацію у Югославії (Косово): «На сьогоднішній день не можу назвати жодного конфлікту, що торкається спірних територій, демонтажу держави, який би був успішно вирішений за допомогою ООН. У першій мірі можна вважати конфлікт у Югославії, але Югославія не є федерацією та до кінця конфлікт не був вирішений, якщо брати до уваги сучасну ситуацію у Косово».

Серед сучасних, ще невіршених конфліктів, найбільш часто зустрічається Нагорно-Карабахський конфлікт, який згадають експерти з Туреччини, Азербайджану, Білорусі. Абхазький (наводять експерти з Туреччини та Грузії) та Цхінвальський конфлікт (таке визначення йому надав експерт з Грузії, але цей конфлікт був визначений експертом з Білорусі як «війна Росії та Грузії»). Як сучасний невіршений конфлікт визначається ситуація у Югославії експертом з Польщі. Цей конфлікт, але у іншому контексті, як майже вирішений, наводить

експерт з Білорусі, останній також згадує невирішений конфлікт у Молдові (Придністров'ї).

Відносно схожій для України ситуації у Абхазії та Карабасі експерт з Туреччини визначає російський вплив та технологічний зміст конфлікту: «росіяни орієнтували де-факто ситуацію у обох конфліктах», «росіяни спрямовували і вірмени здійснювали де-факто ситуацію дійсну для Карабаху, що є схожим у аспекті вторгнення». У другому конфлікті також наводиться використання технології «посередництва».

Деяко схожими є аргументи відносно конфлікту у Нагорному–Карабасі експерта з Азербайджану: «Агресія держави відносно до іншої держави, під маскою підтримки "права людей на самовизначення". Проте, це – тільки підтримка існуючого сепаратизму. Окупація територій державою-агресором. Встановлення договору припинення вогню, який є хитким, і часто порушується. Трансформація конфлікту від активного стану до «замерзлого» і.т.і.». Експерт підкреслює технологічний та втаємничений зміст конфлікту, використання сепаратистів як безпосередніх суб'єктів конфлікту, прихований характер держави-агресора, як закулісного суб'єкту, та спрямованість конфлікту з активного до замороженого після встановлення хиткого миру.

Експерт з Білорусі також визначає технологічний характер конфлікту через посередництво сепаратистів, неостаточний характер «вибухонебезпечної замороженої ситуації» та керований характер з Москви. «Агресія Росії та підтримка сепаратистських республік з боку Росії. Хоча конфлікт є замороженим, ситуація залишається вибухонебезпечною та постійно нагнітається Москвою».

Часова перспектива вирішення конфлікту в Україні

Відносно часової перспективи вирішення конфлікту в Україні експертам було запропоноване питання визначення характеру військового конфлікту в Україні та часу його вирішення:

Military conflict in Ukraine can be solved for a time span / Военный конфликт в Украине может быть разрешен за следующий временной период / Військовий конфлікт в Україні може бути вирішеним у такий часовий період:

The nature of the conflict. Характер конфлікту	The term of solution. Время разрешения Час вирішення	Expert answer Експертний ответ Експертна відповідь
Short-term	Up to 1 year / До 1 года	Yes / No
Middle-term	From 1 to 5-7 years / От 1 до 5-7 лет	Yes / No
Long-term	From 5-7 to 20 years / От 5-7 до 20 лет	<u>Yes</u> / No
Over the long-term	More than 20 years / Более 20 лет	<u>Yes</u> / No

Відповіді наших експертів можливо для наочності представлено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Думка експертів щодо тривалості конфлікту в Україні

EXPERT	Коротко- строковий До 1 года	Середньо- строковий От 1 года до 5-7 лет	Довгостроковий от 5-7 до 20 лет	Понад довго- строковий От 5-7 до 20 лет
Канада	No	No	Yes	Yes
Гватемала	Yes / No	Yes	Yes / No	Yes / No
Польща	No	No	Yes	No
Туреччина	No	No	Yes	No
Грузія	Yes / No	Yes	Yes / No	Yes / No
Азербайджан	No	No	Yes	Yes
Білорусь	Yes / No	Yes	Yes / No	Yes / No
РФ	No	Yes	Yes	Yes
Впевненість експертів у тому, що в цьому періоді відбудеться вирішення конфлікту.	–	4 експерта	5 експертів	3 експерта
Відповідь «ТАК» Впевненість експертів у тому, що цьому періоді не відбудеться вирішення конфлікту	5 експертів	4 експерта		2 експерта
Відповідь «НІ» Невпевненість експертів у цьому терміні, але визначається можливість цього терміну у вирішенні конфлікту	3 експерта	–	3 експерта	3 експерта
Відповідь «ТАК / НІ»				

Відповіді експертів можливо згрупувати за трьома типами. До першої групи можливо віднести відповіді експертів з Білорусі, Грузії та Гватемали, які визначають можливість вирішення конфлікту у період з 1 року до 7 років. До другої групи можливо віднести відповіді експертів з Туреччини та Польщі, які визначають довгостроковий характер конфлікту, вирішення його має період з 5 – 7 років до 20 років. До третьої групи можливо віднести відповіді експертів з Азербайджану, Канади та Росії, які визначають варіативний характер вирішення конфлікту у довгостроковій та понад довгостроковій перспективі, а експерт з РФ визначає також можливість до того ж середньострокової перспективи вирішення конфлікту.

Лепський М.А., Пилипенко (Черкун) Я.С.

Сценарії подій вирішення конфлікту на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей

Експертам було запропоноване питання щодо визначення імовірності 15 сценаріїв розвитку подій в Україні. Це питання мало такий вигляд: «Ваш прогноз відносно подій в Україні. Поставте оцінку імовірності кожному сценарію: оберіть у відповідності до імовірності ранг сценарію від 1 – найбільш імовірний до 5 – неймовірний».

Оцінки експертів для наочності представимо у вигляді таблиці:

Таблиця 3.2

Країна	S01	S02	S03	S04	S05	S06	S07	S08	S09	S10	S11	S12	S13	S14	S15
Гватемала	2	2	2	2	2	2	4	4	4	3	4	3	3	4	2
Канада	3	3	2	1	1	2	2	3	4	5	1	2	2	2	2
Польща	3	3	2	2	3	4	4	4	3	2	4	2	3	3	3
Грузія	4	1	3	5	5	3	3	4	2	2	3	3	3	3	3
Азербайджан	3	2	3	4	4	4	3	3	3	1	4	3	4	4	5
Туреччина	3	2	3	3	4	4	3	3	2	1	5	3	5	4	5
Білорусь	5	3	2	5	5	4	2	0	0	4	4	5	5	5	5
Росія	4	1	3	4	4	3	5	5	2	4	4	5	5	4	3
Середнє	3,38	2,13	2,50	3,25	3,50	3,25	3,25	3,25	2,50	2,75	3,63	3,25	3,75	3,63	3,50

де:

S01 Україна здійснить власний стрибок в розвитку

S02 Україна буде поступово розвиватися

S03 Україна має інерційний сценарій розвитку

S04 Україна увійде в НАТО

S05 Україна увійде в ЄС

S06 В Україні і окупованих територіях ООН проведе миротворчу операцію

S07 Україна поверне собі Крим, ДНР та ЛНР

S08 Україна поверне собі території ДНР та ЛНР (без Криму) в умовах унітарної держави

S09 Україна поверне собі території ДНР та ЛНР (без Криму) в умовах федералізації або спеціального статусу

S10 В Україні буде заморожений конфлікт

S11 В Україні буде громадянська війна

- S12 Відбудеться воєнна агресія Росії, ДНР та ЛНР
- S13 Україна розколеться на квазідержави
- S14 ДНР та ЛНР увійдуть до Російської Федерації
- S15 Україна увійде в Євразійський простір

На думку більшості експертів сценарій № 1 «Україна здійснить власний стрибок в розвитку» є малоімовірним – модою в даному сценарії є оцінка 3, експерт з Білорусі вважає його неможливим (оцінка 5), наближені до його думки експерти з Грузії, Росії (по 4 бали). Експерт з Гватемали оцінює даний сценарій як більш імовірний – 2 бали. Проте слід зауважити, що Гватемала є найбільш віддаленою країною від України, що може вплинути на оцінки ситуації. Середнє значення складає 3,38, це означає невисокий рівень імовірності даного сценарію.

Сценарій № 2 «Україна буде поступово розвиватися» в цілому визначається експертами як найбільш імовірний – модою є оцінка 2. Так експерти з Грузії та Росії оцінили його в 1 бал, а експерти з Гватемали, Азербайджану, Туреччини – в 2 бали. Отже, хоча попередній сценарій розвитку (стрибок в розвитку України) експерти визначають як малоімовірний, проте другий сценарій (поступовий розвиток України) вважають найбільш імовірним (середнє значення складає 2,13).

Також високу імовірність розвитку отримав сценарій № 3 «Україна має інерційний сценарій розвитку», модою в даному сценарію є оцінка 2,5 (2 та 3 зустрічаються з рівною частотністю), середнє значення також складає 2,5 бали. Цей сценарій експерти з Гватемали, Канади, Польщі, Білорусі оцінили в 2 бали, а експерти з Грузії, Азербайджану, Туреччини та Росії – в 3 бали.

Цікавим є те, що найбільша поляризація оцінок експертів пов'язана зі сценарієм № 4 «Україна увійде в НАТО». Мода цього сценарію має значення 3,5, так як оцінки 2, 4, 5 обрали по два експерти. Середнє значення складає 3,25, що означає, що здійснення цього сценарію є малоімовірним. Так експерт з Канади оцінив його як найбільш імовірний – 1 бал, наближені до нього оцінки експертів з Гватемали і Польщі які оцінили його в 2 бали. Але експерти з Грузії та Білорусі вважають його найменш імовірним – 5 балів, наближені до їх думки експерти з Азербайджану та Росії – 4 бали. Звертаючи увагу на те, що велику імовірність даному сценарію прогнозують країни найбільш віддаленні від України, то доцільніше визначати цей сценарій як мало імовірний.

Модою сценарію № 5 «Україна увійде в ЄС» є оцінка 4, тож імовірність здійснення його є невеликою. Як найбільш імовірний, цей сценарій оцінили експерти з найбільш віддалених країн: з Канади – оцінка 1 та експерт з Гватемали – оцінка 2. Експерти з Грузії та Білорусі вважають здійснення цього сценарію неможливим, наближеними до них є оцінки експертів з Азербайджану, Туреччини та Росії – 4 бали. Отже, в цілому цей сценарій можливо охарактеризувати як неймовірний (середнє значення складає 3,50).

Сценарій № 6 «В Україні і окупованих територіях ООН проведе миротворчу операцію» визначений експертами з Польщі, Азербайджану, Туреччини, Білорусі як малоімовірний – по 4 бали. Лише експерти з Гватемали та Канади оцінили його як можливий (по 2 бали). В цілому модою даного

сценарію є оцінка 3,5, а середнє значення складає 3,25, тож імовірність його здійснення на думку більшості експертів є невеликою.

Більшість експертів визначає сценарій № 7 «Україна поверне собі Крим, ДНР та ЛНР» як малоімовірний (середнє значення – 3,25). Моду цього сценарію складає оцінка 3. Лише експерти з Канади та Білорусі оцінили його імовірність як велику – 2 бали. А експерт з Росії вважає цей сценарій абсолютно неможливим – 5 балів.

Сценарій № 8 «Україна поверне собі території ДНР та ЛНР (без Криму) в умовах унітарної держави» також визначається більшістю експертів як малоімовірний. Його модою є оцінка 3,5 – найбільша частотність оцінок 3 та 4, також цікавим є те, що експерт з Білорусі взагалі не оцінив цей сценарій, а експерт з Росії надав максимальну оцінку – 5 балів, що на його думку визначає такий сценарій розвитку України як абсолютно нездійснений. Жоден з експертів не поставив оцінку нижче трьох, тож середнє значення складає 3,25, це означає, що здійснення цього сценарію є малоімовірним.

Велика ймовірність здійснення (середнє значення – 2,50), на думку експертів, у сценарію № 9 «Україна поверне собі території ДНР та ЛНР (без Криму) в умовах федералізації або спеціального статусу». Модою цього сценарію є оцінка 2,5, проте необхідно враховувати, що експерт з Білорусі знову не надав жодної оцінки. Експерти з Гватемали та Канади оцінюють можливість здійснення цього сценарію в 4 бали, але експерти з країн які є найбільш наближеними територіально до України, а саме Грузія, Туреччина, Росії високо оцінюють його імовірність (по 2 бали).

Сценарій № 10 «В Україні буде заморожений конфлікт» на думку експертів в цілому має велику імовірність (середнє значення – 2,75) та його модою є оцінка 2,5, частотними є оцінки 1, 2 та 4. В 1 бал цей сценарій оцінили експерти з Азербайджану і Туреччини, наближені до них оцінки експертів з Польщі та Грузії – 2 бали. Але експерт з Канади визначає цей сценарій максимально неймовірним – 5 балів, наближеними до нього є оцінки експертів з Білорусі та Росії.

Модою сценарію № 11 «В Україні буде громадянська війна» є оцінка 4, що визначає його як малоімовірний (середнє значення – 3,63). Проте експерт з Канади оцінив цей сценарій навпаки, як найбільш імовірний – 1 бал. Хоча Канада є глобальним гравцем на світовій арені, в той же час вона є найбільш віддаленою від України, тому спираючись на оцінки експертів з Туреччини, Гватемали, Польщі, Азербайджану, Білорусі та Росії, можливо визначити цей сценарій як малоімовірний.

Сценарій № 12 «Відбудеться воєнна агресія Росії, ДНР та ЛНР» не отримав однозначної оцінки, але його мода дорівнює 3,5 балам, що визначає його як малоімовірний сценарій (середнє значення – 3,25). Експерти з Росії та Білорусі вважають цей сценарій нездійсненим – по 5 балів, а експерти з Канади та Польщі навпаки оцінюють його в 2 бали.

Найменш імовірним (середнє значення – 3,75) був визначений сценарій № 13 «Україна розколеться на квазідержави», мода якого складає 3,5 найбільш часто зустрічаються оцінки 3 та 5. Цей сценарій отримав по 5 балів від експертів

з Туреччини, Білорусі, Росії і 4 бали від Азербайджану, проте Канада оцінила його в 2 бали.

Також як малоімовірний був визначений сценарій № 14 «ДНР та ЛНР увійдуть до Російської Федерації» модою якого є оцінка 4. Експерти з Гватемали, Азербайджану, Туреччини, Росії оцінили його в 4 бали, а експерт з Білорусі надав максимальну оцінку – 5 балів. Середнє значення цього сценарію складає 3,63.

Експерти з Гватемали та Канади оцінили сценарій № 15 «Україна увійде в Євразійський простір» як такий, що має велику імовірність здійснення, але експерти з Азербайджану, Туреччини та Білорусі оцінили його в 5 балів – тобто як такий що є абсолютно нездійсненим. Цікаво, що така поляризація оцінок відображає територіальне розположення, так оцінки країн що знаходяться далеко (Гватемала і Канада) відрізняються від країн, що розположені ближче. В цілому середнє значення даного сценарію складає 3,5, а його модою є оцінка 3, часто зустрічаються оцінки 3 та 5.

Ранг сценарію визначався згідно такій інтерпретації оцінок експертів:

1-2	абсолютно імовірний		
2-3	велика імовірність	2-2.49	найбільш ймовірний
		2.5-3	імовірний
3-4	мала імовірність	3-3.49	найменш ймовірний
		3.5-4	малоімовірний
4-5	абсолютно неймовірний		

Жоден з сценаріїв не був визначений як абсолютно ймовірний (тобто середнє значення від 1 до 2) або абсолютно неймовірний (середнє значення від 4 до 5).

Таким чином, найбільшу імовірність здійснення має сценарій № 2 «Україна буде поступово розвиватися». Імовірним є також здійснення сценаріїв № 3 «Україна має інерційний сценарій розвитку», № 9 «Україна поверне собі території ДНР та ЛНР (без Криму) в умовах федералізації або спеціального статусу» та № 10 «В Україні буде заморожений конфлікт».

Найменш імовірними є сценарії № 1 «Україна здійснить власний стрибок в розвитку», № 4 «Україна увійде в НАТО», № 6 «В Україні і окупованих територіях ООН проведе миротворчу операцію», № 7 «Україна поверне собі Крим, ДНР та ЛНР», № 8 «Україна поверне собі території ДНР та ЛНР (без Криму) в умовах унітарної держави», № 12 «Відбудеться воєнна агресія Росії, ДНР та ЛНР».

Найнижчу імовірність здійснення мають сценарії № 5 «Україна увійде в ЄС», № 11 «В Україні буде громадянська війна», № 13 «Україна розколеться на квазідержави», № 14 «ДНР та ЛНР увійдуть до Російської Федерації», № 15 «Україна увійде в Євразійський простір».

Якщо звернути увагу на відповіді експертів з кожної країни окремо, то ми бачимо, що експерти з Гватемали, Польщі, Білорусі взагалі не визначили жодний сценарій як найбільш імовірний (оцінка 1), експерти з Грузії та Росії найбільш імовірними вважають сценарій розвитку № 2 «Україна буде поступово

розвиватися», а експерти з Азербайджану і Туреччини в 1 бал оцінили сценарій № 10 «В Україні буде заморожений конфлікт».

Цікавим є те, що сценарій № 12 згідно якого відбуватиметься агресія з боку Росії, ДНР та ЛНР та сценарій № 13 «Україна розколеться на квазідержави» та сценарій № 14 «ДНР та ЛНР увійдуть до складу Російської федерації» експертами з Росії та Білорусі визначені як абсолютно нездійсненні, а експертами з країн, які є віддаленими від України, а саме Гватемали та Канади, як такими що мають імовірність здійснення. А сценарії, згідно яких Україна вступить в НАТО, ЄС чи Євразійський простір однаково були оцінені як малоімовірні.

Усі запропоновані сценарії можна поділити на 4 групи:

Внутрішній розвиток держави: №1 «Україна здійснить власний стрибок в розвитку», №2 «Україна буде поступово розвиватися», №3 «Україна має інерційний сценарій розвитку».

Входження України в міжнародні союзи та дипломатичні відносини: № 4 «Україна увійде в НАТО», № 5 «Україна увійде в ЄС», № 6 «В Україні і окупованих територіях ООН проведе миротворчу операцію», № 15 «Україна увійде в Євразійський простір».

Відновлення цілісності країни або її розкол: № 7 «Україна поверне собі Крим, ДНР та ЛНР», № 8 «Україна поверне собі території ДНР та ЛНР (без Криму) в умовах унітарної держави», № 9 «Україна поверне собі території ДНР та ЛНР (без Криму) в умовах федералізації або спеціального статусу», № 13 «Україна розколеться на квазідержави», № 14 «ДНР та ЛНР увійдуть до Російської Федерації».

Воєнні дії: № 10 «В Україні буде заморожений конфлікт», № 11 «В Україні буде громадянська війна», № 12 «Відбудеться воєнна агресія Росії, ДНР та ЛНР».

В кожній з цих груп є сценарій, які експерти визначили як найбільш імовірний в окремій групі. Отже, експерти вбачають, що внутрішній розвиток України буде відбуватися поступово. Усі сценарії з другої групи були оцінені експертами в 3,25 та нижче, що свідчить про те, що їх здійснення є найменш імовірним, проте сценарії № 4 «Україна увійде в НАТО» та № 6 «В Україні і окупованих територіях ООН проведе миротворчу операцію» все ж таки мають більшу імовірність здійснення ніж інші в цій групі.

Стосовно відновлення цілісності України або її розколу, експерти визначають, що найбільш імовірним є сценарій, за якого Україна поверне собі території ДНР та ЛНР (без Криму) в умовах федералізації або спеціального статусу. Тож зважаючи на це керівництву нашої країни необхідно готуватися до такої ситуації, коли в межах унітарної держави не буде можливості повернути ДНР та ЛНР.

В четвертій групі, на думку експертів найбільш імовірним є той сценарій, згідно якого Україна буде знаходитись у стані замороженого конфлікту

Висновки розділу

По-перше, більшість експертів визначає військовий конфлікт в Україні як середньостроковий та довгостроковий. Цей часовий висновок визначає необхідність формування стратегічної культури, власне стратегії (довгострокова

перспектива) та тактики (середньострокова перспектива) дії України як суб`єкта міжнародних відносин.

По-друге, стратегія та тактика дій України пов`язана з вирішенням конфлікту не тільки із сепаратистами, а й, перш за все, з Російською федерацією, оскільки більшість історичних аналогій невирішених конфліктів експерти пов`язують з агресією, відкритою або прихованою, самої цієї держави. Це обґрунтовується у наведених історичних аналогіях Нагорно-Карабахського конфлікту, який під час завершення цього матеріалу на початку квітня 2016 року, знову вибухнув військовим протистоянням Азербайджану та Вірменії, Абхазького, Цхінвальського, Придністровського та Косовського конфліктів. Ці військові конфлікти мають геополітичний, «лімітрофний» та технологічний характер.

По-третє, лише експерт з Польщі навів історичні аналогії вирішених за допомогою ООН військових конфліктів – 1918 року у Польщі, результатом якого було повернення Великого воєводства та Сілезії, а також у Руанді та Кореї. Ці аналогії потребують додаткового вивчення та більшої уваги до вирішення, етапів, варіантів та результатів розв`язання військових конфліктів.

Ці експертні оцінки дозволяють у подальшому досліджувати військовий конфлікт на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей методом історичних аналогій та користатися досвідом вирішення ситуації з врахуванням можливих помилок. Інші питання дослідження та їх аналіз буде представлений дещо пізніше.

По-четверте, проаналізувавши усі відповіді експертів, можемо сказати, що не існує єдиної точки зору на те, які сценарії мають більшу імовірність розвитку, а які найменшу. Проте, були визначені найбільш імовірні сценарії розвитку України, на які повинна звернути увагу влада України, задля того, щоб підготуватися до них та запобігти можливим негативним наслідкам при їх реалізації.

CHAPTER 1

MAIN IDEAS, FORMULATION OF THE PURPOSE AND THE RESEARCH TESTING

Lepskiy M.A.

Formulation of the problem and the purpose, the research testing

Formulatio of theresearch problem. Peacekeeping as a settlement process of military conflicts recently hasn't been in the center of the research reflection of Ukrainian scientists and the research agenda of the expert community. It is naturally as peaceful life in Ukraine was seen as a given, and people were interested in the other problems. The current military conflict in the temporarily occupied territories of Lugansk and Donetsk region and, hopefully, temporary loss of Crimea have questioned not only about preserving the integrity of Ukraine and its state, but also about how it is possibly and how peacekeeping and the settlement of the conflict should be maintained.

Modern reflection of the conflict in the temporarily occupied territories of Lugansk and Donetsk region has different interpretations and definitions, such as the conflict:

- "Geopolitical conflict between the US, European Union and Russia"
- "Geopolitical conflict between Ukraine and Russia, which de facto resulted the loss of Crimea"
- "An internal conflict between the unionists (supporters of the integrity of Ukraine) and the separatists of DPR and LPR"
- "Conflict between the Peace party and the War party";
- "Anti-terrorist operation (ATO) in the temporarily occupied territories of Lugansk and Donetsk region" (the official name)
- "Conflict between regional elites in Ukraine"
- "Conflict between the old (V.Yanukovych whose electoral base included South and East of Ukraine, but "the electoral core " was in Donbas) and the new regime (other Ukraine, electoral core of which is mostly in the West and in the Center of Ukraine),"
- Conflict of the identifications between the definitions of opposition " Revolution of Dignity " VS "Overtun ", "vatnyky" VS "vyshyvatnyky" and so on,
- confrontation of the large industrial businesses and small and medium businesses, urban and village Ukraine, concentration of financial flows in the center and providing local municipality;
- confrontation between the old and new oligarchy and the other population of Ukraine;
- confrontation in memorial wars (historical memory) de-communization, fighting russia-centric history (the concept of "Russian world" and "Novorossia (New Russia)") and the construction of national identity;
- radical struggle for the power between political parties of Ukraine;
- Confrontation of corruption and anti-corruption movement;

- Economic sanctions and restrictions;
- Information warfare and so on.

These wars, confrontations and conflicts have systematic, holistic, and sometimes discrete nature, they intersect and overlap, forming in the complex and have their own sound, so it quickly began to spread the concept of "hybrid wars" that supposedly like "an umbrella" covers all the meanings diversity of the war in Ukraine. But the introduction of the concept of "hybrid war" and even the opposite one – "hybrid peace" – does not solve the question of what steps should be done to address military and other conflicts in geopolitical terms, the internal dimension (time – historical, memorial and projects future; territorial – between the parts of Ukraine and geopolitical confrontation in which Ukraine has a limitrophe status, international and internal political conflicts for power – in the hard-; smart- and soft power wars), values, identity, meaning wars and so on. It was important for the study to take part in the consortium "Universities for Peace," which was proposed by our Georgian colleagues from the Caucasus International University, South Caucasus Institute of Regional Security, which form the "Tbilisi Initiative of Peace." This initiative is supported by the Giresun University (Turkey), Black Sea Centre for Strategic Research and Application.

The purpose of the scientific exploration.

Modern humanity has accumulated some experience in resolving the armed conflicts, which is reflected in international legal instruments and actions, primarily of the United Nations (UN). For the operationalization of our study there were important the works of O.Kuteinykov. and O.Maslyak [13], that summarized the basic tasks, which were consisting the UN mandates in the peace support operations after 1999 and 2013 and paid attention to the reforming of the content of the basic concepts in peacekeeping based on the United Nations experience, as well as research findings of V.Zayemskiy in reforming the UN in accordance with peacekeeping activities [14].

Nowadays in the acute phase of the history of Ukraine in a "hybrid warfare" the appeal to the experience of peacekeeping, as international experience updates the study of the returning the country to the peace, preferably to better one than the previous condition of our country was. The aim of scientific research is to identify and present the results of an expert study of the peacekeeping in hybrid warfare conditions in Ukraine, to determine peace processes, temporal perspectives and to outline historical analogies. So the researchers of the *Faculty of Sociology and Administration of Zaporizhzhya National University* from November 2015 to February 2016 conducted an expert survey of our colleagues from eight countries to see our condition with the eyes of experts "from outside". The questionnaire was prepared in English, Ukrainian and Russian.

The selection of experts was held by the "snowball" method, conserving the criterion requirements to the experts: experience, analytical credibility among colleagues, education. Some experts who were invited to our investigation have refused to participate in it, delaying response time, identifying imperfections of concepts formulation and selecting of the determination of various processes of creating peace, or claiming their "incompetence in the proposed subject." Unfortunately our research has not been joined by experts from the US, Israel, Estonia, Germany, Austria,

Armenia, Iran, who had also been invited. Not the last argument of refusal to participate in the study was the lack of the research budget factor, payment of the experts. But this factor has become a criterion for selection the experts on the basis of "indifference to the fate of Ukraine and its development." So our team is immensely grateful to the experts who participated in this study.

The research testing was carried out in a number of conferences and round tables, study findings were presented for the discussion in the theses and speeches at the plenary session of the VI International Conference "Social forecasting and designing the future of the country: peacekeeping in hybrid warfares" March 25, 2016, Zaporizhzhya, at the XIII All-Ukrainian scientific-practical conference with international participation "Problems of the sociological theory development. Comparative studies: challenges of the sociological theory and practice "19-20 May 2016 (Kyiv) Kyiv National T.Shevchenko University (and the others), VI international scientific-practical conference on the sociology "Historical sociology of civilizations: between modern democracy and inequality", Kyiv, KPI 30-31 May, 2016; Overseas Conference – Mahatma Gandhi Days. Peace and Nonviolence International Conference. July 25-30, 2016 – Tbilisi, Batumi, Georgia, and in the publications of the compendium of articles of the Ukrainian Institute of Global Strategies and adaptation "East-ukrainian conflict in the context of global transformations. Issue 2. – Kyiv 2016".

Lepskiy M.A.

Determination of the basic concepts of peacekeeping

An important issue of the study was to determine current definitions and directions for the peacemaking and to determine guidelines that identify their legal status. This question was aimed at focusing our experts and identifying their relevance to these guidelines, besides when the answer was "no", researchers asked to justify the denial of "generally accepted definitions." This issue includes provisions of the UN Charter Chapter VI: Peaceful settlement of disputes Article 33 Clause 1., Chapter VII: Action with respect to threats to the peace, breaches of the peace and acts of aggression Article 41 (measures not involving the use of armed force – economic, suspension means of communication and the severance of diplomatic relations, Article 42 (measures including demonstrations, blockades and military to maintain and restore peace and security). These provisions describe the extent of conflict resolution by diplomatic means, non-military with the advantage of economic sanctions and military nature in peace creating.

The basic definitions of creating peace, namely peacekeeping activity (Peacekeeping); Conflict prevention and mediation (conflict prevention and mediation), Peace promotion (peacemaking); Coercion to peace (peace enforcement); Peace building (peacebuilding); The value of peacekeeping (Role of peacekeeping) and Disarmament (disarmament) were taken from the open pages of the official website of the United Nations.

Clarification of their translation proceeded in the UN glossary terms. These definitions were set by the voltage reduction measure in the military conflict, and we

felt it to be necessary to add to these definitions the concept of "preventive diplomacy" and "multi-channel diplomacy" that reflect the activities of peaceful settlement of disputes and conflicts.

In the questions included in the questionnaire, as the generalization of the creating peace concept, we used the concept of «Peacekeeping», because in the UN article «Peace and security», it was a major, the other forms defined like others (other): «The other activities are: conflict prevention and mediation; peacemaking; peace enforcement; peacebuilding». This issue has caused doubts of potential expert from Estonia.

The question can be seen in Annex A.

We got such a division of opinions in the responses of our respected colleagues and experts (see Table 1.1).

Excepting the expert from Belarus, who did not support almost all the basic definition of peacekeeping processes, beside Article 42 of Chapter VII: Action with respect to threats to the peace, breaches of the peace and acts of aggression, the UN Charter, the majority of experts from different countries support the objective and the use of concepts as: 1. Peaceful settlement of disputes 2. Action with respect to threats to the peace, breaches of the peace and acts of aggression (Article 41); 5. Support to peace; 6. Peacemaking 8. Peace enforcement; 9. Preventive diplomacy; 10. The peacekeeping value; 11. Multichannel diplomacy.

Regarding the concept "4. Disarmament" its lack in modern terms was determined by experts from Poland and Belarus. Only the expert from Poland substantiated his position «It's not possible to do it because of military conceptions of powerful countries and situation in the world. "Article 42 Chapter VII, which is supported by the expert from Belarus received answers «Yes / No» from the expert from Poland.

The differences were in the definition of "7. Peacebuilding". So, the expert who lives and works in Canada, did not give an answer to this question; mismatching the definition of this term to modern conditions was defined by the experts from Poland and Belarus.

Overall it is possible to determine that majority of experts consider it possible to use the terms denoting to the process of peacemaking as defined by the Charter and open Internet resources of the United Nations that were presented in the study.

Table 1.1

Question	The answer of the expert from	Results and notes
1. Peaceful settlement of disputes	Canada Yes, Guatemala Yes, Poland Yes, Turkey Yes, Georgia Yes, Azerbaijan Yes, Belarus No, RF (Russian Federation) Yes	Yes – 7 experts; No – 1 expert.

2. Action with respect to threats to the peace, breaches of the peace and acts of aggression Article 41 of Chapter VI	Canada Yes, Guatemala Yes, Poland Yes, Turkey Yes, Georgia Yes, Azerbaijan Yes, Belarus No, Russia Yes	Yes – 7 experts; No – 1 expert.
3. Article 42 Chapter VII	Canada Yes, Guatemala Yes, Poland Yes / No, Turkey Yes, Georgia Yes, Azerbaijan Yes, Belarus Yes, Russia Yes	Yes – 7 experts; Yes / No – 1 expert
4. Disarmament	Canada Yes, Guatemala Yes, Poland No, It's not possible to do it because of military conceptions of powerful countries and situation in the world., Turkey Yes, Georgia Yes, Azerbaijan Yes, Belarus No, Russia Yes	Yes – 6 experts; No – 2 experts
5. Support to peace	Canada Yes, Guatemala Yes, Poland Yes, Turkey Yes, Georgia Yes, Azerbaijan Yes, Belarus No, Russia Yes	Yes – 7 experts; No – 1 expert
6. Peacemaking	Canada Yes, Guatemala Yes, Poland Yes, Turkey Yes, Georgia Yes, Azerbaijan Yes, Belarus No, Russia Yes	Yes – 7 experts; No – 1 expert
7. Peacebuilding	Canada – the answer is absent, Guatemala Yes, Poland – No, Turkey Yes, Georgia Yes, Azerbaijan Yes, Belarus No, Russia Yes	Yes – 6 experts; No – 1 expert, the answer is absent– 1 expert.

8. Peace enforcement	Canada Yes, Guatemala Yes, Poland Yes, Turkey Yes, Georgia Yes, Azerbaijan Yes, Belarus No, Russia Yes	Yes – 7 experts; No – 1 expert
9. Preventive diplomacy	Canada Yes, Guatemala Yes, Poland Yes, Turkey Yes, Georgia Yes, Azerbaijan Yes, Belarus No, Russia Yes	Yes – 7 experts; No – 1 expert
10. The peacekeeping value	Canada Yes, Guatemala Yes, Poland Yes, Turkey Yes, Georgia Yes, Azerbaijan Yes, Belarus No, Russia Yes	Yes – 7 experts; No – 1 expert
11. Multichannel diplomacy	Canada Yes, Guatemala Yes, Poland Yes, Turkey Yes, Georgia Yes, Azerbaijan Yes, Belarus No, Russia Yes	Yes – 7 experts; No – 1 expert

Conclusions.

The majority of experts consider it possible to use terms denoting the process of peacemaking as defined by the Charter and open Internet resources of the United Nations that were presented in the study. Only the Belarus expert questioned the possibility of the majority of the UN actions marked with these concepts. He justifies this when answering a historical analogy of military conflict in Ukraine. "Today I can't name a single conflict that affects the disputed territories, the dismantling of the state, which would be successfully resolved with the help of the UN. At some stage it might be considered a conflict in Yugoslavia, but Yugoslavia is not a federation and by the end of the conflict it was not resolved if you take into account the current situation in Kosovo".

CHAPTER 2 THE PEACEKEEPING MEASURES TASKS EFFICIENCY

Pavlenko I.O.

Preventive diplomacy (pd), peacemaking (pm), analysis of peacekeeping operations (pk)

Preventive diplomacy

The UN experience in after military situations solution actualizes the question of preventive diplomacy, which has the potential related to the prevention of conflict escalation. Therefore, the research question “Preventive Diplomacy” aimed at determining the expert assessments of effectiveness of this direction of peacekeeping ranging assessments from 1 to 10 (1 – is the lowest efficiency up to 10 is high performance). In this group we have included the issue of sanctions prohibiting travel abroad and economic penalties for various subjects’ effect by the personification of people who make decisions, and their families, to the impact on economic oligarchic regime and the aggressor country as a whole.

Thus, preventive diplomacy mandate "Prohibition to travel abroad for political actors and their families from the aggressor country" in the assessments of experts regarding Ukraine has the highest average of 5.00, even with the experts from Georgia and Belarus abstained from the general assessment regarding this issue on our country. By the way, an expert from Georgia has not defined her position in this matter with respect to this mandate as such, and the expert from Belarus evaluated the overall effectiveness of the UN actions to this mandate only -1point.

The expert from Turkey gave 2 overall the general effectiveness of this mandate, regarding Ukraine he has given 8; the expert From Guatemala rated 3 overall the general effectiveness of this mandate, regarding Ukraine – 6; Azerbaijan expert pointed the overall effectiveness of the mandate of 2 points, and regarding Ukraine – 6 – all of these important indicators show the relevance of prevention measures concerning Ukraine. Experts from Canada and Russia have provided important solidarity regarding the overall effectiveness of the mandate – 7 and relatively Ukraine – 7. The expert from Poland, by contrast, shows a decrease in the effectiveness of the mandate according to Ukraine – 5, in assessing the overall effectiveness of the mandate – 7. Thus, the average rate of the overall effectiveness of the mandate is- 3.63 which is much lower compared to the average rate regarding Ukraine – 5.00.

Among all of the mandates groups of preventive diplomacy experts put the highest average to personalized sanctions against individuals who make decisions about the escalation and to their families.

The second mandate called: "Economic sanctions against the aggressor country" by the average rates has steady nature of its efficiency as a whole, and regarding Ukraine. The situation a bit changed in evaluating the overall effectiveness of the mandate – 4.13. Experts from Russia and Georgia put the lowest estimate of this mandate, both in terms of its effectiveness and regarding Ukraine are 1. The maximum rate for this mandate was defined by experts from Canada (in the overall efficiency of

the mandate – 7, regarding Ukraine – 7) and Azerbaijan (in overall efficiency mandate – 8, regarding Ukraine – 9). Other experts provided estimates as follows:

- from Guatemala in the overall efficiency of the mandate – 3, regarding Ukraine – 5 the assessment rose regarding Ukraine↑;
- from Poland in the overall efficiency of the mandate – 7, regarding Ukraine – 4, regarding the specific application in Ukraine the assessment decreased ↓;
- from Turkey (in the overall efficiency of the mandate – 3, regarding Ukraine – 3 the assessment remained constant;
- from Belarus in the overall efficiency of the mandate – 3, regarding Ukraine expert abstained to answer.

Table 2.1

Country	pd_101	pd_102	pd_103	pd_1	
Guatemala	3,00	3,00	3,00	3,00	
Canada	7,00	7,00	7,00	7,00	
Poland	7,00	7,00	5,00	6,33	
Georgia	0,00	1,00	4,00	1,67	
Azerbaijan	2,00	8,00	7,00	5,67	
Turkey	2,00	3,00	3,00	2,67	
Belarus	1,00	3,00	1,00	1,67	
Russia	7,00	1,00	7,00	5,00	
Average	3,63	4,13	4,63	4,13	
Difference	1,38	0,00	-1,13	0,08	
Country	pd_201	pd_202	pd_203	pd_2	Average
Guatemala	6,00	5,00	5,00	5,33	2,33
Canada	7,00	7,00	7,00	7,00	0,00
Poland	5,00	4,00	3,00	4,00	-2,33
Georgia	0,00	1,00	3,00	1,33	-0,33
Azerbaijan	6,00	9,00	6,00	7,00	1,33
Turkey	8,00	3,00	2,00	4,33	1,67
Belarus	1,00	3,00	1,00	1,67	0,00
Russia	7,00	1,00	1,00	3,00	-2,00
Average	5,00	4,13	3,50	4,21	0,08

where:

pd_101	Prohibition of traveling abroad of political actors and their families from the aggressor countries	In the World
pd_102	The economic sanctions against the aggressor country	
pd_103	The economic sanctions against the state-oligarchic business of the aggressor country	
pd_201	Prohibition of traveling abroad of political actors and their families from the aggressor countries in Ukraine	In Ukraine
pd_202	The economic sanctions against the aggressor country	
pd_203	The economic sanctions against the state-oligarchic business of the aggressor country	

The third mandate "The economic sanctions against the state-oligarchic business of the aggressor country " was evaluated by experts in the average rate:by the overall efficiency – 4.63; regarding Ukraine the average rate is below 3.5.

The expert, who lives in Canada, gave the same assessment of the overall efficiency of the mandate and towards Ukraine – 7. The expert from Azerbaijan also praised the criterion: the total efficiency of the mandate – 7, towards Ukraine – 6. On this UN mandate there were relatively low assessments given by experts from Guatemala (in the overall efficiency of the mandate – 3, regarding Ukraine – 5), from Poland (the overall efficiency of the mandate – 5 regarding Ukraine – 3), from Georgia (in the overall efficiency of the mandate – 4, regarding Ukraine – 3).

The lowest estimates were provided by experts from Turkey (in the overall efficiency of the mandate – 3, regarding Ukraine – 2) and from Belarus (in the overall efficiency of the mandate – 1, regarding Ukraine – the assessment wasn't given). These experts' assessments were less optimistic concerning this mandate. An assessment of the expert from Russia is interesting (the total efficiency of the mandate – 7, regarding Ukraine – only 1).

Concerning preventive diplomacy, as average rates of all the represented mandates, in determining the overall efficiency the distribution of the experts' assessment is as follows:

- from Guatemala in the overall efficiency of the mandate – 3.00, regarding Ukraine – 5.33;
- from Canada (in the overall efficiency of the mandate – 7.00 regarding Ukraine – 7.00);
- from Poland (the overall efficiency of the mandate – 6.33, regarding Ukraine – 4.00);
- from Georgia (in the overall efficiency of the mandate – 1.67, regarding Ukraine – 1.33);
- from Azerbaijan (in the overall efficiency of the mandate – 5.67, regarding Ukraine – 7.00);
- from Turkey (in the overall efficiency of the mandate – 2.67, regarding Ukraine – 4.33);
- from Belarus (in the overall efficiency of the mandate – 1.67, regarding Ukraine – no response);
- from Russia (in the overall efficiency of the mandate – 5.00, regarding Ukraine – 3.00).

As we see, the lowest score in the overall efficiency of the mandate were given by: Georgia, Belarus, Turkey. The highest were given by – Canada, Poland, Azerbaijan. The lowest estimate regarding Ukraine was provided by Georgia, Belarus refrained from assessments in this regard at all. The highest estimates were provided by Canada and Azerbaijan. In general the countries have adopted such a position on this issue (in the overall efficiency of the mandate – 4.13, regarding Ukraine – 4.21) – all positions in the average are close in value.

There is an interesting fact that the effectiveness of preventive diplomacy mandates has the rating. By the overall efficiency, on the the first step there is the impact of state-oligarchic business, the average position is kept by the influence on the aggressor country, the lowest rung is related to personalization of the individuals who are decision makers, and their family members. Concerning Ukraine the mandates have

another meaning: personified impact is the first and penalties for state-oligarchic system are the lowest.

Peacemaking

Peacemaking contains questions that determined the experts' assessment to peacekeeping operations tasks and clarifying Peacemaking specifics regarding Ukraine from 1 to 10 (1 is the lowest efficiency up to 10 is the highest efficiency).

Thus, the value of peace process in the UN criteria "Control of the de-mining" was rated the highest by the experts from Russia (10), Guatemala (9), Azerbaijan (8) and Canada (7). Experts from Poland (5) Turkey (5) were solidarity in their thoughts and neutral value. Experts from Georgia (3) and Belarus (2) also have similar thoughts, but fundamentally the negative amplitude values. The last two countries find it ineffective the supervision of de-mining action for peacekeeping. The average rating of the mandate is 6,13.

Motives of assessments under the first mandate are different regarding Ukraine. Representatives of Turkey (9), Guatemala (8) and Canada (9) had given the highest value, but these countries belong to different groups by the location relative to our country and by the political attitude to the state.

Experts from Georgia (0) and Belarus (0) abstained. Experts from Poland (3) and Russia (3) provided equally unflattering assessment. The representative of Azerbaijan decided to take a neutral position (5) close to the average value in determining the mandate. The average score of all countries of this criterion regarding Ukraine is 4.63, as we can see it is lower than the general value on this mandate.

The mandate of "Supporting national armed forces with non-lethal weapon" has the lowest score of all criteria both overall (4.00) and regarding Ukraine (3.63).

Evaluations distributed as follows: the total efficiency of the mandate – experts from Canada (3), Poland (3) Belarus (3), Georgia (4), while the assessment of the situation regarding Ukraine: Canada (3), Poland (7) Georgia and Belarus abstained.

Experts from Guatemala (in the overall efficiency of the mandate – 6, regarding Ukraine – 8), Azerbaijan (the overall efficiency of the mandate – 6, regarding Ukraine 4), Turkey (in the world, and regarding Ukraine 6) gave a higher average score for the efficiency of operations of the UN in the overall efficiency of the mandate in the world. The lowest score was given by Russia (1) and towards Ukraine and in general on this mandate.

In our opinion, the mandate is given such a low value in general by the inhumane action content –to support of national armed forces with non-lethal weapons. The maintenance of peace consists of various measures of eliminating conflicts, but it usually focuses on diplomacy to bring warring parties to the negotiation state. Weapons, even non-lethal, has a negative influence on the peaceful orientation of the parties, but greatly increases efficiency. Therefore, the United Nations Security Council establishes in the Charter the UN peacekeeping operations and defines their scope.

In terms of "Separation of the conflicting parties" we can see the following picture: the overall rate and evaluation of activities in Ukraine are the same (5.75). But expert assessments of individual countries vary:

- Guatemala (in the overall efficiency of the mandate – 6, regarding Ukraine – 7);
- Canada (in the overall efficiency of the mandate – 7, regarding Ukraine – 7);
- Turkey (in the overall efficiency of the mandate – 8, regarding Ukraine – 8);
- Georgia (in the overall efficiency of the mandate – 4, regarding Ukraine – 4);
- Azerbaijan (in the overall efficiency of the mandate – 6, regarding Ukraine – 4);
- Poland (in the overall efficiency of the mandate – 3, regarding Ukraine – 9, which indicates that it hopes to end the conflict in Ukraine).

The expert from Russia focuses more importance to this criterion efficiency mandate in the world (10), while the effectiveness of the United Nations in Ukraine with this criterion he assesses as the medium – 5. The expert from Belarus has pessimistic views (in the overall efficiency of the mandate – 2 regarding Ukraine – 2).

Table 2.2

Country	pm_101	pm_102	pm_103	pm_104	pm_105	pm_1	
Guatemala	9,00	6,00	6,00	6,00	7,00	6,80	
Canada	7,00	3,00	7,00	7,00	8,00	6,40	
Poland	5,00	3,00	3,00	7,00	5,00	4,60	
Georgia	3,00	4,00	4,00	2,00	4,00	3,40	
Azerbaijan	8,00	6,00	6,00	8,00	9,00	7,40	
Turkey	5,00	6,00	8,00	5,00	6,00	6,00	
Belarus	2,00	3,00	2,00	2,00	4,00	2,60	
Russia	10,00	1,00	10,00	10,00	1,00	6,40	
Average	6,13	4,00	5,75	5,88	5,50	5,45	
Difference	-0,88	0,50	0,00	-1,50	-0,13	-0,40	
Country	pm_201	pm_202	pm_203	pm_204	pm_205	pm_2	Average
Guatemala	8,00	8,00	7,00	7,00	8,00	7,60	0,80
Canada	9,00	3,00	7,00	7,00	7,00	6,60	0,20
Poland	3,00	7,00	9,00	3,00	7,00	5,80	1,20
Georgia	3,00	4,00	4,00	2,00	4,00	3,40	0,00
Azerbaijan	5,00	4,00	4,00	5,00	10,00	5,60	-1,80
Turkey	9,00	6,00	8,00	5,00	2,00	6,00	0,00
Belarus	2,00	3,00	2,00	2,00	4,00	2,60	0,00
Russia	3,00	1,00	5,00	4,00	1,00	2,80	-3,60
Average	5,25	4,50	5,75	4,38	5,38	5,05	-0,40

where:

pm_101	Supervision of the Mine Action	In the World
pm_102	Support of the national armed forces with non-lethal weapons	
pm_103	Separation of the conflicting parties	
pm_104	Assistance in the exchange and release of prisoners	
pm_105	Promoting the restructuring of the Defence and Security Forces	
pm_201	Supervision of the Mine Action	In Ukraine
pm_202	Support of the national armed forces with non-lethal weapons	
pm_203	Separation of the conflicting parties	
pm_204	Assistance in the exchange and release of prisoners	
pm_205	Promoting the restructuring of the Defence and Security Forces	

The following mandate was defined as the "Assistance in the exchange and release of prisoners." Since the hot phase of the conflict in Ukraine has not stopped (in the research time), the assessment of the respondents differs regarding Ukraine (3.88) and in general in the overall efficiency of the mandate (5.88). Experts from Poland and Belarus abstained altogether the question about Ukraine. Experts from Georgia and Belarus gave disappointing answers on the situation in the world (2) and (2) for this mandate. The Poland representative's opinions differ regarding of mandate in general (7) and Ukraine (3). Experts from Guatemala (in the overall efficiency of the mandate – 6, regarding Ukraine – 7), Canada (in the overall efficiency of the mandate – 7, regarding Ukraine – 7), Azerbaijan (in the overall efficiency of the mandate – 8, regarding Ukraine – 5), Turkey (in the overall efficiency of the mandate – 5, regarding Ukraine – 5) – assessments of countries show a positive attitude towards the UN measures concerning this issue. An idea of the expert from Russia is especially interesting (in the overall efficiency of the mandate – 10, regarding Ukraine – only 4).

The last highlighted mandate in this issue is "Promoting the restructuring of the Defence and Security Forces" – the average rate for the whole mandate is 5.50, regarding Ukraine – 5.38.

The views of the representatives of the countries are as follows: the highest ratings were given by experts from Guatemala (in the overall efficiency of the mandate – 7, regarding Ukraine – 8), Canada (in the overall efficiency of the mandate – 8, regarding Ukraine – 7), Azerbaijan (in the overall efficiency of the mandate – 9, regarding – 10), Poland (in the overall efficiency of the mandate – 5, regarding Ukraine – 7). Georgian expert believes that such measures are not effective in the world (4) regarding Ukraine he refrained from answering at all. The expert from Turkey estimated in the overall efficiency of the mandate – 6, regarding Ukraine – 2. Experts from Belarus and Russia are clearly pessimistic to this mandate and in the overall efficiency of the mandate (4, 1), and regarding Ukraine – expert from Russia (1) and expert from Belarus abstained answering.

The average rate concerning peacemaking process, considering all mandates, looks as following by the experts: from Guatemala (in the overall efficiency of the mandate – 6.80, regarding Ukraine – 7.60), from Canada (in the overall efficiency of the mandate – 6.40 regarding Ukraine – 6.60), from Poland (in the overall efficiency of the mandate – 4.60, regarding Ukraine – 5.80) from Azerbaijan (in the overall efficiency of the mandate – 7.40 regarding Ukraine – 5.60) from Turkey (in the overall efficiency of the mandate – 6.00, regarding Ukraine – 6.00). The lowest estimates were provided by experts: from Georgia (in the overall efficiency of the mandate – 3.40, regarding Ukraine – 0.80, Georgia experience in resolving armed conflicts is objectively reflected in the estimates concerning Ukraine) from Belarus (in the overall efficiency of the mandate – 2.60, regarding Ukraine – 0.40) from Russia (in the overall efficiency of the mandate – 6.40, regarding Ukraine – 2.80). In general the countries have taken such position on this issue (in the overall efficiency of the mandate – 5.45, regarding Ukraine – 5.05).

As it was mentioned previously, the Security Council establishes UN peacekeeping operations and defines their scope: the participation of non-lethal

military weapons, the creation of buffer zones, the implementation of the negotiations, that include diplomatic missions and so on.

Peacekeeping

Thus, to maintain peace or PEACEKEEPING there were distinguished the following questions:

1. Please, determine the expertise assessment of the efficiency of tasks peacekeeping operations from 1 to 10 (1 is the lowest efficiency up to 10 shows high performance).

Table 2.3

Country	pk_101	pk_102	pk_103	pk_104	pk_105	pk_106	pk_1
Guatemala	7,00	8,00	7,00	7,00	6,00	9,00	7,33
Canada	10,00	0,00	7,00	9,00	10,00	8,00	7,33
Poland	8,00	7,00	6,00	5,00	5,00	5,00	6,00
Georgia	5,00	4,00	3,00	5,00	3,00	2,00	3,67
Azerbaijan	9,00	4,00	5,00	9,00	8,00	7,00	7,00
Turkey	8,00	8,00	9,00	7,00	5,00	9,00	7,67
Belarus	1,00	2,00	2,00	3,00	2,00	0,00	1,67
Russia	4,00	5,00	2,00	10,00	1,00	8,00	5,00
Average	6,50	4,75	5,13	6,88	5,00	6,00	5,71
Difference	-0,88	1,25	-0,13	-0,38	0,25	-0,88	-0,12

Country	pk_201	pk_202	pk_203	pk_204	pk_205	pk_206	pk_2	Average
Guatemala	7,00	7,00	6,00	8,00	4,00	8,00	6,67	-0,67
Canada	10,00	10,00	7,00	9,00	10,00	10,00	9,33	2,00
Poland	6,00	3,00	3,00	7,00	8,00	4,00	5,17	-0,83
Georgia	5,00	5,00	4,00	5,00	4,00	2,00	4,17	0,50
Azerbaijan	8,00	3,00	7,00	9,00	6,00	6,00	6,50	-0,50
Turkey	7,00	8,00	9,00	6,00	5,00	8,00	7,17	-0,50
Belarus	1,00	2,00	2,00	3,00	3,00	0,00	1,83	0,17
Russia	1,00	10,00	2,00	5,00	2,00	3,00	3,83	-1,17
Average	5,63	6,00	5,00	6,50	5,25	5,13	5,58	-0,12

where:

pk_101	The border control	In the World
pk_102	Observations of the ceasefire	
pk_103	Buffer zone protection	
pk_104	Protection of humanitarian assistance and missions	
pk_105	Property protection	
pk_106	Private peacekeepers protection	
pk_201	The border control	In Ukraine
pk_202	Observations of the ceasefire	
pk_203	Buffer zone protection	
pk_204	Protection of humanitarian assistance and missions	
pk_205	Property protection	
pk_206	Private peacekeepers protection	

2. The second question specifies Peacekeeping specifics regarding Ukraine, the hypothesis is in the presence or absence of nonidentical situation of military conflict in the temporarily occupied territories of Lugansk and Donetsk region and understanding of Peacekeeping in general: "Please, determine your expertise assessment for

peacekeeping operations on the situation in Ukraine from 1 to 10 (1 is the lowest efficiency up to 10 shows high performance)."

Analysis of the experts who responded and participated in the survey has already provides information concerning the problems faced in Ukraine. Delta deviation of the experts from different countries formed in this way: Belarus and Russia, which have direct relevance for conflict resolution – Belarus, as a diplomatic peacemaker with known Minsk negotiations and Russia which does not openly acknowledge the facts of aggression in our country. Experts from Turkey and Azerbaijan are dealing with similar conflict situations, that is why they are solidary with Ukraine. Georgia has an impartial attitude with the desire of political support, transfer of European standards experience, but the study found its expert's vision as not optimistically concerning the situation in Ukraine. The next pair is Canada and Poland – highly developed countries in issues of peacekeeping, peacemaking, which are actively involved and participated in diplomatic missions and peacekeeping activities. In particular, Canada has the hopes for peacekeeping efficiency in Ukraine. Poland, due to the proximity to our country has an objective vision and in some meaning shuns the conflict in Ukraine. The estimated value of expertise from Guatemala is particularly interesting because it is the most remote country that has not left aside the difficult situation in our country.

The analysis was conducted as follows: the average value of expert performance, paired states and distant.

In the terms of "border control" in the first question experts in countries such as Guatemala (marked 7), Canada (10), Poland (8), Azerbaijan (9), Turkey (8) believe that the UN transactions of demarcation of unitary areas are positive. Concerning Ukraine with this mandate the expert opinions in countries such as Guatemala (7) and Canada (10) are identical to the previous general criterion. Indicators of such countries as Poland (6), Azerbaijan (8) Turkey (7) shows a decrease in positive positions, but still not being negative. Expert assessments of countries: Georgia (5), Belarus (1) Russia (4) on the first criterion regarding the general situation in the world are not high, perhaps because of their historical events that have not been resolved by the UN peacekeeping diplomatic processes. As an example, among the resolved conflicts with the involving of UN military forces the expert from Poland reminded the conflict in Poland in 1918, which resulted the return of the and the province of Silesia. There is traced the similarity with the situation of modern Ukraine as a desire for self-determination, freedom and the rebel movement. The expert from Belarus evaluated this criterion as the lowest concerning to the overall global status, and as it was previously mentioned- set 1 and regarding Ukraine he refrained from assessment (0). An expert from Georgia also refrained evaluation regarding Ukraine. Russian expert estimated the aspirations of the UN in the maintenance of border control in Ukraine as low (1) by striking an example of the Crimea occupation.

Average assessments of the mandate regarding the overall effectiveness is 6,50, regarding Ukraine it is 4.88, which is demonstrating less distrust the UN force in the global situation and more – towards the issue on Ukraine.

In a further criterion "monitoring the ceasefire" the maximum score was put by the countries concerning the general situation in the world: Guatemala (8 regarding Ukraine – 7), Poland (7, but regarding Ukraine – only 3), Turkey (8, regarding Ukraine

8). The leader with a positive vision on this issue regarding Ukraine, surprisingly became Russia (10), while the global trend was estimated by its expert in neutral 5. Canada's position regarding Ukraine is the most positive, but relatively general positions the expert of the country abstained – 0. The ratio of Georgia (overall position 4, towards Ukraine – 5), Azerbaijan (overall position – 4, regarding Ukraine – 3), concerning this criterion is similar. The lowest estimate was given by the expert from Belarus – both in the overall world situation and regarding Ukraine – 2.

The total assessments of this criterion regarding the overall rate – 4.75, concerning Ukraine – 6.00, demonstrating a positive trend on the question concerning Ukraine.

The mandate of the "buffer zone protection" shows us these expert assessments of countries: Guatemala (overall score – 7, regarding Ukraine – 6), Canada (overall score – 7, regarding Ukraine – 7), Poland (overall score – 6, regarding Ukraine – only 3), Georgia (overall score – 3, regarding Ukraine – 4, informing us of the negative expert vision on this issue on the world stage and in Ukraine), Azerbaijan (overall rating – 5 regarding Ukraine – 7) Turkey gave the maximum score – 9 for the both overall and towards Ukraine, experts of Belarus and Russia rated this criterion the lowest (overall score – 2, regarding Ukraine – 2).

Findings from this criterion concerning average – 5.13, regarding Ukraine – 5.00, which is roughly the same in overall terms, and regarding Ukraine.

According to the mandate, which means the "protection of humanitarian assistance and missions" we can see such picture in the estimates of experts from Guatemala (overall score – 7, regarding Ukraine – slightly higher – 8) the most positive views were shared by experts from Canada with their inherent high degree of voluntary and humanitarian activities worldwide (overall score – 9, regarding Ukraine – and, 9) and Azerbaijan (overall score – 9, regarding Ukraine – also 9). Russian expert believes that the effectiveness of the UN protection and humanitarian assistance mission in the world is the highest – 10, but regarding Ukraine the estimation is 5. The representative of Belarus does not so clearly appreciate the contribution of the United Nations on this issue in the world – score 3, regarding Ukraine he abstained at all. The expert from Georgia also did not evaluate concerning Ukraine, but by the effectiveness of the mandate he gave 5. Experts from Poland and Turkey were more restrained in this regard: (overall expert from Poland – 5 regarding Ukraine – 7) and Turkey accordingly (7 and 6).

In conclusion we can note that experts estimate this criterion of the effectiveness of the UN mandate in the world higher (6.88) than in Ukraine (6.50).

As for the "Property protection " there are such expert assessments of countries: Guatemala (overall score – 6, regarding Ukraine – slightly below 4), Canada estimates the highest the both overall regarding Ukraine – 10, positive vision have: Poland (overall score – 5, regarding Ukraine – slightly above 8) and Azerbaijan (overall score – 7, regarding Ukraine – 6), Turkey sees no difference between the overall situation in the world and in Ukraine concerning this mandate and assessed this criterion neutral (5, 5). Pessimists on the subject were experts from Georgia (overall score – 3, regarding Ukraine – slightly above 4), Belarus (overall score – 2, regarding Ukraine – 3), Russia gave the lowest rate on this question (overall score – 1, regarding

Ukraine – 2, we assume that it is because of decommunisation processes in Ukraine, and through the destruction of Soviet symbols and artifacts).

Summing the terms of this criterion by the average values regarding the mandate as a whole – 5,00 concerning Ukraine – 5.25, which is roughly the same.

The last mandate of this group, which has been developed by a group of experts of Zaporizhzhya National University is called "private peacekeepers protection." The views of the experts here differ considerably: the highest assessments regarding the overall situation were given by the experts from the countries – Guatemala (9), Canada (8), Azerbaijan (7), Turkey (9) Russia (8). Solidarity and the desire to protect their peacekeepers in the world transposes into a high degree feeling of assistance from the UN by the opinion of representatives of these countries. Belarus pulled away from the issue concerning global trends (0), and regarding Ukraine (0). The low figure was given by Georgia (concerning the overall trends – 2 and regarding Ukraine it abstained, 0), Poland (concerning the overall trends – 5 and regarding Ukraine – 4). Russian expert also believes that Ukraine can not protect its own peacekeepers, as well as the UN actions are ineffective and demonstrated this by giving an assessment 3. The high estimates regarding Ukraine have been provided by the experts from Guatemala (8) Turkey (8), Azerbaijan (6), the highest mark was given by the positive thinking expert from Canada – 10.

All in all, this mandate towards Ukraine significantly inferior overall global assessment of 5.13 to 6.00, appropriately.

In the context of the expert estimates on the subject, the ratio of average in the overall characterization process (5.71) and regarding Ukraine (5.25) give the understanding that the distrust UN peacekeeping activities is objectively and specifically allocated towards our state and towards the world area.

This expert position is caused by the modern unresolved conflicts: Nagorno-Karabakh conflict, which was mentioned by the experts from Turkey, Azerbaijan and Belarus. Incidentally, we can see uneven independent attitude on the issue of all listed six criteria among these countries experts: Turkey (overall – 7,67 regarding Ukraine – 7.17), Azerbaijan (overall – 7,00 in regarding Ukraine – 6.50), Guatemala (overall – 7,33, regarding Ukraine – 6.67), the lowest assessments gave Belarus (overall – 1,67, regarding Ukraine – 1.17). This expert concentrated his attention on the most significant conflicts in the world today which are not settled and because of it his subjective credibility of UN peacekeepers has decreased significantly. Among the conflicts: Abkhazian (cited by experts from Turkey and Georgia, in fact, the last country is not too full of optimism with concerning the effectiveness of the UN actions (overall – 3.67 regarding Ukraine – 2.17) and the Tskhinvali conflict (this definition gave the expert from Georgia, but the conflict has been identified by the expert from Belarus as 'the war between Russia and Georgia'). The unresolved conflict in Yugoslavia is determined as a current by the expert from Poland, he have the following evaluation: overall – 6.00, regarding Ukraine – 5.17. The representative of Belarus mentions the unresolved conflict in Moldova (Prydnistrovia) as the almost positive experience, he called it almost resolved. The representative of Russia has such a view: a general vision of the process has an assessment – 5,00, regarding Ukraine – 3.83, demonstrating anxiety concerning Ukraine.

The representative of Canada considers the issue the most optimistic, the total value of the mandate – 7,33 regarding Ukraine – 9.33, thus giving the hope for the effective resolution of the situation through measures of UN peacekeeping.

Conclusion

The diplomatic solving and a peaceful settlement of the military situation in the temporarily occupied territories of Lugansk and Donetsk region are the issues of intercontinental and European security, conflict-free development and interaction of the world countries, maintaining the integrity and unitary of the every state that has an ambiguous relationship through the real geopolitical destabilization between the US, European Union and Russia.

The study determines criteria analysis, indicators, that demonstrate the basic processes of hybrid peacekeeping in conditions of the hybrid war and the hybrid peace in Ukraine, as well as outline the views of colleagues from different parts of the world for the development and effectiveness of peacekeeping UN processes in our country.

Abanina N.S.

Operation “Peaceable coercion” (enforcement and disarmament)

Peaceable coercion operation as one of the methods which is used by the UN to support the peace worldwide was evaluated by the experts fairly satisfactory. Thus, almost all proposed peacekeeping operations were estimated in the range of 4.25 to 5.88, which gave an average rating 5.03 points out of 10 possible, which would mean a maximum efficiency. However, a detailed analysis of ratings for each transaction suggests to guess about rather potential existence of demand for UN operations with "Peaceable coercion" than of confidence in worthlessness (or inadmissibility) of the UN intervention into local conflicts by giving a military "force" support .

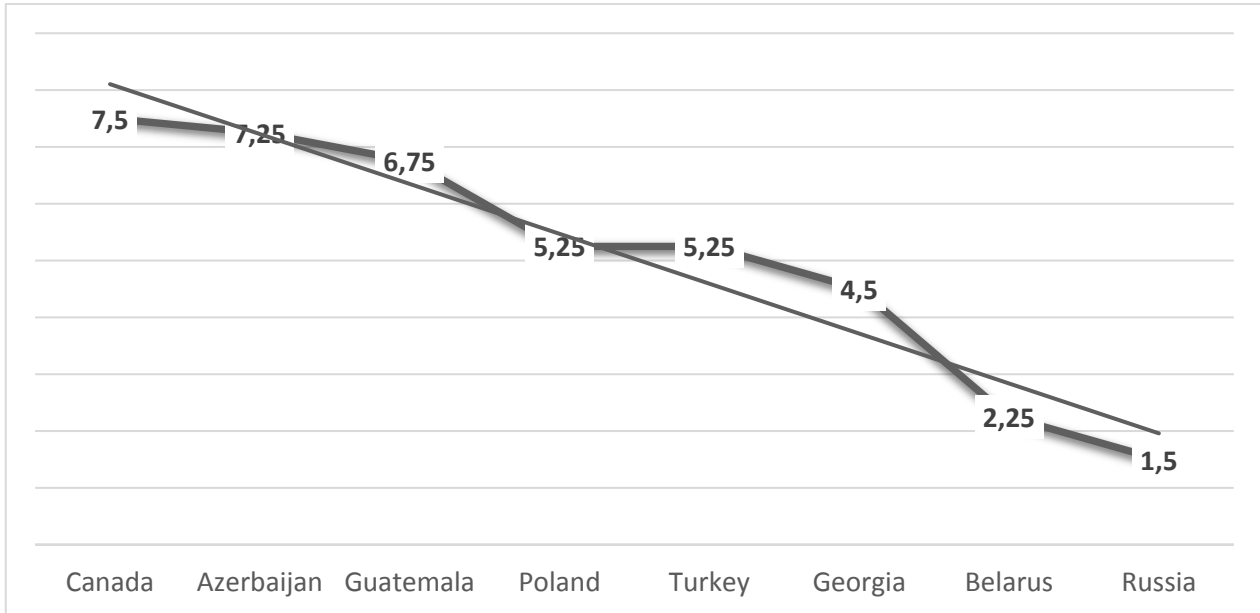
A more detailed analysis of average efficacy assessments of the UN coercion to peace operations of experts from different countries indicates the presence of significant differences of estimates on the arithmetic mean. Thus, the average rating of the experts from Russia on such transactions was only 1.5 points, and it is the lowest among all countries that participated in the study. Estimates of the expert from Russia indicate the objections to the effectiveness of the proposed UN transaction "Peaceable coercion". This position can be explained by the representation of Russian national policy, which states the possibility of transactions with "coercion to peace" by each country separately based on their interests and needs without the permission of supranational entities. Also the expert from Belarus gave a very low assessment of the efficient operations of the United Nations "peaceable coercion" – the average score of it is 2.25 points. That can be explained by the position of inadmissibility of interference of any military formations in internal conflicts or by doubts about their effectiveness and by supporting Russia's position. But this is only an assumption regarding a low numbers from these experts.

At the other end of the scale, with the highest evaluation of the effectiveness of the proposed UN operation "Peaceable coercion" are assessment of the experts from Canada, whose average assessment of operations is amounted to 7.5 points and

Azerbaijan with an average score of 7.25 points. Overall, as seen from Image 1, most assessments of the effectiveness of UN operations strategy "Peaceable coercion" focus on the positive side of the scale and modal value is a rating of 5.25 points, **which generally allows to predict a positive assessment of such operations from the international community** (see Image 1).

Image 2.1

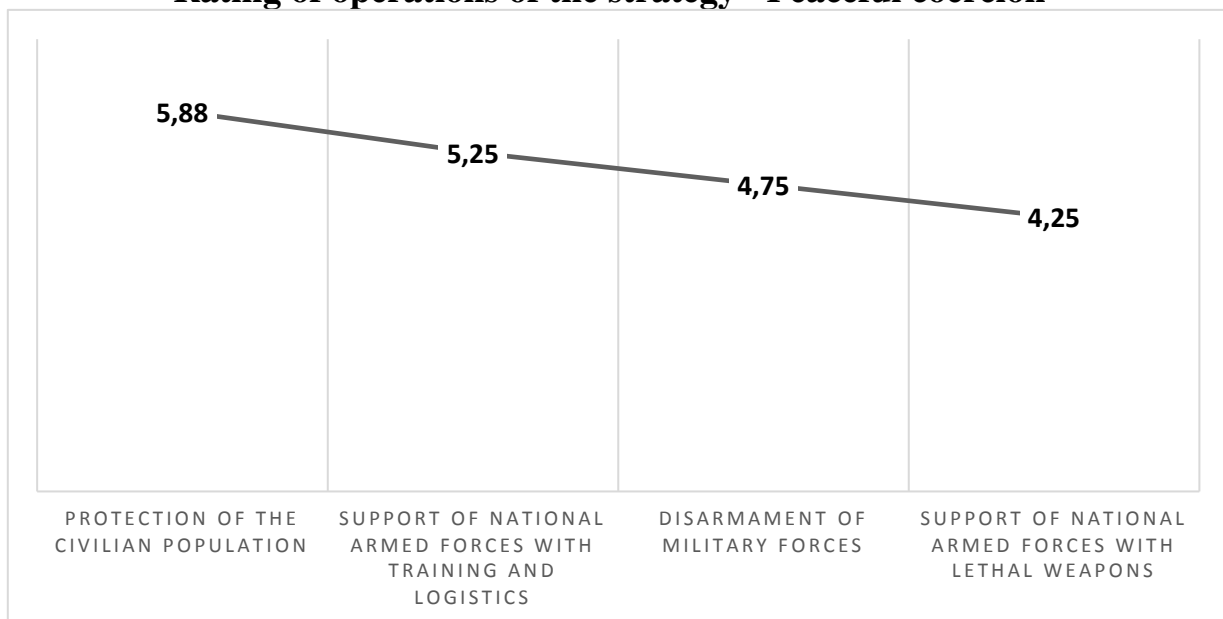
Average assess of the effectiveness of the UN "peaceable coercion" operations

Among the operations within the UN strategy "Peaceable coercion" it was asked to evaluate these measures as "Protection of the civilian population", "Support of national armed forces with lethal weapons", "Support of national armed forces with training and logistics" and "Disarmament of military forces".

Image 2.2

Rating of operations of the strategy "Peaceful coercion"

Expert assessments of each individual operation differ and do not always coincide with the average assessment of the strategy of "Peaceful coercion" in general, which was given by the expert of each individual country. Thus, concerning estimates of operation "Protection of the civilian population" in average, it received the highest rating compared with estimates of other operations – 5.88 points. (See Image 2). The most positively it was rated by experts from Canada, who put 10 points, from Azerbaijan and Poland rated it 9 points, 7 points from Guatemala- and from Turkey – 5 points. The efficiency of this operation was rated by experts from Georgia and Belarus only at 2 points, an expert from Russia estimated it at 3 points, which is a low estimation relatively to estimates of the strategy for the whole evaluation of experts from different countries, but the highest score, which was presented by the expert from this country among estimates of all transactions. Modal value assessment for this strategy is 9 points, most assessments are concentrated on the positive part of the scale, demonstrating the positive perception of the operation as a whole.

Assessments of the next operation – "Support of national armed forces with lethal weapons" make on average 4.25 points out of 10, showing low level of support for active military actions within the strategy of "Peaceable coercion." The highest rating of this operation put experts from Azerbaijan – 9 points and from Guatemala – 7 points. The expert from Turkey evaluates the effectiveness of the operation in 6 points and 5 is given by the expert from Georgia. That means, countries that have a "fresh" experience of warfare evaluate this type of operation quite mediocre. It is also significantly, that the expert, living in Canada, has a generally high evaluation of the strategy of "Peaceable coercion", but he defined this operation as "completely ineffective", putting it only 1 point. Also 1 point for this operation put an expert from Russia.

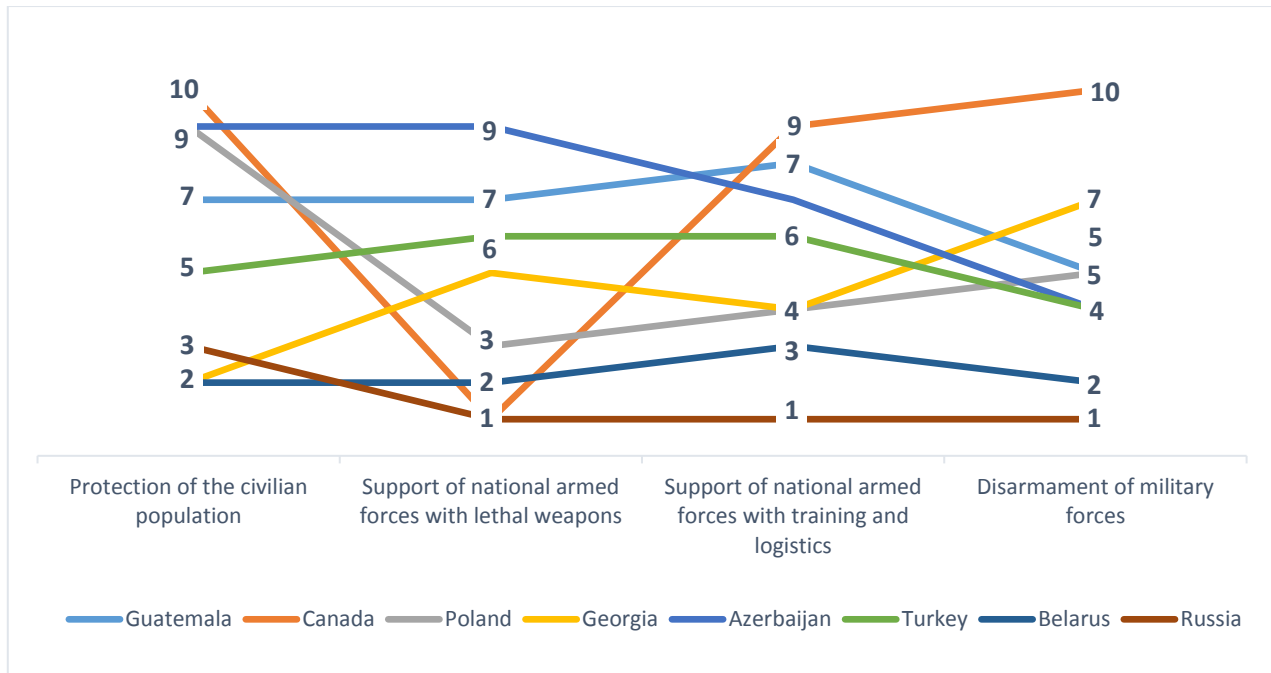
Operation of the "Support of national armed forces with training and logistics," holds the second place in the ranking with the average score 5.25 (See Image 2). The highest estimates for the strategy put experts from Canada – 9 points, Guatemala – 7 points, Azerbaijan – 7 points. The expert from Turkey considers this kind of operations "Rather effective" and praised it 6 points. Below the average estimation – 4 points for this operation gave experts from Poland and Georgia, 3 points – an expert from Belarus and traditionally – 1 point gave the representative from Russia. 4 points are modal values for this operation, which generally corresponds to the average on the scale. But at the same time we can see a significant dispersion of estimates which suggests the absence of a similar position regarding this operation.

The last operation of the strategy of "Peaceful coercion" suggested to be evaluated was "Disarmament of military forces" in-built rating holds the third position and in average is estimated at 4.75 points. (See Image 2). The expert from Canada estimated it at 10 points and considers it as such, determined the most efficient. The expert from Georgia appreciated the operation quite highly – 7 points. Experts from Poland and Guatemala rated it at 5 points. Experts of Azerbaijan and Turkey observed the operation in terms of low efficiency, and rated it at 4 points. Its low efficiency has been stressed by the experts from Belarus – 2 points and from Russia – again 1 point. Based on expert evaluations concentration in the middle or in the beginning of the scale

we can certify rather ineffectiveness of the proposed operation strategy "Peaceable coercion".

Image 2.3

Evaluating the effectiveness of the operations strategy of "Peaceable coercion"

The estimates analysis of every operation according to experts from each country showed that Guatemala evaluates performance of all operations above average, estimates of its expert range from 5 to 7 points. Canada commends all proposed operations at 8 – 9 points, except of the operation of "Support of national armed forces with lethal weapons", the effectiveness of which sharply challenged by the assessment in 1 point. A similar, but not as categorical is the situation with Azerbaijan expert assessments who evaluates all operations 9 – 7 points, but the operation of the "Disarmament of military forces" he evaluates in 4 points. Poland estimated above average only the operation of "Protecting civil population" – 9 points, its assessments of other operations vary in the range from 3 to 5 points. Estimates of the expert from Turkey vary focused around the average, the lowest are 4 and 6. But the highest modal value estimate for Turkey is 6 points, indicating the presence of positive opinion regarding this strategy of the expert from Turkey. Georgia a bit more varies assessments of the effectiveness of operations by the strategy of "Peaceable coercion", thus the expert's assessments range from 2 points towards the operation of "protection of civilians" to 7 points on the effectiveness of "Disarmament of military forces operations". Estimations of Belarus are characterized by demonstration of the negative assessment of the efficiency for all operations of the strategy of "Peaceable coercion" ranging from 2 to 3. And expert from Russia evaluates even more negatively all operations of the strategy, modal value of his estimates is 1 point.

Table 2.4

Evaluating of the effectiveness of operations tasks of the strategy of "Peaceable coercion " overall in the world and particularly in Ukraine

(assessments from 1 to 10 (1 -is the lowest efficiency and 10 –is the highest efficiency))

Country	pe_101	pe_102	pe_103	pe_104	pe_1
Guatemala	7,00	7,00	8,00	5,00	6,75
Canada	10,00	1,00	9,00	10,00	7,50
Poland	9,00	3,00	4,00	5,00	5,25
Georgia	2,00	5,00	4,00	7,00	4,50
Azerbaijan	9,00	9,00	7,00	4,00	7,25
Turkey	5,00	6,00	6,00	4,00	5,25
Belarus	2,00	2,00	3,00	2,00	2,25
Russia	3,00	1,00	1,00	1,00	1,50
Average	5,88	4,25	5,25	4,75	5,03
Difference	-1,13	0,00	0,00	0,25	-0,22

Country	pe_201	pe_202	pe_203	pe_204	pe_2	Average
Guatemala	6,00	7,00	8,00	7,00	7,00	0,25
Canada	10,00	1,00	9,00	10,00	7,50	0,00
Poland	3,00	3,00	5,00	3,00	3,50	-1,75
Georgia	2,00	5,00	4,00	7,00	4,50	0,00
Azerbaijan	9,00	9,00	6,00	6,00	7,50	0,25
Turkey	5,00	6,00	6,00	4,00	5,25	0,00
Belarus	2,00	2,00	3,00	2,00	2,25	0,00
Russia	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	-0,50
Average	4,75	4,25	5,25	5,00	4,81	-0,22

where:

pe_101	Operations of protection of the civilian population in the world	In the World
pe_102	Support of the national armed forces with lethal weapons	
pe_103	Support of the national armed forces with training and logistics	
pe_104	Disarmament of armed formations	
pe_201	Operations of protection of the civilian population in the world	In Ukraine
pe_202	Support of the national armed forces with lethal weapons	
pe_203	Support of the national armed forces with training and logistics	
pe_204	Disarmament of armed formations	

Thus, we have a total negative average rating of the strategy of "Peaceable coercion " and quite controversial individual transactions, including average estimates of five of the eight countries tending to positive values of the scale but we are unable to ascertain the presence of solidarity ratings for its ineffectiveness with any type of operations (but the efficiency as well). Concerning this we can say that in the need to implement the strategy of " Peaceable coercion " it will be rather supported by democratic states of the world community, especially for transactions of "Protection of the civilian population" and denied categorically by states with authoritarian political system.

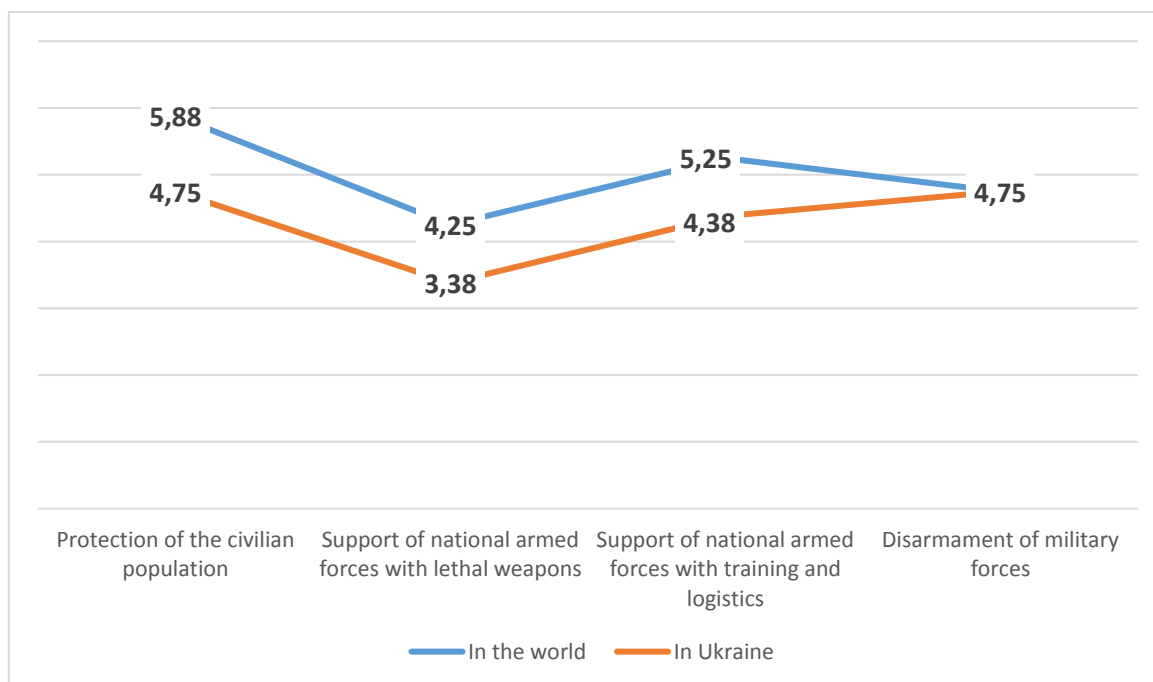
The conclusions are confirmed by expert assessments of the effectiveness of the operations tasks of the strategy of "Peaceable coercion", which in the aggregate amounted 4.31 points. Wherein the assessment of Canada, Azerbaijan and Guatemala indicate that the effectiveness of this strategy for Ukraine is the same (Canada – 7.5 points) or even higher (Azerbaijan – 7.5 points, Guatemala – 7.00 points) than in overall without regarding to any country. While as Poland (3.5 points), Georgia (2.5 points), Russia (1 point) and Belarus (0.5 points) lowered their assessments of the effectiveness of the strategy of "Peaceable coercion" when it comes to Ukraine. Turkey has not changed its strategy and assessments in general regardless any country and concerning Ukraine it appreciates this strategy an average of 5.25 points. Thus, we can see the reduction of expert evaluations on the effectiveness of the strategy of "Peaceable coercion" regarding Ukraine.

Wherein the logic operations towards assessments of the strategya bit changed, conserning Ukraine we have another rating of operations of the strategy of " Peaceable coercion". (SeeImage 4). At the first place by its efficiency there is the operation of "Protection of the civilian population" with an average rating of 4.75 points, the same evaluation in the averagegotthe operation of "Disarmament of armed formations" – 4.75 points. The second highest average estimate got the operation of "Support of national armed forces with training and logistics" – 4.38 points and atthe last place there still be the operation of "Support of national armed forces with lethal weapons" – 3.38 points. Thus, the operation of "Support of national armed forces with lethal weapon" is rated as the least effective, independently on conditions of its use.

Image 2.4

Comparison of average ratings of operations of the strategy of "Peaceable coercion" overall and regarding Ukraine

(comparison of average is several conventional, in the absence of some expert answers on some operations concerning Ukraine))

A more detailed analysis of the expert evaluations of each country for each operation on Ukraine shows that concerning the operation of "Protection of the civilian population" experts lowered the assessment of its possible effectiveness, countries such as Guatemala, estimating it at 6 points, Russia – 1 point, and Poland, which evaluated this operation at 3 points – lowering efficacy evaluation of 9 points regardless of the country. All other countries have not changed their assessments on this type of operations for their use in Ukraine. As in the previous case, the operation is concerned as the most effective by Canada – 10 points and Azerbaijan – 9 points. The least effective – Russia – 1 point, Belarus – 2 points, Georgia – 2 points.

Experts do not change estimates of the operation of "Support of national armed forces with training and logistics" regarding Ukraine and in overall. As previously Azerbaijan (9 points) and Guatemala (7 points) praised the effectiveness of the operation. Canada and Russia noted the lowest – 1 point from each. It is noteworthy that countries such as Belarus and Georgia, which evaluated this type of operation low (2 points) regardless of a country, did not give a response towards Ukraine.

For assessments of the operation "Support of national armed forces with training and logistics," we can see a little changes in estimates. Azerbaijan assessed this operation with 7 points, reducing the assessment of the effectiveness of this operation on 1 point from the previous evaluation operations in general, the same applies Poland, which evaluated the operation in 5 points, thus increasing the assessment of its effectiveness. Other countries have left their assessments unchanged for Ukraine – it's highly rated by: Canada – 9 points, Guatemala – 8 points. There is the low score from Russian expert – 1 point. Experts from Georgia and Belarus did not answer regarding this operation.

In the assessments of the operation of "Disarmament of military forces" is observed the growth of estimates toward supporting its effectiveness for Ukraine, as a whole, expert from Canada appreciated this operation high – 10 points, Georgia gave 7 points, the expert from Guatemala increased his estimate regarding Ukraine – from 5 to 7 points and the expert from Azerbaijan – from 4 to 6 points. Turkey and Russia have left their estimates unchanged. Only Poland has reduced the assessment of the effectiveness of the operations to Ukraine from 5 to 3 points. The expert from Belarus did not provide estimates of this strategy.

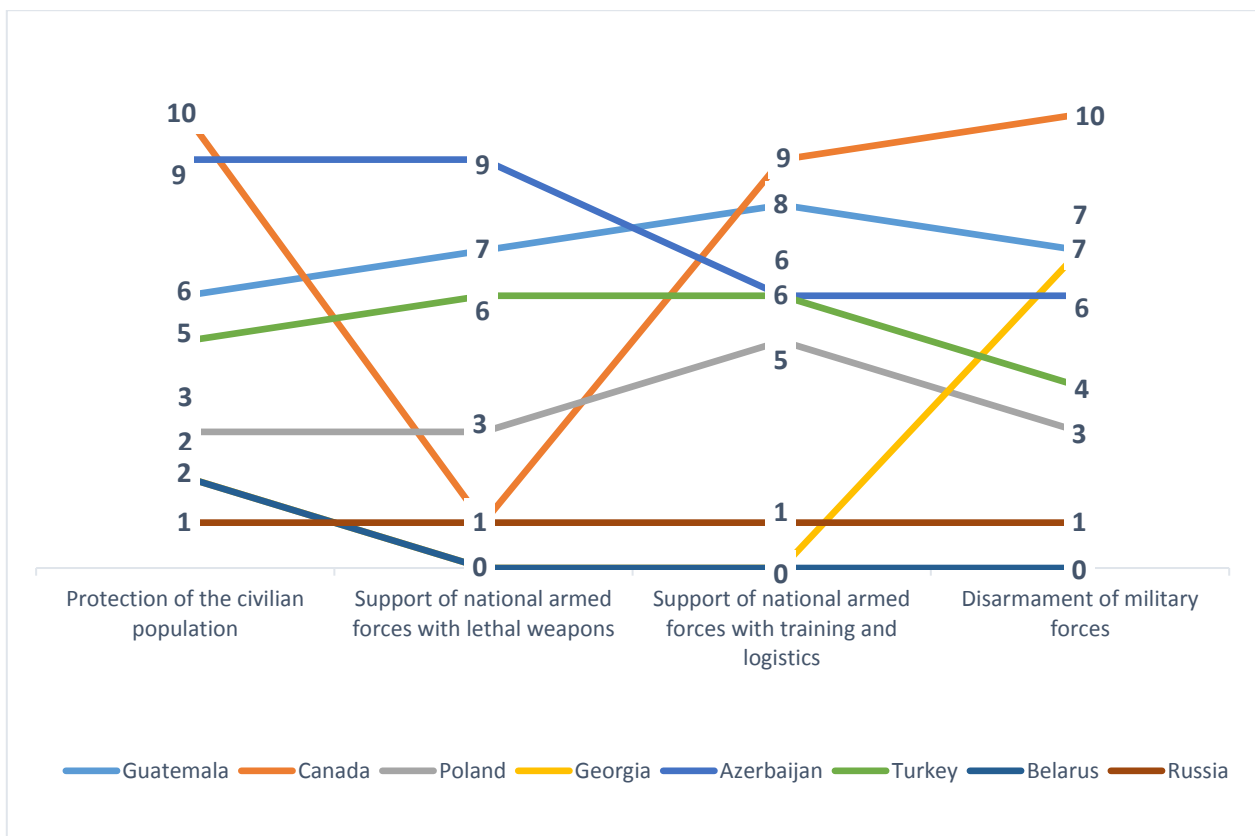
Thus, in general, we can note the growth of estimates for the efficiency of operations of "Disarmament of military forces" within the strategy of "Peaceable coercion" concerning Ukraine, other operations are evaluated specifically for Ukraine as ineffective.

Estimates of the most efficient operations in this strategy given by each country on the situation in Ukraine (See Image 6) showed that for the expert from Guatemala such operations are as following: "Support of national armed forces with training and logistics," the less efficient is "Protection of the civilian population." Generally the expert from this country evaluates the effectiveness of all proposed transactions above average. Canadian expert believes that the most effective operations were "Protection of the civilian population" and "Disarmament of military forces" – 10 points, and totally ineffective operation is "Support of national armed forces with lethal weapons" – 1 point. Poland considers the most efficient operation of "Support of

national armed forces training and logistics" – 5, and equally ineffective all other proposed operations and gives each of them 3 points. Georgia estimated above average the effectiveness of the operation "Disarmament of military forces" – 7 points, and low the operation of "Protecting the civilian population" – 2 points, and did not give estimates of other operations. The expert from Azerbaijan equally appreciated the efficiency of operations "Protection of the civilian population", "Support of national armed forces with lethal weapons" – 9 points for each, and indirectly all other operations – 6 points for each. Assessments of the expert from Turkey also slightly differ from the other experts, he estimates the operations of "Support of national armed forces with lethal weapons" and "Support of national armed forces with training and logistics" most positively – 6 points, and he gives the lowest efficiency of operation of "Disarmament of military forces" . The expert from Belarus appreciated the low efficiency for the operation of "Protecting the civilian population" – 2 points and did not estimate other operations regarding Ukraine. Russia considers completely ineffective all proposed operations, evaluating their effectiveness in 1 point.

Image 2.5

Effectiveness evaluating of operations of the strategy "Peaceable coercion" concerning the situation in Ukraine
 (comparison of averagesis rather conventional, in the absence of some expert answerson some operations concerning Ukraine)

Thus, we can see in its entirety that in every country there is no consistency about the effectiveness of a transaction within the strategy of "Peaceable coercion" So the situation leads to the conclusion about the absence of a sustainable perspective for this

type of operation in the world as a whole, implying, though not high (the average score is below average), their use in Ukraine.

Summarizing evaluations given by experts set we can make the following conclusions regarding the operations within the strategy "Peaceable coercion":

– The effectiveness of the operation "Protecting the civil population" regardless of a country is estimated by experts at an average of 5.88 and 4.75 points on the situation in Ukraine. This is the highest average score of all other operations and, accordingly, that is the operation with the highest probability to be able to be used within the strategy "Peaceable coercion". Mostly, both in overall and regarding Ukraine this operation is evaluated as efficient by the countries such as Canada, Azerbaijan and, regardless on the situation in Ukraine – Poland. It is considered as the least effective by Georgia and Belarus.

– The effectiveness of the operation of "Support of national armed forces with lethal weapon" causes the greatest doubts among experts, and most likely, this operation will cause major contradiction in trying to implement it. The average efficiency rating of this operation is 4.25 points, regardless of a country, which is the lowest among all the other averages, and 3.38 points on the situation in Ukraine, which is also the lowest, but in the absence of assessments of the operation side of Georgia and Belarus. The highest estimates of the efficiency of operations as overall and relatively Ukraine were given by Azerbaijan and Guatemala, the lowest is given by Russia, and, interestingly, Canada, which evaluates this strategy enough highly.

– The effectiveness of the operation of "Support of national armed forces with training and logistics" was rated highly enough by the experts regardless of the country and on the situation in Ukraine. Based on these estimates of the operation, we can assume that this type of operation for implementation in Ukraine will be supported by the majority of countries. This operation was evaluated by Canada and Guatemala as the most effective. Russia concerns it as the least effective.

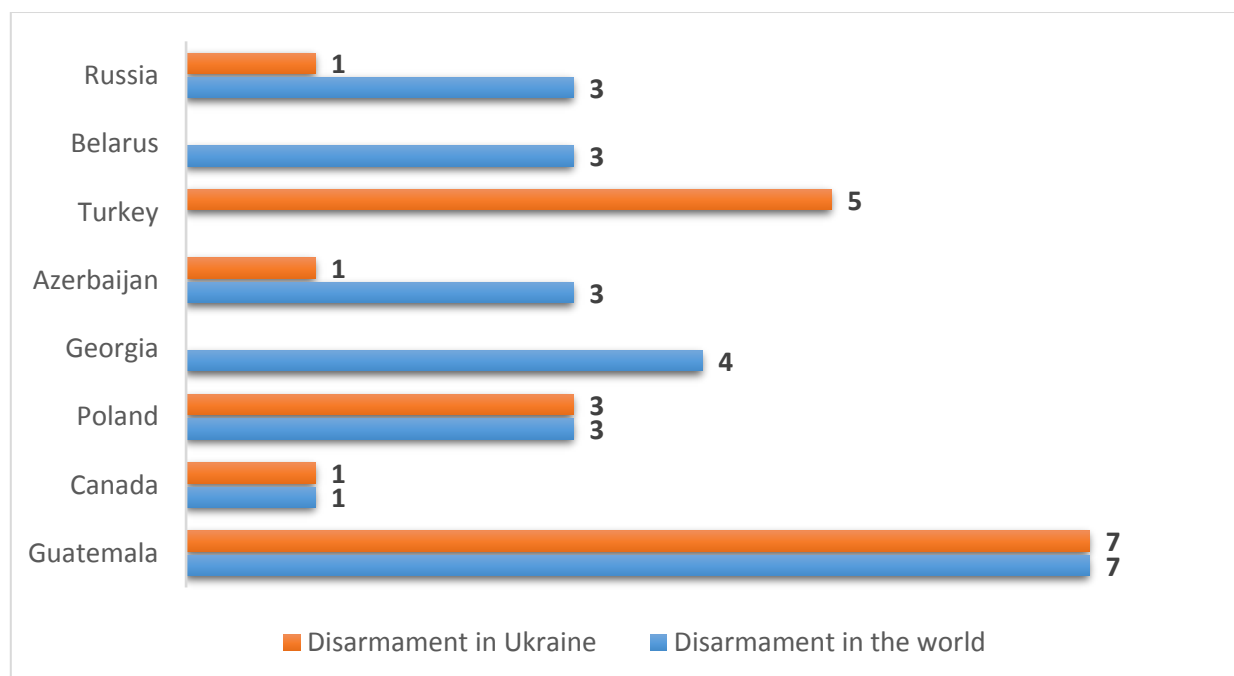
– The effectiveness of the operation "Disarmament of military forces" was evaluated by experts in below average – 4.75 points. However, the rating of transactions on the situation in Ukraine is ranked along with the operation of "Protecting the civilian population" and given the lack of response from the expert from Belarus, we can assume that the operation is considered by experts as very effective within implementation strategy of "Peacemaking" on the situation in Ukraine. Canada and Georgia believe this operation is the most effective, the least evaluation was given by Russia, Belarus and Poland (regarding Ukraine).

Disarmament

Image 2.6

Comparison of estimates of experts on the operation "Disarmament" within the strategy of "Peacekeeping"

(ratings from 1 to 10 (1 – the lowest efficiency and 10 – the highest efficiency))

The effectiveness of the operation "disarmament" within the strategy of "peacekeeping" according to the estimates of experts is under a doubt means (see Image 3). The average score, which gave experts from eight countries such as Guatemala, Canada, Poland, Georgia, Azerbaijan, Turkey, Belarus and Russia amounted to only 3 points regardless of the country and 2.25 points on the situation in Ukraine. 3 points became the modal assessment for this group of countries on this issue regardless of the efficiency of the country. And only 1 point is a modal evaluation of the effectiveness of the operation on the situation in Ukraine – which is a very low score.

Table 2.5

Estimates of experts on the operation "Disarmament" within the strategy of "Peacekeeping"

(ratings from 1 to 10 (1 – the lowest efficiency and 10 – the highest efficiency))

Country	Disarment in World	Disarment in Ukraine	Average
Guatemala	7	7	0,00
Canada	1	1	0,00
Poland	3	3	0,00
Georgia	4	0	-4,00
Azerbaijan	3	1	-2,00
Turkey	0	5	5,00
Belarus	3	0	-3,00
Russia	3	1	-2,00
Average	3,00	2,25	-0,75

Above average this kind of operation is only appreciated by the expert from Guatemala – 7 points, and the relatively high assessments of other experts (5 points) put expert from Turkey regarding the situation in Ukraine. It is interesting that the expert from Canada estimated its lowest of all in the 1 point, that if you compare is the low estimate of the same expert by the operation of "Support of national armed forces with lethal weapons" – 1 point, we can conclude the dominance of the trend of using weapons rather as a tool containment than warfare. Low estimates on disarmament operations indicate reluctance of the international community to get rid of weapons and, at the same time low assessments of operations related to the use of weapons – show reluctance to use weapons to solve real conflicts (see Image 6).

Kudinov I.O.

Peacebuilding operations (peacebuilding)

To simplify the analysis of peacekeeping operations conventionally designated by us as a real peacebuilding operations, the totality of the 22 species of UN peacekeeping operations were divided into 4 categories:

1. Operations of the introduction of peacekeeping reform efforts in the country.
2. Operations of political transformation of the country.
3. Operations of providing humanitarian aid.
4. Operations of the work with refugees.

The first category was classified with operations of combat corruption, organization and control of democratic institutions, promoting public authorities, promoting the development of the judicial system, the creation of police and help it, and economic reforms.

As can be seen from Table 2.6, the most optimistic estimates of peacekeeping operations to reform the country that is at war were given by experts from Canada, Azerbaijan and Guatemala (8.83, 8.17 and 7.00 points on average respectively). Herewith Canadian and Guatemalan experts noted even more optimistic in assessing the peacekeeping operations carried out on the territory of Ukraine (9.33 and 7.67 points respectively). The expert from Azerbaijan assessed peacekeeping activities in Ukraine to 7.83 points. The opposite position in the assessment of peacekeeping operations of reforming the society took experts from Russia, Belarus and Turkey (1/1, 2/2 and 3 / 2.5 points on average as for the overall operations and its local manifestations in the context of the East-Ukrainian conflict. The more moderate positions were taken by experts from Poland and Georgia (6.33 / 4.50 and 4.83 / 4.83 respectively).

In general, if we analyze the difference in estimates of global and local (Ukrainian) operations of reforming, we can see that the more negative assessment for Ukraine was provided by "moderate" experts – from -1.83 points for expert from Poland to -0.33 for expert from Azerbaijan. "Polar" experts remained their positions, namely: "optimists" (Guatemala – +0.67, Canada – +0.50) believe that the efficiency of the operations of reforming in Ukraine is higher than in the world in the aggregate.

In their turn, the "pessimists" (Russia and Belarus) believe that the introduction of the reform operations in the world and in Ukraine did not significantly differ.

This division of expert opinion may explain the peculiarities of modern information wars and / or regular information uncertainty, which is caused by the distance between experts and the subject of the expertise. Distance to the experts causes their information field, and hence their ability to assess the situation adequately. The further are experts, the more optimistic they will assess and vice versa. Besides the space factor, we assume an ideological influence – the content of information messages of the main sources of information has considerable influence to the assessment of experts. It is clear is that in the information field of Russian propaganda the events assess in Ukraine will be a slight performed, while in the field of Western propaganda they will be increased.

Table 2.6

Average expert assessments on the operation from the category "Reforms"

Country	pb_102	pb_106	pb_115	pb_117	pb_118	pb_122	Total
Guatemala	7	7	7	8	7	6	7,00
Canada	10	9	5	10	9	10	8,83
Poland	8	7	2	6	7	8	6,33
Georgia	4	6	6	4	5	4	4,83
Azerbaijan	9	7	9	9	8	7	8,17
Turkey	1	4	6	0	4	3	3,00
Belarus	2	3	0	4	0	3	2,00
Russia	1	1	1	1	1	1	1,00
Average	5,25	5,50	4,50	5,25	5,13	5,25	5,15
Difference	-0,38	0,13	-0,63	0,25	-0,13	-0,38	-0,19

Country	pb_202	pb_206	pb_215	pb_217	pb_218	pb_222	Разом	Average
Guatemala	7	8	8	8	8	7	7,67	0,67
Canada	10	10	6	10	10	10	9,33	0,50
Poland	3	6	2	4	7	5	4,50	-1,83
Georgia	4	6	6	4	5	4	4,83	0,00
Azerbaijan	9	7	8	8	6	9	7,83	-0,33
Turkey	3	4	0	5	3	0	2,50	-0,50
Belarus	2	3	0	4	0	3	2,00	0,00
Russia	1	1	1	1	1	1	1,00	0,00
Average	4,88	5,63	3,88	5,50	5,00	4,88	4,96	-0,19

where:

pb_102	Operations of combat corruption	In the World
pb_106	Organization and control of democratic institutions	
pb_115	Promoting public authorities	
pb_117	Promoting the development of the judicial system	
pb_118	The creation of police and help it	
pb_122	Economic reforms	
<hr/>		
pb_202	Operations of combat corruption	
pb_206	Organization and control of democratic institutions	
pb_215	Promoting public authorities	
pb_217	Promoting the development of the judicial system	
pb_222	Economic reforms	

Another issue is the expertise of representatives of Poland, Georgia and Azerbaijan. The first two countries are immediate neighbors of Ukraine and Russia. The expert from Azerbaijan, neighboring state regarding Russia, is influenced by events of the stressful territorial conflict with Armenia (while writing this report, the conflict was "unfrozen"). In general, each of these countries in a particular dimension, have (or can have) a similar experience of territorial conflicts.

Table 2.7

Average expert assessments on the operation from the category "Politics"

Country	pb_107	pb_108	pb_112	pb_113	pb_114	Total	
Guatemala	7	7	6	7	6	6,60	
Canada	8	5	7	7	7	6,80	
Poland	8	2	2	3	7	4,40	
Georgia	5	1	1	1	3	2,20	
Azerbaijan	7	5	1	1	1	3,00	
Turkey	4	3	4	4	5	4,00	
Belarus	3	3	1	3	2	2,40	
Russia	1	5	2	2	5	3,00	
Average	5,38	3,88	3,00	3,50	4,50	4,05	
Difference	-0,25	-0,25	-0,38	-0,13	-1,25	-0,45	
Country	pb_207	pb_208	pb_212	pb_213	pb_214	Total	Average
Guatemala	7	5	7	7	7	6,60	0,00
Canada	10	5	5	5	7	6,40	-0,40
Poland	4	3	1	2	2	2,40	-2,00
Georgia	5	1	1	1	3	2,20	0,00
Azerbaijan	7	6	1	3	1	3,60	0,60
Turkey	4	5	3	4	4	4,00	0,00
Belarus	3	3	1	3	2	2,40	0,00
Russia	1	1	2	2	0	1,20	-1,80
Average	5,13	3,63	2,63	3,38	3,25	3,60	-0,45

where:

pb_107	The implementation of basic civil functions	In the World
pb_108	The implementation of programs of repatriation	
pb_112	The holding of elections in the occupied territories	
pb_113	The holding of elections in the liberated territories	
pb_114	Promotion of the release of political prisoners	
pb_207	The implementation of basic civil functions	In Ukrainei
pb_208	The implementation of programs of repatriation	
pb_212	The holding of elections in the occupied territories	
pb_213	The holding of elections in the liberated territories	
pb_214	Promotion of the release of political prisoners	

Among listed in the category "reforms" of peacekeeping operations experts determined rating of the effectiveness of their implementation. It should be noted the extreme importance for the world in overall and for Ukraine in particular, agreed. The lowest estimates were given to operations with state authorities promotion (4.50 and 3.88 points in accordance). These operations got the largest delta (difference) between the global and local level of implementation – of 0.63 points, in its turn like least – the leader. In the first place came operations of control of democratic institutions (5.50 /

5.63 points), delta of which even increased for Ukraine in 0.13 points. The remaining operations of "reform" category have taken the average values from 5.13 to 5.25 points in global terms, and from 4.88 to 5.50 points in the local.

The second category was defined operations such as the implementation of basic civil functions, the implementation of programs of repatriation, the holding of elections in the occupied and liberated territories, promotion of the release of political prisoners.

In this category of mandates we got a different picture. If the first case was allocated to 3 levels of assessments, here are only 2. The maximum value for the assessment of global and Ukrainian level was in average 6.80 and 6.60 points (Canada and Guatemala, in accordance). All other experts have determined their value judgments from 2.20 / 1.20 to 4.40 / 4.00 points.

If we analyze the differences in global and local (Ukrainian) expert assessments, we can see that experts from Canada, Poland and Russia give more negative assessments of political transformations in Ukraine than in the overall world (from -0.40 to -2.00 points). It should be noted that the largest difference in estimates was obtained from experts from Poland, then Russia (-1.80) and, finally, Canada.

The lowest expert estimate in category "Politics" received operation of the holding of elections in the occupied territories (3.00 / 2.63 points), it is followed by operations of the elections on the liberated areas (3.50 / 3.38), the largest downgrades got operations with the implementation of basic civil functions (5.38 / 5.13 points). The greatest differences in global and local estimates were obtained in the operations of the release of political prisoners – 4.50 and 3.25 points. We should note that at the time of the study Nadiia Savchenko has not been released yet.

What can explain this division? Most likely, statements about the success of reforming society are more complex than conclusions about political transformation, information about which is more accessible to the public, or political events which occur with greater speed than the general developments in the reform of society.

The third category includes operation of providing humanitarian assistance, protection and promotion of human rights, public information provision and the promotion of civil society and volunteerism. This category has received the maximum value of the "delta" between estimates of global and local (Ukrainian) level of peacekeeping operations.

As for the group of experts it can be seen almost similar structure to the category of "reforms". The maximum score gave experts from Guatemala, Canada and Azerbaijan (7.75 / 8.00, 9.00 / 9.25, 8.25 / 7.00 points in accordance). Only the expert from Poland represented medium (moderate) expert opinion – 7.25 points globally. However, for this expert it is the highest difference in the local assessment in 3 points – 4.25 average. Finally, the lowest estimates obtained from experts from Georgia, Turkey, Belarus and Russia (5.00 / 5.00, 2.50 / 4.00, 5.00 / 5.00, 4.00 / 4.00 points in accordance).

This category diverges by the lowest expert estimates differences between global and local dimension of peacekeeping operations – 0.28 points, due to the difference in estimates of only two experts. The first, of course, is the representative of Poland, the second is from Azerbaijan.

Table 2.8

**Average expert assessments of the operation of the category
"Humanitarian aid"**

Country	pb_103	pb_104	pb_105	pb_116	Total	
Guatemala	8	8	7	8	7,75	
Canada	6	10	10	10	9,00	
Poland	9	8	5	7	7,25	
Georgia	4	3	4	9	5,00	
Azerbaijan	10	9	8	6	8,25	
Turkey	0	3	2	5	2,50	
Belarus	3	3	4	10	5,00	
Russia	10	1	3	2	4,00	
Average	6,25	5,63	5,38	7,13	6,09	
Difference	0,00	-0,50	-0,50	-0,13	-0,28	
Country	pb_203	pb_204	pb_205	pb_216	Total	Average
Guatemala	8	8	8	8	8,00	0,25
Canada	7	10	10	10	9,25	0,25
Poland	5	4	3	5	4,25	-3,00
Georgia	4	3	4	9	5,00	0,00
Azerbaijan	10	9	5	4	7,00	-1,25
Turkey	6	3	2	5	4,00	1,50
Belarus	3	3	4	10	5,00	0,00
Russia	7	1	3	5	4,00	0,00
Average	6,25	5,13	4,88	7,00	5,81	-0,28

where:

pb_103	Humanitarian assistance	In the World
pb_104	Protection and promotion of human rights	
pb_105	Public information	
pb_116	Promotion of civil society and volunteerism	
pb_203	Humanitarian assistance	In Ukraine
pb_204	Protection and promotion of human rights	
pb_205	Public information	
pb_216	Promotion of civil society and volunteerism	

The largest assessment of humanitarian operations in the world as a whole got actions to promote civil society development and volunteering (7.13 / 7.00 points). In the second place appeared operations of the immediate humanitarian aid – 6.25 / 6.25 points. Only this kind of operations did not get differences in the estimates of experts, while others received a "delta" from 0.13 to 0.50 points.

Finally, in the fourth category there were operations of refugees adaptation to normal life and their employment, social and psychological rehabilitation of refugees, allocation of refugees in safe countries and countries in conflict, the establishment of refugee camps and limiting the flow of refugees crossing borders and financial assistance to refugees.

In this category the maximum value is represented by the experts, traditionally, from Guatemala and Canada and, surprisingly, from Turkey (7.57 / 7.29, 6.86 / 6.57 and 6.00 / 5.43 in accordance). In the second place are experts from Poland and Azerbaijan (5.29 / 3.43 and 5.14 / 4.86 points in accordance). At the last place there are

representatives from Georgia, Belarus and Russia (1.00 / 0.00, 2.14 / 2.14, 3.57 / 4.14 points).

The maximum difference again was recorded by the expert from Poland (-1.86 points). There is no differences in the expert assessments from Georgia and Belarus. The expert from Russia surprised, his assesses for Ukraine were higher than global.

Table 2.9

Average expert assessments of the operation of the category "refugees"

Country	pb_101	pb_109	pb_110	pb_111	pb_119	pb_120	pb_121	Total
Guatemala	9	6	8	8	8	7	7	7,57
Canada	6	9	7	5	6	9	6	6,86
Poland	8	7	5	5	5	2	5	5,29
Georgia	1	1	1	1	1	1	1	1,00
Azerbaijan	7	8	5	2	4	4	6	5,14
Turkey	6	6	4	3	8	9	6	6,00
Belarus	3	3	1	0	3	2	3	2,14
Russia	2	3	1	3	10	1	5	3,57
Average	5,25	5,38	4,00	3,38	5,63	4,38	4,88	4,70
Difference	0,00	-0,50	-0,75	0,25	-1,38	-0,38	0,38	-0,34

Country	pb_201	pb_209	pb_210	pb_211	pb_219	pb_220	pb_221	Total	Average
Guatemala	7	7	8	8	7	7	7	7,29	-0,29
Canada	6	8	7	5	5	9	6	6,57	-0,29
Poland	5	3	1	3	2	5	5	3,43	-1,86
Georgia	1	1	1	1	1	1	1	1,00	0,00
Azerbaijan	7	8	3	3	3	4	6	4,86	-0,29
Turkey	6	6	4	4	6	3	9	5,43	-0,57
Belarus	3	3	1	0	3	2	3	2,14	0,00
Russia	7	3	1	5	7	1	5	4,14	0,57
Average	5,25	4,88	3,25	3,63	4,25	4,00	5,25	4,36	-0,34

where:

pb_101	Operations of refugees adaptation to normal life and their employment	In the World
pb_109	Social and psychological rehabilitation of refugees	
pb_110	Allocation of refugees in safe countries	
pb_111	Allocation of refugees in countries in conflict	
pb_119	The establishment of refugee camps	
pb_120	The establishment of limiting the flow of refugees crossing borders	
pb_121	Financial assistance to refugees	
pb_201	Operations of refugees adaptation to normal life and their employment	In Ukraine
pb_209	Social and psychological rehabilitation of refugees	
pb_210	Allocation of refugees in safe countries	
pb_211	Allocation of refugees in countries in conflict	
pb_219	The establishment of refugee camps	
pb_220	The establishment of limiting the flow of refugees crossing borders	
pb_221	Financial assistance to refugees	

Among the operations of the work with refugees, operations rating determined in such a way that minimum assessments got actions of allocation refugees in safe countries (4.00 / 3.25 points) and countries in the the conflict (3.38 / 3.63 points). The highest values have obtained operations of social and psychological rehabilitation of refugees (5.38 / 4.88 points), adaptation of refugees and their employment (5.25 / 5.25 points) and the creation of refugee camps (5.63 / 4.25 points).

Finally, we will analyze the generalized table of expert assessments of peacebuilding operations (see Tab. 2.10).

As we can see, in general terms, we can distinguish three categories of experts. The first consists of experts from Guatemala, Canada and Azeraydzhanu. Only in the last expert assessments there is available to see more negative perception of events in Ukraine than in the world (-0.32 points). Almost the same difference (-0.31 points) gives the Russian expert, but he takes the opposite position – pessimistic. He is involved by experts from Georgia, Turkey and Belarus. An average position occupies the expert from Poland concerning global peacekeeping operations (5.82 points) and he joins the "pessimists" in the examination of the situation in Ukraine (3.64 points), which is the maximum difference in average – 2.17 points.

Table 2.10

Distribution of expert estimates by all categories of peacebuilding operations

Country	Reforms	Politics	Hum.aid	Refugees	Total
Guatemala	7,00	6,60	7,75	7,57	7,23
Canada	8,83	6,80	9,00	6,86	7,87
Poland	6,33	4,40	7,25	5,29	5,82
Georgia	4,83	2,20	5,00	1,00	3,26
Azerbaijan	8,17	3,00	8,25	5,14	6,14
Turkey	3,00	4,00	2,50	6,00	3,88
Belarus	2,00	2,40	5,00	2,14	2,89
Russia	1,00	3,00	4,00	3,57	2,89
Average	5,15	4,05	6,09	4,70	5,00
Difference	-0,19	-0,45	-0,28	-0,34	-0,31

Country	Reforms	Politics	Hum.aid	Refugees	Total	Average
Guatemala	7,67	6,60	8,00	7,29	7,39	0,16
Canada	9,33	6,40	9,25	6,57	7,89	0,02
Poland	4,50	2,40	4,25	3,43	3,64	-2,17
Georgia	4,83	2,20	5,00	1,00	3,26	0,00
Azerbaijan	7,83	3,60	7,00	4,86	5,82	-0,32
Turkey	2,50	4,00	4,00	5,43	3,98	0,11
Belarus	2,00	2,40	5,00	2,14	2,89	0,00
Russia	1,00	1,20	4,00	4,14	2,59	-0,31
Average	4,96	3,60	5,81	4,36	4,68	-0,31

Among the four categories best assessment level was received for the operation "Humanitarian aid" (6.09 / 5.81 points), the lowest – "Politics" (4.05 / 3.60 points). The delta of global and local estimates reached its peak in the political sphere (-0.45 points), minimum value has the category of "Reforms" (-0.19 points).

CHAPTER 3

SCRIPT POSSIBILITIES OF RESOLVING THE CONFLICT IN THE TEMPORARILY OCCUPIED TERRITORIES OF LUGANSK AND DONETSK REGION

Lepskiy M.A.

Historical analogies of the military conflict in the temporarily occupied territories of Lugansk and Donetsk region

In our view, the open question on the definition of historical analogies of the military conflict in the temporarily occupied territories of Lugansk and Donetsk region was interesting. We were asked to name two similar conflicts which were resolved with the help of the UN and two modern conflicts that have no end. It was proposed to bring arguments that reflect the similarities of conflicts.

The question was put as follows: «Please name two similar military conflicts (indicate the country and the year), that remind you of the situation in Ukraine that have been resolved through the UN, and two modern conflicts that still been unresolved. Explain why do you think these situations are similar. »

Among the military conflicts unresolved by the UN the expert from Poland only identified the conflict of 1918 in Poland, which resulted the return of the Greater Poland Voivodeship and the province of Silesia, its similarity with modern Ukraine is in the desire for freedom and in the rebel movement. The expert presented a similar situations in Rwanda and Korea. Expert from Belarus as a limited example cited the situation in Yugoslavia (Kosovo): "Today I can not name a single conflict that affects the disputed territories, the dismantling of the state, which would be successfully resolved with the help of the UN. At some stage it might be considered a conflict in Yugoslavia, but Yugoslavia is not a federation and by the end of the conflict it was not resolved if you take into account the current situation in Kosovo".

Among the modern conflicts which are yet unresolved, the most common mentioned is the Nagorno-Karabakh conflict, which was recalled by the experts from Turkey, Azerbaijan and Belarus. Abkhazian (cited by experts from Turkey and Georgia) and Tskhinvali conflict (a definition was given by expert from Georgia, but this conflict has also been identified by the expert from Belarus as the ' war between Russia and Georgia "). The expert from Poland determined as the current situation the unresolved conflict in Yugoslavia. This conflict but in a different context, as almost resolved, mentions the expert from Belarus, he also mentions the unresolved conflict in Moldova (Prydnistrovia).

Relatively similar to Ukraine is the situation in Abkhazia and Karabakh, the expert from Turkey specifies Russian influence and technological content of the conflict, "the Russians de facto oriented situation in the two conflicts," "Russians directed Armenians and they de facto exercised the situation valid for Karabakh, which is similar to the aspect of the invasion. " The second conflict also provides the use of "mediation" technology.

Somewhat similar is the argument regarding the conflict in Nagorno-Karabakh, given by the expert from Azerbaijan: "Aggression of the state according to another state under the guise of supporting" the right of people to self-determination. " However, it is – only support of the existing separatism. The occupation of the territories by the aggressor state. Setting ceasefire agreement is tenuous, and often broken. The transformation of the conflict from the active state to the "frozen" etc ". Expert emphasizes the technological content and initiate conflict, where separatists are used as a direct conflict subjects, hidden aggressor state as backstage subject and transforming the active conflict to frozen after installing fragile peace.

The expert from Belarus also defines the technological nature of the conflict through the separatist mediation, not final nature of "frozen explosive situation" and controlled nature of Moscow. "Russian aggression and support for the separatist republics by Russia. Although the conflict is frozen, the situation remains explosive and is constantly forced by Moscow.

Lepskiy M.A.

Temporal perspective of the resolution of the conflict in the temporarily occupied territories of Lugansk and Donetsk region

Regarding the temporal perspective of the resolution of the conflict in Ukraine experts were asked to determine the nature of the military conflict in Ukraine and its solution time:

Answers of our experts are visually presented in table 3.1.

If we consider the intersection of experts answers most of them believe that the conflict is long-term (from 5-7 years to 20 years) – 5 experts; Mid term nature (from 1 year to 5 – 7 years) – 4 expert; 3 experts determine an opportunity to the long-term nature of the conflict (over 20 years). The greatest confidence of unresolved conflict was identified in the short term – 5 experts and in the medium term – only 4 experts and two experts determine assurance of over the long term. Interestingly, the largest matched polarization of opinions of experts is linked to the medium-term option to resolve the conflict by 4 experts (exactly half) identified the answer "Yes" or "No", there were no experts insecure in this embodiment, as there were not those who consider conflict resolution impossible in the long term, the answer "no" was not chosen by any experts.

The experts may be grouped into three types. The first group may include answers of experts from Belarus, Georgia and Guatemala, which determine the possibility of resolving the conflict between 1 year to 7 years. The second group may include responses of experts from Turkey and Poland, which determine the long-term conflict, to resolve it in a period from 5-7 years to 20 years. The third group may include answers of experts from Azerbaijan, Canada and Russia, defining varying character of the solution to the conflict in the long term and over the long term, and the expert from Russia defines the ability to the same medium term solution of the conflict.

Table 3.1

Expert	Short-term Up to 1 year	Middle-term From 1 year to 5-7 years	Long-term From 5-7 to 20 years	Over the long- term From 5.7 to 20 years
Canada	No	No	Yes	Yes
Guatemala	Yes / No	Yes	Yes / No	Yes / No
Poland	No	No	Yes	No
Turkey	No	No	Yes	No
Georgia	Yes / No	Yes	Yes / No	Yes / No
Azerbaijan	No	No	Yes	Yes
Belarus	Yes / No	Yes	Yes / No	Yes / No
Russia	No	Yes	Yes	Yes
Confidence of experts that the conflict will be resolved within this period. The answer "YES"	–	4 experts	5 experts	3 experts
Confidence of experts that the conflict will not be resolved within this period. The answer "NO"	5 experts	4 experts		2 experts
Uncertainty of experts in this period, but there is determined the chance of resolving the conflict within this period The answer "YES / NO"	3 experts	–	3 experts	3 experts

Lepskiy M.A., Pylypenko (Cherkun) Y.S.

Event scripts of resolving the conflict in the temporarily occupied territories of Lugansk and Donetsk region

Experts were asked questions about the likelihood of 15 scenarios in Ukraine. The question was as follows: "Your prediction regarding the events in Ukraine. Rate probability of each scenario: choose according to the probability the rank of scenario 1 – the most possible, 5 – impossible."

According to most experts scenario №1 «Ukraine will make their own leap in development" is unlikely – this scenario is evaluated more often of 3, the expert from Belarus considers it impossible (grade 5), close to his thoughts are experts from Georgia, Russia (4 points). The expert from Guatemala appreciates this scenario as more plausible – 2 points. It should be noted that Guatemala is the most remote country of Ukraine. The average value is 3.38, which means no high probability of this scenario.

Scenario №2 «Ukraine will gradually develop" is generally defined by experts as the most likely –the most often here is the assessment 2. So experts from Russia, Georgia rated it in a 1 point, and experts from Guatemala, Azerbaijan and Turkey – in 2 points. Thus, although the previous scenario (a leap of Ukraine) experts define as unlikely, but the second scenario (gradual development of Ukraine) is believed the most likely (average is 2.13).

Table 3.2

Expert assessments for the visualization are presented in tabular form:

Country	S01	S02	S03	S04	S05	S06	S07	S08	S09	S10	S11	S12	S13	S14	S15
Guatemala	2	2	2	2	2	2	4	4	4	3	4	3	3	4	2
Canada	3	3	2	1	1	2	2	3	4	5	1	2	2	2	2
Poland	3	3	2	2	3	4	4	4	3	2	4	2	3	3	3
Georgia	4	1	3	5	5	3	3	4	2	2	3	3	3	3	3
Azerbaijan	3	2	3	4	4	4	3	3	3	1	4	3	4	4	5
Turkey	3	2	3	3	4	4	3	3	2	1	5	3	5	4	5
Belarus	5	3	2	5	5	4	2	0	0	4	4	5	5	5	5
Russia	4	1	3	4	4	3	5	5	2	4	4	5	5	4	3
Average	3,38	2,13	2,50	3,25	3,50	3,25	3,25	3,25	2,50	2,75	3,63	3,25	3,75	3,63	3,50

where:

- S01 Ukraine will make its own leap in development;
- S02 Ukraine will gradually develop;
- S03 Ukraine has inertial scenario of development;
- S04 Ukraine will join NATO;
- S05 Ukraine will join the EU;
- S06 The UN will hold peacekeeping operation in Ukraine and in the occupied territories;
- S07 Ukraine will regain Crimea, DNR and LNR;
- S08 Ukraine will regain DNR and LNR (without the Crimea) under a unitary state;
- S09 Ukraine will regain territories of DNR and LNR (without the Crimea) under federalization or special status;
- S10 In Ukraine there will be frozen conflict;
- S11 In Ukraine there will be civil war;
- S12 There will be a military aggression of Russia, DNR and LNR;
- S13 Ukraine will split into quasistates;
- S14 DNR and LNR will enter the Russian Federation;
- S15 Ukraine will enter the Eurasian space.

There was a high probability of the scenario №3 «Ukraine has inertial scenario of the development" more often in this scenario is the assess 2.5 (2 and 3 occur with equal frequency), the average value also is 2.5. This scenario is valued by experts from Guatemala, Canada, Poland, Belarus at 2 points, and by experts from Georgia, Azerbaijan, Turkey and Russia at 3 points.

It is interesting that the greatest polarization of the expert assessments associated with the scenario number 4 "Ukraine will join NATO." often point of this scenario matters 3.5, as the evaluation of 2, 4, 5 were chosen by two experts. The average value is 3.25, which means that the implementation of this scenario is unlikely. So expert from Canada praised it as the most probable – 1 point, close to his evaluation are experts from Guatemala and Poland who rated it at 2 points. But experts from Georgia and Belarus find it the least likely – 5 points, close to their thoughts are experts from Azerbaijan and Russia – 4 points. Considering that the large probability of this scenario is predicted by the countries most away from Ukraine, the better is to determine this scenario as unlikely.

Mode of scenario number 5 "Ukraine will join the EU" is a rating of 4, so the probability of its implementation is small. As the most probable scenario it was rated by the experts of the most remote countries, from Canada – grade 1 and an expert on Guatemala evaluated 2. Experts from Georgia and Belarus consider the implementation of this scenario impossible, close to them are the assessments of experts from Azerbaijan, Turkey and Russia – 4 points. So in general, this scenario may be described as impossible (average is 3.50).

Scenario number 6 " The UN will hold peacekeeping operation in Ukraine and in the occupied territories " was defined by experts from Poland, Azerbaijan, Turkey, Belarus as unlikely – 4 points. Only experts from Guatemala and Canada rated it as possible (2 points). Overall, this scenario has the mode grade 3.5, and the average value is 3.25, so the probability of its implementation according to most experts, is small.

Most experts determines scenario №7 «Ukraine will regain Crimea, DNR and FSC" as unlikely (average – 3.25). Mode of this scenario is 3. Only experts from Canada and Belarus praised its chance as a great – 2 points. A Russian expert believes this scenario is quite impossible – 5 points

Scenario number 8 "Ukraine will regain territories of DNR and LNR (without the Crimea) under a unitary state" is defined by most experts as unlikely. Its mode is rating 3.5 – the highest frequency of assessments 3 and 4, what is also interesting that the expert from Belarus did not appreciate this script and expert from Russia gave the maximum score – 5 points, he considers such a scenario defines Ukraine as totally unfulfilled. None of the experts rated it below three, so the average value is 3.25, which means that the implementation of this scenario is unlikely.

The scenario №9 «Ukraine will regain territories of LNR and DNR (without the Crimea) under federalization or special status." Has a high chances (average – 2.50), according to experts. Mode of this scenario estimates of 2.5, but be aware that the expert from Belarus again has not provided any estimates. Experts from Guatemala and Canada assessed the possibility of this scenario in 4 points, but experts from the countries that are geographically closer to Ukraine, namely Georgia, Turkey, Russia appreciate its probability (2 points).

Scenario number 10 "Ukraine will have the frozen conflict" in the opinion of experts as a whole has a high probability (average – 2.75) and its mode is to assess 2.5, more often are assessments 1, 2 and 4. 1 point is rated for this scenario by experts from Azerbaijan and Turkey, close to theirs are estimates of experts from Poland and Georgia – 2 points. But an expert on Canada defines this scenario as the most unlikely – 5 points, close to his are the estimates of experts from Belarus and Russia.

Classic mode of the scenario №11 «There will be a civil war in Ukraine" has a rating of 4, which defines it as unlikely (mean – 3.63). However, the expert from Canada rated this scenario the contrary, as the most probable – 1 point. Although Canada is a global player on the world stage, at the same time it is the most remote from Ukraine, so based on the assessment of experts from Turkey, Guatemala, Poland, Azerbaijan, Belarus and Russia we may define this scenario as unlikely.

Scenario number 12 "There will be a military aggression of Russia, DNR and LNR" has not received an unambiguous assessment, but the mode is 3.5 points, defining it as unlikely scenario (average – 3.25). Experts from Russia and Belarus

consider this scenario unfulfilled – 5 points, and experts from Canada and Poland on the contrary appreciate it in 2 points.

The least possible (average – 3.75) was defined the scenario №13 «Ukraine will split into quasistates», its mode is 3.5 and the most common assessments are 3 and 5. This scenario got 5 points from the experts from Turkey, Belarus, Russia and 4 points from Azerbaijan, but Canada has estimated it at 2 points.

As well the scenario №14 «DNR and LNR will enter the Russian Federation» was defined as the less possible with the mode of 4. The experts from Guatemala, Azerbaijan, Turkey, Russia rated it at 4 points and the expert from Belarus gave it the maximum score – 5 points. The average value of this script is 3.63.

Experts from Guatemala and Canada rated the scenario №15 "Ukraine will enter the Eurasian space" as the one that has a high probability of implementation, but the experts from Azerbaijan, Belarus, Turkey and Belarus rated it at 5 points – such as that which is absolutely unfulfilled. Such assessments polarization is caused by the fact that Guatemala and Canada are the most distant countries of Ukraine, whose experts took part in the poll. Overall, the average value of the script is 3.50, and its mode is 3, the common assessments are 3 and 5.

The rank of the scenario was determined by the such expert assessments interpretation:

1-2	Quite probable		
2-3	Greatlyprobable	2-2.49	the most probable
		2.5-3	Probable
3-4	Low probability	3-3.49	the less probable
		3.5-4	Unlikely
4-5	absolutely impossible		

None of the scenarios was defined as quite probable (in the average of 1 to 2) or absolutely impossible (average of 4 to 5).

Thus, the greatest probability has a scenario №2 «Ukraine will gradually develop." Presumably there is also a realization of scenarios №3 "Ukraine has inertial scenario», №9 «Ukraine will regain territories ofDNR and LNR (without the Crimea) under federalization or special status)" and number 10 "There will be a frozen conflict in Ukraine".

The least likely are scenarios №1 «Ukraine will make their own leap in development", number 4 "Ukraine will join NATO", number 6 " The UN will hold peacekeeping operation in Ukraine and in the occupied territories ", №7 "Ukraine will regain Crimea, DNR and LNR" , number 8 "UkraineDNR (without the Crimea) under a unitary state", number 12 "There will be a military aggression of Russia, the LNR and the DNR."

The lowest probability have scenarios number 5 "Ukraine will join the EU», №11 «There will be a civil war in Ukraine», №13 «Ukraine will split into quasistates», №14 «DNR and LNR will enter the Russian Federation», № 15 "Ukraine will join the Eurasian space. "

If we look at the responses of the experts from each country, we can see that the experts from Guatemala, Poland, Belarus does not define any scenario as the most

likely (grade 1) Experts from Georgia and Russia most likely consider a scenario number 2 "Ukraine will gradually develop", and experts from Azerbaijan and Turkey rated 1 point for the scenario number 10 "Ukraine will have a frozen conflict".

It is interesting that the scenario number 12 according to which will be aggression from Russia, DNR and LNR and script number 13 "Ukraine will split into quasistates" and scenario number 14 "DNR and LNR will be a part of Russian Federation" by experts from Russia and Belarus are defined as absolutely unrealistic, and experts from countries that are remote from Ukraine, namely Guatemala and Canada, see them as such as having a probability of realization. A scenario, according to which Ukraine joins NATO, the EU or the Eurasian space were rated as equally unlikely.

All proposed scenarios can be divided into 4 groups:

Internal development of the country: №1 «Ukraine will make its own leap in development», №2 "Ukraine will gradually develop", №3 "Ukraine has inertial scenario".

The entry of Ukraine into international alliances and diplomatic relations: № 4 "Ukraine will join NATO", № 5 "Ukraine will join the EU", № 6 "The UN will hold peacekeeping operation in Ukraine and in the occupied territories", № 15 "Ukraine will enter the Eurasian space".

Restoring the integrity of the country or its split: №7 "Ukraine will regain Crimea, DNR and LNR", № 8 "Ukraine will regain territories of LNR and DNR (without the Crimea) under a unitary state", №9 "Ukraine will regain territories of LNR and DNR (without the Crimea) under federalization or special status", №13 "Ukraine will split into quasistates", №14 "DNR and LNR will enter the Russian Federation".

Military action: № 10 "Ukraine will have a frozen conflict", №11 "There will be a civil war in Ukraine", number 12 "There will be a military aggression of Russia, the DNR and the LNR".

In each of these groups there is the scenario that experts have identified as the most likely in that group. So experts see that the internal development of Ukraine will take place gradually. All the scenarios in the second group were evaluated by experts below 3.25, which indicates that their implementation is the least likely scenario, however №4 "Ukraine will join NATO" and the number 6 "The UN will hold peacekeeping operation in Ukraine and in the occupied territories" all are more likely to realization than others in this group.

Regarding the restoration of the integrity or split of Ukraine, experts determined that the most likely scenario is that when Ukraine will regain territories of LNR and DNR (without the Crimea) under federalization or special status. So in spite of this the leadership of our country should prepare for a situation where within a unitary state it will not be possible to return the DNR and LNR.

In the fourth group, according to experts there is the most likely scenario, according to which Ukraine will be in a state of frozen conflict.

Conclusions of the section

First of all, most experts determine the military conflict in Ukraine as a medium and long term. This time finding identifies the need to form strategic culture, its own

strategy (long term) and tactics (medium term) actions of Ukraine as a subject of international relations.

Secondly, the strategy and tactics of Ukraine's actions are connected with the conflict solution not only with the separatists, but, above all, with the Russian Federation, as the most historical analogies of unresolved conflicts are connected by experts with the open or hidden aggression of this state. It is grounded in the historical analogies of Nagorno-Karabakh conflict, which at the moment of this study again broke out military confrontation between Armenia and Azerbaijan in early April 2016, and of Abkhaz, Tskhinvali, Transnistria and Kosovo conflicts. These military conflicts have geopolitical, "limitrophe" and technological nature.

Third, the only expert from Poland cited historical analogies of resolved military conflicts with the help of the UN- 1918 in Poland, which resulted the return of the Greater Poland Voivodeship and the province of Silesia, as well as in Rwanda and Korea. These analogies require further study and more attention to the decision, stages, choices and the results of solving military conflicts.

These expert assessments allow further investigation of the military conflict in the temporarily occupied territories of Lugansk and Donetsk region by historical analogies and the use of the experience of the situation with regard to possible errors. Other research issues and analysis will be presented later.

Fourth, analyzed the responses of experts, we can say that there is no a single point of view on what scenarios are more likely to develop, and which are the least. However, there were determined the most likely scenarios for Ukraine, on which the government of Ukraine should pay attention in order to get ready and to prevent possible negative consequences of their implementation.

РАЗДЕЛ 1 ОСНОВНЫЕ ИДЕИ, ПОСТАНОВКА ЦЕЛИ И АПРОБАЦИЯ ИССЛЕДОВАНИЯ

Лепский М.А.

Постановка проблемы, цель и апробация исследования

Постановка проблемы. Миротворчество как процесс урегулирования военных конфликтов до недавнего времени не находилось в центре осмысления исследований украинских ученых и повестки дня экспертного сообщества. Это понятно, поскольку мирная жизнь в Украине воспринималась как данность, и людей интересовали другие проблемы. Современный военный конфликт в отдельных районах Донецкой и Луганской областей Украины и, надеемся, временная потеря Крыма поставили вопрос не только сохранения целостности Украины и ее государственности, но и вопросы, как возможно и должно происходить миротворчество и урегулирование этого конфликта.

Современное осмысление конфликта в отдельных районах Донецкой и Луганской областей имеет различные толкования и определения, такие как конфликт:

- «геополитический между США, Евросоюзом и Россией»;
- «геополитический между Украиной и Россией, результатом которого де-факто является потеря Крыма» ;
- «внутренний между юнионистами (поклонниками целостности Украины) и сепаратистами ДНР и ЛНР»;
- «между партией мира и партией войны»;
- «антитеррористическая операция (АТО) в отдельных районах Донецкой и Луганской областей»(официальное название);
- «между региональными элитами в Украине»;
- «конфликт между старым режимом (В. Януковича, электоральная основа которого была Южная и Восточная Украина, но «электоральное ядро» находилось на Донбассе) и новым режимом (другой Украины, электоральное ядро которого преимущественно находилось на Западе и в Центре Украины)»;
- конфликт идентификаций между определениями противостояния «революции Достоинства» VS «переворота», «ватников» VS «вишиватников» и т.д.;
- противостоянием крупного промышленного бизнеса и среднего и малого бизнеса, городской и сельской Украины, концентрации финансовых потоков в центре и обеспечением местного самоуправления;
- противостоянием между старым олигархатом, новым олигархатом и другим населением Украины;
- противостояние в мемориальных войнах (исторической памяти) декоммунизация, борьба с российско-центрической историей (концепции «русского мира» и «Новороссии») и строительство национального сознания;
- радикальная борьба за власть между политическими партиями Украины;

- противоборство коррупции и антикоррупционного движения;
- экономических санкций и ограничений;
- информационной войны и тому подобное.

Эти войны, противостояния и конфликты носят системный, целостный, а иногда дискретный характер, они скрещиваются и перекрещиваются, формируются в комплексы и имеют собственное звучание, поэтому так быстро стало распространяться понятие «гибридных войн», которое будто бы «зонтиком» накрывает все многообразие смыслов войны в Украине. Но введение понятия «гибридной войны» и даже противоположного – «гибридного мира» – не решает вопрос о том, какие меры нужно принять для решения военного и других конфликтов в геополитическом измерении, внутреннем измерении (временном – историческом, мемориальном и проектов будущего; территориальном – между частями Украины и в геополитическом противостоянии, в которых Украина имеет лимитрофный статус, международном и внутреннем, в политических конфликтах за власть – в hard-; smart- soft power войн), ценностных, идентификационных, смысловых войнах и так далее. Важным для проведения исследования стало участие в консорциуме «Университеты за мир», которое было предложено нашими грузинскими коллегами из Кавказского международного университета, Юго-Кавказского института региональной безопасности, которые формируют «Тбилисскую инициативу мира». Эта инициатива поддержана Гиресунским университетом (Турция), Черноморский центр стратегических исследований (BlackSea Centre for Strategic Research and Application).

Цель научной разведки. Современное человечество уже накопило определенный опыт решения военных конфликтов, имеет отражение в международных правовых актах и действиях, прежде всего, Организации Объединенных наций (ООН). Важными для операционализации нашего исследования стали работы А. Кутейникова и О. Масляк [13], обобщившие основные задачи, которые были в составе мандатов ООН по операциям «Поддержки мира» после 1999 года до 2013 года и обратили внимание на реформирование содержания основных понятий миротворчества на основе опыта ООН, а также выводы исследования В. Заемского по реформированию ООН в соответствии с деятельностью миротворчества [14].

Сейчас в острый период истории Украины в условиях «гибридных войн» обращение к международному опыту миротворчества актуализирует исследование процесса возвращения страны к состоянию мира, желательнее чем предыдущее состояние нашего государства.

Целью научного исследования является определение и презентация результатов экспертного исследования миротворчества в условиях гибридной войны в Украине в определении миротворческих процессов, временной перспективы и выяснении исторических аналогий. Поэтому исследователи факультета социологии и управления Запорожского национального университета с ноября 2015 года по февраль 2016 провели экспертный опрос наших коллег из 8 стран, чтобы посмотреть на состояние своей страны извне,

«глазами» коллег экспертов. Анкета была подготовлена на английском, украинском и русском языках.

Отбор экспертов происходил методом «снежного кома» с сохранением критериальных требований: опыт работы, аналитический авторитет среди коллег, образование. Некоторые эксперты, которых мы приглашали к нашему исследованию, отказались участвовать в нем, затягивая время ответа, определяя несовершенство формулировки, подбор понятий для определения тех или иных процессов создания мира, или, аргументируя свою «некомпетентность в предложенной тематике». К сожалению к нашему исследованию не присоединились эксперты из США, Израиля, Эстонии, Германии, Австрии, Армении, Ирана, которые также были приглашены. Не последним аргументом отказа от участия в исследовании стал фактор отсутствия бюджета исследования, оплаты работы экспертов. Но, в то же время, этот фактор стал своеобразным критерием отбора экспертов по признаку «неравнодушия к судьбе Украины и ее развитию». Поэтому наш коллектив безмерно благодарен экспертам, принявшим участие в нашем исследовании.

Апробация исследования была осуществлена в ряде научных конференций и круглых столов, выводы исследования представлены для обсуждения в тезисах и выступлениях во время пленарного заседания VI Международной конференции «Социальное прогнозирование и проектирование будущего страны: миротворчество в гибридных войнах» 25 марта 2016 в г. Запорожье; сессий VII Международной конференции «Социальное прогнозирование и проектирование будущего страны: идеи мира и ненасилия в изменениях глобального порядка» 24 марта 2017 в г. Запорожье; на XIII Всеукраинской научно-практической конференции с международным участием «Проблемы развития социологической теории. Сравнительные исследования: вызовы социологической теории и практики» 19-20 мая 2016 (г. Киев) Киевский национальный университет им. Т. Шевченко (и др.); VI международной научно-практической конференции по социологии «Историческая социология цивилизаций: модерн между демократией и неравенством», Киев, Киевский политехнический университет 30-31 мая 2016; на конференции которая прошла в Грузии «Дни Махатмы Ганди. Мир и Ненасилие. Международная конференция. 25-30 июля 2016, Тбилиси, Батуми (Mahatma Gandhi Days. Peace and Nonviolence International Conference. July 25-30 2016 – Tbilisi, Batumi, Georgia), а также в публикациях сборника статей Украинского института стратегий глобального развития и адаптации «Восточнoукраинский конфликт в контексте глобальных трансформаций. – Киев, 2016».

Лепский М.А.

Определение базовых понятий миротворчества

Важным вопросом исследования было определение современных дефиниций и направлений создания мира, основных положений, определяющих их правовой статус. Этот вопрос был направлен на акцентирование внимания

наших экспертов и определение отношения к этим положениям, к тому же при предоставлении ответа «нет» исследователи просили обосновать отрицание «общепринятых определений». В этот вопрос вошли положения по Уставу ООН раздела VI: Мирное разрешение споров ст. 33 п.1., Раздела VII: Действия в отношении угрозы миру, нарушения мира и актов агрессии ст. 41 (меры, не связанные с военным характером – экономического характера, прекращение средств сообщения и дипломатических отношений; ст. 42 (мероприятия демонстрации, блокады и военного характера для поддержания и восстановления мира и безопасности). Эти положения характеризуют степень зависимости решения конфликта от дипломатического пути, невоенного с преобладанием экономических санкций и военных методов достижения мира.

На открытых страницах официального сайта ООН были взяты основные определения создания мира, а именно Миротворческой деятельности (Peacekeeping); Предупреждение конфликта и посредничество (conflict prevention and mediation), Установление мира (peacemaking мира); Принуждение к миру (peace enforcement); Миростроительства (peacebuilding); Значение миротворческой деятельности (Role of peacekeeping) и Разоружение (Disarmament). Уточнение их перевода происходило в глоссарии терминов ООН. Эти определения были ранжированы по степени снижения напряжения в военном конфликте, также мы считали нужным добавить к этим определениям понятия «превентивной дипломатии» и «многоканальной дипломатии», отражающие меры мирного урегулирования споров и конфликтов.

В вопросах, которые были внесены в анкеты, обобщенным понятием создания мира мы использовали понятие «Peacekeeping», поскольку, в статье ООН «Мир и безопасность» («Peace and security»), именно оно было основным. Отличительные формы определялись как другие (other): «Другими видами деятельности являются: предотвращение конфликтов и посредничество; миротворчество; принуждение к миру; миростроительство» («The other activities are: conflict prevention and mediation; peacemaking; peace enforcement; peacebuilding»). Именно этот вопрос вызвал сомнение потенциального эксперта из Эстонии.

Пример вопрос см. в Приложении А. В ответах наших уважаемых коллег-экспертов мы получили такое распределение мнений.

Таблица 1.1

Вопрос	Ответ экспертов	Итог и примечания
1. Мирное урегулирование споров	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Беларуси No, РФ (Российской Федерации)Yes	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт

2. Действия в отношении угрозы миру, нарушений мира и актов агрессии Ст.41 раздела VI	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Беларуси No, РФ Yes	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт
3. Ст.42 раздела VII	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes / No, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Беларуси Yes, РФ Yes Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши No. It's not possible to do it because of military conceptions of powerful countries and situation in the world.	Yes – 7 экспертов; Yes / No – 1 эксперт
4. Разоружение	Это невозможно сделать из-за военных концепций мощных стран и ситуации в мире, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Беларуси No, РФ Yes, Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes,	Yes – 6 экспертов; No – 2 эксперта
5. Поддержание мира	Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Беларуси No, РФ Yes, Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes,	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт
6. Установление мира	Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Беларуси No, РФ Yes,	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт

7. Миростроительство	Канады – ответ отсутствует, Гватемалы Yes, Польши No, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Беларуси No, РФ Yes,	Yes – 6 экспертов; No – 1 эксперт, ответ отсутствует – 1 эксперт.
8. Принуждение к миру	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Беларуси No, РФ Yes,	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт
9. Превентивная дипломатия	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Беларуси No, РФ Yes,	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт
10. Значение миротворческой деятельности	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Беларуси No, РФ Yes,	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт
11. Многоканальная дипломатия	Канады Yes, Гватемалы Yes, Польши Yes, Турции Yes, Грузии Yes, Азербайджана Yes, Беларуси No, РФ Yes.	Yes – 7 экспертов; No – 1 эксперт

Кроме эксперта из Беларуси, который не поддержал почти все базовые определения процессов миротворчества, кроме статьи 42 раздела VII: Действия в отношении угрозы миру, нарушения мира и актов агрессии, Устава ООН, большинство экспертов из разных стран поддерживают объективность и возможность использования таких понятий как: 1. Мирное урегулирование споров; 2. Действия в отношении угрозы миру, нарушений мира и актов агрессии (Статья 41 (Article 41)); 5. Поддержание мира; 6. Установление мира; 8. Принуждение к миру; 9. Превентивная дипломатия; 10. Значение миротворческой деятельности; 11. Многоканальная дипломатия.

Относительно понятия «4. Разоружение» недостаточность его в современных условиях определили эксперты из Польши и Беларуси. Только эксперт из Польши обосновал свою позицию «It's not possible to do it because of military conceptions of powerful countries and situation in the world. Это невозможно сделать из-за военных концепций мощных стран и ситуации в мире». Ст. 42 раздела VII, которую поддержал эксперт из Беларуси, получила ответ «Yes/No» эксперта из Польши.

Различия были и в определении «7. Миростроительство». Так эксперт, который живет и работает в Канаде, не дал ответ на этот вопрос, несоответствие современным условиям определения этого понятия определили эксперты из Польши и Беларуси.

В целом можно определить, что подавляющее большинство экспертов считает возможным использовать понятия, обозначающие процессы создания мира по определениям Устава и открытых интернет-ресурсов ООН, которые были приведены в исследовании.

Выводы

Подавляющее большинство экспертов считает возможным использовать понятия, обозначающие процессы создания мира по определениям Устава и открытых интернет-ресурсов ООН, которые были приведены в исследовании. Только эксперт из Беларуси ставит под сомнение возможность осуществления большинства действий ООН, обозначенных этими понятиями. Он обосновывает это при ответе на исторические аналогии военного конфликта в Украине. «На сегодняшний день не могу назвать ни одного конфликта, касающегося спорных территорий, демонтажа государства, который был успешно решен с помощью ООН. В некоторой степени можно считать конфликт в Югославии, но Югославия не является федерацией и до конца конфликт не был разрешен, если принимать современную ситуацию в Косово».

РАЗДЕЛ 2. ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЗАДАЧ МИРОТВОРЧЕСКИХ МЕРОПРИЯТИЙ

Павленко И.А.

Превентивная дипломатия (preventive diplomacy, pd), установление мира (peacemaking, pm), анализ действий по поддержанию мира (peacekeeping pk)

Превентивная дипломатия (Preventive diplomacy)

Опыт ООН по решению послевоенных ситуаций актуализирует вопрос о превентивной дипломатии, который имеет потенциал относительно профилактики эскалации конфликта. Поэтому исследование вопроса «Превентивная дипломатия (preventive diplomacy)» направлено на определение экспертных оценок эффективности этого направления миротворческой деятельности в диапазоне оценок от 1 до 10 (1 – самая низкая эффективность до 10 наивысшая эффективность). В эту группу нами были отнесены вопросы санкций запрета выезда за границу и экономических санкций по различным предметам влияния от персонификации лиц, принимающих решения, и членов их семей, до влияния на олигархически-экономический режим и страну-агрессора в целом.

Так, мандат в превентивной дипломатии «Запрет выезда за границу политическим субъектам и их семьям из стран-агрессоров» в оценках экспертов относительно Украины имеет высшее среднее 5, даже при условии, что эксперты из Грузии и Беларуси воздержались от оценки этого вопроса относительно нашей страны. К слову, эксперт из Грузии не определил свою позицию в этом вопросе относительно этого мандата, как таковом, а эксперт из Беларуси оценил общую эффективность мер ООН по этому мандату только на 1.

Эксперт из Турции по общей эффективности мандата предоставил оценку 2, относительно Украины – 8; эксперт из Гватемалы по общей эффективности мандата определил оценку 3, относительно Украины – 6; эксперт из Азербайджана общую эффективность мандата отметил 2 баллами, а в отношении Украины – 6, – все эти значения показателей свидетельствуют об актуальности мер предупреждения в отношении Украины. Эксперты из Канады и России предоставили солидарные оценки относительно общей эффективности мандата – 7 и в отношении Украины – 7. Оценка эксперта из Польши, наоборот, демонстрирует снижение эффективности этого мандата в отношении Украины – 5, при оценке общей эффективности мандата – 7. Таким образом, среднее значение оценок общей эффективности мандата – 3,63, значительно ниже по сравнению со средним относительно Украины – 5,00.

Среди всей группы мандатов превентивной дипломатии самое высшее среднее эксперты поставили персонализированным санкциям лицам, принимающим решение о эскалации, и членам их семей.

Второй мандат с названием: «Экономические санкции в отношении страны-агрессора» по средним значениям имеет устоявшийся характер

относительно эффективности его в целом, так и в отношении Украины. Ситуация в оценивании несколько изменилась в общей эффективности мандата – 4,13. Самую низкую оценку этому мандату поставили эксперты из России и Грузии, как в отношении его эффективности, так и относительно Украины – 1. Максимальное значение по этому мандату определено экспертами из Канады (в общей эффективности мандата – 7, в отношении Украины – 7) и Азербайджана (в общей эффективности мандата – 8, в отношении Украины – 9). Другие эксперты предоставили оценки следующим образом:

- из Гватемалы в общей эффективности мандата – 3, в отношении Украины – 5 относительно Украины оценка выросла ↑;
- из Польши в общей эффективности мандата – 7, в отношении Украины – 4, относительно специфики применения в Украине оценка снизилась ↓;
- из Турции (в общей эффективности мандата – 3, в отношении Украины – 3, оценка осталась неизменной);
- из Беларуси в общей эффективности мандата – 3, а в отношении Украины эксперт воздержался ответить.

Таблица 2.1

Страна	pd_101	pd_102	pd_103	Среднее	
Гватемала	3,00	3,00	3,00	3,00	
Канада	7,00	7,00	7,00	7,00	
Польша	7,00	7,00	5,00	6,33	
Грузия	0,00	1,00	4,00	1,67	
Азербайджан	2,00	8,00	7,00	5,67	
Турция	2,00	3,00	3,00	2,67	
Беларусь	1,00	3,00	1,00	1,67	
Россия	7,00	1,00	7,00	5,00	
Среднее	3,63	4,13	4,63	4,13	
Разница	1,38	0,00	-1,13	0,08	
Страна	pd_201	pd_202	pd_203	Среднее	Разница
Гватемала	6,00	5,00	5,00	5,33	2,33
Канада	7,00	7,00	7,00	7,00	0,00
Польша	5,00	4,00	3,00	4,00	-2,33
Грузия	0,00	1,00	3,00	1,33	-0,33
Азербайджан	6,00	9,00	6,00	7,00	1,33
Турция	8,00	3,00	2,00	4,33	1,67
Беларусь	1,00	3,00	1,00	1,67	0,00
Россия	7,00	1,00	1,00	3,00	-2,00
Среднее	5,00	4,13	3,50	4,21	0,08

где:

pd_101	Запрет выезда за границу политическим субъектам и их семьям из стран-агрессоров	В мире
pd_102	Экономические санкции по отношению к стране-агрессору	
pd_103	Экономические санкции по отношению к государственно-олигархическому бизнесу страны-агрессора	
pd_201	Запрет выезда за границу политическим субъектам и их семьям из стран-агрессоров	В Украине
pd_202	Экономические санкции по отношению к стране-агрессору	
pd_203	Экономические санкции по отношению к государственно-олигархическому бизнесу страны-агрессора	

Третий мандат «Экономические санкции в отношении государственно-олигархического бизнеса страны-агрессора» в средних значениях эксперты оценили по общей эффективности – 4,63, относительно Украины среднее ниже – 3,5.

Эксперт, который живет в Канаде, предоставил одинаковые оценки в общей эффективности этого мандата и в отношении Украины – 7. Также, высоко оценил критерий эксперт из Азербайджана, в общей эффективности мандата – 7, в отношении Украины – 6. Невысокими относительно этого мандата ООН были оценки экспертов из Гватемалы (в общей эффективности мандата – 3, в отношении Украины – 5), из Польши (в общей эффективности мандата – 5, в отношении Украины – 3), из Грузии (в общей эффективности мандата – 4, в отношении Украины – 3).

Наименьшие оценки предоставили эксперты из Турции (в общей эффективности мандата – 3, в отношении Украины – 2) и из Беларуси (в общей эффективности мандата – 1, в отношении Украины – вообще оценка не предоставлена). Оценки этих экспертов оказались наименее оптимистичными в отношении этого мандата. Интересна оценка эксперта из России (в общей эффективности мандата – 7, в отношении Украины – только 1).

Относительно превентивной дипломатии, как средних значений по всем предоставленным мандатами, в определении общей эффективности распределение оценок экспертов является таким:

- из Гватемалы в общей эффективности мандата – 3,00, относительно Украины – 5,33;
- из Канады (в общей эффективности мандата – 7,00, относительно Украины – 7,00);
- из Польши (в общей эффективности мандата – 6,33, относительно Украины – 4,00);
- из Грузии (в общей эффективности мандата – 1,67, относительно Украины – 1,33);
- из Азербайджана (в общей эффективности мандата – 5,67, относительно Украины – 7,00);
- из Турции (в общей эффективности мандата – 2,67, относительно Украины – 4,33);
- из Беларуси (в общей эффективности мандата – 1,67, относительно Украины – без ответа);
- из России (в общей эффективности мандата – 5,00, относительно Украины – 3,00).

Как мы видим, низкие оценки в общей эффективности мандата предоставили Грузия, Беларусь, Турция. Высокие – Канада, Польша, Азербайджан. Самые низкие оценки в отношении Украины предоставила Грузия; Беларусь вообще воздержалась от оценок в этом вопросе; высокие – Канада и Азербайджан. В целом по этому вопросу страны приняли такую позицию (в общей эффективности мандата – 4,13, относительно Украины – 4,21) – позиции в среднем близки по значению.

Таким образом, эффективность в превентивной дипломатии мандатов имеет такой рейтинг: по общей эффективности на первой строчке находится влияние относительно государственно-олигархического бизнеса, средняя позиция влияние на страны-агрессора, самая низкая ступень относительно персонализации лиц, принимающих решения, и членов их семей. Относительно Украины мандаты имеют другое значение: первое по эффективности значение имеет персонифицированное влияние, в то время как, низкое – санкции направленные на государственно-олигархический строй.

Установление мира (Peacemaking)

Процесс «Установления мира» (Peacemaking) сосредоточивает в себе вопросы, которые определяли экспертную оценку эффективности задач операций поддержания мира и уточнения специфики установления мира относительно Украины от 1 до 10 (1 – самая низкая эффективность до 10 наивысшая эффективность).

Так, значение миротворческих процессов ООН по критерию «Осуществление надзора за разминированием» высоко оценили эксперты из России (10), Гватемалы (9), Азербайджана (8) и Канады (7). Эксперты из Польши (5), Турции (5) дали нейтральные по значению оценки. Эксперты из Грузии (3) и Беларуси (2), дали отрицательные оценки по данному критерию, считая контроль за разминированием неэффективной мерой миротворчества. Средняя оценка данного мандата – 6,13.

Мотивы оценок стран согласно первого мандата различны в отношении Украины. Представители Турции (9), Гватемалы (8) и Канады (9) предоставили самое высокое значение, но данные страны относятся к разным группам как по расположению к нашей стране, так и по политическому отношению к государству.

Воздержались от ответа эксперты стран Грузии (0) и Беларуси (0). Эксперты из Польши (3) и России (3) дали одинаково низкую оценку. Эксперт из Азербайджана занял нейтральную позицию (5), близкую к среднему значению в определении мандата. Средняя оценка всех стран по данному критерию в отношении Украины – 4,63, как мы видим ниже чем значение в целом по этому мандату.

Мандат «Поддержка национальных вооруженных сил нелетальным оружием» имеет самую низкую оценку среди всех критериев и в целом (4,00) и в отношении Украины (3,63). По этому вопросу распределились оценки следующим образом: в общей эффективности мандата – эксперт из Канады (3), Польши (3), Беларуси (3), Грузии (4), в то время как оценка ситуации в отношении Украины: Канада (3), Польша (7), Грузия и Беларусь воздержались от ответа.

Эксперты из Гватемалы (в общей эффективности мандата – 6, в отношении Украины – 8), Азербайджана (в общей эффективности мандата – 6, в отношении Украины – 4), Турции (и по миру, и в отношении Украины – 6) предоставили выше среднего оценку эффективности операций ООН в общей эффективности

мандата в мире. Самую низкую предоставила Россия (1) и в отношении Украины и в целом по этому мандату.

По нашему мнению, такую низкую оценку в целом данный мандат имеет ввиду негуманного содержания мероприятия – поддержки национальных вооруженных сил нелетальным оружием. Поддержание мира состоит из различных мероприятий устранения конфликтов, но, как правило, акцентируется внимание на дипломатии, чтобы привести враждующие стороны к переговорному состоянию. Оружие, хоть и нелетальное оказывает негативное влияние на мирную направленность сторон, но в значительной мере повышает боеспособность. Поэтому, в Уставе ООН Совет Безопасности устанавливает миротворческие операции ООН и определяет сферу их применения.

Таблица 2.2

Страна	pm_101	pm_102	pm_103	pm_104	pm_105	Среднее
Гватемала	9,00	6,00	6,00	6,00	7,00	6,80
Канада	7,00	3,00	7,00	7,00	8,00	6,40
Польша	5,00	3,00	3,00	7,00	5,00	4,60
Грузия	3,00	4,00	4,00	2,00	4,00	3,40
Азербайджан	8,00	6,00	6,00	8,00	9,00	7,40
Турция	5,00	6,00	8,00	5,00	6,00	6,00
Беларусь	2,00	3,00	2,00	2,00	4,00	2,60
Россия	10,00	1,00	10,00	10,00	1,00	6,40
Среднее	6,13	4,00	5,75	5,88	5,50	5,45
Разница	-0,88	0,50	0,00	-1,50	-0,13	-0,40

Страна	pm_201	pm_202	pm_203	pm_204	pm_205	Среднее	Разница
Гватемала	8,00	8,00	7,00	7,00	8,00	7,60	0,80
Канада	9,00	3,00	7,00	7,00	7,00	6,60	0,20
Польша	3,00	7,00	9,00	3,00	7,00	5,80	1,20
Грузия	3,00	4,00	4,00	2,00	4,00	3,40	0,00
Азербайджан	5,00	4,00	4,00	5,00	10,00	5,60	-1,80
Турция	9,00	6,00	8,00	5,00	2,00	6,00	0,00
Беларусь	2,00	3,00	2,00	2,00	4,00	2,60	0,00
Россия	3,00	1,00	5,00	4,00	1,00	2,80	-3,60
Среднее	5,25	4,50	5,75	4,38	5,38	5,05	-0,40

где:

pm_101	Осуществление надзора за разминированием	В мире
pm_102	Поддержка национальных вооруженных сил нелетальным оружием	
pm_103	Разграничение сторон конфликта	
pm_104	Содействие в обмене и освобождении пленных	
pm_105	Содействие реорганизации сил обороны и безопасности	
pm_201	Осуществление надзора за разминированием	В Украине
pm_202	Поддержка национальных вооруженных сил нелетальным оружием	
pm_203	Разграничение сторон конфликта	
pm_204	Содействие в обмене и освобождении пленных	
pm_205	Содействие реорганизации сил обороны и безопасности	

По критерию «Разграничение сторон конфликта» мы получили такие результаты: общий показатель и оценка эффективности мероприятий на территории Украины являются одинаковыми (5,75). Но оценки экспертов отдельных стран отличаются: из Гватемалы (в общей эффективности мандата –

6, в отношении Украины – 7); из Канады (в общей эффективности мандата – 7, в отношении Украины – 7); из Турции (в общей эффективности мандата – 8, в отношении Украины – 8); из Грузии (в общей эффективности мандата – 4, в отношении Украины – 4); из Азербайджана (в общей эффективности мандата – 6, в отношении Украины – 4); из Польши (в общей эффективности мандата – 3, в отношении Украины – 9, что указывает на ее надежды прекращения конфликта в Украине). Эксперт из России большее значение из этого критерия уделяет эффективности мандата в мире (10), в то время как эффективность мер ООН в Украине по этому критерию оценивает средне – 5. Эксперт из Беларуси имеет пессимистические взгляды (в общей эффективности мандата – 2, в отношении Украины – 2).

Следующий мандат был определен как «Содействие в обмене и освобождении пленных». Так как горячая фаза конфликта в Украине еще не прекращена (на момент исследования), оценка респондентов кардинально отличается относительно Украины (3,88) и в целом в общей эффективности мандата (5,88). Эксперты из Польши и Беларуси вообще воздержались от ответа на этот вопрос в отношении Украины. Эксперты из Грузии и Беларуси предоставили неутешительные ответы относительно ситуации в мире (2) и (2) по этому мандату. Оценки представителя Польши отличаются относительно мандата в целом (7) и Украины (3) в частности. Эксперты из Гватемалы (в общей эффективности мандата – 6, в отношении Украины – 7), Канады (в общей эффективности мандата – 7, в отношении Украины – 7), Азербайджана (в общей эффективности мандата – 8, в отношении Украины – 5), Турции (в общей эффективности мандата – 5, в отношении Украины – 5) – оценки стран демонстрируют положительное отношение к мероприятиям ООН относительно данного вопроса. Интересно мнение эксперта из России (в общей эффективности мандата максимально – 10, а в отношении Украины – только 4).

Последний выделенный мандат в этом вопросе «Содействие реорганизации сил обороны и безопасности» – среднее значение 5,5 в целом по мандату, относительно Украины 5,38.

Мнения экспертов распределились следующим образом: наивысшую оценку дали эксперты из Гватемалы (в общей эффективности мандата – 7, в отношении Украины – 8), Канады (в общей эффективности мандата – 8, в отношении Украины – 7), Азербайджана (в общей эффективности мандата – 9, относительно Украины – 10), Польши (в общей эффективности мандата – 5, в отношении Украины – 7). Эксперт из Грузии считает такие меры в мире неэффективными (4), относительно Украины – вообще воздержался от ответа. Эксперт из Турции поставил оценки общей эффективности мандата – 6, в отношении Украины – 2. Эксперты из Беларуси и России являются откровенными пессимистами согласно этому мандату и в общей эффективности мандата (4, 1), и в Украине – эксперт из России (1), а эксперт из Беларуси воздержался от ответа.

Среднее значение относительно процесса *установления мира* с учетом всех мандатов, принимает такой вид у экспертов: из Гватемалы (в общей эффективности мандата – 6,8, относительно Украины – 7,6), из Канады (в общей

эффективности мандата – 6,4, относительно Украины – 6,6), из Польши (в общей эффективности мандата – 4,6, относительно Украины – 5,8), из Азербайджана (в общей эффективности мандата – 7,4, относительно Украины – 5,6), из Турции (в общей эффективности мандата – 6, относительно Украины – 6). Самые низкие оценки предоставили эксперты: из Грузии (в общей эффективности мандата – 3,4, относительно Украины – 0,8, накопленный опыт решения военных конфликтов Грузии имеет объективное отражение в оценках по отношению к Украине), из Беларуси (в общей эффективности мандата – 2,6, в отношении Украины – 0,4), из России (в общей эффективности мандата – 6,4, относительно Украины – 2,8). В целом по этому вопросу страны приняли такую позицию (в общей эффективности мандата – 5,45, относительно Украины – 5,05).

Как было ранее отмечено, Совет Безопасности устанавливает миротворческие операции ООН и определяет сферу их применения: участие военнослужащих с нелетальным оружием, создания буферных зон, осуществление переговоров, то есть проведение дипломатических миссий и т.д.

Поддержка мира (Peacekeeping)

В операциях «Поддержания мира» (Peacekeeping) были выделены следующие вопросы:

1. Будьте добры, определите свою экспертную оценку эффективности задач операций поддержания мира от 1 до 10 (1 – самая низкая эффективность, 10 – наивысшая эффективность).

2. Второй вопрос уточняет специфику операций «Поддержания мира» относительно Украины, гипотезой является наличие или отсутствие ситуации нетождественности военного конфликта в отдельных районах Донецкой и Луганской областей Украины и понимание поддержания мира в целом: «Будьте добры, определите свою экспертную оценку действий для поддержания мира относительно ситуации в Украине от 1 до 10 (1 – самая низкая эффективность, 10 – наивысшая эффективность)».

Анализ экспертов стран, которые приняли участие в опросе уже предоставляет информацию, по отношению мирового сообщества к проблемам в Украине. Сформировалась такая дельта отклонений экспертов из стран: Беларуси и России, которые имеют непосредственное значение для решения конфликта – Беларусь, как дипломатический миротворец с известными Минскими соглашениями и Россия – не признающая открыто факты агрессии на территории Украины. Эксперты из Турции и Азербайджана имеют дело с похожими конфликтными ситуациями, из-за чего возникает солидарность с Украиной. Грузия имеет беспристрастное отношение, с желанием политической поддержки, передачей опыта европейских стандартов, но как показало исследование, ее эксперт имеет не оптимистичное видение ситуации в Украине. Следующей парой является Канада и Польша – высокоразвитые страны в вопросах миротворчества, поддержания мира, которые принимают активное участие и входят в дипломатические миссии и миротворческие мероприятия. Особенно, Канада имеет надежду на результативность миротворчества в Украине. Польша, из-за близости к нашей стране имеет объективное видение и в

некоторой степени опасается конфликта в Украине. Интересными оценками является значение экспертизы из Гватемалы, поскольку это отдаленная страна, которая не оставила без внимания сложную ситуацию в нашей стране.

Таблица 2.3

Страна	pk_101	pk_102	pk_103	pk_104	pk_105	pk_106	Среднее	
Гватемала	7,00	8,00	7,00	7,00	6,00	9,00	7,33	
Канада	10,00	0,00	7,00	9,00	10,00	8,00	7,33	
Польша	8,00	7,00	6,00	5,00	5,00	5,00	6,00	
Грузия	5,00	4,00	3,00	5,00	3,00	2,00	3,67	
Азербайджан	9,00	4,00	5,00	9,00	8,00	7,00	7,00	
Турция	8,00	8,00	9,00	7,00	5,00	9,00	7,67	
Беларусь	1,00	2,00	2,00	3,00	2,00	0,00	1,67	
Россия	4,00	5,00	2,00	10,00	1,00	8,00	5,00	
Среднее	6,50	4,75	5,13	6,88	5,00	6,00	5,71	
Разница	-0,88	1,25	-0,13	-0,38	0,25	-0,88	-0,12	
Страна	pk_201	pk_202	pk_203	pk_204	pk_205	pk_206	Среднее	Разница
Гватемала	7,00	7,00	6,00	8,00	4,00	8,00	6,67	-0,67
Канада	10,00	10,00	7,00	9,00	10,00	10,00	9,33	2,00
Польша	6,00	3,00	3,00	7,00	8,00	4,00	5,17	-0,83
Грузия	5,00	5,00	4,00	5,00	4,00	2,00	4,17	0,50
Азербайджан	8,00	3,00	7,00	9,00	6,00	6,00	6,50	-0,50
Турция	7,00	8,00	9,00	6,00	5,00	8,00	7,17	-0,50
Беларусь	1,00	2,00	2,00	3,00	3,00	0,00	1,83	0,17
Россия	1,00	10,00	2,00	5,00	2,00	3,00	3,83	-1,17
Среднее	5,63	6,00	5,00	6,50	5,25	5,13	5,58	-0,12

где:

pk_101	Контроль границы	В мире
pk_102	Наблюдения за прекращением огня	
pk_103	Охрана буферной зоны	
pk_104	Охрана гуманитарной помощи и миссий	
pk_105	Охрана объектов	
pk_106	Собственная защита миротворцев	
pk_201	Контроль границы	В Украине
pk_202	Наблюдения за прекращением огня	
pk_203	Охрана буферной зоны	
pk_204	Охрана гуманитарной помощи и миссий	
pk_205	Охрана объектов	
pk_206	Собственная защита миротворцев	

Анализ был проведен следующим образом: по среднему значению экспертных показателей парных государств и отдаленных.

По критерию «Контроль границы» по первому вопросу эксперты таких стран как Гватемала (поставила оценку 7), Канада (10), Польша (8), Азербайджан (9), Турция (8) считают, что операции ООН по демаркации границ унитарных территорий являются позитивными. Относительно Украины по данному мандату мнения экспертов таких стран, как Гватемала (7) и Канада (10) идентичны с предыдущим общим критерием. Показатели таких стран как Польша (6), Азербайджан (8), Турция (7) демонстрирует снижение позитивной позиции, но все же не является негативной. Оценки экспертов из стран: Грузии (5), Беларуси (1), России (4) с первого критерия относительно общей ситуации в мире не высоки,

видимо из-за собственных государственных исторических событий, которые не были решены путем миротворческих дипломатических процессов ООН. В качестве примера, среди решенных военных конфликтов с задействованием сил ООН эксперт из Польши привел конфликт 1918 года в Польше, результатом которого было возвращение Большого воеводства и Силезии. Прослеживается и сходство ситуации с современной Украиной, как стремление к самоопределению, свободы и повстанческом движении. Эксперт из Беларуси оценил ниже всего данный критерий и относительно общего мирового состояния, как ранее было отмечено поставил 1 балл, и в отношении Украины – воздержался от оценки (0). Эксперт из Грузии в отношении Украины, также воздержался от оценки. Эксперт из России оценил стремление ООН в поддержании контроля границ в Украине – низкой оценкой (1), через яркий пример оккупации Крыма.

Средние оценки по данному мандату относительно общей эффективности – 6,5, относительно Украины – 4,88, что демонстрирует меньшее недоверие к силам ООН стран в общемировой ситуации и большее – в вопросе с Украиной.

По следующему критерию «Наблюдения за прекращением огня» максимальное количество баллов поставили страны относительно общей ситуации в мире: Гватемала (8, относительно Украины – 7), Польша (7, но относительно Украины – только 3), Турция (8, одинаково в отношении к Украине 8). Что касается Украины лидерами по позитивному видению данного вопроса, как ни странно стала Россия (10), в то время, как общемировые тенденции оценила нейтрально (5 баллов). Позиция Канады в отношении Украины максимально положительна, но относительно общей позиции эксперт данной страны воздержался. Отношение Грузии (общая позиция 4, относительно Украины 5), Азербайджана (общая позиция 4, относительно Украины 3), по данному критерию похожи. Самую низкую оценку поставил эксперт из России – и в общей мировой ситуации и относительно Украины – 2.

Суммарные оценки по данному критерию относительно общего показателя – 4,75, относительно Украины – 6,00, что демонстрирует положительную тенденцию по данному вопросу касательно Украины.

Мандат «охрана буферной зоны» демонстрирует нам такие оценки экспертов из стран: Гватемала (общая оценка – 7, в отношении Украины – 6), Канада (общая оценка – 7, в отношении Украины – 7), Польша (общая оценка – 6, в отношении Украины – только 3), Грузия (общая оценка – 3, в отношении Украины – 4, информирующий нас о негативном видении эксперта по решению данного вопроса и на мировой арене и на территории Украины), Азербайджан (общая оценка – 5, в отношении Украины – 7), Турция дала максимальную оценку – 9 и общую, и в отношении Украины), ниже всего данный критерий оценили эксперты Беларуси и России (общая оценка – 2, в отношении Украины – 2).

Выводы по данному критерию относительно среднего – 5,13, относительно Украины – 5, что примерно одинаково и в общем отношении и в отношении Украины.

По мандату «Охрана гуманитарной помощи и миссий» мы видим такую картину в оценках экспертов: Гватемала (общая оценка – 7, в отношении Украины – несколько выше – 8), самые позитивные взгляды разделили эксперты из Канады с присущим ей высокой степенью развития волонтерских, гуманитарных мероприятий по всему миру (общая оценка – 9, в отношении Украины – также, 9) и Азербайджана (общая оценка – 9, в отношении Украины – также 9). Эксперт из России считает, что эффективность действий ООН по охране гуманитарной помощи и миссий в мире высокая – 10, но относительно Украины дана оценка 5. Представитель Беларуси не так ярко оценивает вклад ООН по данному вопросу в мире – оценка 3, относительно Украины – вообще воздержался. Также, не дал оценку относительно Украины эксперт из Грузии, но по эффективности этого мандата в целом дана оценка 5. Эксперты из Польши и Турции более сдержанны в данном вопросе: (общая оценка эксперта из Польши – 5, в отношении Украины – 7), и из Турции соответственно (7 и 6).

Как вывод можно отметить, что данный критерий по эффективности действий ООН по этому мандату в мире эксперты оценивают выше (6,88), чем на территории Украины (6,50).

По «Охране объектов» есть такие оценки экспертов из стран: Гватемала (общая оценка – 6, в отношении Украины – несколько ниже 4), Канада оценивает выше: и вообще и в отношении Украины – 10, позитивное видение имеют Польша (общая оценка – 5, относительно Украины – несколько выше 8) и Азербайджан (общая оценка – 7, в отношении Украины – 6), Турция не видит разницы между общей ситуацией в мире по этому мандату и в отношении Украины и оценила данный критерий нейтрально (5/5). Пессимистами по данному вопросу стали эксперты из таких стран: Грузия (общая оценка – 3, в отношении Украины – несколько выше 4), Беларусь (общая оценка – 2, в отношении Украины – 3), Россия имеет самый низкий балл по данному вопросу, (общая оценка – 1, относительно Украины – 2, предполагаем, что из-за процессов декоммунизации в Украине, и из-за разрушения советских символов и артефактов).

Подводя общие положения по данному критерию по средним значениям относительно мандата в целом – 5, относительно Украины – 5,25, что примерно одинаково.

Последний мандат в этой группе вопросов, которые были разработаны группой специалистов Запорожского национального университета называется «Собственная защита миротворцев». Здесь мнения экспертов значительно разделились: самые высокие показатели относительно мировой ситуации отметили эксперты из стран – Гватемала (9), Канада (8), Азербайджан (7), Турция (9), Россия (8). Солидарность и стремление к защите собственных миротворцев в мире, по мнению представителей этих стран, транспонируется в чувство высокой степени помощи со стороны ООН. Беларусь по данному вопросу отстранилась и относительно мировых тенденций (0), и в отношении Украины (0). Низкий показатель предоставили Грузия (относительно мировых тенденций – 2 и в отношении Украины – воздержались, 0), Польша (относительно мировых тенденций – 5 и в отношении Украины – 4). Эксперт из

России также считает, что Украина не может защитить своих миротворцев, как и действия ООН неэффективны и продемонстрировала это оценкой 3. Высокие оценки относительно Украины предоставили эксперты из Гватемалы (8) и Турции (8), Азербайджана (6), самая высокая отметка у положительно мыслящего эксперта из Канады – 10.

В общем, данный мандат в отношении Украины значительно уступает общей мировой оценке с 5,13 до 6 баллов соответственно.

В разрезе оценок экспертов по данному вопросу отношение среднего в общей характеристике процесса (5,71) и в отношении Украины (5,25) дают понимание, что недоверие к миротворческим мероприятиям ООН объективно распределяется и по отношению к нашей стране и к миру.

Такая позиция экспертов вызвана еще нерешенными современными конфликтами: Нагорно-Карабахский конфликт, приводят в пример эксперты из Турции, Азербайджана, Беларуси. Кстати, среди названных экспертами стран видим неравномерное самостоятельное отношение к вопросу со всеми перечисленными шестью критериями: Турция (общее – 7,67, относительно Украины – 7,17), Азербайджан (общее – 7, относительно Украины – 6,50) Гватемала (общее – 7,33, относительно Украины – 6,67), оценки Беларуси являются самыми низкими (общее – 1,67, относительно Украины – 1,17). Данный эксперт сосредоточивал свое внимание на наиболее осязаемых конфликтах в современном мире, которые не являются решенными, чем можно объяснить то, что его субъективное доверие к миротворцам ООН значительно снизилось. Среди конфликтов: Абхазский (приводят эксперты из Турции и Грузии, собственно, последняя страна тоже не насыщена оптимизмом по отношению к эффективности действий ООН (общее – 3,67, относительно Украины – 2,17) и Цхинвальский конфликт (такое определение ему предоставил эксперт из Грузии, но этот конфликт был определен экспертом из Беларуси как «война России и Грузии»). Как современный нерешенный конфликт определяется ситуация в Югославии экспертом из Польши, его оценки такие: общее – 6, относительно Украины – 5,17. в качестве почти положительного момента представитель из Беларуси вспоминает нерешенный конфликт в Молдове (Приднестровье), он отмечает его, как почти решенный. Представитель России имеет такие взгляды: общее видение процесса имеет оценку – 5, относительно Украины – 3,83, что демонстрирует беспокойство именно в отношении Украины. Оптимистично смотрит на данный вопрос представитель Канады: общее значение мандата – 7,33, относительно Украины – 9,33, тем самым дает надежду на эффективное урегулирование ситуации с помощью мер по поддержанию мира ООН.

Вывод

Дипломатическое решение и мирное урегулирование военной ситуации в отдельных районах Донецкой и Луганской областей являются вопросами межконтинентальной и европейской безопасности, безконфликтного развития и взаимодействия стран мира, сохранения целостности и унитарности каждого

государства, которое имеет неоднозначное отношение из-за реальной геополитической дестабилизации между США, Евросоюзом и Россией.

В ходе исследования были определены критерии анализа, показатели, которые демонстрируют основные процессы миротворчества в условиях гибридной войны и гибридного мира в Украине, а также определяют мнение коллег из разных частей мира, по развитию и эффективности миротворческих процессов ООН на территории нашей страны.

Абанина Н.С.

Операции «Принуждения к миру» (enforcement and disarm)

Операции «Принуждения к миру» как один из методов применяемых ООН в целях поддержания мира экспертами оценен довольно посредственно. Так, практически все предложенные для оценки возможные операции получили оценки в диапазоне от 4,25 до 5,88, что дало среднюю оценку 5,03 балла из 10 возможных, которые означали бы максимальную эффективность. Однако, детальный анализ оценок по каждой операции дает возможность говорить больше о потенциальном наличии спроса на операции ООН по «Принуждению к миру», чем о склонности к утверждению ненужности (или даже недопустимости) вмешательства ООН в локальные конфликты путем предоставления военной «силовой» поддержки.

Более детальный анализ средних оценок эффективности операций ООН по «Принуждению к миру», касательно экспертов различных стран показывает наличие их значительного разброса вокруг среднеарифметического. Так, средняя оценка экспертов из России таких операций составила всего 1,5 баллов, и является самой низкой среди всех стран, которые приняли участие в исследовании. Оценки, поставленные экспертом из России, свидетельствуют об оспаривании эффективности предложенных операций ООН по «Принуждению к миру». Такая позиция может быть объяснена репрезентацией национальной политики России, которая утверждает возможность проведения операций «Принуждения к миру» каждой страной отдельно исходя из собственных интересов и без необходимости разрешения наднациональных образований. Также довольно низкую оценку эффективности операций ООН по «Принуждению к миру» поставил эксперт из Беларуси – средняя оценка 2,25 балла. Что можно объяснить, как позицией недопустимости вмешательства любых военных образований во внутренние конфликты или сомнениями относительно их эффективности так и поддержкой позиции России в ситуации относительно этого вопроса. Но это только предположение относительно мотивов низких оценок этих экспертов.

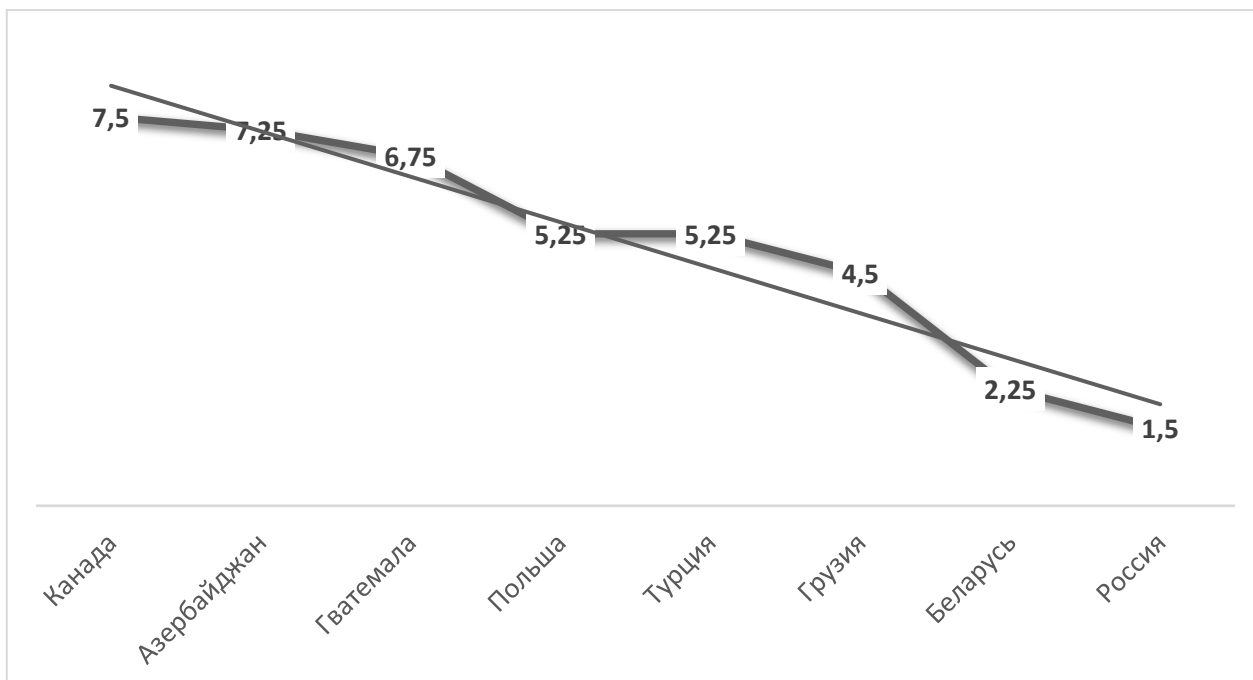
На другом полюсе шкалы, с наивысшей оценкой эффективности предложенных операций ООН по «Принуждению к миру» находится оценка экспертов из Канады, средняя оценка таких операций составила 7,5 баллов, и Азербайджана со средней оценкой в 7,25 баллов. В целом, как видно из рисунка 2.1, большинство оценок эффективности операций ООН стратегии

«Принуждение к миру» концентрируются на положительной части шкалы, а модальным значением является оценка в 5,25 балла, что в целом позволяет прогнозировать скорее положительную оценку таких операций со стороны мирового сообщества. (См. рисунок 2.1).

Рисунок 2.1

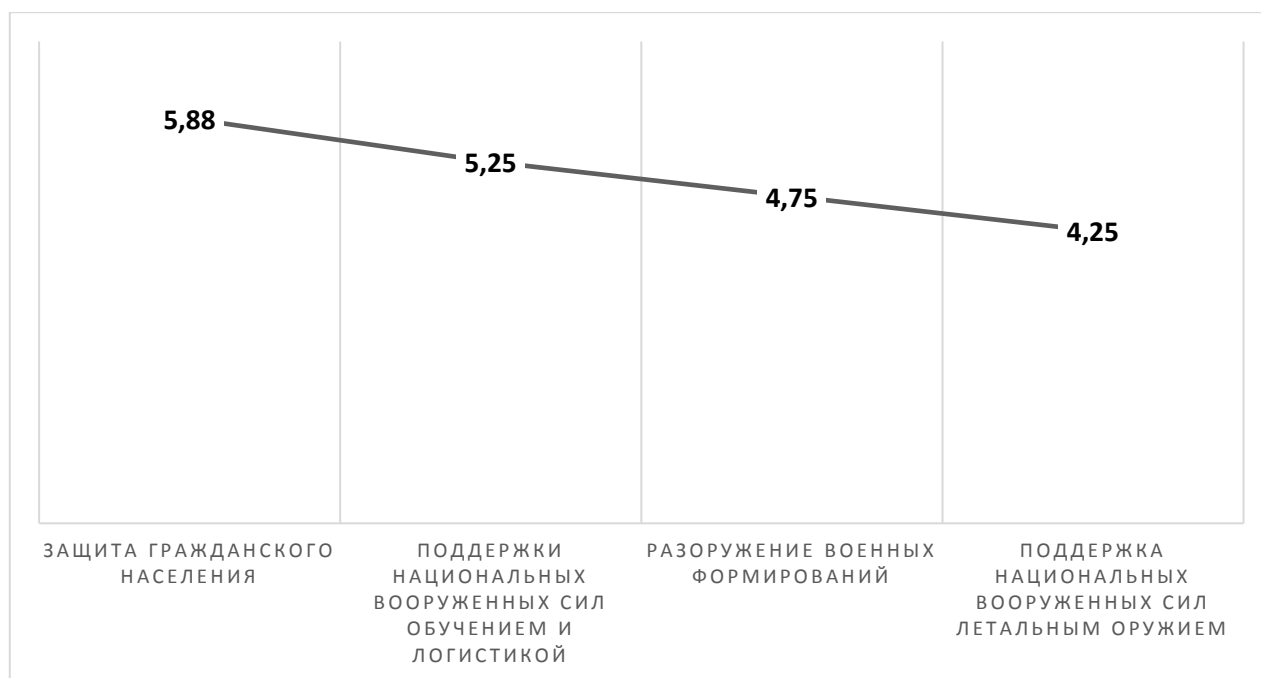
Средние оценки эффективности операций ООН по «Принуждению к миру»

Среди операций ООН в рамках стратегии «Принуждение к миру» было предложено оценить такие мероприятия как «Защита гражданского населения», «Поддержка национальных вооруженных сил летальным оружием», «Поддержка национальных вооруженных сил обучением и логистикой» и «Разоружение военных формирований».

Оценки каждой отдельной операции экспертами различаются между собой и не всегда совпадают со средней оценкой стратегии «Принуждение к миру» в целом, данной экспертом каждой отдельной страны. Так, что касается оценок операции «Защита гражданского населения» то в среднем данная операция получила наивысшую оценку по сравнению с оценками других операций – 5,88 балла. (См. рисунок 2.2). Наиболее положительно ее оценили эксперты из Канады – 10 баллов, из Азербайджана и Польши оценили ее в 9 баллов, Гватемали – на 7 баллов и Турции – на 5 баллов. На 2 балла оценили эффективность этой операции эксперты из Грузии и Беларуси, эксперт из России оценил ее на 3 балла, что является низкой оценкой относительно оценок стратегии в целом по оценкам экспертов разных стран, но это самая высокая оценка, которая была предоставлена экспертом из этой страны среди оценок всех операций. Модальным значением оценки по данной стратегии является 9 баллов, большинство оценок концентрируются на положительной части шкалы, что демонстрирует позитивное восприятие этой операции в целом.

Рейтинг операций стратегии «Принуждение к миру»

Оценки следующей операции – «Поддержка национальных вооруженных сил летальным оружием» в среднем составляют 4,25 баллов из 10 возможных, что демонстрирует невысокий уровень поддержки активных военных действий в рамках стратегии «Принуждение к миру». Наивысшую оценку данной операции поставили эксперты из Азербайджана – 9 баллов и Гватемалы – 7 баллов. В 6 баллов эффективность этой операции оценивает эксперт из Турции и в 5 – эксперт из Грузии. То есть, страны, которые имеют «свежий» опыт ведения военных действий оценивают данный вид операций весьма посредственно. Показательным, также, является то, что эксперт, живущий в Канаде, предоставляет в целом высокие оценки стратегии «Принуждение к миру» данную операцию он определил, как «совершенно не эффективную», поставив ей только 1 балл. 1 балл данной операции поставил и эксперт из России.

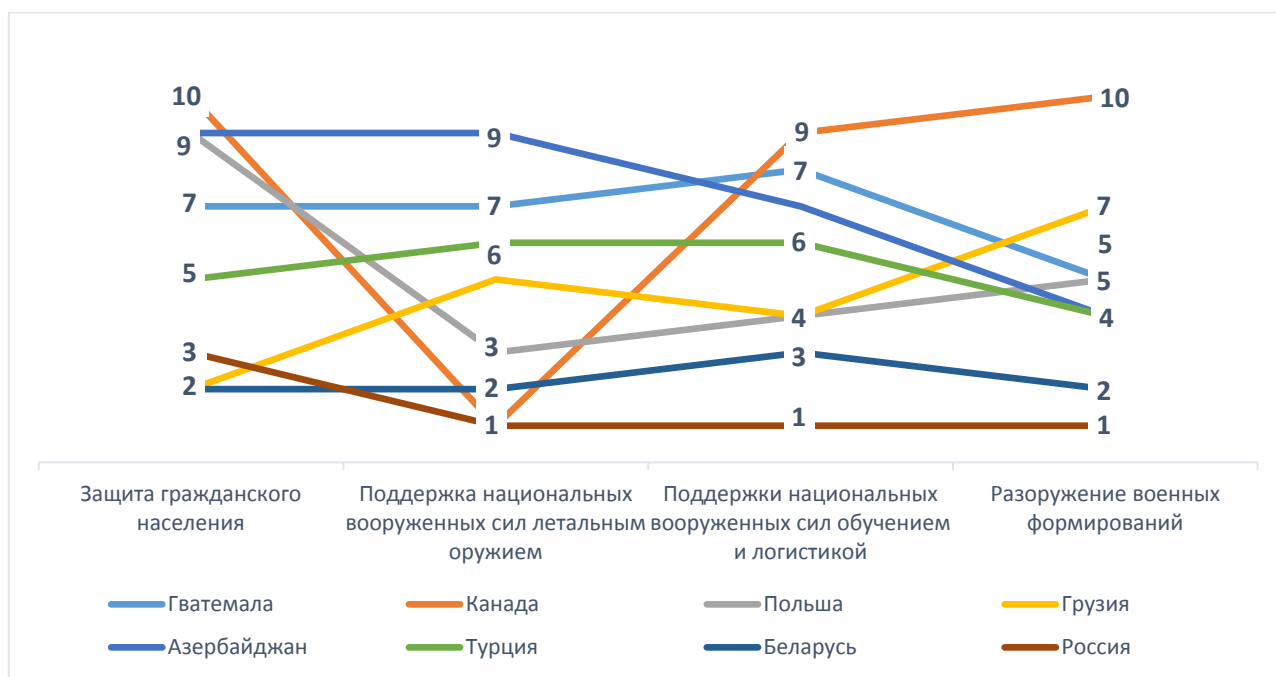
Операция «Поддержки национальных вооруженных сил обучением и логистикой», занимает второе место в рейтинге всех операций – средняя оценка 5,25 (См. рисунок 2.2). Самые высокие оценки данной стратегии поставили эксперты из таких стран как Канада – 9 баллов, Гватемала – 7 баллов, Азербайджан – 7 баллов. Скорее эффективными такого рода операции считает эксперт из Турции, который оценил ее в 6 баллов. Ниже средней оценки – 4 балла, поставили данной операции эксперты из Польши и Грузии, 3 балла – эксперт из Беларуси и традиционно – 1 балл, эксперт из России. 4 балла является модальным значением для этой операции, и в целом соответствует среднему значению по шкале. Но в то же время мы можем видеть, значительное рассеивание оценок, что позволяет сделать вывод об отсутствии единой, согласованной позиции по этой операции.

Последняя из предложенных для оценки операция стратегии «Принуждение к миру» – «Разоружение военных формирований» в построенном

рейтинге занимает третье место, в среднем она оценена на 4,75 балла. (См. рисунок 2.3). Как такую, которая определяется наибольшей эффективностью данную операцию обозначил эксперт из Канады, оценив ее в 10 баллов. Достаточно высоко эту операцию оценил эксперт из Грузии – 7 баллов. Эксперты из стран Польша и Гватемала оценили ее в 5 баллов. Невысокой эффективностью отличается данная операция с точки зрения экспертов Азербайджана и Турции, которые оценили ее на 4 балла. Низкую ее эффективности подчеркнули эксперты из Беларуси – 2 балла и снова из России – 1 балл. Судя по концентрации оценок экспертов на середине или начале шкалы можем констатировать, скорее уверенность в неэффективности операции «Разоружение военных формирований» стратегии «Принуждение к миру».

Рисунок 2.3

Оценки эффективности операций стратегии «Принуждение к миру»

Анализ оценок каждой операции по оценкам экспертов из каждой страны отдельно показал, что Гватемала эффективность всех операций оценивает выше среднего, оценки ее эксперта варьируются от 5 до 7 баллов. Канада высоко оценивает все предложенные операции – 8 – 9 баллов, кроме операции «Поддержка национальных вооруженных сил летальным оружием», эффективность которой резко отрицается оценкой в 1 балл. Похожая, но не столь категоричная, ситуация и с оценками Азербайджана, эксперт из которого оценивает все операции на 7 – 9 баллов, а операцию по «Разоружению вооруженных формирований» лишь в 4 балла. Польша выше среднего оценила только операцию «Защита общественного населения» – 9 баллов, оценки других операций варьируются в диапазоне от 3 до 5 баллов. Оценки эксперта из Турции варьируются сконцентрировано вокруг средних, где низкой оценкой есть 4 и высшей 6. Однако модальным значением оценки для Турции является 6 баллов, что свидетельствует о наличии положительных убеждений относительно данной стратегии у эксперта из Турции. Несколько большей вариацией отличаются

оценки эффективности операций стратегии «Принуждение к миру» Грузии, так оценки эксперта из этой страны варьируются от 2 баллов по операции «Защиты мирного населения» до 7 баллов по эффективности «Операций по разоружению военных формирований». Оценки Беларуси характеризуются демонстрацией негативной оценки эффективности всех операций стратегии «Принуждение к миру» варьируясь от 2 до 3. И еще более негативно оценивает все операции стратегии эксперт по России, модальным значением оценок которого является 1 балл.

Таблица 2.4

Оценки эффективности задач операций стратегии «Принуждение к миру» в мире в целом и в Украине в частности

(оценки от 1 до 10 (1 – самая низкая эффективность и 10 – самая высокая эффективность))

Страна	ре_101	ре_102	ре_103	ре_104	Среднее	
Гватемала	7,00	7,00	8,00	5,00	6,75	
Канада	10,00	1,00	9,00	10,00	7,50	
Польша	9,00	3,00	4,00	5,00	5,25	
Грузия	2,00	5,00	4,00	7,00	4,50	
Азербайджан	9,00	9,00	7,00	4,00	7,25	
Турция	5,00	6,00	6,00	4,00	5,25	
Беларусь	2,00	2,00	3,00	2,00	2,25	
Россия	3,00	1,00	1,00	1,00	1,50	
Среднее	5,88	4,25	5,25	4,75	5,03	
Разница	-1,13	0,00	0,00	0,25	-0,22	
Страна	ре_201	ре_202	ре_203	ре_204	Среднее	Разница
Гватемала	6,00	7,00	8,00	7,00	7,00	0,25
Канада	10,00	1,00	9,00	10,00	7,50	0,00
Польша	3,00	3,00	5,00	3,00	3,50	-1,75
Грузия	2,00	5,00	4,00	7,00	4,50	0,00
Азербайджан	9,00	9,00	6,00	6,00	7,50	0,25
Турция	5,00	6,00	6,00	4,00	5,25	0,00
Беларусь	2,00	2,00	3,00	2,00	2,25	0,00
Россия	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	-0,50
Среднее	4,75	4,25	5,25	5,00	4,81	-0,22

где:

ре_101	Операции по защите гражданского населения	В мире
ре_102	Поддержка национальных вооруженных сил летальным оружием	
ре_103	Поддержка национальных вооруженных сил обучением и логистикой	
ре_104	Разоружение военных формирований	
ре_201	Операции по защите гражданского населения	В Украине
ре_202	Поддержка национальных вооруженных сил летальным оружием	
ре_203	Поддержка национальных вооруженных сил обучением и логистикой	
ре_204	Разоружение военных формирований	

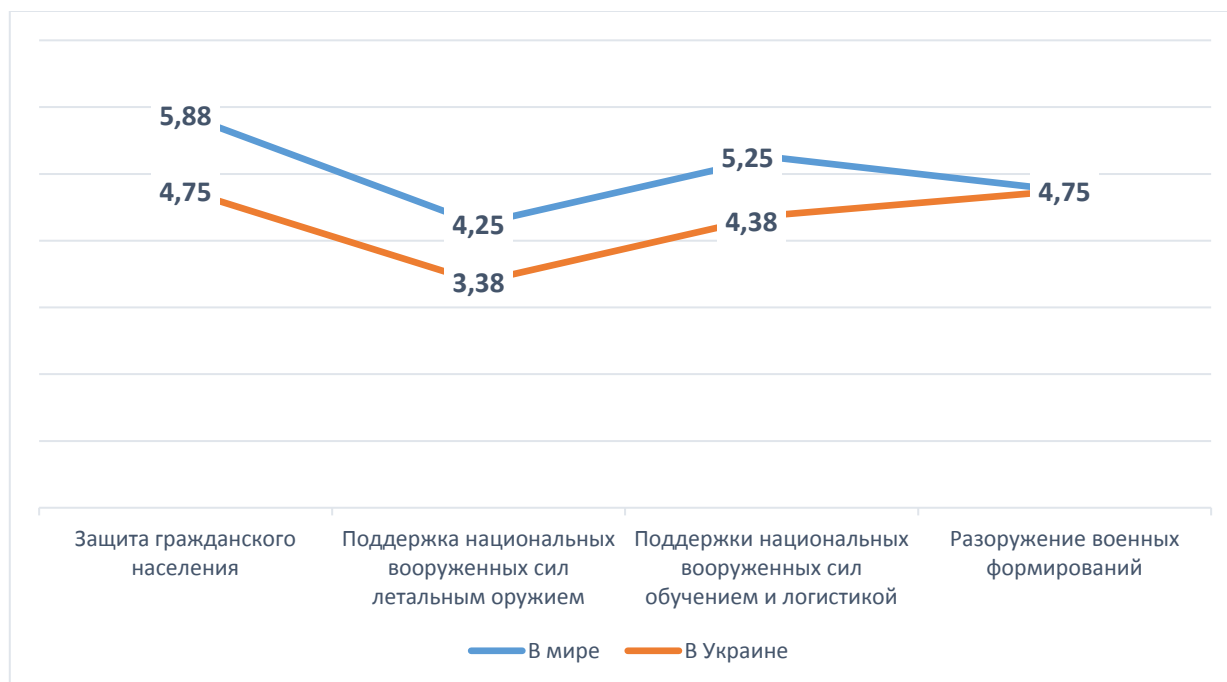
Таким образом, мы получили в целом негативную среднюю оценку стратегии «Принуждение к миру» и достаточно противоречивые оценки отдельных операций, в частности средние оценки пяти из восьми стран склоняются к значениям положительной части шкалы и по одному виду операций мы не можем констатировать наличие солидарных оценок ее неэффективности (как и эффективности, тоже). Учитывая это мы можем утверждать, что при необходимости реализации стратегии «Принуждение к миру» будет скорее поддержана со стороны государств мирового демократического сообщества, особенно в отношении операций «Защита гражданского населения» и категорически отвергнута государствами с авторитарной политической системой.

Сделанные выводы подтверждают данные экспертами оценки по эффективности применения задач операций стратегии «Принуждение к миру», которые в совокупности составили 4,31 балла. При этом оценки Канады, Азербайджана и Гватемалы свидетельствуют о том, что эффективность данной стратегии по Украине такая же как и во всем мире (Канада – 7,5 баллов) или даже выше (Азербайджан – 7,5 баллов, Гватемала – 7 баллов), чем вообще безотносительно к любой страны. В то время, как Польша (3,5 балла), Грузия (2,5 балла), Россия (1 балл) и Беларусь (0,5 балла) снизили свои оценки эффективности применения стратегии «Принуждение к миру», когда речь пошла об Украине. Турция не меняла своих оценок стратегии и в целом, как по безотносительно определенной страны, так и в отношении Украины, оценивает указанную стратегию в среднем в 5,25 баллов. Таким образом, мы видим снижение оценок экспертов по эффективности стратегии «Принуждение к миру» в отношении Украины.

При этом несколько изменилась логика оценок операций стратегии. Так в отношении Украины мы имеем другой рейтинг операций стратегии «Принуждение к миру». (См. Рисунок 4). На первом месте по эффективности осталась операция «Защита гражданского населения» со средней оценкой 4,75 баллов, такую же оценку получила в среднем и операция «Разоружение военных формирований» – 4,75 баллов. На втором месте по средним оценкам оказалась операция «Поддержка национальных вооруженных сил обучением и логистикой» – 4,38 балла и на последнем месте, так и осталась операция «Поддержки национальных вооруженных сил летальным оружием» – 3,38 балла. Итак, операция «Поддержки национальных вооруженных сил летальным оружием» оценивается как наименее эффективная в не зависимости от условий ее применения.

Сравнение средних оценок операций стратегии «Принуждение к миру» вообще и в отношении Украины

(сравнение средних несколько условно, в связи с отсутствием ответов определенных экспертов по некоторым операциям, по Украине))

Более детальный анализ оценок экспертов каждой страны по каждому виду операций по Украине показывает, что в отношении операции «Защита гражданского населения» снизили оценки ее возможной эффективности такие страны как Гватемала, оценив ее в 6 баллов, Россия – 1 балл и Польша, которая оценила данную операцию в 3 балла – снизив оценку эффективности с 9-ти безотносительно страны. Все остальные страны не меняли своих оценок данного вида операции по их применению в Украине. Как и в предыдущем случае наиболее эффективной данную операцию считают Канада – 10 баллов и Азербайджан – 9 баллов. Наименее эффективной – Россия – 1 балл, Беларусь – 2 балла и Грузия – 2 балла.

Оценки операции «Поддержка национальных вооруженных сил обучением и логистикой» в отношении Украины, в целом, эксперты тоже не меняли. По-прежнему высоко оценили эффективность этой операции Азербайджан – 9 баллов и Гватемала – 7 баллов; ниже – Канада и Россия – по 1 баллу. Показательно, что такие страны как Беларусь и Грузия, которые оценивали этот вид операции низко (2 балла) безотносительно определенной страны, по Украине вообще не дали ответа.

По оценкам операции «Поддержка национальных вооруженных сил обучением и логистикой», мы можем наблюдать незначительное изменение оценок. Азербайджан оценил данную операцию в 7 баллов, уменьшив оценку эффективности этой операции на 1 балл относительно оценки операции вообще, тоже самое касается и Польши, которая оценила эту операцию в 5 баллов, увеличив, таким образом, оценку ее эффективности относительно Украины.

Другие страны оставили свои оценки без изменений, для Украины – высоко ее оценили: Канада – 9 баллов, Гватемала – 8 баллов. Низкую оценку дал эксперт из России – 1 балл. Эксперты из Грузии и Беларуси по данной операции не дали ответов.

В оценках операции «Разоружение военных формирований» наблюдается рост оценок в сторону поддержки ее эффективности для Украины, так же высоко – 10 баллов, данную операцию оценил эксперт из Канады, и 7 баллов – из Грузии, увеличили свою оценку относительно Украины эксперт из Гватемалы – с 5 до 7 баллов и Азербайджана – с 4 до 6 баллов. Турция и Россия оставили свои оценки без изменений. Только Польша снизила оценку эффективности данной операции для Украины с 5 до 3 баллов. Эксперт из Беларуси не дал оценки этой стратегии.

Таким образом, в целом можем отметить рост оценок эффективности для Украины операции «Разоружение военных формирований» в рамках стратегии «Принуждение к миру», другие операции оцениваются конкретно для Украины, как малоэффективные.

Оценки наиболее эффективных операций в пределах указанной стратегии по каждой стране относительно ситуации в Украине, (См. Рисунок 6) показали, что для эксперта из Гватемалы это операция «Поддержка национальных вооруженных сил обучением и логистикой», менее «Защита гражданского населения»; в целом же эксперт данной страны оценивает эффективность всех предложенных операций выше среднего. Эксперт из Канады наиболее эффективными считает операции «Защита гражданского населения» и «Разоружение военных формирований» – 10 баллов и абсолютно неэффективной операцией «Поддержки национальных вооруженных сил летальным оружием» – 1 балл. Польша наиболее эффективной считает операцию «Поддержка национальных вооруженных сил обучением и логистикой» – 5 баллов, и мало эффективными все другие – по 3 балла. Грузия – выше среднего оценила эффективность операции «Разоружение военных формирований» – 7 баллов, и низко операцию «Защита гражданского населения» – 2 балла, и не дала оценки других операций. Эксперт из Азербайджана одинаково высоко оценивает эффективность операций «Защита гражданского населения», «Поддержки национальных вооруженных сил летальным оружием» – 9 баллов каждая, и все другие операции по 6 баллов. Оценки эксперта из Турции также несколько отличаются от оценок других экспертов, скорее положительно – 6 баллов, так были оценены операции «Поддержки национальных вооруженных сил летальным оружием» и «Поддержка национальных вооруженных сил обучением и логистикой» и низко была оценена эффективность операции «Разоружение военных формирований». Эксперт из Беларуси низко оценил эффективность операции «Защита гражданского населения» – 2 балла и не дал других оценок, по Украине. Эксперт из России абсолютно неэффективными считает все предложенные операции, оценивая их эффективность в 1 балл.

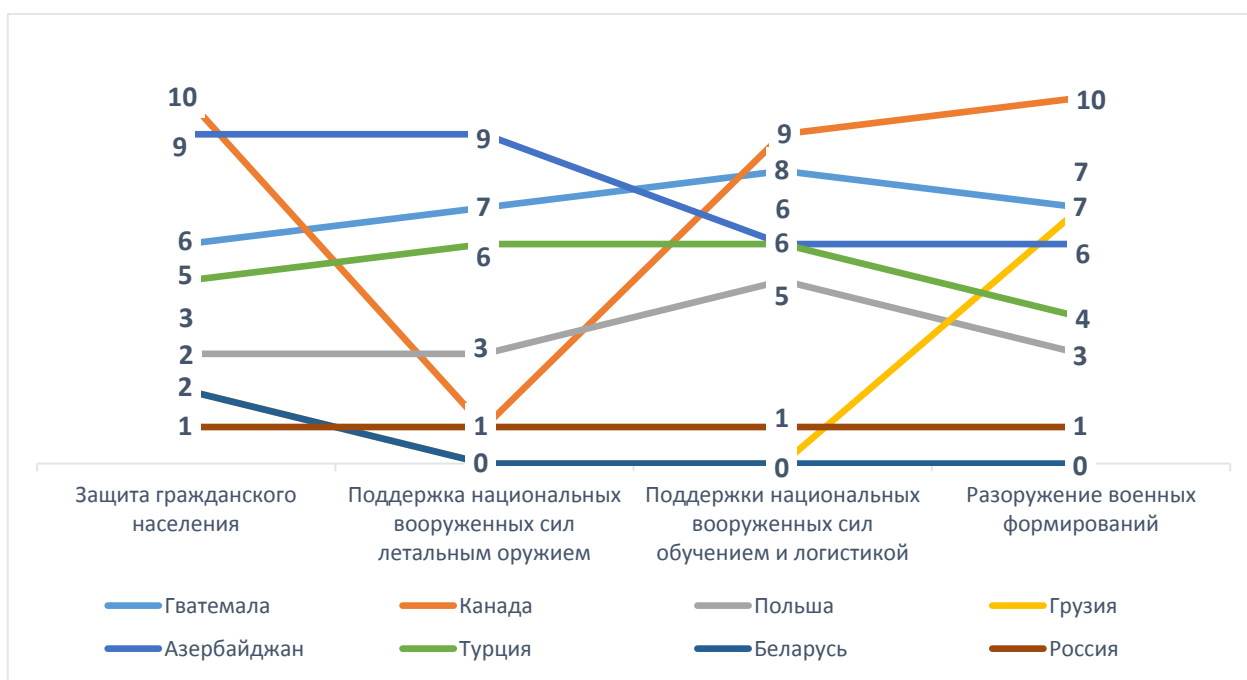
Таким образом, можем видеть, что отдельно по странам отсутствует определенная согласованность относительно эффективности той или иной операции в рамках стратегии «Принуждение к миру». Такая ситуация позволяет

сделать вывод и об отсутствии сформировавшейся точки зрения на данного вида операции в мире в целом, что допускает, пусть и не высокое (средняя оценка ниже среднего), их использование в Украине.

Рисунок 2.5

Оценки эффективности операций стратегии «Принуждение к миру» относительно ситуации в Украине

(сравнение средних несколько условно, в связи с отсутствием ответов определенных экспертов по некоторым операциям, по Украине)

Обобщая поставленные экспертами оценки мы можем сделать следующие выводы относительно операций в рамках стратегии «Принуждение к миру»:

– эффективность операции «Защита общественного населения» безотносительно определенной страны оценивается экспертами в среднем в 5,88 и в 4,75 баллов по ситуации в Украине. Это самые высокие средние оценки среди других операций и, соответственно, именно данная операция с наибольшей вероятностью может быть использована в рамках стратегии «Принуждение к миру». В наибольшей степени, как в целом, так и в отношении Украины эту операцию считают эффективной такие страны как Канада, Азербайджан и, если безотносительно ситуации в Украине, – Польша. Наименее эффективной считается Грузия и Беларусь;

– эффективность операции «Поддержки национальных вооруженных сил летальным оружием» вызывает наибольшие сомнения у экспертов, и скорее всего, именно эта операция будет вызывать наибольшие противоречия при попытках ее реализации. Средняя оценка ее эффективности 4,25 балла, безотносительно определенной страны, является самой низкой среди всех средних и 3,38 балла по ситуации в Украине, что тоже является самой низкой оценкой, но с учетом отсутствия оценок этой операции со стороны Грузии и Беларуси. Высоко оценивают эффективность этой операции, как вообще, так и в отношении Украины, Азербайджан и Гватемала, низкое Россия, и, что

интересно, Канада, которая в целом эффективность стратегии оценивает достаточно высоко;

– эффективность операции «Поддержка национальных вооруженных сил обучением и логистикой» была оценена достаточно высоко экспертами безотносительно страны и относительно ситуации в Украине. Судя по полученным оценкам данной операции, по Украине можем предположить, что именно данный вид операции по реализации в Украине будет поддержан в наибольшей степени большинством стран. Как наиболее эффективную данную операцию оценивает Канада и Гватемала; как наименее эффективную – Россия;

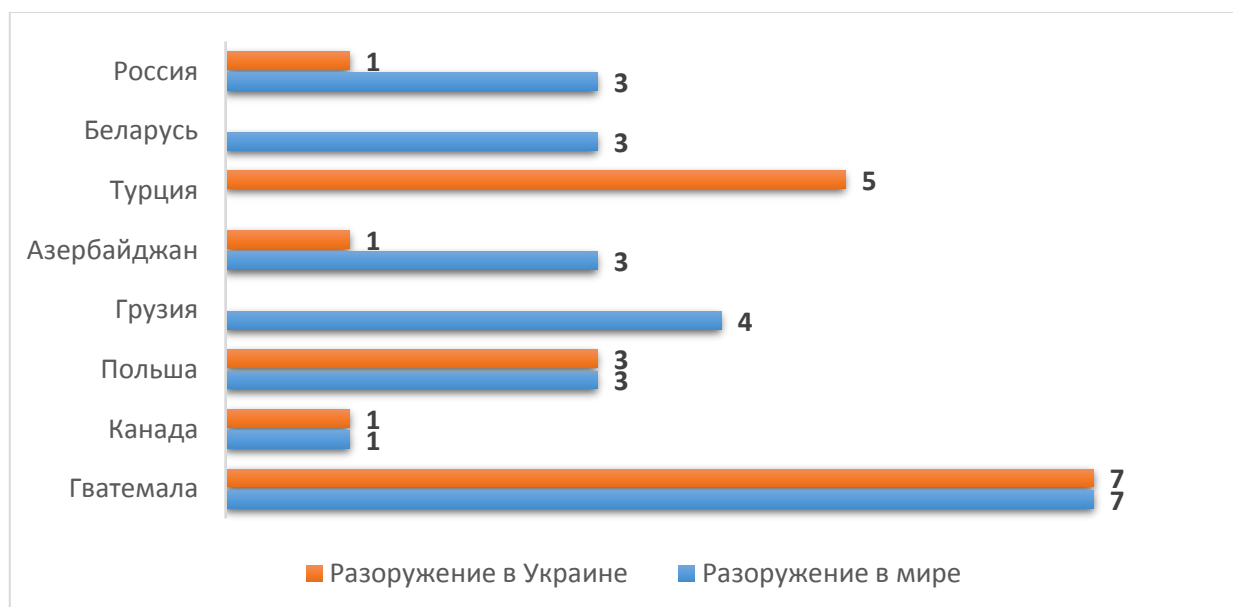
– эффективность операции «Разоружение военных формирований» оценена экспертами ниже среднего – 4,75 балла. Однако в рейтинге операций по ситуации в Украине она занимает первое место наряду с операцией «Защита гражданского населения» и, если учесть отсутствие ответа со стороны эксперта из Беларуси, можно предположить, что в отношении ситуации в Украине данная операция считается экспертами также весьма эффективной в рамках реализации стратегии. Наиболее эффективной эту операцию считают Канада и Грузия, наименее – Россия, Беларусь и, относительно Украины, Польша.

«Разоружение»

Эффективность операции «Разоружение» в рамках стратегии «Поддержки мира» по полученным оценкам экспертов находится под значительным сомнением (см. Табл. 2.5).

Рисунок 2.6

Сравнение оценок экспертов операции «Разоружение» в рамках стратегии «Поддержки мира» (оценки от 1 до 10 (1 – самая низкая эффективность и 10 – самая высокая эффективность))

Средняя оценка, которую дали эксперты из восьми стран мира, таких как Гватемала, Канада, Польша, Грузия, Азербайджан, Турция, Беларусь и Россия, составила лишь 3 балла безотносительно страны, и 2,25 баллов относительно ситуации в Украине. 3 балла – модальная оценка для этой группы стран по этому

вопросу об эффективности безотносительно страны. И лишь 1 балл является модальной оценкой эффективности этой операции относительно ситуации в Украине.

Таблица 2.5

Оценки экспертами операции «Разоружение» в рамках стратегии «Поддержки мира»

(оценки от 1 до 10 (1 – самая низкая эффективность и 10 – самая высокая эффективность))

Страна	Разоружение в мире	Разоружение в Украине	Разница
Гватемала	7	7	0,00
Канада	1	1	0,00
Польша	3	3	0,00
Грузия	4	0	-4,00
Азербайджан	3	1	-2,00
Турция	0	5	5,00
Беларусь	3	0	-3,00
Россия	3	1	-2,00
Среднее	3,00	2,25	-0,75

Выше среднего данный вид операции оценил только эксперт из Гватемалы – 7 баллов, и высоко относительно оценок других экспертов – 5 баллов эксперт из Турции относительно ситуации в Украине. Интересно и то, что эксперт из Канады оценил ее ниже всех на 1 балл, если сопоставить с низкой оценкой этого же эксперта операции «Поддержки национальных вооруженных сил летальным оружием» – 1 балл, можно сделать вывод о доминировании тенденции использования оружия как инструмента сдерживания скорее, чем ведения войны. Низкие оценки операций по разоружению свидетельствуют о нежелании мирового сообщества избавляться от оружия, и, в то же время низкие оценки операций связанных с применением оружия – демонстрируют нежелание применять оружие для решения реальных конфликтов (см. Рисунок 2.6).

Кудинов И.А.

Операции «Построение мира» (peacebuilding)

Для упрощения анализа миротворческих операций, условно обозначенных нами как операции по построению мира (peacebuilding), вся совокупность из 22 видов миротворческих операций ООН было разделена на 4 категории:

1. Операции по производству миротворческих реформ в стране.
2. Операции по политической трансформации страны.
3. Операции по обеспечению гуманитарной помощи.
4. Операции работы с беженцами.

К первой категории были отнесены операции по борьбе с коррупцией, организации и контролю демократических институтов, содействию

государственным органам, содействию развитию судебной системы, созданию милиции, помощь ей и проведению экономических реформ.

Как видно из таблицы 2.6, самые оптимистичные оценки миротворческих операций по реформированию страны, находящейся в состоянии войны, предоставлены экспертами из Канады, Азербайджана и Гватемалы (8,83, 8,17 и 7,00 баллов в среднем соответственно). При этом канадский и гватемальский эксперты отличились еще большим оптимизмом при оценке миротворческих операций, которые проводятся на территории Украины (9,3 и 7,67 баллов соответственно). Эксперт из Азербайджана оценил миротворческие действия в Украине на 7,83 баллов.

Таблица 2.6

Распределение экспертных оценок операции категории «Реформы»

Страна	pb_102	pb_106	pb_115	pb_117	pb_118	pb_122	Среднее	
Гватемала	7	7	7	8	7	6	7,00	
Канада	10	9	5	10	9	10	8,83	
Польша	8	7	2	6	7	8	6,33	
Грузия	4	6	6	4	5	4	4,83	
Азербайджан	9	7	9	9	8	7	8,17	
Турция	1	4	6	0	4	3	3,00	
Беларусь	2	3	0	4	0	3	2,00	
Россия	1	1	1	1	1	1	1,00	
Среднее	5,25	5,50	4,50	5,25	5,13	5,25	5,15	
Разница	-0,38	0,13	-0,63	0,25	-0,13	-0,38	-0,19	
Страна	pb_202	pb_206	pb_215	pb_217	pb_218	pb_222	Среднее	Разница
Гватемала	7	8	8	8	8	7	7,67	0,67
Канада	10	10	6	10	10	10	9,33	0,50
Польша	3	6	2	4	7	5	4,50	-1,83
Грузия	4	6	6	4	5	4	4,83	0,00
Азербайджан	9	7	8	8	6	9	7,83	-0,33
Турция	3	4	0	5	3	0	2,50	-0,50
Беларусь	2	3	0	4	0	3	2,00	0,00
Россия	1	1	1	1	1	1	1,00	0,00
Среднее	4,88	5,63	3,88	5,50	5,00	4,88	4,96	-0,19

где:

pb_102	Борьба с коррупцией	В мире
pb_106	Организация основных демократических институтов и их контроль	
pb_115	Содействие государственным органам	
pb_117	Содействие развитию судебной системы	
pb_118	Содействие созданию милиции и помощь ей	
pb_122	Экономическая реформа	
pb_202	Борьба с коррупцией	
pb_206	Организация основных демократических институтов и их контроль	
pb_215	Содействие государственным органам	
pb_217	Содействие развитию судебной системы	
pb_218	Содействие созданию милиции и помощь ей	
pb_222	Экономическая реформа	

Противоположную позицию в оценке состояния миротворческих операций по реформированию общества заняли эксперты из России, Беларуси и Турции (1/1, 2/2 и 3/2,5 в среднем баллов как общая оценка операций, так и ее локальные проявления в контексте Восточно-Украинского конфликта. Более умеренные позиции заняли эксперты из Польши и Грузии (6,33/4,50 и 4,83/4,83 соответственно).

В целом, если проанализировать разницу в оценках глобальных и локальных (украинских) операций по реформированию, можно увидеть, что более негативная оценка Украине предоставлена «умеренными» экспертами – от -1,83 баллов эксперта из Польши в -0,33 для эксперта из Азербайджана. «Полярные» эксперты остались на своих позициях, а именно: «оптимисты» (Гватемала – +0,67, Канада – +0,50) считают, что эффективность внедрения операций по реформированию Украины больше, чем в мире в целом. В свою очередь, «пессимисты» (Россия и Беларусь) считают, что внедрение операций по реформированию в мире, так и в Украине существенно не отличаются.

Такое распределение мнений экспертов можно объяснить особенностями ведения современных информационных войн и/или обычной информационной неопределенностью, которая обусловлена дистанцией между экспертами и объектом экспертизы. Удаленность экспертов обуславливает их информационное поле, а значит их возможность адекватно оценивать ситуацию. Чем дальше эксперт, тем более оптимистичными будут их оценки, и наоборот. Кроме пространственного фактора, мы предполагаем влияние идеологического – на оценку экспертов может влиять содержание информационных сообщений из основных источников информации. Понятно становится, что в информационном поле российской пропаганды оценки событий в Украине будут иметь незначительные показатели, в то время как в поле западной пропаганды – увеличены.

Отдельным вопросом является экспертизы представителей Польши, Грузии и Азербайджана. Первые две страны являются непосредственными соседями как Украины, так и России. Эксперт из Азербайджана, соседнего государства в отношении России, находится под влиянием событий напряженного территориального конфликта с Арменией (во время написания этого отчета конфликт был «разморожен»). В целом, каждая из перечисленных стран в том или ином измерении, должна (или может иметь) подобный опыт территориальных конфликтов.

Среди перечисленных в категории «Реформы» миротворческих операций эксперты определили рейтинг эффективности их внедрения. Следует отметить, крайние значения для мира в целом, так и Украины в частности, сошлись. Наименьшие оценки получили операции по содействию государственным органам (4,50 и 3,88 баллов соответственно). Именно эти операции получили наибольшую дельту (разницу) между мировым и локальным уровнем реализации – в 0,63 баллов, в свою очередь как наименьший – у лидера. На первое место вышли операции по организации и контролю демократических институтов (5,50/5,63 балла), дельта которых даже увеличилась для Украины в 0,13 баллов. Остальные операции категории «Реформы» заняли средние значения

от 5,13 до 5,25 баллов в глобальном измерении, и от 4,88 до 5,50 баллов в локальном.

Таблица 2.7

Распределение экспертных оценок операции категории «Политика»

Страна	pb_107	pb_108	pb_112	pb_113	pb_114	Среднее
Гватемала	7	7	6	7	6	6,60
Канада	8	5	7	7	7	6,80
Польша	8	2	2	3	7	4,40
Грузия	5	1	1	1	3	2,20
Азербайджан	7	5	1	1	1	3,00
Турция	4	3	4	4	5	4,00
Беларусь	3	3	1	3	2	2,40
Россия	1	5	2	2	5	3,00
Среднее	5,38	3,88	3,00	3,50	4,50	4,05
Разница	-0,25	-0,25	-0,38	-0,13	-1,25	-0,45

Страна	pb_207	pb_208	pb_212	pb_213	pb_214	Среднее	Разница
Гватемала	7	5	7	7	7	6,60	0,00
Канада	10	5	5	5	7	6,40	-0,40
Польша	4	3	1	2	2	2,40	-2,00
Грузия	5	1	1	1	3	2,20	0,00
Азербайджан	7	6	1	3	1	3,60	0,60
Турция	4	5	3	4	4	4,00	0,00
Беларусь	3	3	1	3	2	2,40	0,00
Россия	1	1	2	2	0	1,20	-1,80
Среднее	5,13	3,63	2,63	3,38	3,25	3,60	-0,45

где:

pb_107	Осуществление основных гражданских функций	В мире
pb_108	Осуществление программ репатриации	
pb_112	Референдум / проведение выборов на оккупированных территориях	
pb_113	Референдум / проведение выборов на освобожденных территориях	
pb_114	Содействие в освобождении политических заключенных	
pb_207	Осуществление основных гражданских функций	В Украине
pb_208	Осуществление программ репатриации	
pb_212	Референдум / проведение выборов на оккупированных территориях	
pb_213	Референдум / проведение выборов на освобожденных территориях	
pb_214	Содействие в освобождении политических заключенных	

Во второй категории были определены такие операции как осуществление основных гражданских функций, реализация программ репатриации, проведение выборов на оккупированных и освобожденных территориях, содействие в освобождении политических заключенных.

В данной категории мандатов мы получили несколько иную картину. Если в первом случае было выделено 3 уровня оценок, то здесь только 2. Максимальное значение для оценки мирового и украинского уровней оказалось в среднем 6,80 и 6,60 баллов (Канада и Гватемала соответственно). Все другие

эксперты свои оценочные суждения определили от 2,20 / 1,20 до 4,40 / 4,00 баллов.

Если проанализировать разницу в глобальных и локальных (украинских) оценках экспертов, можно увидеть, что эксперты из Канады, Польши и России более негативно оценивают политические трансформации в Украине, чем в мире в целом (от -0,40 до -2,00 баллов). Следует отметить, что наибольшую разницу в оценках получила от эксперта из Польши, затем России (-1,80) и, напоследок, Канады.

Таблица 2.8

Распределение экспертных оценок операции категории «Гуманитарная помощь»

Страна	pb_103	pb_104	pb_105	pb_116	Среднее	
Гватемала	8	8	7	8	7,75	
Канада	6	10	10	10	9,00	
Польша	9	8	5	7	7,25	
Грузия	4	3	4	9	5,00	
Азербайджан	10	9	8	6	8,25	
Турция	0	3	2	5	2,50	
Беларусь	3	3	4	10	5,00	
Россия	10	1	3	2	4,00	
Среднее	6,25	5,63	5,38	7,13	6,09	
Разница	0,00	-0,50	-0,50	-0,13	-0,28	
Страна	pb_203	pb_204	pb_205	pb_216	Среднее	Разница
Гватемала	8	8	8	8	8,00	0,25
Канада	7	10	10	10	9,25	0,25
Польша	5	4	3	5	4,25	-3,00
Грузия	4	3	4	9	5,00	0,00
Азербайджан	10	9	5	4	7,00	-1,25
Турция	6	3	2	5	4,00	1,50
Беларусь	3	3	4	10	5,00	0,00
Россия	7	1	3	5	4,00	0,00
Среднее	6,25	5,13	4,88	7,00	5,81	-0,28

где:

pb_103	Гуманитарная помощь	В мире
pb_104	Защита и поощрение прав человека	
pb_105	Общественная информация	
pb_116	Содействие развитию гражданского общества и волонтерского движения	
pb_203	Гуманитарная помощь	В Украине
pb_204	Защита и поощрение прав человека	
pb_205	Общественная информация	
pb_216	Содействие развитию гражданского общества и волонтерского движения	

Наименьшую оценку экспертов в категории «Политика» получили операции по проведению выборов на оккупированных территориях (3,00/2,63 баллов), следом за ними операции по проведению выборов на освобожденных

территориях (3,50/3,38), наибольшую оценку получили операции по осуществлению основных гражданских функций (5,38/5,13 баллов). Самое большое различие в глобальных и локальных оценках было получено в операциях про освобождение политических заключенных – 4,50 и 3,25 баллов. Отметим, что на время проведения исследования Надежда Савченко еще не была освобождена.

Чем можно объяснить такое распределение? Скорее всего, утверждение об успехах реформирования общества являются более сложными, чем выводы относительно политических трансформаций, информация о которых является более доступной для общественности, или политических событиях, которые происходят с большей скоростью, чем события в сфере общего реформирования общества.

К третьей категории отнесены операции по оказанию гуманитарной помощи, защиты и поощрения прав человека, обеспечения общественной информации и содействия развитию гражданского общества и волонтерского движения. Именно эта категория получила максимальные значения «дельты» между оценками мирового и локального (украинского) уровня миротворческих операций.

По поводу группировки экспертов можно увидеть почти аналогичную категории «Реформы» структуру. Максимальные оценки представлены экспертами из Гватемалы, Канады и Азербайджана (7,75/8,00, 9,00/9,25, 8,25/7,00 баллов соответственно). Средние (умеренные) экспертные выводы представлены лишь экспертом из Польши – 7.25 баллов глобально. Однако именно у этого эксперта имеется самая высокая разница в локальной оценке в 3 балла – 4,25 в среднем. Наконец, самые маленькие оценки получены от экспертов из Грузии, Турции, Беларуси и России (5,00/5,00, 2,50/4,00, 5,00/5,00, 4,00/4,00 баллов соответственно).

Эта категория отличается низким показателем различий оценок экспертов между глобальным и локальным измерением миротворческих операций – 0,28 баллов, что обусловлено различием в оценках только у двух экспертов. Первый, конечно, представитель Польши, второй – Азербайджана.

Наибольшую оценку гуманитарных операций в целом в мире получили действия по содействию развитию гражданского общества и волонтерской деятельности (7,13/7,00 баллов). На второе место попали операции по непосредственной гуманитарной помощи – 6,25/6,25 баллов. Только этот вид операций не получили различий в оценках экспертов, в то время как другие получили «дельту» от 0,13 до 0,50 баллов.

Наконец, в четвертой категории остались операции по адаптации беженцев к нормальной жизни и их трудоустройству, проведения социальной и психологической реабилитации беженцев, пропорционального распределения беженцев в безопасных странах и в странах конфликта, создание лагерей беженцев и ограничений пересечения границ потока беженцев и финансовая помощь беженцам.

В этой категории максимальные значения были представлены экспертами, традиционно, из Гватемалы и Канады и, на удивление, из Турции (7,57/7,29,

6,86/6,57 и 6,00/5,43 соответственно). На втором месте эксперты из Польши и Азербайджана (5,29/3,43 и 5,14/4,86 баллов соответственно). На последнем – представители Грузии, Беларуси и России (1,00/0,00, 2,14/2,14, 3,57/4,14 баллов).

Таблица 2.9

Распределение экспертных оценок операции категории «Беженцы»

Страна	pb_101	pb_109	pb_110	pb_111	pb_119	pb_120	pb_121	Среднее
Гватемала	9	6	8	8	8	7	7	7,57
Канада	6	9	7	5	6	9	6	6,86
Польша	8	7	5	5	5	2	5	5,29
Грузия	1	1	1	1	1	1	1	1,00
Азербайджан	7	8	5	2	4	4	6	5,14
Турция	6	6	4	3	8	9	6	6,00
Беларусь	3	3	1	0	3	2	3	2,14
Россия	2	3	1	3	10	1	5	3,57
Среднее	5,25	5,38	4,00	3,38	5,63	4,38	4,88	4,70
Разница	0,00	-0,50	-0,75	0,25	-1,38	-0,38	0,38	-0,34

Страна	pb_201	pb_209	pb_210	pb_211	pb_219	pb_220	pb_221	Среднее	Разница
Гватемала	7	7	8	8	7	7	7	7,29	-0,29
Канада	6	8	7	5	5	9	6	6,57	-0,29
Польша	5	3	1	3	2	5	5	3,43	-1,86
Грузия	1	1	1	1	1	1	1	1,00	0,00
Азербайджан	7	8	3	3	3	4	6	4,86	-0,29
Турция	6	6	4	4	6	3	9	5,43	-0,57
Беларусь	3	3	1	0	3	2	3	2,14	0,00
Россия	7	3	1	5	7	1	5	4,14	0,57
Среднее	5,25	4,88	3,25	3,63	4,25	4,00	5,25	4,36	-0,34

где:

pb_101	Адаптация беженцев к нормальной жизни и их трудоустройство	В мире
pb_109	Проведение социальной и психологической реабилитации беженцев	
pb_110	Пропорциональное распределение беженцев в безопасных странах	
pb_111	Пропорциональное распределение беженцев в странах конфликта	
pb_119	Создание лагерей беженцев	
pb_120	Создание ограничений пересечения границ потоку беженцев	
pb_121	Финансовая помощь беженцам	
pb_201	Адаптация беженцев к нормальной жизни и их трудоустройство	В Украине
pb_209	Проведение социальной и психологической реабилитации беженцев	
pb_210	Пропорциональное распределение беженцев в безопасных странах	
pb_211	Пропорциональное распределение беженцев в странах конфликта	
pb_219	Создание лагерей беженцев	
pb_220	Создание ограничений пересечения границ потоку беженцев	
pb_221	Финансовая помощь беженцам	

Максимальные различия вновь фиксируются у эксперта из Польши (-1,86 баллов). Без различий оценки экспертов в Грузии и Беларуси. Удивил эксперт из России, оценки которого для Украины оказались выше глобальных.

Среди операций работы с беженцами рейтинг определился таким образом, что минимальные оценки получили действия по пропорциональному распределению беженцев в безопасных странах (4,00/3,25 баллов) и в стране конфликта (3,38/3,63 баллов). Наибольшие значения оценок получили операции по проведению социальной и психологической реабилитации беженцев

(5,38/4,88 баллов), адаптации беженцев и их трудоустройства (5,25/5,25 баллов) и создания лагерей беженцев (5,63/4,25 баллов).

Наконец, проанализируем обобщенную таблицу экспертных оценок операций по построению мира (см. Табл. 2.10).

Как мы видим, в общем плане можно выделить 3 категории экспертов. Первая состоит из экспертов из Гватемалы, Канады и Азербайджана. Только в оценках последнего эксперта имеется более негативное восприятие событий в Украине, чем во всем мире (-0,32 баллов). Почти с такой же разницей (-0,31 бал) мнение российского эксперта, которое однако занимает противоположную позицию – пессимистическую. К нему присоединяются эксперты из Грузии, Турции и Беларуси. Среднее положение занимает эксперт из Польши по отношению к глобальным миротворческим операциям (5,82 балла) и присоединяется к «пессимистам» при экспертизе ситуации в Украине (3,64 балла), что составляет максимальную разницу в среднем в – 2,17 баллов.

Таблица 2.10

Распределение экспертных оценок по всем категориям операций по «Построению мира»

Страна	Реформы	Политика	Гумпом	Беженцы	Среднее	
Гватемала	7,00	6,60	7,75	7,57	7,23	
Канада	8,83	6,80	9,00	6,86	7,87	
Польша	6,33	4,40	7,25	5,29	5,82	
Грузия	4,83	2,20	5,00	1,00	3,26	
Азербайджан	8,17	3,00	8,25	5,14	6,14	
Турция	3,00	4,00	2,50	6,00	3,88	
Беларусь	2,00	2,40	5,00	2,14	2,89	
Россия	1,00	3,00	4,00	3,57	2,89	
Среднее	5,15	4,05	6,09	4,70	5,00	
Разница	-0,19	-0,45	-0,28	-0,34	-0,31	
Страна	Реформы	Политика	Гумпом	Беженцы	Среднее	Разница
Гватемала	7,67	6,60	8,00	7,29	7,39	0,16
Канада	9,33	6,40	9,25	6,57	7,89	0,02
Польша	4,50	2,40	4,25	3,43	3,64	-2,17
Грузия	4,83	2,20	5,00	1,00	3,26	0,00
Азербайджан	7,83	3,60	7,00	4,86	5,82	-0,32
Турция	2,50	4,00	4,00	5,43	3,98	0,11
Беларусь	2,00	2,40	5,00	2,14	2,89	0,00
Россия	1,00	1,20	4,00	4,14	2,59	-0,31
Среднее	4,96	3,60	5,81	4,36	4,68	-0,31

Среди 4 категорий лучший уровень оценок получили операции «Гуманитарная помощь» (6,09/5,81 баллов), самый низкий – «Политика» (4,05/3,60 баллов). Дельта глобальных и локальных оценок достигла своего максимума именно в политической сфере (-0,45 баллов), минимального значения в категории «Реформы» (-0,19 баллов).

РАЗДЕЛ 3

СЦЕНАРНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ РЕШЕНИЯ КОНФЛИКТА В ОТДЕЛЬНЫХ РАЙОНАХ ДОНЕЦКОЙ И ЛУГАНСКОЙ ОБЛАСТЕЙ

Лепский М.А.

Исторические аналогии военного конфликта в отдельных районах Донецкой и Луганской областей

На наш взгляд, интересным был открытый вопрос по поводу определения исторических аналогий военного конфликта в отдельных районах Донецкой и Луганской областей. Было предложено назвать два аналогичных конфликта, которые были решены с помощью ООН и два современных конфликта, которые еще не завершены. Было предложено привести аргументы, отражающие сходство конфликтов.

Вопрос был поставлен так: «Назовите, пожалуйста, два аналогичных военных конфликта (укажите страну и год), которые напоминают ситуацию в Украине, которые уже были решены с помощью ООН, и два современных конфликта, которые еще не решены. Объясните, почему вы считаете эти ситуации похожими» («Please name two similar military conflicts (indicate the country and year), that remind you of the situation in Ukraine that have been resolved through the UN, and two modern conflicts that are still unresolved. Explain why you think these situations are similar.»).

Среди решенных военных конфликтов с помощью ООН только эксперт из Польши определил конфликт 1918 года в Польше, результатом которого было возвращение Большого воеводства и Силезии, а сходство с современной Украиной заключается в стремлении к свободе и повстанческому движению. Экспертом приведены аналогичные ситуации в Руанде и Корее. Эксперт из Беларуси как ограниченный пример привел ситуацию в Югославии (Косово): «На сегодняшний день не могу назвать ни одного конфликта, который касается спорных территорий, демонтажа государства, который был успешно решен с помощью ООН. В некоторой степени можно считать конфликт в Югославии, но Югославия не является федерацией и до конца конфликт не был разрешен, если принимать современную ситуацию в Косово».

Среди современных, еще нерешенных конфликтов, наиболее часто встречается Нагорно-Карабахский конфликт, который вспоминают эксперты из Турции, Азербайджана, Беларуси. Абхазский (приводят эксперты из Турции и Грузии) и Цхинвальский конфликт (такое определение ему предоставил эксперт из Грузии, но этот конфликт был определен экспертом из Беларуси как «война России и Грузии»). Как современный нерешенный конфликт определяется ситуация в Югославии экспертом из Польши. Этот конфликт, но в другом контексте, как почти решенный, приводит эксперт из Беларуси, последний также вспоминает нерешенный конфликт в Молдове (Приднестровье).

Относительно похожей для Украины ситуации в Абхазии и Карабахе эксперт из Турции определяет российское влияние и технологическое

содержание конфликта: «русские ориентировали де-факто ситуацию в обоих конфликтах», «россияне направляли и армяне осуществляли, де-факто ситуация действительна для Карабаха, которая похожа с точки зрения вторжения».

Несколько похожи аргументы относительно конфликта в Нагорном-Карабахе эксперта из Азербайджана: «Агрессия государства по отношению к другому государству, под маской поддержки «права людей на самоопределение». Однако, это – только поддержка существующего сепаратизма. Оккупация территорий государством-агрессором. Установление договора прекращения огня, который является шатким и часто нарушается. Трансформация конфликта от активного состояния к «замерзшему» и т. д.». Эксперт подчеркивает технологическое и утаенное содержание конфликта, использования сепаратистов как непосредственных субъектов конфликта, скрытый характер государства-агрессора, как закулисного субъекта, и направленность конфликта с активного до замороженного после установления шаткого мира.

Эксперт из Беларуси также определяет технологический характер конфликта через посредничество сепаратистов, неоконченный характер «взрывоопасной замороженной ситуации» и управляемый характер из Москвы. «Агрессия России и поддержка сепаратистских республик со стороны России. Хотя конфликт является замороженным, ситуация остается взрывоопасной и постоянно нагнетается Москвой».

Лепский М.А.

Временная перспектива разрешения конфликта в Украине

Относительно временной перспективы разрешения конфликта в Украине экспертам был предложен вопрос определения характера военного конфликта в Украине и времени его решения:

Military conflict in Ukraine can be solved for a time span:

Военный конфликт в Украине может быть разрешен в следующий временной период:

Військовий конфлікт в Україні може бути вирішеним у такий часовий період:

The nature of the conflict. Характер конфликта Характер конфлікту	The term of solution. Время разрешения Час вирішення	Expert answer Экспертный ответ Експертна відповідь
Short-term	Up to 1 year До 1 года	Yes / <u>No</u>
Middle-term	From 1 year to 5-7 years от 1 года до 5-7 лет	Yes / <u>No</u>
Long-term	From 5.7 to 20 years от 5-7 до 20 лет	<u>Yes</u> / No
Over the long-term	More than 20 years более 20 лет	<u>Yes</u> / No

Ответы наших экспертов возможно для наглядности представить в следующей таблице:

Expert	Short-term Краткосрочный Up to 1 year До 1 года	Middle-term Среднесрочный From 1 year to 5-7 years от 1 года до 5-7 лет	Long-term Долгосрочный From 5.7 to 20 years от 5-7 до 20 лет	Over the long-term Понад довгостроковий Сверх довгостроковий From 5.7 to 20 years от 5-7 до 20 лет
Канада	No	No	Yes	Yes
Гватемала	Yes / No	Yes	Yes / No	Yes / No
Польша	No	No	Yes	No
Турция	No	No	Yes	No
Грузия	Yes / No	Yes	Yes / No	Yes / No
Азербайджан	No	No	Yes	Yes
Беларусь	Yes / No	Yes	Yes / No	Yes / No
РФ	No	Yes	Yes	Yes
Уверенность экспертов в том, что в этот период произойдет разрешение конфликта. Ответ «ДА»	–	4 эксперта	5 експертів	3 эксперта
Уверенность экспертов в том, что в этот период не произойдет разрешение конфликта Ответ «НЕТ»	5 экспертов	4 эксперта		2 эксперта
Неуверенность экспертов в этом сроке, но определяется возможность этого срока в разрешении конфликта Ответ «ДА / НЕТ»	3 эксперта	–	3 эксперта	3 эксперта

Если рассматривать пересечения ответов экспертов большинство из них считает, что конфликт имеет долгосрочный характер (от 5 – 7 лет до 20 лет) – 5 экспертов; среднесрочный характер (от года до 5 – 7 лет) – 4 эксперта; и 3 эксперта определяют возможность сверх долгосрочного характера конфликта (более 20 лет). Наибольшая уверенность нерешения конфликта определена в краткосрочной перспективе – 5 экспертов и среднесрочной перспективе – 4 эксперта и только два эксперта определяют уверенность в невозможности сверх долгосрочной перспективы. Интересным является то, что наибольшая поляризация мнений экспертов связана с вариантом среднесрочного периода

разрешения конфликта по 4 эксперта (ровно половина) определили ответ «Да» или «Нет», неуверенных в этом варианте среди экспертов не было, как собственно, не было тех, кто считает невозможным разрешения конфликта в долгосрочной перспективе, ответ «Нет» не выбрал ни один из экспертов.

Ответы экспертов возможно сгруппировать по трем типам. К первой группе можно отнести ответы экспертов из Беларуси, Грузии и Гватемалы, которые определяют возможность разрешения конфликта в период с 1 года до 7 лет. Ко второй группе можно отнести ответы экспертов из Турции и Польши, которые определяют долгосрочный характер конфликта, разрешение его должно произойти в период с 5 – 7 лет до 20 лет. К третьей группе можно отнести ответы экспертов из Азербайджана, Канады и России, которые определяют вариативный характер разрешения конфликта в долгосрочной и сверх долгосрочной перспективе, а эксперт из РФ определяет также возможность к тому же среднесрочной перспективы разрешения конфликта.

Лепский М.А., Пилипенко (Черкун) Я.С.

Сценарии событий решения конфликта в отдельных районах Донецкой и Луганской областей

Экспертам были предложены вопросы определения вероятности 15 сценариев развития событий в Украине. Этот вопрос выглядел так: «Ваш прогноз относительно событий в Украине. Поставьте оценку вероятности каждому сценарию: выберите в соответствии с вероятностью ранг сценария от 1 – наиболее вероятный до 5 – невероятный».

Оценки экспертов для наглядности представим в виде таблицы:

Страна	S01	S02	S03	S04	S05	S06	S07	S08	S09	S10	S11	S12	S13	S14	S15
Гватемала	2	2	2	2	2	2	4	4	4	3	4	3	3	4	2
Канада	3	3	2	1	1	2	2	3	4	5	1	2	2	2	2
Польша	3	3	2	2	3	4	4	4	3	2	4	2	3	3	3
Грузия	4	1	3	5	5	3	3	4	2	2	3	3	3	3	3
Азербайджан	3	2	3	4	4	4	3	3	3	1	4	3	4	4	5
Турция	3	2	3	3	4	4	3	3	2	1	5	3	5	4	5
Беларусь	5	3	2	5	5	4	2	0	0	4	4	5	5	5	5
Россия	4	1	3	4	4	3	5	5	2	4	4	5	5	4	3
Среднее	3,38	2,13	2,50	3,25	3,50	3,25	3,25	3,25	2,50	2,75	3,63	3,25	3,75	3,63	3,50

где:

- S01 – сценарий «Украина осуществит свой прыжок в развитии»;
- S02 – сценарий «Украина будет постепенно развиваться»;
- S03 – сценарий «Украина имеет инерционный сценарий развития»;
- S04 – сценарий «Украина войдет в НАТО»;
- S05 – сценарий «Украина войдет в ЕС»;
- S06 – сценарий «В Украине и оккупированных территориях ООН проведет миротворческую операцию»;
- S07 – сценарий «Украина вернет себе Крым, ДНР и ЛНР»;
- S08 – сценарий «Украина вернет себе территории ДНР и ЛНР (без Крыма) в условиях унитарного государства»;

- S09 – сценарий «Украина вернет себе территории ДНР и ЛНР (без Крыма) в условиях федерализации или специального статуса»;
- S10 – сценарий «В Украине будет замороженный конфликт»;
- S11 – сценарий «В Украине будет гражданская война»;
- S12 – сценарий «Состоится военная агрессия России, ДНР и ЛНР»;
- S13 – сценарий «Украина расколется на квазигосударства»;
- S14 – сценарий «ДНР и ЛНР войдут в состав Российской Федерации»;
- S15 – сценарий «Украина войдет в Евразийское пространство».

По мнению большинства экспертов, сценарий №1 «Украина осуществит свой прыжок в развитии» маловероятный – модой в данном сценарии является оценка 3, эксперт из Беларуси поставил ему оценку 5, приближенные к его мнению мнения экспертов из Грузии, России (по 4 балла). Эксперт из Гватемалы оценивает данный сценарий как более вероятный – 2 балла. Однако следует заметить, что Гватемала является наиболее отдаленной страной от Украины. Среднее значение составляет 3.38, это означает не высокий уровень вероятности данного сценария.

Сценарий №2 «Украина будет постепенно развиваться» в целом определяется экспертами как наиболее вероятный – модой являются оценки 2 и 3. Так эксперты из Грузии и России оценили его в 1 балл, а эксперты из Гватемалы, Азербайджана, Турции – в 2 балла. Итак, сценарий «Прыжок в развитии Украины» эксперты определяют как маловероятный, а второй сценарий – «постепенное развитие Украины» считают наиболее вероятным (среднее значение составляет 2.13).

Также высокую поддержку получил сценарий №3 «Украина имеет инерционный сценарий развития», модой в данном сценарии являются оценки 2 и 3, встречающиеся с равной частотностью, среднее значение составляет 2.5 балла. Этот сценарий эксперты из Гватемалы, Канады, Польши, Беларуси оценили в 2 балла, а эксперты из Грузии, Азербайджана, Турции и России – в 3 балла. Однако следует заметить, что Гватемала и Канада являются территориально наиболее удаленными от Украины и возможно имеют отличительные от приближенных стран представления о ее современном состоянии.

Самая большая поляризация оценок экспертов связана со сценарием №4 «Украина войдет в НАТО». Среднее значение составляет 3.25, это означает, что осуществление этого сценария маловероятно. Так эксперт из Канады оценил его как наиболее вероятный – 1 балл, приближенные к нему оценки экспертов из Гватемалы и Польши оценивших его в 2 балла. Но эксперты из Грузии и Беларуси считают его наименее вероятным – 5 баллов, приближенные к их мнению мнения экспертов Азербайджан и России – 4 балла. Обращая внимание на то, что большинство экспертов оценивают его в 5 и 4 баллов, то целесообразнее определять этот сценарий как маловероятный.

Модой сценария №5 «Украина войдет в ЕС» является оценка 4, поэтому вероятность осуществления его невелика. Как наиболее вероятный, этот сценарий оценили эксперты из самых отдаленных стран: из Канады – оценка 1 и

эксперт из Гватемалы – оценка 2. Эксперты из Грузии и Беларуси считают осуществление этого сценария невозможным, приближенными к ним являются оценки экспертов из Азербайджана, Турции и России – 4 балла. Итак, в целом этот сценарий можно охарактеризовать как невероятный (среднее значение составляет 3.50).

Сценарий № 6 «В Украине и на оккупированных территориях ООН проведет миротворческую операцию» определен экспертами из Польши, Азербайджана, Турции, Беларуси как маловероятный – по 4 балла. Только эксперты из Гватемалы и Канады оценили его как возможный (по 2 балла). Модой данного сценария является оценка 4 балла, а среднее значение составляет 3.25, поэтому вероятность его осуществления, по мнению большинства экспертов, невелика.

Большинство экспертов определяет сценарий № 7 «Украина вернет себе Крым, ДНР и ЛНР» как маловероятный (среднее значение – 3.25). Мода этого сценария составляет 3 бала. Только эксперты из Канады и Беларуси оценили его вероятность как большую – 2 балла. А эксперт из России считает этот сценарий абсолютно невозможным – 5 баллов.

Сценарий № 8 «Украина вернет себе территории ДНР и ЛНР (без Крыма) в условиях унитарного государства» также определяется большинством экспертов как маловероятный. Его модой являются оценки 3 и 4, эксперт из Беларуси вообще не оценил этот сценарий, а эксперт из России предоставил максимальную оценку – 5 баллов, что, по его мнению, определяет такой сценарий развития Украины как абсолютно неосуществимый. Ни один из экспертов не поставил оценку ниже трех, поэтому среднее значение составляет 3.25, это означает, что осуществление этого сценария маловероятно.

Большая вероятность осуществления (среднее значение – 2.50), по мнению экспертов, у сценария № 9 «Украина вернет себе территории ДНР и ЛНР (без Крыма) в условиях федерализации или специального статуса». Модой этого сценария является оценка 2, однако необходимо учитывать, что эксперт из Беларуси опять не предоставил никакой оценки. Эксперты из Гватемалы и Канады оценивают возможность осуществления этого сценария в 4 балла, но эксперты из стран, которые наиболее приближены территориально к Украине, а именно Грузия, Турция, Россия высоко оценивают его вероятность (по 2 балла).

Сценарий № 10 «В Украине будет замороженный конфликт» по мнению экспертов в целом имеет большую вероятность (среднее значение – 2.75) и его модой являются оценки 1, 2 и 4. В 1 балл этот сценарий оценили эксперты Азербайджана и Турции, приближенные к ним оценки экспертов из Польши и Грузии – 2 балла. Но эксперт из Канады определяет этот сценарий максимально невероятным – 5 баллов, приближенными к нему являются оценки экспертов из Беларуси и России.

Модой сценария № 11 «В Украине будет гражданская война» является оценка 4, что определяет его как маловероятный (среднее значение – 3.63). Однако эксперт из Канады оценил этот сценарий наоборот, как наиболее вероятный – 1 балл. Хотя Канада является глобальным игроком на мировой арене, но большинство экспертов определяет этот сценарий как маловероятный.

Сценарий № 12 «Состоится военная агрессия России, ДНР и ЛНР» не получил однозначной оценки, но его мода равна 3, что определяет его как маловероятный сценарий (среднее значение – 3.25). Эксперты из России и Беларуси считают этот сценарий неосуществимым – по 5 баллов, а эксперты из Канады и Польши наоборот оценивают его в 2 балла.

Наименее вероятным (среднее значение – 3.75) был определен сценарий № 13 «Украина расколется на квазигосударства», моду которого представляют оценки 3 и 5. Этот сценарий получил по 5 баллов от экспертов из Турции, Беларуси, России и 4 баллы от Азербайджана, однако Канада оценила его в 2 балла.

Также как маловероятный был определен сценарий № 14 «ДНР и ЛНР войдут в состав Российской Федерации» модой которого является оценка 4. Эксперты из Гватемалы, Азербайджана, Турции, России оценили его в 4 балла, а эксперт из Беларуси предоставил максимальную оценку – 5 баллов. Среднее значение этого сценария составляет 3.63.

Эксперты из Гватемалы и Канады оценили сценарий № 15 «Украина войдет в Евразийское пространство» как имеющий большую вероятность осуществления, но эксперты из Азербайджана, Турции и Беларуси оценили его в 5 баллов – то есть как таковой абсолютно неосуществимым. Такая поляризация оценок вызвана тем, что Гватемала и Канада являются наиболее удаленными странами от Украины, эксперты из которых принимали участие в опросе. В целом среднее значение данного сценария составляет 3.5 балла, а его модой является оценки 3 и 5.

Ранг сценария определялся согласно такой интерпретации оценок экспертов:

1-2	абсолютно вероятный		
2-3	большая вероятность	2-2,49	более вероятный
		2,5-3	вероятный
3-4	маленькая вероятность	3-3,49	менее вероятный
		3,5-4	маловероятный
4-5	абсолютно невероятный		

Ни один из сценариев не был определен как абсолютно вероятный (т.е. среднее значение от 1 до 2) или совершенно невероятный (среднее значение от 4 до 5).

Наибольшую вероятность осуществления имеет сценарий № 2 «Украина будет постепенно развиваться». Вероятным является также осуществление сценариев № 3 «Украина имеет инерционный сценарий развития», № 9 «Украина вернет себе территории ДНР и ЛНР (без Крыма) в условиях федерализации или специального статуса»)и № 10 «В Украине будет замороженный конфликт».

Наименее вероятными являются сценарии № 1 «Украина осуществит свой прыжок в развитии», № 4 «Украина войдет в НАТО», № 6 «В Украине и оккупированных территориях ООН проведет миротворческую операцию», № 7 «Украина вернет себе Крым, ДНР и ЛНР»№ 8 «Украина вернет себе территории

ДНР и ЛНР (без Крыма) в условиях унитарного государства», № 12 «Состоится военная агрессия России, ДНР и ЛНР».

Самую низкую вероятность осуществления имеют сценарии № 5 «Украина войдет в ЕС», № 11 «В Украине будет гражданская война», № 13 «Украина расколется на квазигосударства», № 14 «ДНР и ЛНР войдут в состав Российской Федерации», № 15 «Украина войдет в Евразийское пространство».

Если обратить внимание на ответы экспертов из каждой страны отдельно, то мы видим, что эксперты из Гватемалы, Польши, Беларуси вообще не определили ни один сценарий как наиболее вероятный (оценка 1), Эксперты из Грузии и России наиболее вероятными считают сценарий развития № 2 «Украина будет постепенно развиваться», а эксперты из Азербайджана и Турции в 1 балл оценили сценарий № 10 «В Украине будет замороженный конфликт».

Сценарий № 12, согласно которому будет происходить агрессия со стороны России, ДНР и ЛНР, сценарий № 13 «Украина расколется на квазигосударства» и сценарий № 14 «ДНР и ЛНР войдут в состав Российской Федерации» экспертами из России и Беларуси определены как абсолютно невыполнимы, а экспертами из стран, которые являются удаленными от Украины, а именно Гватемалы и Канады, определены как имеющие вероятность осуществления. А сценарии, согласно которым Украина вступит в НАТО, ЕС или Евразийский пространство одинаково были оценены как маловероятные.

Все предложенные сценарии можно разделить на 4 группы:

Внутреннее развитие государства: № 1 «Украина осуществит свой прыжок в развитии», № 2 «Украина будет постепенно развиваться», № 3 «Украина обладает инерционным сценарием развития».

Вхождение Украины в международные союзы и дипломатические отношения: № 4 «Украина войдет в НАТО», № 5 «Украина войдет в ЕС», № 6 «В Украине и оккупированных территориях ООН проведет миротворческую операцию», № 15 «Украина войдет в Евразийское пространство».

Восстановление целостности страны или ее раскол: № 7 «Украина вернет себе Крым, ДНР и ЛНР», № 8 «Украина вернет себе территории ДНР и ЛНР (без Крыма) в условиях унитарного государства», № 9 «Украина вернет себе территории ДНР и ЛНР (без Крыма) в условиях федерализации или специального статуса», № 13 «Украина расколется на квазигосударства», № 14 «ДНР и ЛНР войдут в состав Российской Федерации».

Военные действия № 10 «В Украине будет замороженный конфликт», № 11 «В Украине будет гражданская война», № 12 «Состоится военная агрессия России, ДНР и ЛНР».

В каждой из этих групп есть сценарий, который эксперты определили как наиболее вероятный в отдельной группе. Итак, эксперты видят, что внутреннее развитие Украины будет происходить постепенно. Все сценарии из второй группы были оценены экспертами в 3.25 и ниже, что свидетельствует о том, что их осуществление является наименее вероятным, однако сценарии № 4 «Украина войдет в НАТО» и № 6 «В Украине и оккупированных территориях ООН проведет миротворческую операцию» все же имеют большую вероятность осуществления, чем другие в этой группе.

По восстановлению целостности Украины или ее раскола, эксперты определяют, что наиболее вероятным является тот сценарий, когда Украина вернет себе территории ДНР и ЛНР (без Крыма) в условиях федерализации или специального статуса. Обращая внимание на этот факт, руководству нашей страны необходимо готовиться к такой ситуации, когда в пределах унитарного государства не будет возможности вернуть ДНР и ЛНР.

В четвертой группе, по мнению экспертов наиболее вероятен тот сценарий, согласно которому Украина будет находиться в состоянии замороженного конфликта.

Выводы раздела

Во-первых, большинство экспертов определяет военный конфликт в Украине как среднесрочный и долгосрочный. Этот временной вывод определяет необходимость формирования стратегической культуры, собственно стратегии (долгосрочная перспектива) и тактики (среднесрочная перспектива) действий Украины как субъекта международных отношений.

Во-вторых, стратегия и тактика действий Украины связана с решением конфликта не только с сепаратистами, но и, прежде всего, с Российской Федерацией, поскольку большинство исторических аналогий нерешенных конфликтов эксперты связывают с агрессией, открытой или скрытой, самого этого государства. Это обосновывается в приведенных исторических аналогиях Нагорно-Карабахского конфликта, который во время завершения этого материала в начале апреля 2016 года, снова взорвался военным противостоянием Азербайджана и Армении, Абхазского, Цхинвальского, Приднестровского и Косовского конфликтов. Эти военные конфликты имеют геополитический, «лимитрофный» и технологический характер.

В-третьих, только эксперт из Польши привел исторические аналогии решенных с помощью ООН военных конфликтов – 1918 году в Польше, результатом которого было возвращение Большого воеводства и Силезии, а также в Руанде и Корее. Эти аналогии требуют дополнительного изучения и большего внимания к решению, этапам, вариантов и результатов разрешения военных конфликтов.

Эти экспертные оценки позволяют в дальнейшем исследовать военный конфликт в отдельных районах Донецкой и Луганской областей Украины методом исторических аналогий и пользоваться опытом решения ситуации с учетом возможных ошибок. Другие вопросы исследования и их анализ будет представлен позднее.

В-четвертых, проанализировав все ответы экспертов, можем сказать, что не существует единой точки зрения на то, какие сценарии имеют большую вероятность развития, а какие наименьшую. Однако, были определены наиболее вероятные сценарии развития Украины, на которые должна обратить внимание власть Украины, для того, чтобы подготовиться к ним и предотвратить возможные негативные последствия при их реализации.

ДОДАТКИ / ANNEXES / ПРИЛОЖЕНИЯ

Додаток А

3. Чи є достатніми у сучасних умовах визначення базових понять миротворення? Підкреслити «Так» або «Ні». Якщо Ви обрали відповідь «ні», будь ласка поясніть, що необхідно додати.

Is there sufficient under current conditions determining the basic concepts of peacekeeping? Underline Yes or no. If you chose the answer "no", please, explain what to add.

Вияються ли достаточными в современных условиях определения базовых понятий миротворчества. Подчеркнутъ «Да» или «Нет». Если Вы выбрали ответ «нет», пожалуйста объясните, что необходимо добавить.

Термін	
Definition	
Понятие	
<i>English,</i>	
<i>French,</i>	
<i>Spanish,</i>	
<i>Russian</i>	
<i>Україн</i>	
<i>свіке</i>	

Тлумачення
Interpretation
Интерпретация

Віповідь
експерта
Ответ эксперта

1. Мирне врегулювання спорів
peaceful settlement of disputes;
réglement pacifique des différends;
arreglo pacífico de controversias;
мирное урегулирование споров

CHAPTER VI: PEACEFUL SETTLEMENT OF DISPUTES
Article 33. 1 The parties to any dispute, the continuance of which is likely to endanger the maintenance of international peace and security, shall, first of all, seek a solution by negotiation, enquiry, mediation, conciliation, arbitration, judicial settlement, resort to regional agencies or arrangements, or other peaceful means of their own choice.
ГЛАВА VI. МИРНОЕ РАЗРЕШЕНИЕ СПОРОВ
Устава ООН Ст 33 п. 1. Стороны, участвующие в любом споре, продолжение которого могло бы угрожать поддержанию международного мира и безопасности, должны прежде всего стараться разрешить спор путем переговоров, обследования, посредничества, примирения, арбитража, судебного разбирательства, обращения к региональным органам или соглашениям или иными мирными средствами по своему выбору

Yes /
No

2. Дії відносно загрози миру, порушень миру й актів агресії

action with respect to threats breach of the peace and acts of aggression; opération entreprise en vertu du Chapitre VII; opération régie par le Chapitre VII; operación en virtud del capítulo vii de la carta; действия в отношении угрозы миру, нарушений мира и актов агрессии

CHAPTER VII: ACTION WITH RESPECT TO THREATS TO THE PEACE, BREACHES OF THE PEACE, AND ACTS OF AGGRESSION. Article 41

The Security Council may decide what measures not involving the use of armed force are to be employed to give effect to its decisions, and it may call upon the Members of the United Nations to apply such measures. These may include complete or partial interruption of economic relations and of rail, sea, air, postal, telegraphic, radio, and other means of communication, and the severance of diplomatic relations.

ГЛАВА VII Стаття 41

Совет Безопасности уполномочивается решать, какие меры, не связанные с использованием вооруженных сил, должны применяться для осуществления его решений, и он может потребовать от Членов Организации применения этих мер. Эти меры могут включать полный или частичный перерыв экономических отношений, железнодорожных, морских, воздушных, почтовых, телеграфных, радио или других средств сообщения, а также разрыв дипломатических отношений.

Yes /
No

3. Дії стосовно актів агресії

Article 42
Should the Security Council consider that measures provided for in Article 41 would be inadequate or have proved to be inadequate, it may take such action by air, sea, or land forces as may be necessary to maintain or restore international peace and security. Such action may include demonstrations, blockade, and other operations by air, sea, or land forces of Members of the United Nations.

ГЛАВА VII Стаття 42

Если Совет Безопасности сочтет, что меры, предусмотренные в статье 41, могут оказаться недостаточными или уже оказались недостаточными, он уполномочивается предпринимать такие действия воздушными, морскими или сухопутными силами, какие окажутся необходимыми для поддержания или восстановления международного мира и безопасности. Такие действия могут включать демонстрации, блокаду и другие операции воздушных, морских или сухопутных сил Членов Организации.

Yes /
No

4. Роззбрoсннн

Disarmament;
global disarmament;

désarmement mondial; désarmement à l'échelle mondiale; desarme mundial; desarme a escala mundial;

desarme mundial; desarme a escala mundial; разоружение, всемирное разоружение

Halting the spread of arms and reducing and eventually eliminating all weapons of mass destruction are major goals of the United Nations. The UN has been an ongoing forum for disarmament negotiations, making recommendations and initiating studies. It supports multilateral negotiations in the Conference on Disarmament and in other international bodies. These negotiations have produced such agreements as the Nuclear Non-Proliferation Treaty (1968), the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty (1996) and treaties establishing nuclear-free zones.

Other treaties prohibit the development, production and stockpiling of chemical weapons (1992) and bacteriological weapons (1972); ban nuclear weapons from the seabed and ocean floor (1971) and outer space (1967); and ban or restrict other types of weapons. More than 150 countries have become parties to the 1997 Ottawa Convention outlawing landmines. The UN encourages all nations to adhere to this and other treaties banning destructive weapons of war. The UN is also supporting efforts to prevent, combat and eradicate the illicit trade in small arms and light weapons — the weapons of choice in the vast majority of conflicts worldwide. The UN Register of Conventional Arms and the system for standardized reporting of military expenditures help promote greater transparency in military matters.

The Vienna-based International Atomic Energy Agency, through a system of safeguards agreements, ensures that nuclear materials and equipment intended for peaceful uses are not diverted for military purposes. And in The Hague, the Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons collects information on chemical facilities worldwide and conducts routine inspections to ensure adherence to the chemical weapons convention.

Преграшение распространения оружия, сокращения и в конечном итоге устранения всех видов оружия массового уничтожения являются основными целями Организации Объединенных Наций. ООН служит постоянным форумом для проведения переговоров по разоружению, вырабатывая рекомендации и инициирует исследование. Она поддерживает многосторонние переговоры в рамках Конференции по разоружению и других международных органов. В результате этих переговоров были заключены такие соглашения, как Договор о нераспространении ядерного оружия (1968), Договор о всеобъемлющем запрещении ядерных испытаний (1996) и договоры, устанавливающие безъядерные зоны.

Другие договоры, запрещающие разработку, производство и накопление запасов химического оружия (1992) и бактериологического оружия (1972); запретить или ограничить ядерное оружие из дна морей и океанов (1971) и в космическом пространстве (1967); и запретить или ограничить другие виды оружия. Более 150 стран стали участниками конвенции о запрещении мин 1997, которая была подписана в Оттаве. ООН призывает все страны присоединиться к этой конвенции и другим договорам, запрещающим использование разрушительных видов оружия. ООН также поддерживает усилия по предотвращению, пресечению и искоренению незаконной торговли стрелковым оружием и легкими вооружениями — оружие выбора в подавляющем большинстве конфликтов во всем мире. Регистр обычных вооружений ООН и система стандартизированной отчетности о военных расходах способствует большей транспарентности в военных вопросах.

Базирующееся в Вене Международное агентство по атомной энергии, с помощью системы соглашений о гарантиях, гарантирует, что ядерные материалы и оборудование, предназначенные для использования в мирных целях, не переключались на военные цели. И в Гааге, Организация по запрещению химического оружия собирает информацию о химических объектах по всему миру и проводит плановые проверки в целях обеспечения соблюдения Конвенции по химическому оружию.

Yes /

No

5. Підтримка миру

Peacekeeping;
maintien de la paix;
mantenimiento de la paz
поддержание мира

The Security Council sets up UN peacekeeping operations and defines their scope and mandate in its efforts to maintain international peace and security. Most operations involve military duties, such as observing a ceasefire or establishing a buffer zone while negotiators seek a long-term solution. Others may require civilian police or other civilian personnel to help organize elections or monitor human rights. Operations have also been deployed to monitor peace agreements in cooperation with the peacekeeping forces of regional organizations.

Peacekeeping operations may last for a few months or continue for decades. The UN operation at the ceasefire line between India and Pakistan in the State of Jammu and Kashmir, for example, was established in 1949, and UN peacekeepers have been in Cyprus since 1964. In contrast, the UN was able to complete its 1994 mission in the Aouzou Strip between Libya and Chad in a little over a month.

Since the UN first deployed peacekeepers in 1948, nearly 130 countries have voluntarily provided up to 1 million soldiers, police officers and civilians. They have served, along with thousands of civilians, in more than 60 peacekeeping operations. In 2009, 120 countries were contributing some 90,200 uniformed personnel — a record number. More than 95,000 uniformed personnel provided by some 115 countries are currently serving in those operations.

Совет Безопасности устанавливает миротворческие операции ООН и определяет сферу их применения и мандат в его усилиях по поддержанию международного мира и безопасности. Большинство операций предполагает участие военнослужащих, которые следят за соблюдением режима прекращения огня или создают буферную зону, в то время как участники переговоров ищут долгосрочное решение. Другие операции могут требовать от гражданской полиции или другого гражданского персонала помощь организовать выборы или контролировать права человека. Операции были также развернуты для мониторинга мирных соглашений в сотрудничестве с миротворческими силами региональных организаций.

Операции по поддержанию мира могут продолжаться в течение нескольких месяцев или в течение десятилетий. Операция ООН в линии прекращения огня между Индией и Пакистаном в штате Джамму и Кашмир, например, была проведена в 1949 году, и миротворцы ООН были на Кипре с 1964 г. В отличие от этих операций ООН смог завершить свою миссию в 1994 в полосе Аозу между Ливией и Чадом чуть более чем за месяц.

Поскольку ООН впервые развернула миротворческие операции в 1948 году, почти 130 стран добровольно предоставили до 1 млн. солдат, офицеров полиции и гражданских лиц. Они служили, вместе с тысячами гражданских лиц, более чем в 60 операциях по поддержанию мира. В 2009 году 120 стран направили 90 200 сотрудников силовых структур — рекордное количество. Более 95 000 военнослужащих, предоставленных 115 странами, в настоящее время служат в этих операциях.

Yes /
No

6. Востановлення миру

Peacemaking;

1. rétablissement de la paix [ONU]; 2. imposition de la paix [UEO seulement];

establecimiento de la paz;

миротворчество

Peacemaking generally includes measures to address conflicts in progress and usually involves diplomatic action to bring hostile parties to a negotiated agreement.

The UN Secretary-General may exercise his or her “good offices” to facilitate the resolution of the conflict. Peacemakers may also be envoys, governments, groups of states, regional organizations or the United Nations. Peacemaking efforts may also be undertaken by unofficial and non-governmental groups, or by a prominent personality working independently. UN peacemaking brings hostile parties to agreement through diplomatic means. The Security Council, in its efforts to maintain international peace and security, may recommend ways to avoid conflict or restore or secure peace — through negotiation, for example, or recourse to the International Court of Justice.

The Secretary-General plays an important role in peacemaking. The Secretary-General may bring to the attention of the Security Council any matter that appears to threaten international peace and security, use good offices to carry out mediation or exercise quiet diplomacy behind the scenes — either personally or through special envoys. The Secretary-General also undertakes preventive diplomacy aimed at resolving disputes before they escalate.

Миروتворчество как правило, включает в себя меры по устранению конфликтов и, обычно, предполагает дипломатические меры, чтобы привести враждующие стороны к переговорному соглашению.

Генеральный секретарь ООН может осуществлять свои «добрые услуги» для содействия урегулированию конфликта. Миротворцами могут быть также послы, правительства, группы государств, региональных организаций или Организации Объединенных Наций. Миротворческие усилия могут быть предприняты неофициальными и неправительственными группами, или отдельным видным деятелем.

Миروتворчество ООН приводит враждующие стороны к соглашению дипломатическим путем. Совет Безопасности в своих усилиях по поддержанию международного мира и безопасности может рекомендовать способы избежания конфликта, восстановления или упрочения мира – например, путем переговоров или обращением в Международный Суд.

Генеральный секретарь играет важную роль в миротворчестве. Генеральный секретарь может доводить до сведения Совета Безопасности любые вопросы, которые, кажется, угрожают международному миру и безопасности, осуществлять посредничество или тихую дипломатию за кулисами – лично или через специальных посланников. Генеральный секретарь также берет на себя превентивную дипломатию, направленную на урегулирование споров до их эскалации.

Yes /
No

7. Миробудівництво

Peacebuilding;
consolidation de la paix
consolidación de la paz;
миростворительство

Peacebuilding aims to reduce the risk of lapsing or relapsing into conflict by strengthening national capacities at all levels for conflict management, and to lay the foundation for sustainable peace and development. It is a complex, long-term process of creating the necessary conditions for sustainable peace. Peacebuilding measures address core issues that affect the functioning of society and the State, and seek to enhance the capacity of the State to effectively and legitimately carry out its core functions.

The UN is increasingly undertaking activities that address the underlying causes of conflict.

The Peacebuilding Commission (PBC) was created by both the General Assembly and the Security Council in 2005.

The Commission fills an important gap in the UN system in the relief-to-development continuum. It brings together the government of a specific country together with all the relevant international and national actors to discuss and decide on a long-term peacebuilding strategy with the aim of preventing a relapse into conflict.

It is mandated to: "marshal resources and to advise on and propose integrated strategies for post-conflict peacebuilding and recovery." The PBC focuses attention on reconstruction, institution-building and sustainable development, in countries emerging from conflict.

The United Nations increasingly carries out activities to address the underlying causes of conflict.

Миростроительство призвано уменьшить риск возникновения или возобновления конфликта путем укрепления национального потенциала на всех уровнях урегулирования конфликтов, а также заложить основу для устойчивого мира и развития. Это сложный, долгосрочный процесс создания необходимых условий для обеспечения устойчивого мира.

Меры по миростроительству направлены на решение основных вопросов, которые влияют на функционирование общества и государства, и стремятся повысить потенциал государства для эффективного и законного выполнения своих основных функций.

ООН все больше осуществляет деятельность, направленную на устранение причин конфликта.

Комиссия по миростроительству (КМС) была создана Генеральной Ассамблеей и Советом Безопасности в 2005 году.

Комиссия выполняет важный пробел в системе ООН в континууме помощи в развитии. Она объединяет правительства конкретной страны вместе со всеми соответствующими международными и национальными организациями, чтобы обсудить и принять решение о долгосрочной стратегии миростроительства с целью предотвращения рецидива конфликта.

Она уполномочена: "мобилизовать ресурсы и давать рекомендации и предложения относительно комплексных стратегий миростроительства и постконфликтного восстановления.» КМС акцентирует внимание на реконструкции, институциональном строительстве и устойчивом развитии в странах, выходящих из конфликта.

Организация Объединенных Наций все чаще осуществляет мероприятия по устранению первопричин конфликта.

Yes /

No

8. Примушення до миру

Peace enforcement;
imposition de la paix;
imposición de la paz;
принуждение к миру

Peace enforcement involves the application of a range of coercive measures, including the use of military force. It requires the explicit authorization of the Security Council.

It is used to restore international peace and security in situations where the Security Council has decided to act in the face of a threat to the peace, breach of the peace or act of aggression. The Council may utilize, where appropriate, regional organizations and agencies for enforcement action under its authority and in accordance with the UN Charter.

Принуждение к миру предполагает применение ряда мер принуждения, в том числе с использованием военной силы. Это требует четкого разрешения Совета Безопасности.

Он используется для восстановления международного мира и безопасности в ситуациях, когда Совет Безопасности решил действовать в случае угрозы миру, нарушения мира или акта агрессии. Совет может использовать, в надлежащих случаях, региональные организации и органы для принудительных действий под его руководством и в соответствии с Уставом ООН.

The term "preventive diplomacy" was proposed by Dag Hammarskjöld, UN Secretary-General from 1953 to 1961, over half a century ago and, since then, the concept has continued to evolve in response to new challenges. In the United Nations context, preventive diplomacy is regarded as an integral part of broader conflict-prevention efforts and refers particularly to early diplomatic actions aimed at preventing new disputes and the escalation of existing tensions into violence, as well as limiting the spread of ongoing conflicts.

Conflict prevention involves diplomatic measures to keep intra-state or inter-state tensions and disputes from escalating into violent conflict.

It includes early warning, information gathering and a careful analysis of the factors driving the conflict. Conflict prevention activities may include the use of the Secretary-General's "good offices," preventive deployment of UN missions or conflict mediation led by the Department of Political Affairs.

Preventive diplomacy;
diplomatie préventive;
diplomacia preventiva;
превентивная дипломатия

Термин "превентивная дипломатия" был предложен Дагом Хаммаршельдом, Генеральным секретарем ООН с 1953 по 1961 гг., более полувека назад, и с тех пор, концепция продолжала развиваться в ответ на новые вызовы. В рамках Организации Объединенных Наций превентивная дипломатия рассматривается в качестве неотъемлемой части более широких усилий по предотвращению конфликтов и относится, в частности, к тому, чтобы в начале дипломатические действия были направлены на предотвращение новых конфликтов и эскалации существующей напряженности и насилия, а также ограничения распространения продолжающихся конфликтов.

Предотвращение конфликтов предполагает дипломатические меры по сохранению внутригосударственной или межгосударственной напряженности и перерастания споров в конфликт.

Превентивная дипломатия включает в себя раннее предупреждение, сбор информации и тщательный анализ факторов, способствующих развитию конфликта. Мероприятия по профилактике конфликтов могут включать в себя использование «добрых услуг» Генерального секретаря в превентивном развертывании миссий ООН или урегулирования конфликтов под руководством Департамента по политическим вопросам.

Yes /
No

Yes /
No

11.. Багатоканальна дипломатія

multilateral diplomacy;
diplomacia multilateral;
многосторонняя дипломатия

Багатостороння дипломатія визначається як практика за участю більш ніж двох країн або сторін у досягненні дипломатичних рішень наднаціональних проблем.
Multilateral diplomacy is defined as the practise of involving more than two nations or parties in achieving diplomatic solutions to supranational problems.
Многосторонняя дипломатия определяется как практика с участием более чем двух стран или сторон в достижении дипломатических решений наднациональных проблем.

Yes /
No

10. Значення миротворчої діяльності

Role of peacekeeping

The boundaries between conflict prevention, peacekeeping, peacebuilding and peace enforcement have become increasingly blurred. Peace operations are rarely limited to one type of activity.
While UN peacekeeping operations are, in principle, deployed to support the implementation of a ceasefire or peace agreement, they are often requested to play an active role in peacekeeping efforts and may also be involved in early peacebuilding activities. Today's multidimensional peacekeeping operations facilitate the political process, protect civilians, assist in the disarmament, demobilization and reintegration of former combatants; support the organization of elections, protect and promote human rights and assist in restoring the rule of law.
UN peacekeeping operations may use force to defend themselves, their mandate, and civilians, particularly in situations where the State is unable to provide security and maintain public order.
Границы между предотвращением конфликтов, миротворчества, поддержания мира, миростроительства и принуждения к миру становятся все более размытыми. Миротворческие операции редко ограничиваются одним видом деятельности. В то время как миротворческие операции ООН, в принципе, развернуты в поддержку осуществления прекращения огня или мирного соглашения, они часто требуют активной роли в миротворческих усилиях, а также могут быть вовлечены в начале деятельности по миростроительству.
Сегодняшние многомерные миротворческие операции облегчают политический процесс, защиту гражданских лиц, оказывают помощь в разоружении, демобилизации и реинтеграции бывших комбатантов; поддерживают организацию выборов, защищают и поощряют права человека и оказывают помощь в восстановлении правопорядка.
Операции ООН по поддержанию мира могут применить силу, чтобы защитить себя, свои мандаты, и гражданские лица, в частности, в ситуациях, когда государство не в состоянии обеспечить безопасность и поддержание общественного порядка.

Yes /
No

Додаток Б

Similar conflicts solved by the UN

Аналогічні конфлікти, которые были решены с помощью ООН

Аналогічні конфлікти, які були вирішені за допомогою ООН

Modern similar conflicts that are still unresolved

Современные аналогичные конфликты, которые еще не решены
Сучасні аналогічні конфлікти, які ще не вирішені

	Description of the conflict (country, year, content, result). Описание конфликта (страна, год, содержание, результат)	Why is the situation similar? В чем состоит сходство ситуаций? У чому полягає схожість ситуації?	Description of the conflict (country, year, content, result). Описание конфликта (страна, год, содержание, результат)	Why is the situation similar? В чем состоит сходство ситуаций? У чому полягає схожість ситуації?
Гватемала	-	-	-	-
Канада	-	-	-	-
Польша	<p>R1 POLAND Польша 1918 POLAND REGAINED TERRITORIES OF GREATER VOIVODESHIP AND SILESIA Польша відновила у складі території Великого воєводства та Сілезії</p>	<p>Its similar in terms of insurgent's fights or walk row/staneczuch lub Ця схожість у термінах боротьби за свободу та повстанському русі</p>	<p>R3 Yugoslavia (Kosovo) Югославія (Косово)</p>	
Польша	<p>R2 Rwanda and Korea Руанда, Корея.</p>			

Туреччина	Грузія	Азербайджан
<p>Т3 Абхазія Conflict 1992-1993, 2008-.... Абхазський конфлікт</p>	<p>Ge3 Абхазський конфлікт Абхазський конфлікт Ge4 Цхинвальський конфлікт Цхинвальський конфлікт</p>	<p>A3 Nagorno- Karabakh conflict Нагорно- Карабахський конфлікт</p>
<p>A Russian oriented <i>de facto</i> situation is valid for both conflicts Росіяни орієнтували де-факто ситуацію у обох конфліктах</p>	<p>Эти конфликты настолько схожи, что легче определить различия. Ці конфлікти так схожі, що легше визначити відмінності. Эти конфликты на столько схожи, что легче определять различия. Ці конфлікти так схожі, що легше визначити відмінності.</p>	<p>Establishment of cease-fire agreement that is shaky and often violated. Transfer of the conflict from active state to 'frozen', etc. Агресія держави відносно до іншої держави, під маскою підтримки "права людей на самовизначення". Проте, це – тільки підтримка існуючого сепаратизму. Окупація території державою-агресором. Встановлення договору припинення вогню, який є хитким, і часто порушується. Трансформація конфлікту від активного стану до «замороженого» т.і.</p>

Білорусь

На сьогоднішній день я не могу назвать ни одного конфликта, касающегося спорных территорий, демонтажа государства, который был бы успешно решен при содействии ООН. В некоторой степени аналогией можно считать конфликт в Югославии, но Югославия не являлась федерацией и до конца конфликт не был разрешен, если принимать во внимание нынешнюю ситуацию в Косово.

На сегодняшний день я не могу назвать жодного конфлікту, який стосується спірних територій, демонтажу держави, який би був успішно вирішений за допомогою ООН. У певній мірі можливо вважати конфлікт у Югославії, але Югославія не є федерацією та до кінця конфлікт не був вирішений, якщо брати до уваги сучасну ситуацію у Косово.

V3 Россия – Грузия
война 2008 года
Россия-Грузия война
2008 року

Агрессия России и поддержка сепаратистских республик со стороны России.
Агресія Росії та підтримка сепаратистських республік з боку Росії.

V4 Молдова
(Преднестровье)
Молдова
(Приднестров'є)
V5 Нагорный
Карабах
Нагорный Карабах

Хоть конфликт и заморожен, ситуация остается взрывоопасной и постоянно нагнетается Москвой.
Хоча конфлікт є замороженим, ситуація залишається вибухонебезпечною та постійно нагнітається Москвою.

Додаток 1 Анкета експертного опитування

Шановні колеги!

Запорізький національний університет, факультет соціології та управління звертається до Вас з проханням відповісти на питання експертної анкети! Хоча анкета має великий обсяг – це не займе багато часу на відповідь.

Тільки Требе питання потребує уточнення дефініції понять за умови, якщо Ви вважаєте, що у сучасних умовах визначення базових понять миротворення є недостатнім. Це потребує роз'яснення, якщо Ви маєте змогу та час це охарактеризувати.

Відкритим є також П'яте питання у анкеті. Ми дуже просимо Вас надати інформацію про аналогічні ситуації військовому конфлікту в Україні (охарактеризуйте у 10 реченнях, якщо бажаєте у більшому обсягу – це є також прийнятним).

Якщо Ви маєте інтерес до результатів нашого дослідження ми надішлемо Вам фінальний звіт.

Заздегедь дячні за Ваші відповіді та співпрацю.

З повагою, професор Максим Лепський,

декан факультету соціології та управління Запорізького національного університету.

Dear colleagues!

Zaporizhzhya National University, Department of Sociology and Management appeals to you asking questions відповісти експерт profiles! Although the questionnaire has great volume – it does not take long to answer.

The third question only to clarify the definition of the concepts provided уаксча you consider that in the present conditions defining the basic concepts of peacekeeping is insufficient. This requires розуяснення if you have the opportunity and time is described.

Open is also the fifth question in the questionnaire. We are kindly ask you to provide information on similar situations the military conflict in Ukraine (describe in 10 sentences, if you want a greater amount – it is also acceptable).

If you have an interest in the results of our investigation we will send you a final report.

Thank in advance for your input and cooperation. Sincerely, Professor Maxim Lepskiy,

Dean of the Faculty of Sociology and Administration of Zaporizhzhya National University.

Уважаемые коллеги!

Запорожский национальный университет, факультет социологии и управления обращается к Вам с просьбой видповисты на вопросы экспертной анкеты! Хотя анкета имеет большой объем – это не займет много времени на ответ.

Только третий вопрос требует уточнения дефиниции понятий при условии, если Вы считаете, что в современных условиях определение базовых понятий миротворчества являются недостаточными. Это требует разъяснения, если у Вас есть возможность и время это охарактеризовать.

Открытым является также Пятый вопрос в анкете. Мы очень просим Вас предоставить информацию об аналогичных ситуации военному конфликту в Украине (охарактеризуйте в 10 предложениях в каждой ячейке описание и сходство, если хотите дать больший объем описания – для нас это также является приемлемым).

Если у Вас есть интерес к результатам нашего исследования – мы вышлем Вам финальный отчет.

Заранее благодарны за Ваши ответы и сотрудничество.

С уважением, профессор Максим Лепский, декан факультета социологии и управления Запорожского национального университета.

Експертна анкета

1. Будь ласка, надайте свою експертну оцінку ефективності завдань операцій підтримки миру від 1 до 10 (1 – найнижча ефективність до 10 найвища ефективність)

Please provide their expert assessment of the effectiveness of peacekeeping operations tasks 1 to 10 (1 – the lowest efficiency to the 10 highest efficiency)

Пожалуйста, поставьте свою экспертную оценку эффективности задач операций поддержки мира от 1 до 10 (1 – самая низкая эффективность до 10 высшая эффективность)

	Основні завдання операції підтримки миру		The main tasks of peacekeeping operations		Основные задания операции поддержки мира							
	Найнижча Ефективність lowest efficiency	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Найвища ефективність highest efficiency	10
Спостереження за припиненням вогню		1	2	3	4	5	6	7	8	9		10
Observation of ceasefire		1	2	3	4	5	6	7	8	9		10
Наблюдення за припиненням огня		1	2	3	4	5	6	7	8	9		10
Розмежування сторін конфлікту		1	2	3	4	5	6	7	8	9		10
Separating the conflicting parties		1	2	3	4	5	6	7	8	9		10
Разграничение сторон конфликта		1	2	3	4	5	6	7	8	9		10
Охорона буферної зони		1	2	3	4	5	6	7	8	9		10
Health buffer zone		1	2	3	4	5	6	7	8	9		10

Охрана буферной зоны				
Охрана об'єктів				
Proteçtu proteçtion	1	2 3 4 5 6 7 8 9		10
Охрана объектов				
Захист громадянського населення				
Protecting civilians	1	2 3 4 5 6 7 8 9		10
Защита гражданского населения				
Роззброєння військових формування				
Disarmament military formation	1	2 3 4 5 6 7 8 9		10
Разоружение военных формирований				
Економічні санкції відносно країни агресора				
The economic sanctions against the aggressor country	1	2 3 4 5 6 7 8 9		10
Экономические санкции по отношению к стране-агрессору				
Економічні санкції відносно державно-олігархічного бізнесу країни агресора				
The economic sanctions against state-oligarchic business aggressor country	1	2 3 4 5 6 7 8 9		10
Экономические санкции по отношению к государственно-олигархическому бизнесу страны-агрессора				
Заборона в'їзду за кордон політичним суб'єктам та їх сім'ям з країн агресорів	1	2 3 4 5 6 7 8 9		10
Ван travel abroad for political actors and their families from the aggressors				
Запрещение въезда за границу политическим субъектам их семьям из стран-агрессоров				
Контроль кордону				
Border Control	1	2 3 4 5 6 7 8 9		10
Контроль границы				
Охорона гуманітарних допомог та місій				
Humanitarian assistance and protection missions	1	2 3 4 5 6 7 8 9		10
Охрана гуманитарной помощи и миссий				
Підтримка національних збройних сил нелетальною зброєю				
Support national armed forces non-lethal weapons	1	2 3 4 5 6 7 8 9		10
Поддержка национальных вооруженных сил нелетальным оружием				
Підтримка національних збройних сил навчанням та логістикою				
Support national armed forces training and logistics	1	2 3 4 5 6 7 8 9		10
Поддержка национальных вооруженных сил обучением и логистикой				
Підтримка національних збройних сил летальною зброєю				
Support national armed forces lethal weapons	1	2 3 4 5 6 7 8 9		10
Поддержка национальных вооруженных сил летальным оружием				
Сприяння державним органам Промoting public authorities				
Содействие государственным органам	1	2 3 4 5 6 7 8 9		10

Сприяння розвитку судової системи Promotion of the judiciary	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Содєйствие розвитку судєбной системы Сприяння розвитку промадянского суспільства та волонтерських організацій Promoting civil society and voluntary organizations	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Содєйствие развитию гражданского общества и волонтерского движения										

2. Будь ласка, надайте свою експертну оцінку дій у підтримці миру відносно ситуації в Україні від 1 до 10 (1 – найнижча ефективність до 10 найвища ефективність)
Please, provide your expertise in peace-support operations on the situation in Ukraine from 1 to 10 (1 – the lowest efficiency to the 10 highest efficiency)

Пожалуйста, поставьте свою экспертную оценку действий для поддержания мира относительно ситуации в Украине от 1 до 10 (1 – самая низкая эффективность до 10 наивысшая эффективность)

Основні завдання операцій підтримки миру The main tasks of peacekeeping operations	Найнижча Ефективність lowest efficiency	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Найвища ефективність highest efficiency
Безперечне виконання Мінських угод – 2 Indisputable performance Minsk II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Обягательное выполнение Минских договоренностей – 2 Використання Будапештського формату переговорів США, Великобританія, Росія, Україна Using the format of the Budapest negotiations the US, UK, Russia, Ukraine	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Использование Будапештского формата переговоров – США, Великобритания, Россия, Украина Використання Женевського формату (Україна, США, ЄС, Росія) Using the format of the Geneva negotiations (Ukraine, USA, EU, Russia)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Использование Женевского формата переговоров (Украина, США, ЕС, Россия) Використання нормандського формату (Україна, Німеччина, Франція, Росія) Using the format of the Normandy negotiations (Ukraine, Germany, France, Russia)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Использование нормандского формата переговоров (Украина, Германия, Франция, Россия) Обов'язкове виконання рішень Ради безпеки ООН Compulsory enforcement of UN Security Council	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Обязательное исполнение решений Совета безопасности ООН Участь квазідержавних утворень ДНР, ЛНР у міжнародних переговорах	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Економічна реформа										
Economic reform	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Економіческа реформа										
Подолання корупції										
Fighting corruption	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Борьба с коррупцией										
Захист та заохочення прав людини										
The protection and promotion of human rights	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Защита и поощрение прав человека										
Гуманітарна допомога										
Humanitarian aid	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Гуманитарная помощь										
Сприяння реорганізації сил оборони та безпеки										
Promoting restructuring defense and security forces	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Содействие реорганизации сил обороны и безопасности										
Суспільна інформація										
General Information	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Общественная информация										
Сприяння розвитку судової системи										
Promotion of the judiciary	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Содействие развитию судебной системы										
Сприяння розвитку громадського суспільства та волонтерських організацій										
Promoting civil society and voluntary organizations	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Содействие развитию гражданского общества и волонтерского движения										
Необхідно додати (не обов'язково)										
It should be added (not required)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Необходимо дополнить (колонка не обязательна)										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3. Чи є достатніми у сучасних умовах визначення базових понять миротворення? Підкреслити Так або ні. Якщо Ви обрали відповідь «ні», будь ласка поясніть, що необхідно додати.

Is there sufficient under current conditions determining the basic concepts of peacekeeping? Underline Yes or no. If you chose the answer "no", please, explain what to add.

Являються ли достаточными в современных условиях определения базовых понятий миротворчества. Подчеркнуты «Да» или «Нет». Если Вы выбрали ответ «нет», пожалуйста объясните, что необходимо добавить.

Украї нське	Термін Definition	Глумачення Interpretation	Віповідь експерта
English, French, Spanish, Russian	Поняття	інтерпретація	Ответ эксперта

Мирне врегулювання спорів	peaceful settlement of disputes; règlement pacifique des différends; arreglo pacífico de controversias; мирное урегулирование споров	СНАРТЕР VI: РАСПІСІЄ SETTLEMENT OF DISPUTES Article 33. 1 The parties to any dispute, the continuance of which is likely to endanger the maintenance of international peace and security, shall, first of all, seek a solution by negotiation, enquiry, mediation, conciliation, arbitration, judicial settlement, resort to regional agencies or arrangements, or other peaceful means of their own choice. ГЛАВА VI: МИРНОЄ РАЗРЕШЕНІЄ СПОРОВ Устава ООН Ст 33 п.1. Сторони, участвующие в любом споре, продолжение которого могло бы угрожать поддержанию международного мира и безопасности, должны прежде всего стараться разрешить спор путем переговоров, обследования, посредничества, примирения, арбитража, судебного разбирательства, обращения к региональным органам или соглашениям или иными мирными средствами по своему выбору	Yes / No
------------------------------	--	---	-------------

Дії відносно загрози миру, порушень миру й актів агресії	action with respect to threats breach of the peace and acts of aggression; opération entreprise en vertu du Chapitre VII; opération régie par le Chapitre VII; operación en virtud del capítulo vii de la carta; действия в отношении угрозы миру, нарушений мира и актов агрессии	СНАРТЕР VII: АСТІОН ВІТН РЕСПЕСТ ТО ТНРЕАТІ ТО ТНРЕАСЕ, ВРЕАСНЕС ОФ ТНРЕАСЕ, AND АСТІ ОФ АГГРЕССИОН. Article 41 The Security Council may decide what measures not involving the use of armed force are to be employed to give effect to its decisions, and it may call upon the Members of the United Nations to apply such measures. These may include complete or partial interruption of economic relations and of rail, sea, air, postal, telegraphic, radio, and other means of communication, and the severance of diplomatic relations. ГЛАВА VII Стаття 41 Совет Безопасности уполномочивается решать, какие меры, не связанные с использованием вооруженных сил, должны применяться для осуществления его решений, и он может потребовать от Членов Организации применения этих мер. Эти меры могут включать полный или частичный перерыв экономических отношений, железнодорожных, морских, воздушных, почтовых, телеграфных, радио или других средств сообщения, а также разрыв дипломатических отношений.	Yes / No
---	---	--	----------

Article 42

Should the Security Council consider that measures provided for in Article 41 would be inadequate or have proved to be inadequate, it may take such action by air, sea, or land forces as may be necessary to maintain or restore international peace and security. Such action may include demonstrations, blockade, and other operations by air, sea, or land forces of Members of the United Nations.

ГЛАВА VII Статья 42

Если Совет Безопасности сочтет, что меры, предусмотренные в статье 41, могут оказаться недостаточными или уже оказались недостаточными, он уполномочивается предпринимать такие действия воздушными, морскими или сухопутными силами, какие окажутся необходимыми для поддержания или восстановления международного мира и безопасности. Такие действия могут включать демонстрации, блокаду и другие операции воздушных, морских или сухопутных сил Членов Организации.

Yes / No

Роззброєння

Disarmament;
global disarmament;
désarmement mondial;
désarmement à l'échelle mondiale;
desarme mondial;
desarme a escala mundial;
desarme a escala mundial;
desarme a escala mundial;
разоружение, всемирное разоружение

Halting the spread of arms and reducing and eventually eliminating all weapons of mass destruction are major goals of the United Nations. The UN has been an ongoing forum for disarmament negotiations, making recommendations and initiating studies. It supports multilateral negotiations in the Conference on Disarmament and in other international bodies. These negotiations have produced such agreements as the Nuclear Non-Proliferation Treaty (1968), the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty (1996) and treaties establishing nuclear-free zones. Other treaties prohibit the development, production and stockpiling of chemical weapons (1992) and bacteriological weapons (1972); ban nuclear weapons from the seabed and ocean floor (1971) and outer space (1967); and ban or restrict other types of weapons. More than 150 countries have become parties to the 1997 Ottawa Convention outlawing landmines. The UN encourages all nations to adhere to this and other treaties banning destructive weapons of war. The UN is also supporting efforts to prevent, combat and eradicate the illicit trade in small arms and light weapons — the weapons of choice in the vast majority of conflicts worldwide. The UN Register of Conventional Arms and the system for standardized reporting of military expenditures help promote greater transparency in military matters.

The Vienna-based International Atomic Energy Agency, through a system of safeguards agreements, ensures that nuclear materials and equipment intended for peaceful uses are not diverted for military purposes. And in The Hague, the Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons collects information on chemical facilities worldwide and conducts routine inspections to ensure adherence to the chemical weapons convention.

Препращение распространения оружия и сокращения и в конечном итоге устранения всех видов оружия массового уничтожения являются основными целями Организации Объединенных Наций. ООН служит постоянным форумом для проведения переговоров по разоружению, вырабатывая рекомендации и инициативы исследования. Он поддерживает многосторонние переговоры в рамках Конференции по разоружению и других международных органов. Эти переговоры были заключены такие соглашения, как Договор о нераспространении ядерного оружия (1968), Договор о всеобъемлющем запрещении ядерных испытаний Пан (1996) и договоры, устанавливающие безъядерных зон.

Другие договоры, запрещающие разработку, производство и накопление запасов химического оружия (1992) и бактериологического оружия (1972); запретить ядерное оружие из дна морей и океанов (1971) и в космическом пространстве (1967); и запретить или ограничить другие виды оружия. Более 150 стран стали участниками конвенции 1997 Оттава запрещающих мин. ООН призывает все страны присоединиться к этой конвенции и других договоров, запрещающих использование разрушительных видов оружия. ООН также поддерживает усилия по предотвращению, пресечению и искоренению незаконной торговли стрелковым оружием и легкими вооружениями – оружие выбора в подавляющем большинстве конфликтов во всем мире. Реестр обычных вооружений ООН и система стандартизированной отчетности о военных расходах способствовать большей транспарентности в военных вопросах.

Базирующемся в Вене Международное агентство по атомной энергии, с помощью системы соглашений о гарантиях, гарантирует, что ядерные материалы и оборудование, предназначенные для использования в мирных целях, не переключались на военные цели. И в Гааге, Организация по запрещению химического оружия собирает информацию о химических объектах по всему миру и проводит плановые проверки в целях обеспечения соблюдения Конвенции по химическому оружию.

Yes / No

Підтримка миру

Peacekeeping;
maintien de la paix;
mantenimiento de la paz
поддержание мира

The Security Council sets up UN peacekeeping operations and defines their scope and mandate in its efforts to maintain international peace and security. Most operations involve military duties, such as observing a ceasefire or establishing a buffer zone while negotiators seek a long-term solution. Others may require civilian police or other civilian personnel to help organize elections or monitor human rights. Operations have also been deployed to monitor peace agreements in cooperation with the peacekeeping forces of regional organizations.

Peacekeeping operations may last for a few months or continue for decades. The UN operation at the ceasefire line between India and Pakistan in the State of Jammu and Kashmir, for example, was established in 1949, and UN peacekeepers have been in Cyprus since 1964. In contrast, the UN was able to complete its 1994 mission in the Aouzou Strip between Libya and Chad in a little over a month.

Since the UN first deployed peacekeepers in 1948, nearly 130 countries have voluntarily provided up to 1 million soldiers, police officers and civilians. They have served, along with thousands of civilians, in more than 60 peacekeeping operations. In 2009, 120 countries were contributing some 90,200 uniformed personnel — a record number. More than 95,000 uniformed personnel provided by some 115 countries are currently serving in those operations.

Совет Безопасности устанавливает миротворческих операций ООН и определяет сферу их применения и мандат в его усилиях по поддержанию международного мира и безопасности. Большинство операций предполагает участие военнослужащих, которые следят за соблюдением режима прекращения огня или создают буферную зону, в то время как переговоры искать долгосрочное решение. Другие могут требовать гражданской полиции или другой гражданской персонал, чтобы помочь организовать выборы или контролировать прав человека. Операции были также развернуты для мониторинга мирных соглашений в сотрудничестве с миротворческими силами региональных организаций.

Операции по поддержанию мира могут продолжаться в течение нескольких месяцев или продолжаться в течение десятилетий. Операция ООН в линии прекращения огня между Индией и Пакистаном в штате Джамму и Кашмир, например, была создана в 1949 году, и миротворцы ООН были на Кипре с 1964 г. В отличие от ООН смог завершить свою миссию в 1994 полосу Аозу между Ливией и Чадом чуть более месяца. Поскольку ООН впервые развернуты миротворцев в 1948 году, почти 130 стран добровольно представили до 1 млн солдат, офицеров полиции и гражданских лиц. Они служили, вместе с тысячами гражданских лиц, более чем в 60 операциях по поддержанию мира. В 2009 году 120 стран были способствуя некоторые 90,200 сотрудников силовых – рекордное количество. Более 95,000 военнослужащие, представляющие некоторые 115 странами в настоящее время служат в этих операциях.

Yes / No

Встановлення миру

Peace-making;
1. rétablissement de la
paix [ONU]; 2.
imposition de la paix
[UEO seulement];
establecimiento de la
paz;
миротворчество

Peace-making generally includes measures to address conflicts in progress and usually involves diplomatic action to bring hostile parties to a negotiated agreement.

The UN Secretary-General may exercise his or her “good offices” to facilitate the resolution of the conflict. Peace-makers may also be envoys, governments, groups of states, regional organizations or the United Nations. Peace-making efforts may also be undertaken by unofficial and non-governmental groups, or by a prominent personality working independently. UN peace-making brings hostile parties to agreement through diplomatic means. The Security Council, in its efforts to maintain international peace and security, may recommend ways to avoid conflict or restore or secure peace — through negotiation, for example, or recourse to the International Court of Justice.

The Secretary-General plays an important role in peace-making. The Secretary-General may bring to the attention of the Security Council any matter that appears to threaten international peace and security, use good offices to carry out mediation or exercise quiet diplomacy behind the scenes — either personally or through special envoys. The Secretary-General also undertakes preventive diplomacy aimed at resolving disputes before they escalate.

Миротворчество как правило, включает в себя меры по устранению конфликтов в ходе и, как правило, включает в себя дипломатические меры, чтобы принести враждующие стороны к переговорному соглашению.

Yes / No

Генеральный секретарь ООН может осуществлять свои «добрые услуги» для содействия урегулированию конфликта. Миротворцы могут быть также послы, правительства, группы государств, региональных организаций или Организации Объединенных Наций. Миротворческие усилия могут быть предприняты неофициальным и неправительственных групп, или видного деятеля работать самостоятельно.

Миротворчество ООН приносит враждующие стороны к соглашению дипломатическим путем. Совет Безопасности в своих усилиях по поддержанию международного мира и безопасности, может рекомендовать способы, чтобы избежать конфликта или восстановления или прочного мира — путем переговоров, например, или обращение в Международный Суд.

Генеральный секретарь играет важную роль в миротворчестве. Генеральный секретарь может доводить до сведения Совета Безопасности о любых вопросах, которые, кажется, угрожают международному миру и безопасности, использовать добрые осуществлять посредничество или осуществлять тихой дипломатии за кулисами — лично или через специальных посланников. Генеральный секретарь также берет на себя превентивную дипломатию, направленную на урегулирование споров до их эскалации.

Миробудівництво

Peacebuilding:
consolidation de la paix
consolidación de la paz;
миростроительство

Peacebuilding aims to reduce the risk of lapsing or relapsing into conflict by strengthening national capacities at all levels for conflict management, and to lay the foundation for sustainable peace and development. It is a complex, long-term process of creating the necessary conditions for sustainable peace. Peacebuilding measures address core issues that effect the functioning of society and the State, and seek to enhance the capacity of the State to effectively and legitimately carry out its core functions.

The UN is increasingly undertaking activities that address the underlying causes of conflict. The Peacebuilding Commission (PBC) was created by both the General Assembly and the Security Council in 2005. The Commission fills an important gap in the UN system in the relief-to-development continuum. It brings together the government of a specific country together with all the relevant international and national actors to discuss and decide on a long-term peacebuilding strategy with the aim of preventing a relapse into conflict.

It is mandated to: "marshal resources and to advise on and propose integrated strategies for post-conflict peacebuilding and recovery." The PBC focuses attention on reconstruction, institution-building and sustainable development, in countries emerging from conflict.

The United Nations increasingly carries out activities to address the underlying causes of conflict. Миростроительство призвано уменьшить риск возникновения конфликта путем укрепления национального потенциала на всех уровнях для урегулирования конфликтов, а также заложить основу для устойчивого мира и развития. Это сложная, долгосрочный процесс создания необходимых условий для обеспечения устойчивого мира. Меры по миростроительству решения основных вопросов, которые влияют на функционирование общества и государства, и стремятся повысить потенциал государства для эффективного и законно выполнять свои основные функции.

ООН все больше осуществляет деятельность, направленных на устранение причин конфликта. Комиссия по миростроительству (КМС) был создан как Генеральной Ассамблеи и Совета Безопасности в 2005 году.

Комиссия заполняет важный пробел в системе ООН в континууме помощи к развитию. Она объединяет правительство конкретной страны вместе со всеми соответствующими международными и национальными организациями, чтобы обсудить и принять решение о долгосрочной стратегии миростроительства с целью предотвращения рецидива конфликта.

Она уполномочена: "мобилизовывать ресурсы и давать рекомендации и предложения относительно комплексных стратегий миростроительства и постконфликтного восстановления." PBC акцентирует внимание на реконструкции, институционального строительства и устойчивого развития в странах, выходящих из конфликта.

Организация Объединенных Наций все чаще осуществляет мероприятия по устранению первоначин конфликта.

Yes / No

Примушення до миру

Peace enforcement;
imposition de la paix;
imposición de la paz;
принуждение к миру

Yes / No

Peace enforcement involves the application of a range of coercive measures, including the use of military force. It requires the explicit authorization of the Security Council.

It is used to restore international peace and security in situations where the Security Council has decided to act in the face of a threat to the peace, breach of the peace or act of aggression. The Council may utilize, where appropriate, regional organizations and agencies for enforcement action under its authority and in accordance with the UN Charter.

Принуждение к миру предполагает применение ряда мер принуждения, в том числе с использованием военной силы. Это требует четкого разрешения Совета Безопасности.

Он используется для восстановления международного мира и безопасности в ситуациях, когда Совет Безопасности решил действовать в лице угрозы миру, нарушение мира или акт агрессии. Совет может использовать, в надлежащих случаях, региональные организации и органы для принудительных действий под его руководством и в соответствии с Уставом ООН.

The term "preventive diplomacy" was proposed by Dag Hammarskjöld, UN Secretary-General from 1953 to 1961, over half a century ago and, since then, the concept has continued to evolve in response to new challenges. In the United Nations context, preventive diplomacy is regarded as an integral part of broader conflict-prevention efforts and refers particularly to early diplomatic actions aimed at preventing new disputes and the escalation of existing tensions into violence, as well as limiting the spread of ongoing conflicts.

Conflict prevention involves diplomatic measures to keep intra-state or inter-state tensions and disputes from escalating into violent conflict.

It includes early warning, information gathering and a careful analysis of the factors driving the conflict. Conflict prevention activities may include the use of the Secretary-General's "good offices," preventive deployment of UN missions or conflict mediation led by the Department of Political Affairs.

Термин "превентивная дипломатия" была предложена Дага Хаммаршельда, ООН Генеральный секретарь с 1953 по 1961, более полувек назад, и с тех пор, концепция продолжала развиваться в ответ на новые вызовы. В Рамках Организации Объединенных Наций, превентивная дипломатия рассматривается в качестве неотъемлемой части более широких усилий по предотвращению конфликтов и отнесится, в частности, чтобы в начале дипломатические действия, направленные на предотвращение новых конфликтов и эскалации существующие напряженности в насилье, а также ограничения распространения продолжатся конфликты.

Предотвращение конфликтов предполагает дипломатические меры, чтобы сохранить внутригосударственных или межгосударственной напряженности и перерастания споров в конфликт.

Она включает в себя ранее предупреждение, сбор информации и тщательного анализа факторов, способствующих развитию конфликта. Мероприятия по профилактике конфликтов может включать в себя использование Генерального секретаря "добрых" превентивное развертывание миссий ООН или урегулирования конфликтов под руководством Департамента по политическим вопросам.

Yes / No

Превентивна дипломатія

Preventive diplomacy;
diplomatie préventive;
diplomacia preventiva;
превентивная
дипломатия

Yes / No

Role of peacekeeping

Yes /
No

The boundaries between conflict prevention, peacekeeping, peacebuilding and peace enforcement have become increasingly blurred. Peace operations are rarely limited to one type of activity. While UN peacekeeping operations are, in principle, deployed to support the implementation of a ceasefire or peace agreement, they are often required to play an active role in peacekeeping efforts and may also be involved in early peacebuilding activities.

Today's multidimensional peacekeeping operations facilitate the political process, protect civilians, assist in the disarmament, demobilization and reintegration of former combatants; support the organization of elections, protect and promote human rights and assist in restoring the rule of law.

UN peacekeeping operations may use force to defend themselves, their mandate, and civilians, particularly in situations where the State is unable to provide security and maintain public order.

Границы между предотвращением конфликтов, миротворчества, поддержания мира, миростроительства и принуждения к миру становятся все более размытыми. Миротворческие операции редко ограничиваются одним видом деятельности.

В то время как миротворческие операции ООН, в принципе, развернутой в поддержку осуществления прекращения огня или мирного соглашения, они часто требуются, чтобы играть активную роль в миротворческих усилиях, а также могут быть вовлечены в начале деятельности по миростроительству.

Сегодняшние многомерные миротворческие операции облегчить политический процесс, защиты гражданских лиц, оказывать помощь в разоружении, демобилизации и реинтеграции бывших комбатантов; поддерживать организацию выборов, защиты и поощрения прав человека и оказания помощи в восстановлении правопорядка.

Операции ООН по поддержанию мира может применить силу, чтобы защитить себя, своих мандатов, и гражданских лиц, в частности, в ситуациях, когда государство не в состоянии обеспечить безопасность и поддержание общественного порядка.

Багатостороння дипломатія визначається як практика за участю більш ніж двох країн або сторонам у досягненні дипломатичні рішення наднаціональних проблем.

Multilateral diplomacy is defined as the practise of involving more than two nations or parties in achieving diplomatic solutions to supranational problems.

Yes /
No

Багатоканальна дипломатія

multilateral diplomacy;

diplomacia multilateral;

многостороння

дипломатия

Многостороння дипломатія определяється як практика с участием более чем двух стран или сторонам в достижении дипломатические решения наднациональных проблем.

4. Ваш прогноз відносно подій в Україні. Поставте вірогідність кожному сценарію:
 (Оберіть за вірогідністю ранг сценарію від 1 – найбільшвірогідний до 5 найбільшневірогідний)
 Your forecast regarding the events in Ukraine. Put estimate the probability of each scenario:
 (Choose probability for the scenario rank from 1 - the most likely to 5 – Improbable)

Ваш прогноз относительно событий в Украине. Поставьте оценку вероятности каждому сценарию:
 (Выберите в соответствии с вероятностью ранг сценария от 1 –наиболее вероятный до 5 – невероятный)

	Сценарій Scenario	Найбільш вірогідний The most likely	Скоріше вірогідний More probable.	вірогідним, а може бути не вірогідним. Maybe probable and maybe improbable.	Скоріше невірогідний Rather improbable	Невірогідний Improbable
Україна зробить власний стрибок розвитку	Україна will make their own leap of	1	2	3	4	5
Україна буде поступово розвиватися	Україна will gradually develop	1	2	3	4	5
Україна має інерційний сценарій розвитку подій	Україна has inertial scenario	1	2	3	4	5
Україна обкладає інерційним сценарієм розвитку	Україна will come to NATO	1	2	3	4	5
Україна вийде до НАТО	Україна will come to the EU	1	2	3	4	5
Україна вийде до ЄС	Україна вийде в ЄС	1	2	3	4	5
В Україні та окупованих територіях ООН проведе миротворчу операцію.	In Ukraine and in the occupied territories UN will be conducted peacekeeping operation	1	2	3	4	5
В Україні та окупованих територіях ООН проведе миротворческую операцію	Україна поверне собі території Криму, ДНР та ЛНР	1	2	3	4	5
Україна поверне собі території Криму, ДНР та ЛНР	Україна will regain the Crimea, DNR and LNR	1	2	3	4	5
Україна вернег себе Крим, ДНР и ЛНР	Україна вернег себе Крим, ДНР и ЛНР	1	2	3	4	5

Україна поверне собі території ДНР та ЛНР (без Криму) в умовах унітарної держави					
Україне will regain territory DNR and LNR (without the Crimea) in a unitary state	1	2	3	4	5
Україна вернет себе території ДНР и ЛНР (без Крима) в условиях унитарного государства					
Україна поверне собі території ДНР та ЛНР (без Криму) за умов федерації або спеціального статусу					
Україне will regain territory DNR and LNR (without the Crimea) under federalization or special status	1	2	3	4	5
Україна вернет себе території ДНР и ЛНР (без Крима) в условиях федерализации или специального статуса					
В Україні буде «заморожений конфлікт»					
In the Ukraine will be "frozen conflict"	1	2	3	4	5
В Україні буде «заморожений конфлікт»					
В Україні буде «громадянська війна»					
In Ukraine there will be "civil war"	1	2	3	4	5
В Україні буде гражданская война					
Відбудеться військова агресія Російської Федерації та ДНР, ЛНР					
There will be military aggression of the Russian Federation and the DNR and LNR.	1	2	3	4	5
Будет военная агрессия России, ДНР и ЛНР					
Україна розколеться на квазідержави					
Україне split into quasistates	1	2	3	4	5
Україна розколеться на квазігосударства					
ДНР, ЛНР вийдуть до складу Російської Федерації					
DNR and LNR enter the Russian Federation	1	2	3	4	5
ДНР и ЛНР войдут в Российскую федерацию					
Україна вийде до Євразійського простору					
Україне come into the Eurasian space	1	2	3	4	5
Україна войдет в Евразийское пространство					

5. Назвіть, будь ласка, два аналогічних військових конфлікта (вказіть країну та рік), які нагадують ситуацію в Україні, які вже були вирішені за допомогою ООН, та два сучасних конфлікта, які ще невирішені. Об`ясніть, чому ви вважаєте ці ситуації є схожими.

Please name two similar military conflict (indicate country and year), are reminiscent of the situation in Ukraine that have been resolved through the UN, and two modern conflicts that are still unresolved. Explained to why you think these situations are similar.

Назовите, пожалуйста, два аналогичных военных конфликта (укажите страну и год), которые напоминают ситуацию в Украине, которые уже были решены с помощью ООН, и два современных конфликта, которые еще не решены. Объясните, почему вы считаете эти ситуации похожими.

№	Опис конфлікту (країна, рік, зміст, результат) Description of the conflict (country, year, content, result). Описание конфликта (страна, год, содержание, результат)	Чому ситуації схожі? Why is the situation like? В чем состоит сходство ситуаций?
1	Аналогічні конфлікти, які були вирішені за допомогою ООН Similar conflicts have been solving by the UN Аналогичные конфликты, которые были решены с помощью ООН	
2		
1	Сучасні аналогічні конфлікти, які ще невирішені Modern similar conflicts that are still unresolved Современные аналогичные конфликты, которые еще не решены	
2		

6. Військовий конфлікт в Україні має бути вирішеним за такий час:
Military conflict in Ukraine must be solved for a time

Характер конфлікту The nature of the conflict.	Термін вирішення The term solutions.	Експертна відповідь Expert answer
Характер конфлікту Короткостроковий Short-term	Время разрешения До 1 року Up to 1 year	Експертный ответ Yes / No
Середньостроковий Middle-term	Від 1 року до 5-7 років From 1 year to 5-7 years	Yes / No
Довгостроковий Long-term	Від 5-7 до 20 років From 5.7 to 20 years	Yes / No
Понад довгостроковий Over the long-term	Понад 20 років More than 20 years	Yes / No

7. Дані про експерта Data on expert:

Країна Country Страна

Вік експерта Age expert Возраст эксперта

Термін праці у експертній сфері Term expert in the field of labor Время работы в экспертной сфере

ЛІТЕРАТУРА

1. United Nations. Peacekeeping operations. – [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/peacekeeping/operations/peace.shtml>
2. United Nations. Peacekeeping operations. – [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/en/peacekeeping/operations/peace.shtml>
3. United Nations. Charter. – [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/en/documents/charter/chapter6.shtml>
4. United Nations. Charter. – [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/en/documents/charter/chapter7.shtml>
5. United Nations. Overview. Peacemaking – [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/Overview/uninbrief/peacemaking.shtml>
6. United Nations. Overview. Peacebuilding – [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/Overview/uninbrief/peacebuilding.shtml>
7. United Nations. Overview. Peacekeeping – [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/Overview/uninbrief/peacekeeping.shtml>
8. United Nations. Overview. Disarmament. – [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/Overview/uninbrief/disarmament.shtml>
9. United Nations. Peacekeeping operations. – [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/en/peacekeeping/operations/peacekeeping.shtml>.
10. United Nations. Peacekeeping mandates/ – [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/en/peacekeeping/operations/pkmandates.shtml>.
11. Miroslav Jenča The Concept of Preventive Diplomacy and Its Application by the United Nations in Central Asia// Security and Human Rights 24 (2013) 183–194 © 2013 NHC DOI 10.1163/18750230-02402009 в Р.183-184
12. United Nations Multilingual Terminology Database – [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unterm.un.org>.
13. Кутейников А., Масляк О. От строительства мира к государственностроительству. Опыт ООН в разрешении международных конфликтов // Международные процессы. – 2013. – том 11. – номер 1 (32). январь-апрель. – – [Электронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intertrends.ru/thirty-second/Kuteynikov.pdf>.
14. Заемский В.Ф. Реформы ООН и миротворчество. [Электронний ресурс]. URL: <http://read.virmk.ru>.

Наукове видання
(українською, англійською, російською мовами)

За загальною редакцією проф. М.А. Лепського

МИРОТВОРЕННЯ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

монографія

Редактор: Н.С. Абаніна

Переклад на англійську мову І.О. Павленко

Комп'ютерна верстка: І.О. Кудінов

Інфографіка та дизайн обкладинки: А. Чупіс

Підписано до друку 26.02.2017. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 4,8. Обл.-вид. арк. 5,25.
Наклад 100 прим. Зам. №26/02-1.
Віддруковано з оригіналів.

ТОВ «КСК-Альянс»

Свідоцтво серія ДК № 3068 від 24.12.2007 р.

пр. Соборний, 91/77, м. Запоріжжя, 69095
(095) 601 33 99, (067) 755 93 44

skype Gmail

KSK.ALLIANCE

КСК
альянс

Запоріжжя

2017